

Uradni list

Evropske unije

L 77

Slovenska izdaja

Zakonodaja

Zvezek 57

15. marec 2014

Vsebina

I Zakonodajni akti

UREDBE

★ Uredba (EU) št. 230/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za prispevanje k stabilnosti in miru	1
★ Uredba (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II)	11
★ Uredba (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi evropskega instrumenta sosedstva	27
★ Uredba (EU) št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014–2020	44
★ Uredba (EU) št. 234/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta partnerstva za sodelovanje s tretjimi državami	77
★ Uredba (EU) št. 235/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta financiranja za demokracijo in človekove pravice po svetu	85
★ Uredba (EU) št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o določitvi skupnih pravil in postopkov za izvajanje instrumentov Unije za financiranje zunanjega delovanja	95

Cena: 7 EUR

(Nadaljevanje na naslednji strani)

SL

Akti z rahlo natisnjenimi naslovi so tisti, ki se nanašajo na dnevno upravljanje kmetijskih zadev in so splošno veljavni za omejeno obdobje.

Naslovi vseh drugih aktov so v mastnem tisku in pred njimi stoji zvezdica.

II *Nezakonodajni akti*

UREDBE

- ★ **Uredba Sveta (Euratom) št. 237/2014 z dne 13. decembra 2013 o vzpostavitvi instrumenta za sodelovanje na področju jedrske varnosti** 109

I

(Zakonodajni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) št. 230/2014 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 11. marca 2014

o vzpostavitvi instrumenta za prispevanje k stabilnosti in miru

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 209(1) in 212(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽¹⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Ta uredba predstavlja enega od instrumentov, ki zagotavljajo neposredno podporo zunanjim politikam Unije, nasledila pa bo Uredbo (ES) št. 1717/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾, ki je prenehala veljati 31. decembra 2013.

(2) Ohranjanje miru, preprečevanje sporov, krepitev mednarodne varnosti ter pomoč prebivalstvu, državam in regijam, ki se spopadajo z naravnimi nesrečami ali nesrečami, ki jih je povzročil človek, so med glavnimi cilji zunanjega delovanja Unije, kot so med drugim določeni v členu 21 Pogodbe o Evropski uniji (PEU). Krize in konflikti, ki prizadenejo države in regije, pa tudi drugi dejavniki, kot so terorizem, organizirani kriminal, nasilje na podlagi spola, podnebne spremembe, izzivi na področju kibernetne varnosti in varnostne grožnje zaradi naravnih nesreč, ogrožajo stabilnost in varnost. Za učinkovito in pravočasno obravnavanje teh vprašanj so potrebni posebna finančna sredstva in instrumenti financiranja, ki lahko dopolnjujejo instrumente za humanitarno pomoč in dolgoročno sodelovanje.

(3) Evropski svet je v svojih sklepih z dne 15. in 16. junija 2001 potrdil Program Unije za preprečevanje nasilnih konfliktov ter poudaril, da je politična zavezanost prizadevanjem za preprečevanje konfliktov med glavnimi cilji zunanjih odnosov Unije, ter da lahko instrumenti za razvojno sodelovanje prispevajo k uresničevanju tega cilja. Svet je v sklepih o preprečevanju konfliktov z dne 20. junija 2011 znova poudaril tehtnost navedenega programa kot ustrezne politične podlage za nadaljnje ukrepanje Unije na področju preprečevanja konfliktov. Prav tako je v sklepih z dne 17. novembra 2009 potrdil koncept krepitve zmogljivosti EU za mediacijo in dialog.

(4) Svet je v sklepih z dne 19. novembra 2007 o odzivu EU na nestabilne razmere ter sklepih o varnosti in razvoju, ki jih je Svet istega dne sprejel skupaj s predstavniki vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, poudaril, da bi bilo treba povežavo med razvojem in varnostjo upoštevati v strategijah in politikah Unije, da bi prispevali k usklajenosti politik za razvoj v skladu s členom 208 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) in k splošni usklajenosti zunanjega delovanja Unije. Natančneje je Svet sklenil, da bi delo na področju varnosti in razvoja v prihodnje moralo zajemati varnostne in razvojne posledice podnebnih sprememb, okoljskih vprašanj in vprašanj upravljanja naravnih virov ter migracij.

(5) Evropski svet je 12. decembra 2003 odobril evropsko varnostno strategijo, 11. decembra 2008 pa skupno analizo poročila o njenem izvajanju. Komisija je v svojem sporočilu z naslovom „Izvajanje strategije notranje varnosti EU: pet korakov k varnejši Evropi“ izpostavila tudi pomen sodelovanja s tretjimi državami in regionalnimi organizacijami, zlasti za namene boja proti različnim grožnjam, kot so trgovina z ljudmi, promet s prepovedanimi drogami in terorizem.

⁽¹⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 11. decembra 2013 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 11. marca 2014.

⁽²⁾ Uredba (ES) št. 1717/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. novembra 2006 o vzpostavitvi instrumenta za stabilnost (UL L 327, 24.11.2006, str. 1).

- (6) Komisija je v svojem sporočilu z naslovom „Korak k odzivu EU na nestabilne razmere – zavzemanje za trajnostni razvoj, stabilnost in mir v težkih razmerah“ prepoznala bistven prispevek Unije k spodbujanju miru in stabilnosti, saj se spopada z izrazi nasilja ter osnovnimi vzroki negotovosti in nasilnih konfliktov. Ta uredba bi morala prispevati k uresničevanju teh ciljev.
- (7) Svet je 8. decembra 2008 odobril celovit pristop Unije k izvajanju resolucij Varnostnega sveta Združenih narodov št. 1325(2000) in 1820(2008) o ženskah, miru in varnosti, pri čemer je priznal tesno povezanost med vprašanji miru, varnosti, razvoja in enakosti spolov. Unija vztrajno poziva k celovitemu izvajanju agende glede žensk, miru in varnosti, kot jo določajo zadevne resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov, zlasti pa je poudarila potrebo po boju proti nasilju nad ženskami v konfliktnih razmerah in spodbujanju udeležbe žensk pri vzpostavljanju miru.
- (8) Strateški okvir in akcijski načrt EU za človekove pravice in demokracijo, ki ju je Svet sprejel 25. junija 2012, poziva k pripravi operativnih smernic, da se pri oblikovanju in izvajanju ukrepov za pomoč pri boju proti terorizmu zagotovi spoštovanje človekovih pravic, ter poudarja, da sta odprava mučenja in drugega krutega, nečloveškega ali ponižujočega ravnanja in upoštevanje ustreznega postopka (vključno z domnevo o nedolžnosti, pravico do poštenega sojenja in pravico do obrambe) prednostni nalogi Unije pri uveljavljanju človekovih pravic.
- (9) Demokracija in človekove pravice so v ospredju odnosov Unije s tretjimi državami, zato bi jih bilo treba v okviru te uredbe obravnavati kot načela.
- (10) Evropski svet je v Deklaraciji z dne 25. marca 2004 o boju proti terorizmu pozval, naj se protiteroristični cilji vključijo v programe zunanje pomoči. Svet je v strategiji Evropske unije za boj proti terorizmu, ki jo je sprejel 30. novembra 2005, pozval k okrepljenemu sodelovanju s tretjimi državami in Združenimi narodi na področju boja proti terorizmu. V sklepih z dne 23. maja 2011 o krepitvi vezi med notranjimi in zunanjimi vidiki boja proti terorizmu pa je pozval, da se zmogljivosti pristojnih organov, vključenih v boj proti terorizmu v tretjih državah, okrepijo v okviru strateškega načrtovanja programov instrumenta za stabilnost, vzpostavljenega z Uredbo (ES) št. 1717/2006.
- (11) Uredba (ES) št. 1717/2006 je bila sprejeta, da bi Uniji omogočili zagotavljanje skladnega in celostnega odziva na razmere med krizo in ob njenem nastanku, odzivanje na specifične globalne in nadregionalne varnostne grožnje ter krepitev pripravljenosti na krize. Namen te uredbe je uvedba revidiranega instrumenta, pri čemer bi se oprli na izkušnje, pridobljene z Uredbo (ES) št. 1717/2006, da bi povečali učinkovitost in skladnost ukrepanja Unije na področjih odzivanja na krize, preprečevanja konfliktov, vzpostavljanja miru in pripravljenosti na krize ter odzivanja na varnostne grožnje in izzive.
- (12) Ukrepi, sprejeti v skladu s to uredbo, bi morali težiti k uresničevanju ciljev iz člena 21 PEU ter členov 208 in 212 PDEU. Dopolnjujejo lahko ukrepe, ki jih Unija sprejme za doseganje ciljev skupne zunanje in varnostne politike v okviru naslova V PEU, in ukrepe, ki jih sprejme v okviru petega dela PDEU, hkrati pa bi morali biti z njimi skladni. Svet in Komisija bi morala sodelovati v skladu s svojimi pristojnostmi, da se zagotovi takšna skladnost.
- (13) Ta uredba bi morala biti skladna z določbami o organizaciji in delovanju Evropske službe za zunanje delovanje (v nadaljnjem besedilu: ESZD) iz Sklepa Sveta 2010/427/EU ⁽¹⁾. Izjava visoke predstavnice o politični odgovornosti iz leta 2010 je potrdila načela dialoga z Evropskim parlamentom, posvetovanja z njim ter posredovanja informacij in poročanja Evropskemu parlamentu.
- (14) Komisija oziroma ESZD bi morala redno in pogosto izmenjevati mnenja in informacije z Evropskim parlamentom. Poleg tega naj bi se slednjemu v skladu z ustreznimi tozadevnimi medinstitucionalnimi dogovori zagotovil dostop do dokumentov, da bi lahko informirano uresničeval pravico do nadzora v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾.
- (15) Skupna pravila in postopki za izvajanje instrumentov Unije za financiranje zunanjega delovanja so določena v Uredbi (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Sklep Sveta 2010/427/EU z dne 26. julija 2010 o organizaciji in delovanju Evropske službe za zunanje delovanje (UL L 201, 3.8.2010, str. 30).

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

⁽³⁾ Uredba (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o določitvi skupnih pravil in postopkov za izvajanje instrumentov Unije za financiranje zunanjega delovanja (glej stran 11 tega Uradnega lista).

(16) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila v zvezi z ukrepi načrtovanja programov in izvedbenimi ukrepi. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011.

(17) Zaradi narave takih izvedbenih aktov, zlasti njihove naravnosti v okviru njihovih politik in proračunskih posledic, bi bilo treba za njihovo sprejetje načeloma uporabiti postopek pregleda, razen v primeru ukrepov majhnega finančnega obsega.

(18) Komisija bi morala sprejeti izvedbene akte, ki se začnejo uporabljati takoj, kadar mora Unija v ustrezno utemeljenih primerih hitro ukrepati zaradi izredno nujnih razlogov.

(19) Unija bi si morala prizadevati za čim učinkovitejšo rabo razpoložljivih virov, da bi zagotovila optimalni učinek svojega zunanjega delovanja. V ta namen bi bilo treba zagotoviti skladnost in dopolnjevanje instrumentov Unije za zunanje delovanje ter ustvariti sinergije med tem instrumentom, drugimi instrumenti Unije za financiranje zunanjega delovanja in drugimi politikami Unije. Prav tako bi bilo treba vzajemno krepiti tudi programe, zasnovane na podlagi instrumentov za financiranje zunanjega delovanja.

(20) Ker ciljev te uredbe države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega in učinkov ukrepa lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 PEU. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.

(21) Ta uredba določa finančna sredstva za njeno obdobje uporabe, ki v okviru letnega proračunskega postopka za Evropski parlament in Svet predstavljajo prednostni referenčni znesek v smislu točke 17 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 2. decembra 2013 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju ⁽¹⁾.

(22) Primerno je, da se obdobje uporabe te uredbe uskladi z Uredbo Sveta (EU, Euratom) št. 1311/2013 ⁽²⁾. Zato bi bilo treba to uredbo uporabljati od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

NASLOV I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja in cilji

1. Ta uredba vzpostavlja instrument za prispevanje k stabilnosti in miru, ki za obdobje od 2014 do 2020 zagotavlja neposredno podporo zunanjim politikam Unije, pri čemer povečuje učinkovitost in usklajenost ukrepov Unije na področjih odzivanja na krize, preprečevanja konfliktov, vzpostavljanja miru in pripravljenosti na krize, pa tudi pri obravnavi globalnih in nadregionalnih groženj.

2. Unija izvaja ukrepe razvojnega sodelovanja ter ukrepe finančnega, gospodarskega in tehničnega sodelovanja s tretjimi državami, regionalnimi in mednarodnimi organizacijami ter drugimi državnimi akterji in akterji civilne družbe pod pogoji iz te uredbe.

3. Za namene te uredbe akterji izraz „civilne družbe“ vključuje nevladne organizacije, organizacije, ki predstavljajo avtonomna ljudstva, skupine domačinov in lokalna trgovska združenja, zadrage, sindikate, organizacije, ki zastopajo gospodarske in socialne interese, lokalne organizacije (vključno z mrežami), vključene v decentralizirano regionalno sodelovanje in integracijo, potrošniške organizacije, ženske in mladinske organizacije, izobraževalne, kulturne, raziskovalne in znanstvene organizacije, univerze, cerkve ter verska združenja in skupnosti, medije in kakršna koli nevladna združenja ter zasebne in javne ustanove, ki lahko prispevajo k razvoju ali zunanji razsežnosti notranjih politik. Drugi subjekti ali akterji, ki niso naštet v tem odstavku, se lahko financirajo, če je to potrebno za uresničitev ciljev te uredbe.

4. Posebni cilji te uredbe so:

(a) v razmerah med krizo ali ob njenem nastanku hitro prispevati k stabilnosti z zagotavljanjem učinkovitega odziva, katerega namen je ohraniti, vzpostaviti ali ponovno vzpostaviti bistvene pogoje za ustrezno izvajanje zunanjih politik in ukrepov Unije v skladu s členom 21 PEU;

(b) prispevati k preprečevanju konfliktov in zagotavljati zmogljivost in pripravljenost za obvladovanje razmer pred krizo in po njej ter vzpostavljati mir;

(c) odzivati se na posamezne svetovne in nadregionalne grožnje miru, mednarodni varnosti in stabilnosti.

⁽¹⁾ UL C 373, 20.12.2013, str. 1.

⁽²⁾ Uredba Sveta (EU, Euratom) št. 1311/2013 z dne 2. decembra 2013 o večletnem finančnem okviru za obdobje 2014–2020 (UL L 347, 20.12.2013, str. 884).

Člen 2

NASLOV II

Skladnost in dopolnjevanje pomoči Unije**VRSTE POMOČI UNIJE**

1. Komisija zagotovi, da so ukrepi, sprejeti na podlagi te uredbe, skladni s splošnim strateškim okvirom politike Unije za partnerske države, zlasti s cilji ukrepov iz odstavka 2, pa tudi z drugimi zadevnimi ukrepi Unije.

2. Ukrepi, sprejeti na podlagi te uredbe, lahko dopolnjujejo ukrepe, sprejete v okviru naslova V PEU in petega dela PDEU, ter so z njimi skladni. Ukrepi, sprejeti na podlagi te uredbe, ustrezno upoštevajo stališča Evropskega parlamenta.

3. Pomoč Unije na podlagi te uredbe dopolnjuje pomoč, ki jo zagotavljajo instrumenti zunanje pomoči Unije, se zagotovi le v obsegu, v katerem ni mogoče zagotoviti ustreznega in učinkovitega odziva na podlagi navedenih instrumentov, ter se načrtuje in izvaja tako, da se doseže neprekinjeno izvajanje ukrepov navedenih instrumentov, kjer je to ustrezno.

4. Po možnosti se – tudi pri načrtovanju programov – zajamejo naslednja medsektorska vprašanja:

- (a) spodbujanje demokracije in dobrega upravljanja,
- (b) človekove pravice in humanitarno pravo, vključno s pravicami otrok in avtohtonega prebivalstva,
- (c) nediskriminacija,
- (d) enakost spolov ter krepitev vloge žensk,
- (e) preprečevanje konfliktov ter
- (f) podnebne spremembe.

5. Dejavnosti, ki sodijo v področje uporabe Uredbe Sveta (ES) št. 1257/96 ⁽¹⁾ in Sklepa št. 1313/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾ ter so upravičene do financiranja v okviru navedenih aktov, se ne financirajo v okviru te uredbe.

6. Za povečanje učinkovitosti in dopolnjevanja ukrepov pomoči Unije in nacionalnih ukrepov pomoči ter za preprečevanje dvojnega financiranja Komisija spodbuja tesno usklajevanje med dejavnostmi Unije in dejavnostmi držav članic tako na ravni odločanja kot na terenu. Zato države članice in Komisija vzdržujejo sistem za izmenjavo informacij. Komisija lahko sprejme pobude za spodbujanje takšnega usklajevanja. Komisija prav tako zagotovi usklajevanje in sodelovanje z večstranskimi, regionalnimi in podregionalnimi organizacijami ter drugimi donatorji.

⁽¹⁾ Uredba Sveta (ES) št. 1257/96 z dne 20. junija 1996 o humanitarni pomoči (UL L 163, 2.7.1996, str. 1).

⁽²⁾ Sklep št. 1313/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite (UL L 347, 20.12.2013, str. 924).

Člen 3

Pomoč v odziv na razmere med krizo ali ob njenem nastanku za preprečevanje konfliktov

1. Unija zagotavlja tehnično in finančno pomoč za uresničevanje posebnih ciljev iz točke (a) člena 1(4) v odziv na naslednje izredne in nepredvidene razmere:

- (a) nujne primere, razmere med krizo ali ob njenem nastanku,
- (b) razmere, ki ogrožajo demokracijo, javni red in mir, varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin ali varnost in zaščito posameznikov, zlasti tistih, ki so izpostavljeni nasilju na podlagi spola v nestabilnih razmerah, ali
- (c) razmere, ki bi lahko prerasle v oborožen konflikt ali resno destabilizirale zadevno tretjo državo oziroma države.

Takšna pomoč se lahko izvaja tudi v primerih, ko je Unija uveljavila določbe v zvezi z bistvenimi elementi mednarodnih sporazumov, da bi delno ali v celoti prekinila sodelovanje s tretjimi državami.

2. Tehnična in finančna pomoč iz odstavka 1 lahko zajema naslednje:

- (a) podporo prizadevanjem mednarodnih in regionalnih organizacij ter državnih akterjev in akterjev civilne družbe za spodbujanje krepitve zaupanja, mediacije, dialoga in sprave z zagotavljanjem tehnične in logistične pomoči;
- (b) podporo izvajanju resolucij Varnostnega sveta Združenih narodov o ženskah, miru in varnosti, zlasti v ranljivih državah ter državah, kjer potekajo oziroma so nedavno potekali konflikti;
- (c) podporo vzpostavitvi in delovanju začasnih uprav, katerih mandat je v skladu z mednarodnim pravom;
- (d) podporo razvoju demokratičnih, pluralističnih državnih institucij, vključno z ukrepi za izboljšanje vloge žensk v takšnih institucijah, učinkovite civilne uprave in civilnega nadzora nad varnostnim sistemom ter ukrepov za krepitev zmogljivosti organov pregona in sodnih organov, vključenih v boj proti terorizmu, organiziranemu kriminalu in vsem oblikam nedovoljenega prometa;

- (e) podporo mednarodnim kazenskim sodiščem in ad hoc nacionalnim sodiščem, komisijam za resnico in spravo ter mehanizmom za pravno poravnavo zahtevkov v zvezi s človekovimi pravicami ter za uveljavljanje premoženjskih pravic in razsojanje o njih, ki so bili ustanovljeni v skladu z mednarodnimi standardi na področju človekovih pravic in pravne države;
- (f) podporo ukrepom, potrebnim za začetek sanacije in obnove ključne infrastrukture, stanovanjskih in javnih zgradb ter ekonomskih sredstev, pa tudi bistvenih proizvodnih zmogljivosti, ter drugim ukrepom za ponovni začetek gospodarske dejavnosti, ustvarjanje delovnih mest in vzpostavitev minimalnih pogojev, ki so potrebni za trajnostni socialni razvoj;
- (g) podporo civilnim ukrepom glede demobilizacije in ponovne vključitve nekdanjih borcev in njihovih družin v civilno družbo ter po potrebi njihovega vračanja v domovino, pa tudi ukrepom za reševanje problema otrok in žensk, ki so vojaki;
- (h) podporo ukrepom za blaženje socialnih učinkov prestrukturiranja oboroženih sil;
- (i) podporo ukrepom, ki se v okviru politik sodelovanja Unije in njihovih ciljev nanašajo na družbeno-ekonomski vpliv protipehotnih min, neeksplozivnih ubojnih sredstev ali eksplozivnih ostankov vojne na civilno prebivalstvo. Dejavnosti, financirane na podlagi te uredbe, lahko med drugim zajemajo izobraževanje o tveganju, odkrivanje in odstranjevanje min ter s tem povezano uničenje zalog;
- (j) podporo ukrepom v okviru politik sodelovanja Unije in njihovih ciljev za boj proti nezakoniti uporabi in dostopu do strelnega orožja, orožja malega kalibra in lahkega orožja;
- (k) podporo ukrepom za zagotavljanje, da so ustrezno izpolnjene posebne potrebe žensk in otrok v kriznih in konfliktnih razmerah, tudi glede njihove izpostavljenosti nasilju na podlagi spola;
- (l) podporo pri rehabilitaciji in ponovnem vključevanju žrtev oboroženih konfliktov, vključno z ukrepi v zvezi s posebnimi potrebami žensk in otrok;
- (m) podporo ukrepom za spodbujanje in ohranjanje spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, demokracije in pravne države ter z njimi povezanih mednarodnih instrumentov;
- (n) podporo družbeno-gospodarskim ukrepom za spodbujanje pravičnega dostopa do naravnih virov in njihovega preglednega upravljanja v razmerah med krizo ali ob njenem nastanku, vključno z vzpostavljanjem miru;
- (o) podporo ukrepom za obravnavo morebitnega učinka nenadnih migracij, ki vplivajo na politične in varnostne razmere, vključno z ukrepi v zvezi s potrebami gostiteljskih skupnosti v razmerah med krizo ali ob njenem nastanku, tudi med vzpostavljanjem miru;
- (p) podporo ukrepom, ki spodbujajo razvoj in organizacijo civilne družbe ter njeno udeležbo v političnem procesu, vključno z ukrepi za izboljšanje vloge žensk v takšnih procesih ter ukrepi za spodbujanje neodvisnih, pluralističnih in profesionalnih medijev;
- (q) podporo ukrepom v odziv na naravne nesreče ali nesreče, ki jih povzroči človek, ki ogrožajo stabilnost, in na nevarnosti za javno zdravje, povezane s pandemijami, če ni humanitarne pomoči Unije in pomoči Unije na področju civilne zaščite ali za dopolnitev takšne pomoči.
3. V razmerah iz odstavka 1 tega člena lahko Unija zagotovi tudi tehnično in finančno pomoč, ki ni izrecno zajeta z odstavkom 2 tega člena. Takšna pomoč je omejena na ukrepe izredne pomoči iz člena 7(2), ki izpolnjujejo vse naslednje pogoje:
- (a) sodijo tako v splošno področje uporabe te uredbe kot med posebne cilje iz točke (a) člena 1(4),
- (b) so časovno omejeni na obdobje iz člena 7(2),
- (c) bi bili običajno upravičeni v okviru drugih instrumentov Unije za zunanjo pomoč ali na podlagi ostalih določb te uredbe, vendar bi jih bilo treba zaradi potrebe po hitrem odzivu na razmere izvajati kot ukrepe odzivanja na razmere med krizo ali ob njenem nastanku.

Člen 4

Pomoč za preprečevanje konfliktov, vzpostavljanje miru in pripravljenost na krize

1. Unija zagotavlja tehnično in finančno pomoč za uresničevanje posebnih ciljev iz točke (b) člena 1(4). Takšna pomoč zajema podporo za ukrepe, namenjene povečanju in krepitvi zmogljivosti Unije in njenih partnerjev za preprečevanje konfliktov, vzpostavljanje miru ter izpolnjevanje potreb pred krizo in po njej ob tesnem usklajevanju z Združenimi narodi in drugimi mednarodnimi, regionalnimi in podregionalnimi organizacijami ter državnimi akterji in akterji civilne družbe v zvezi z njihovimi prizadevanji pri:

- (a) spodbujanju zgodnjega opozarjanja in analiz tveganj, ki upoštevajo konflikte, pri oblikovanju in izvajanju politik;
- (b) omogočanju in izboljšanju zmogljivosti za krepitev zaupanja, mediacijo, dialog in spravo, še zlasti ob pojavu napetosti med skupnostmi;

- (c) krepitvi zmogljivosti za sodelovanje in naporitev v okviru civilnih stabilizacijskih misij;
 - (d) izboljšanju obnove po konfliktih in nesrečah, ki vplivajo na politične in varnostne razmere;
 - (e) omejevanju rabe naravnih virov za financiranje konfliktov in podpiranju deležnikov pri upoštevanju pobud, kot je sistem potrjevanja procesa Kimberley, zlasti v zvezi z izvajanjem učinkovitega domačega nadzora nad pridobivanjem naravnih virov in trgovanjem z njimi.
2. Ukrepi iz tega člena:
- (a) vključujejo prenos znanja in izkušenj, izmenjavo informacij in najboljših praks, oceno tveganj ali groženj, raziskave in analize, sisteme zgodnjega opozarjanja, usposabljanje ter opravljanje storitev;
 - (b) prispevajo k nadaljnjemu razvoju strukturnega dialoga o vprašanjih v zvezi z vzpostavljanjem miru;
 - (c) lahko vključujejo tehnično in finančno pomoč za izvajanje podpornih ukrepov za vzpostavljanje miru in oblikovanje države.

Člen 5

Pomoč pri odzivanju na globalne in nadregionalne ter nove grožnje

1. Unija zagotavlja tehnično in finančno pomoč za uresničevanje posebnih ciljev iz točke (c) člena 1(4) na naslednjih področjih:

- (a) ogrožanje javnega reda in miru, varnosti in zaščite posameznikov, kritične infrastrukture ter javnega zdravja;
- (b) zmanjševanje tveganj in pripravljenost nanje, naj gre za namerno ali nenamerno povzročena ali naravna tveganja, povezana s kemičnimi, biološkimi, radiološkimi in jedrskimi snovmi ali dejavniki.

2. Pomoč na področjih iz točke (a) odstavka 1 zajema podporo za ukrepe, namenjene:

- (a) krepitvi zmogljivosti organov pregona ter sodnih in civilnih organov, vključenih v boj proti terorizmu, organiziranemu kriminalu, vključno s kibernetško kriminaliteto, in vsem vrstam nedovoljenega prometa ter v učinkovit nadzor nad nezakonito trgovino in tranzitom;
- (b) odzivanju na grožnje za kritično infrastrukturo, kar lahko vključuje mednarodni promet, vključno s potniškim in tovarnim, upravljanje in distribucijo energije ter elektronska informacijska in komunikacijska omrežja. Pri takih ukrepih se posebno pozornost namenja nadregionalnemu sodelovanju in izvajanju mednarodnih standardov na področjih ozaveščanja glede tveganj, analize ranljivosti, pripravljenosti na izredne razmere, obveščanja in obvladovanja posledic;

- (c) zagotavljanju ustreznega odziva na resne grožnje za javno zdravje, vključno z nenadnimi epidemijami, ki lahko imajo nadnacionalni vpliv;

- (d) odzivanju na globalne in nadregionalne učinke podnebnih sprememb, ki bi lahko ogrozili mir in varnost.

3. V zvezi z ukrepi iz točke (a) odstavka 2:

- (a) ima prednost nadregionalno sodelovanje z dvema ali več tretjimi državami, ki so pokazale jasno politično voljo za reševanje s tem povezanih vprašanj. V boju proti terorizmu se lahko sodeluje tudi s posameznimi državami, regijami ali mednarodnimi, regionalnimi in podregionalnimi organizacijami;

- (b) se posebna pozornost namenja dobremu upravljanju, ukrepi pa so v skladu z mednarodnim pravom;

- (c) kar zadeva pomoč organom, vključenim v boj proti terorizmu, imajo prednost podporni ukrepi v zvezi z razvojem in krepitvijo zakonodaje na področju boja proti terorizmu, izvajanjem in uveljavljanjem finančne in carinske zakonodaje ter zakonodaje o priseljevanju, razvojem postopkov pregona, ki so skladni z najvišjimi mednarodnimi standardi in mednarodnim pravom, krepitvijo mehanizmov demokratičnega nadzora in institucionalnega pregleda ter preprečevanjem nasilnega radikalizma;

- (d) kar zadeva pomoč v zvezi s problemom drog, se ustrezna pozornost nameni mednarodnemu sodelovanju, katerega namen je spodbujanje najboljših praks za zmanjšanje povpraševanja, proizvodnje in škode.

4. Pomoč na področjih iz točke (b) odstavka 1 zajema podporo za ukrepe, namenjene:

- (a) spodbujanju civilnih raziskovalnih dejavnosti kot alternative raziskavam na obrambnem področju;

- (b) izboljšanju načinov zagotavljanja varnosti v zvezi s civilnimi objekti, kjer so shranjene občutljive kemične, biološke, radiološke in jedrske snovi ali dejavniki ali v katerih se te/ti uporabljajo v okviru civilnih raziskovalnih programov;

- (c) podpiranju vzpostavitve – v okviru politik sodelovanja Unije in njihovih ciljev – civilne infrastrukture in priprave zadevnih civilnih študij, ki so potrebne za razgradnjo, sanacijo ali preureditev objektov in lokacij, povezanih z orožjem, ko niso več del obrambnega programa;

- (d) krepitvi zmogljivosti pristojnih civilnih oblasti, vključenih v razvoj in uveljavljanje učinkovitega nadzora nad nedovoljenim prometom s kemičnimi, biološkimi, radiološkimi in jedrskimi snovmi ali dejavniki (vključno z opremo za njihovo proizvodnjo ali dostavo);

- (e) razvijanju pravnega okvira in institucionalnih zmogljivosti za vzpostavitev in uveljavljanje učinkovitega nadzora izvoza blaga z dvojno rabo, vključno z ukrepi regionalnega sodelovanja;
- (f) razvijanju učinkovitih ukrepov za civilno pripravljenost na nesreče, krizno načrtovanje, odziv na krize in čiščenje.

NASLOV III

NAČRTOVANJE PROGRAMOV IN IZVAJANJE

Člen 6

Splošni okvir

Pomoč Unije se izvaja v skladu z Uredbo (EU) št. 236/2014 ter na podlagi:

- (a) ukrepov izredne pomoči in programov vmesnega odziva iz člena 7;
- (b) tematskih strateških dokumentov in večletnih okvirnih programov iz člena 8;
- (c) letnih akcijskih programov, posameznih ukrepov in posebnih ukrepov;
- (d) ukrepov podpore.

Člen 7

Ukrepi izredne pomoči in programi vmesnega odziva

1. Pomoč Unije na podlagi člena 3 se izvaja z ukrepi izredne pomoči in programi vmesnega odziva.

2. V razmerah iz člena 3(1) lahko Komisija sprejme ukrepe izredne pomoči, ki izpolnjujejo pogoje iz člena 3(3). Takšen ukrep izredne pomoči lahko traja največ 18 mesecev, v primeru objektivnih in nepredvidenih ovir za izvajanje pa se lahko podaljša dvakrat po največ šest mesecev do skupnega trajanja največ 30 mesecev, pod pogojem, da se finančni znesek posameznega ukrepa ne poveča.

V primeru dolgotrajnih kriz in konfliktov lahko Komisija sprejme drugi ukrep izredne pomoči s trajanjem do 18 mesecev.

Trajanje ukrepa izredne pomoči iz prvega pododstavka, skupaj s trajanjem ukrepa izredne pomoči iz drugega pododstavka, ne sme biti daljše od 36 mesecev.

3. Če stroški ukrepa izredne pomoči presegajo 20 000 000 EUR, se ta sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(3) Uredbe (EU) št. 236/2014.

4. Preden Komisija sprejme ali podaljša ukrep izredne pomoči, katerega stroški znašajo do 20 000 000 EUR, Svet obvesti o njegovi naravi in ciljih ter o predvidenih finančnih zneskih. Komisija prav tako obvesti Svet, preden občutno vsebinsko spremeni že sprejete ukrepe izredne pomoči. Zaradi skladnosti zunanjega delovanja Unije tako pri načrtovanju kot pri poznejšem izvajanju takšnih ukrepov Komisija upošteva ustrezní pristop Sveta, kar zadeva politike na zadevnem področju.

5. Komisija čim prej po sprejetju ukrepa izredne pomoči, v vsakem primeru pa v treh mesecih po tem, Evropskemu parlamentu in Svetu poroča o naravi in okoliščinah ukrepov ter razlogih za njegovo sprejetje, pa tudi o njegovem dopolnjevanju obstoječega in načrtovanega odziva Unije.

6. Komisija lahko v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(3) Uredbe (EU) št. 236/2014 sprejme programe vmesnega odziva, da bi vzpostavila ali ponovno vzpostavila bistvene pogoje, potrebne za učinkovito izvajanje politik zunanjega sodelovanja Unije.

Programi vmesnega odziva nadgrajujejo ukrepe izredne pomoči.

7. Komisija Evropski parlament ustrezno in pravočasno obvešča o načrtovanju in izvajanju pomoči Unije v skladu s členom 3, vključno s predvidenimi finančnimi zneski, obvesti pa ga tudi o bistvenih spremembah ali podaljšanjih te pomoči.

Člen 8

Tematski strateški dokumenti in večletni okvirni programi

1. Tematski strateški dokumenti so splošna podlaga za izvajanje pomoči na podlagi členov 4 in 5. Nudijo okvir za sodelovanje med Unijo in zadevnimi partnerskimi državami ali regijami.

2. Pri pripravi in izvajanju tematskih strateških dokumentov se upoštevajo načela o učinkovitosti pomoči, kot so partnerstvo, usklajevanje in po potrebi harmonizacija. Zato so tematski strateški dokumenti skladni s programskimi dokumenti, odobrenimi ali sprejetimi na podlagi drugih instrumentov Unije za zunanjo pomoč, in ne podvajajo teh dokumentov.

Tematski strateški dokumenti načeloma temeljijo na dialogu Unije ali, če je ustrezno, zadevnih držav članic z zadevnimi partnerskimi državami ali regijami, ki vključuje civilno družbo ter regionalne in lokalne organe, da se zagotovi ustrezna odgovornost zadevnih držav ali regij za postopek načrtovanja programov.

Unija in države članice se že v zgodnji fazi tega postopka posvečujejo med seboj zaradi večje usklajenosti in dopolnjevanja svojih dejavnosti sodelovanja.

3. Vsakemu tematskemu strateškemu dokumentu je priložen večletni okvirni program, ki povzema prednostna področja, izbrana za financiranje Unije, posebne cilje, pričakovane rezultate, kazalnike uspešnosti in časovni okvir za pomoč Unije.

V večletnem okvirnem programu se določijo okvirne finančne dodelitve za vsak program, ob upoštevanju potreb in posebnih težav zadevnih partnerskih držav ali regij. Finančne dodelitve se lahko po potrebi navedejo v obliki razpona.

4. Komisija odobri tematske strateške dokumente in sprejme večletne okvirne programe v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(3) Uredbe (EU) št. 236/2014. Ta postopek se uporablja tudi za temeljite revizije, ki znatno spremenijo tematske strateške dokumente ali večletne okvirne programe.

5. Postopek pregleda iz člena 16(3) Uredbe (EU) št. 236/2014 se ne uporablja za nebitvene spremembe ali tehnične prilagoditve tematskih strateških dokumentov in večletnih okvirnih programov, na podlagi katerih se sredstva prerazporedijo znotraj okvirnih finančnih dodelitev po posameznih prednostnih področjih ali se obseg prvotne okvirne finančne dodelitve poveča oziroma zmanjša za največ 20 %, vendar ne za več kot 10 000 000 EUR, pod pogojem, da takšne spremembe ali tehnične prilagoditve ne vplivajo na prednostna področja in cilje, določene v teh dokumentih.

V takih primerih se spremembe ali tehnične prilagoditve nemudoma sporočijo Evropskemu parlamentu in predstavnikom držav članic v odboru iz člena 11.

6. V izredno nujnih ustrezno utemeljenih primerih v zvezi s posebno hitrim odzivom Unije lahko Komisija spremeni tematske strateške dokumente in večletne okvirne programe v skladu s postopkom iz člena 16(4) Uredbe (EU) št. 236/2014.

7. Pri vsakršnem načrtovanju ali pregledu programov, ki se izvede po objavi poročila o vmesnem pregledu iz člena 17 Uredbe (EU) št. 236/2014, se upoštevajo rezultati, ugotovitve in zaključki iz navedenega poročila.

Člen 9

Civilna družba

Če je mogoče in ustrezno, se ukrepi priprave, načrtovanja programov, izvajanja in spremljanja v okviru te uredbe izvajajo ob posvetovanju s civilno družbo.

Člen 10

Človekove pravice

1. Komisija zagotovi, da se ukrepi, sprejeti na podlagi te uredbe v zvezi z bojem proti terorizmu in organiziranemu kriminalu, izvajajo v skladu z mednarodnim pravom, vključno z mednarodnim humanitarnim pravom.

2. V skladu s strateškim okvirom in akcijskim načrtom EU za človekove pravice in demokracijo Komisija oblikuje operativne smernice, da se pri načrtovanju in izvajanju ukrepov iz odstavka 1 zagotovi spoštovanje človekovih pravic, zlasti glede preprečevanja mučenja ali drugega krutega, nečloveškega ali ponižujočega ravnanja in upoštevanja ustreznega postopka, vključno z domnevo nedolžnosti, pravico do poštenega sojenja in pravico do obrambe. Vidik človekovih pravic se jasno upošteva tudi pri ukrepih v zvezi s kibernetko varnostjo in bojem proti kibernetki kriminaliteti.

3. Komisija pozorno spremlja izvajanje ukrepov iz odstavka 1, da zagotovi skladnost z obveznostmi s področja človekovih pravic. Komisija tozadevne informacije vključi v svoja redna poročila.

NASLOV IV

KONČNE DOLOČBE

Člen 11

Odbor

Komisiji pomaga odbor (v nadaljnjem besedilu: Odbor instrumenta za stabilnost in mir). Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 12

Evropska služba za zunanje delovanje

Ta uredba se uporablja v skladu s Sklepom 2010/427/EU, zlasti s členom 9 Sklepa.

Člen 13

Finančna sredstva

1. Finančna sredstva za izvajanje te uredbe za obdobje od 2014 do 2020 znašajo 2 338 719 000 EUR.

2. Evropski parlament in Svet odobrita letne odobritve v okviru omejitev iz večletnega finančnega okvira.

3. V obdobju od 2014 do 2020 se:

- (a) najmanj 70 odstotnih točk finančnih sredstev namenjenih za ukrepe iz člena 3 in
- (b) devet odstotnih točk finančnih sredstev namenjenih za ukrepe iz člena 4.

Člen 14

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati na dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourgu, 11. marca 2014

Za Evropski parlament

Predsednik

M. SCHULZ

Za Svet

Predsednik

D. KOURKOULAS

Izjava Evropske komisije o strateškem dialogu z Evropskim parlamentom ⁽¹⁾

Evropska komisija bo na podlagi člena 14 PEU pred načrtovanjem Uredbe (EU) št. 230/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za prispevanje k stabilnosti in miru in po začetnem posvetovanju z zadevnimi upravičenci, kjer je to ustrezno, opravila strateški dialog z Evropskim parlamentom. Evropska komisija bo Evropskemu parlamentu predstavila zadevne razpoložljive programske dokumente s predvidenimi okvirnimi dodelitvami na državo/regijo ter – znotraj držav/regij – s prednostnimi nalogami, možnimi rezultati in okvirnimi prednostnimi dodelitvami za geografske programe ter izbiro načinov pomoči (*). Evropska komisija bo Evropskemu parlamentu predstavila zadevne razpoložljive programske dokumente s tematskimi prednostnimi nalogami, možnimi rezultati, izbiro načinov pomoči (*) in dodeljenimi finančnimi sredstvi za take v tematskih programih predvidene prednostne naloge. Evropska komisija bo upoštevala stališče Evropskega parlamenta o tej zadevi.

Evropska komisija bo opravila strateški dialog z Evropskim parlamentom pri pripravi vmesnega pregleda in pred vsako znatno spremembo programskih dokumentov v obdobju veljavnosti te uredbe.

Evropska komisija bo na poziv Evropskega parlamenta pojasnila, kje so se upoštevala stališča Evropskega parlamenta v programskih dokumentih, ter vse druge nadaljnje ukrepe na podlagi strateškega dialoga.

⁽¹⁾ Evropska komisija bo zastopana na ravni pristojnega komisarja.

(*) Kjer je to ustrezno.

UREDBA (EU) št. 231/2014 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 11. marca 2014

o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 212(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽²⁾

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Komisija je v svojem Sporočilu z dne 29. junija 2011 z naslovom „Proračun za strategijo Evropa 2020“ določila okvir za instrumente Unije za financiranje zunanjega delovanja, vključno z instrumentom za predpristopno pomoč (v nadaljnjem besedilu: IPA II).

(2) Ker je Uredba Sveta (ES) št. 1085/2006 ⁽⁴⁾ prenehala veljati 31. decembra 2013 in da bi se povečala učinkovitost zunanjega delovanja Unije, bi bilo treba za obdobje od 2014 do 2020 ohraniti okvir za načrtovanje in zagotavljanje zunanje pomoči. Poseben instrument za financiranje zunanjega delovanja bi moral še naprej podpirati politiko širitve Unije. Zato bi bilo treba vzpostaviti IPA II.

(3) Člen 49 Pogodbe o Evropski uniji (TEU) določa, da lahko vsaka evropska država, ki podpira vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti,

pravne države in spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin, zaprosi za članstvo v Uniji. Evropska država, ki zaprosi za pristop k Uniji, lahko postane članica samo, če je potrjeno, da izpolnjuje merila za članstvo, ki jih je določil Evropski svet v Københavnu junija 1993 (v nadaljnjem besedilu: københavnska merila), ter pod pogojem, da pristop ne presega zmogljivosti Unije za vključitev nove članice. Ta merila se nanašajo na stabilnost institucij, ki zagotavljajo demokracijo, pravno državo, človekove pravice ter spoštovanje in zaščito manjšin, na obstoj delujočega tržnega gospodarstva in sposobnost obvladovanja pritiskov konkurence in tržnih sil v Uniji ter na zmožnost prevzema ne le pravic, ampak tudi obveznosti iz Pogodb, vključno z zavezanostjo ciljem politične, ekonomske in monetarne unije.

(4) Širitvena strategija, ki temelji na utrjevanju zavez, izpolnjevanju pogojev in obveščenosti, skupaj s sposobnostjo Unije za vključevanje novih članic, je še vedno podlaga za obnovljeno soglasje o širitvi. Pristopni proces temelji na objektivnih merilih in uporabi načela enakega obravnavanja vseh držav prosilk, ki bi jih bilo treba ocenjevati glede na njihove lastne dosežke. Napredek pri vključevanju je odvisen od ravni spoštovanja vrednot Unije v vsaki posamezni državi prosilke in od njene zmožnosti, da izvede potrebne reforme za usklajitev svojih političnih, institucionalnih, pravnih, upravnih in gospodarskih sistemov s pravili, standardi, politikami in praksami v Uniji.

(5) Širitveni proces utrjuje mir, demokracijo in stabilnost v Evropi ter izboljšuje položaj Unije pri odzivanju na svetovne izzive. Preoblikovalna moč širitvenega procesa vodi k daljnosežnim političnim in gospodarskim reformam v državah širitve, kar koristi tudi celotni Uniji.

(6) Evropski svet je Islandiji, Črni gori, Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji, Turčiji in Srbiji dodelil status države kandidatke. Potrdil je evropsko perspektivo Zahodnega Balkana. Brez poseganja v stališča o statusu ali katero koli prihodnjo odločitev, ki jo bo sprejel Evropski svet ali Svet, se lahko tiste upravičenke, za katere velja taka evropska perspektiva in ki nimajo dodeljenega statusa države kandidatke, štejejo za potencialne kandidatke le za namen te uredbe. Finančno pomoč na podlagi te uredbe bi bilo treba dodeliti vsem upravičenkam iz Priloge I.

(7) Pomoč na podlagi te uredbe bi bilo treba zagotoviti v skladu z okvirom politike širitve, ki sta ga opredelila

⁽¹⁾ UL C 11, 15.1.2013, str. 77.

⁽²⁾ UL C 391, 18.12.2012, str. 110.

⁽³⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 11. decembra 2013 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 11. marca 2014.

⁽⁴⁾ Uredba Sveta (ES) št. 1085/2006 z dne 17. julija 2006 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA) (UL L 210, 31.7.2006, str. 82).

Evropski Svet in Svet, ter ob ustreznem upoštevanju sporočila o širitveni strategiji in poročil o napredku iz letnega širitvenega paketa Komisije ter zadevnih resolucij Evropskega parlamenta. Pomoč bi bilo treba zagotoviti tudi v skladu s sporazumi, ki jih je Unija sklenila z upravičenkami iz Priloge I, ter v skladu z evropskimi partnerstvi in partnerstvi za pristop. Pomoč bi bilo treba osredotočiti predvsem na izbrano število področij politike, ki bodo upravičenkam iz Priloge I pomagala pri okrepitvi demokratičnih institucij in pravne države, reformiranju sodstva in javne uprave, spoštovanju temeljnih pravic ter spodbujanju enakosti spolov, strpnosti, socialnega vključevanja in nediskriminacije. S pomočjo bi bilo treba še naprej podpirati njihova prizadevanja za pospeševanje regionalnega, makroregionalnega in čezmejnega sodelovanja ter teritorialnega razvoja, vključno z izvajanjem makroregionalnih strategij Unije. Pospešiti bi bilo treba tudi njihov gospodarski in družbeni razvoj ter tako podpreti program pametne, trajnostne in vključujoče rasti s posebnim poudarkom na malih in srednjih podjetjih, da bi dosegli cilje strategije Evropa 2020 za pametno, trajnostno in vključujočo rast (v nadaljnjem besedilu: strategija Evropa 2020) in postopno uskladitev s kopenhavnskimi merili. Okrepiti bi bilo treba usklajenost med finančno pomočjo in skupnim napredkom, doseženim pri izvajanju predpristopne strategije.

(8) Da bi upoštevali spremembe v okviru politike širitve ali pomemben razvoj dogodkov v upravičenkah iz Priloge I, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije sprejme akte v zvezi s spreminjanjem in posodabljanjem tematskih prednostnih nalog pri zagotavljanju pomoči iz Priloge II. Zlasti je pomembno, da Komisija pri svojem pripravljalnem delu opravi ustrezna posvetovanja, vključno na ravni strokovnjakov. Komisija bi morala pri pripravi in oblikovanju delegiranih aktov zagotoviti, da so ustrezni dokumenti predloženi Evropskemu parlamentu in Svetu istočasno, pravočasno in na ustrezen način.

(9) Krepitev pravne države, vključno z bojem proti korupciji in organiziranemu kriminalu, in dobro upravljanje, vključno z reformo javne uprave, ostajata ključna izziva v večini upravičenk iz Priloge I in sta bistveni za njihovo približevanje Uniji, pozneje pa za prevzem vseh obveznosti članstva v Uniji. Glede na dolgoročni značaj reform na teh področjih in dejstvo, da je treba doseči rezultate, bi se bilo treba s finančno pomočjo na podlagi te uredbe čim prej odzvati na zahteve, ki so naložene upravičenkam iz Priloge I.

(10) Upravičenke iz Priloge I morajo biti bolje pripravljene, da se odzovejo na svetovne izzive, kot so trajnostni razvoj

in podnebne spremembe, ter usklajene s prizadevanji Unije za obravnavanje teh vprašanj. Pomoč Unije na podlagi te uredbe bi morala prispevati tudi k uresničitvi cilja glede povečanja deleža proračuna Unije za podnebje na vsaj 20 %.

(11) Unija bi morala v korist vseh upravičenk iz Priloge I na podlagi izkušenj svojih držav članic zagotoviti tudi podporo pri tranziciji na poti k pristopu. To sodelovanje bi moralo biti namenjeno predvsem izmenjavi izkušenj, ki so jih države članice pridobile v procesu reform.

(12) Komisija in države članice bi morale zagotoviti skladnost, usklajenost in dopolnjevanje svoje pomoči, zlasti z rednimi posvetovanji in pogostimi izmenjavami informacij v različnih fazah cikla zagotavljanja pomoči. Sprejeti bi bilo treba potrebne ukrepe za izboljšanje usklajevanja in dopolnjevanja z drugimi donatorji, tudi z rednimi posvetovanji. Civilna družba bi morala imeti večjo vlogo v programih, ki jih izvajajo vladni organi, pa tudi kot neposredna prejemnica pomoči Unije.

(13) Komisija bi morala za čas trajanja večletnega finančnega okvira Unije za obdobje od 2014 do 2020 pripraviti okvirne strateške dokumente, v katerih bi v sodelovanju z upravičenkami iz Priloge I na podlagi njihovih posebnih potreb in širitvenega načrta ter v skladu s splošnimi in posebnimi cilji iz te uredbe in ob upoštevanju ustreznih nacionalnih strategij opredelila prednostne ukrepe za uresničevanje ciljev na ustreznih področjih politike, na katerih se bo zagotavljala pomoč na podlagi te uredbe. V strateških dokumentih bi bilo treba opredeliti tudi področja politike, na katerih se bo zagotavljala pomoč, in brez poseganja v pristojnosti Evropskega parlamenta in Sveta določiti okvirne dodelitve sredstev Unije po področjih politike, razčlenjene po letih, vključno z oceno odhodkov povezanih s podnebjem. Zagotoviti bi bilo treba zadostno prožnost za odzivanje na nastajajoče potrebe in dajanje pobud za izboljšanje izvedbe. Strateški dokumenti bi morali zagotoviti usklajenost in povezanost s prizadevanji upravičenk iz Priloge I, kot se odražajo v njihovih nacionalnih proračunih, ter upoštevati podporo, zagotovljeno s strani drugih donatorjev. Zaradi upoštevanja notranjega in zunanega razvoja bi bilo treba strateške dokumente ustrezno pregledati in revidirati.

(14) V interesu Unije je, da upravičenkam iz Priloge I pomaga pri prizadevanjih za izvedbo reform z namenom, da postanejo članice Unije. Pomoč bi bilo treba upravljati tako, da bi bila trdno usmerjena v rezultate in bi dajala spodbudo tistim, ki so z učinkovitim izvajanjem predpristopne pomoči in napredkom pri izpolnjevanju meril za članstvo dokazali, da so zavezani reformam.

- (15) Pri zagotavljanju pomoči bi bilo treba še naprej uporabljati strukture in instrumente, ki so izkazali kot koristni v predpristopnem procesu. Prehod od neposrednega upravljanja predpristopnih sredstev s strani Komisije k posrednemu upravljanju s strani upravičenk iz Priloge I, bi moral biti postopen in v skladu z ustreznimi zmogljivostmi teh upravičenk. Komisija bi morala v skladu z načelom participativne demokracije v vsaki od upravičenk iz Priloge I spodbujati izvajanje parlamentarnega nadzora nad pomočjo, ki ji je zagotovljena.
- (16) Za zagotovitev enotnih pogojev za izvajanje te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila zadevajo strateške dokumente, programske dokumente in posebna pravila, ki vzpostavljajo takšne enotne pogoje, in bi jih bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾. Glede na naravo teh izvedbenih aktov, zlasti narave njihove politične usmeritve ali njihovih finančnih posledic, bi bilo treba za njihovo sprejetje načeloma uporabiti postopek pregleda, razen v primeru ukrepov majhnega finančnega obsega. Pri vzpostavljanju enotnih pogojev za izvajanje te uredbe bi bilo treba upoštevati izkušnje, pridobljene z upravljanjem in izvajanjem dosežanja predpristopne pomoči. Te enotne pogoje bi bilo treba po potrebi spremeniti v skladu z novimi okoliščinami.
- (17) Odbor, ustanovljen na podlagi te uredbe, bi moral biti pristojen za pravne akte in zaveze na podlagi Uredbe (ES) št. 1085/2006 ter za izvajanje člena 3 Uredbe Sveta (ES) št. 389/2006 ⁽²⁾.
- (18) Ta uredba za celotno obdobje svoje uporabe določa finančna sredstva, ki v okviru letnega proračunskega postopka za Evropski parlament in Svet pomenijo prednostni referenčni znesek v smislu točke 17 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 2. decembra 2013 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju ⁽³⁾.
- (19) Unija bi si morala prizadevati za najučinkovitejšo uporabo razpoložljivih virov, da bi čim bolj povečala učinek zunanjega delovanja. V ta namen bi bilo treba zagotoviti usklajenost in dopolnjevanje instrumentov Unije za zunanje delovanje ter ustvariti sinergije med IPA II, drugimi instrumenti Unije za financiranje zunanjega delovanja in drugimi politikami Unije. Prav tako bi
- se morali medsebojno dopolnjevati programi, zasnovani na podlagi instrumentov za financiranje zunanjega delovanja.
- (20) V Uredbi (EU) št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾ so določena skupna pravila in postopki za izvajanje instrumentov Unije za financiranje zunanjega delovanja.
- (21) Ker cilja te uredbe države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 PEU. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.
- (22) Primerno je, da se zagotovi gladek in neprekinjen prehod med instrumentom za predpristopno pomoč (IPA), vzpostavljenim z Uredbo (ES) št. 1085/2006, in IPA II ter da se uskladi obdobje uporabe te uredbe z obdobjem uporabe Uredbe Sveta (EU, Euratom) št. 1311/2013 ⁽⁵⁾. Zato bi se ta uredba morala uporabljati od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

NASLOV I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Splošni cilj

Instrument za predpristopno pomoč za obdobje od 2014 do 2020 (v nadaljnjem besedilu: IPA II) je namenjen podpori upravičenkam iz Priloge I pri sprejemanju in izvajanju političnih, institucionalnih, pravnih, upravnih, socialnih in gospodarskih reform, ki jih te upravičenke potrebujejo za spoštovanje vrednot Unije ter postopno usklajevanje s pravili, standardi, politikami in praksami Unije, da bi postale njene članice.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

⁽²⁾ Uredba Sveta (ES) št. 389/2006 z dne 27. februarja 2006 o oblikovanju instrumenta finančne podpore za spodbujanje gospodarskega razvoja turške skupnosti na Cipru in o spremembah Uredbe Sveta (ES) št. 2667/2000 o Evropski agenciji za obnovo (UL L 65, 7.3.2006, str. 5).

⁽³⁾ UL C 373, 20.12.2013, str. 1.

⁽⁴⁾ Uredba (EU) št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o določitvi skupnih pravil in postopkov za izvajanje instrumentov Unije za financiranje zunanjega delovanja (glej stran 95 tega Uradnega lista).

⁽⁵⁾ Uredba Sveta (EU, Euratom) št. 1311/2013 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020 (UL L 347, 20.12.2013, str. 884).

IPA II s takšno podporo prispeva k stabilnosti, varnosti in blaginji v upravičenkah iz Priloge I.

Člen 2

Posebni cilji

1. Pomoč na podlagi te uredbi je v skladu s potrebami posameznih upravičenk iz Priloge I in njihovimi lastnimi širitvenimi programi usmerjena v doseganje naslednjih posebnih ciljev:

- (a) podpora za politične reforme, med drugim s/z:
 - (i) krepitvijo demokracije in njenih institucij, vključno z neodvisnim in učinkovitim sodstvom, ter pravne države, vključno z njenim izvajanjem;
 - (ii) spodbujanjem in varstvom človekovih pravic in temeljnih svoboščin, doslednejšim spoštovanjem pravic pripadnikov manjšin, med drugim lezbijk, gejev, biseksualcev, transseksualcev in interseksualcev, spodbujanjem enakosti spolov, nediskriminacije in strpnosti ter svobode medijev in spoštovanjem kulturne raznolikosti;
 - (iii) regionalnim sodelovanjem in dobrimi sosedskimi odnosi;
 - (iv) spodbujanjem sprave, gradnje miru in ukrepov, ki krepijo zaupanje;
 - (v) bojem proti korupciji in organiziranemu kriminalu;
 - (vi) krepitvijo javne uprave in dobrega upravljanja na vseh ravneh;
 - (vii) ukrepi za krepitev zmogljivosti za izboljšanje kazenskega pregona, upravljanja meja in izvajanja migracijske politike, vključno z upravljanjem migracijskih tokov;
 - (viii) razvojem civilne družbe;
 - (ix) izboljšanjem socialnega dialoga in krepitvijo zmogljivosti socialnih partnerjev;
- (b) podpora za gospodarski, socialni in teritorialni razvoj, z namenom pametne, trajnostne in vključujoče rasti, med drugim s/z:
 - (i) doseganjem standardov Unije v gospodarstvu, vključno z delujočim tržnim gospodarstvom, ter fiskalnim in gospodarskim upravljanjem;
 - (ii) gospodarskimi reformami, ki so potrebne za soočenje s konkurenčnim pritiskom in tržnimi silami v Uniji, hkrati pa prispevali k doseganju družbenih in okoljskih ciljev;

- (iii) pospeševanjem zaposlovanja in mobilnosti delovne sile, spodbujanjem ustvarjanja kakovostnih delovnih mest in razvijanjem človeškega kapitala;
 - (iv) spodbujanjem socialnega in gospodarskega vključevanja, zlasti vključevanja manjšin in ogroženih skupin, med drugim invalidov, beguncev in razseljenih oseb;
 - (v) spodbujanjem vključujočega in celovitega izobraževalnega sistema ter ohranjanjem kulturne dediščine;
 - (vi) z razvojem fizičnega kapitala, vključno z izboljšanjem infrastrukture, in povezav z mrežami Unije in regionalnimi mrežami;
 - (vii) s krepitvijo raziskav, tehnološkega razvoja in inovativnih zmogljivosti;
 - (c) krepitev zmogljivosti upravičenk iz Priloge I na vseh ravneh za izpolnjevanje obveznosti, ki izvirajo iz članstva v Uniji, s podpiranjem postopnega usklajevanja s pravnim redom Unije ter njegovega sprejetja, izvajanja in uveljavljanja, vključno s pripravo na upravljanje strukturnih skladov Unije, kohezijskega sklada in evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja;
 - (d) krepitev regionalnega povezovanja in teritorialnega sodelovanja, ki vključuje upravičenke iz Priloge I, države članice in po potrebi tretje države v okviru Uredbe (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾.
2. Napredek pri doseganju posebnih ciljev iz odstavka 1 se spremlja in ocenjuje na podlagi vnaprej določenih, jasnih in preglednih ter merljivih kazalnikov, ki so po potrebi prilagojeni posamezni državi in med drugim zadevajo:
- (a) napredek na področju krepitve demokracije, pravne države ter neodvisnega in učinkovitega pravnega sistema, spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin in ranljivih skupin, krepitve temeljnih svoboščin, enakosti spolov in pravic žensk, boja proti korupciji in organiziranemu kriminalu ter sprave, dobrih sosedskih odnosov in vračanja beguncev, zlasti pri doseganju rezultatov na teh področjih;
 - (b) napredek pri družbeno-gospodarskih in fiskalnih reformah ter pri odpravljanju strukturnih in makroekonomskih neravnotežij; trdnost in učinkovitost strategij družbenega in gospodarskega razvoja, napredovanje k pametni, trajnostni in vključujoči rasti ter uvajanje vključujočega in celovitega izobraževanja, kakovostnega usposabljanja in zaposlovanja, tudi z javnimi naložbami, ki jih podpira IPA II; napredek pri ustvarjanju spodbudnega poslovnega okolja;

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi evropskega instrumenta sosedstva (glej stran 27 tega Uradnega lista).

- (c) napredek pri usklajevanju zakonodaje s pravnim redom Unije, vključno z rezultati njenega izvajanja; napredek pri institucionalni reformi v zvezi z Unijo, vključno s prehodom na posredno upravljanje pomoči, zagotovljene na podlagi te uredbe;
- (d) napredek pri vzpostavljanju in krepitvi dobrega upravljanja, upravnih in institucionalnih zmogljivosti ter absorpcijsko sposobnostjo na vseh ravneh, vključno z ustreznimi človeškimi viri, potrebnimi za sprejetje in uveljavljanje zakonodaje, povezane s pravnim redom Unije;
- (e) pobude za regionalno in teritorialno sodelovanje ter razvoj trgovinskih tokov.

3. Kazalniki iz odstavka 2 se uporabljajo za spremljanje, ocenjevanje in pregledovanje uspešnosti, kakor je ustrezno. Izhodišče za ocenjevanje rezultatov pomoči v okviru IPA II so letna poročila Komisije iz člena 4. Ustrezni kazalniki uspešnosti so opredeljeni in navedeni v strateških dokumentih in programih iz člena 6 oziroma 7, določijo pa se tako, da je mogoče objektivno ocenjevati napredek v določenih obdobjih, po potrebi pa tudi po posameznih programih.

Člen 3

Področja politike

1. Pomoč na podlagi te uredbe v glavnem zadeva naslednja področja politike:
 - (a) reforme v pripravi na članstvo v Uniji in s tem povezana vzpostavitev institucij in krepitev zmogljivosti;
 - (b) družbeno-gospodarski in regionalni razvoj;
 - (c) zaposlovanje, socialne politike, izobraževanje, spodbujanje enakosti spolov in razvoj človeških virov;
 - (d) kmetijstvo in razvoj podeželja;
 - (e) regionalno in teritorialno sodelovanje.

2. Pomoč v okviru vseh področij politike iz odstavka 1 tega člena služi kot podpora upravičenkam iz Priloge I pri doseganju splošnih in posebnih ciljev iz členov 1 in 2, zlasti z reformami politike, približevanjem zakonodaje, krepitvijo zmogljivosti in naložbami.

Posebno pozornost se po potrebi nameni dobremu upravljanju, pravnemu državi ter boju proti korupciji in organiziranemu kriminalu.

3. Pomoč v okviru področij politike iz točk od (b) do (e) odstavka 1 lahko vključuje financiranje tistih vrst dejavnosti, ki

so določene v Uredbi (EU) št. 1301/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, Uredbi (EU) št. 1300/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾, Uredbi (EU) št. 1304/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾, Uredbi (EU) št. 1299/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾ ter Uredbi (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁵⁾.

4. S pomočjo v okviru področja politike iz točke (e) odstavka 1 se lahko financirajo zlasti večdržavni ali horizontalni ukrepi, pa tudi čezmejni, transnacionalni in medregionalni ukrepi sodelovanja.

Člen 4

Okvir pomoči

1. Pomoč na podlagi te uredbe se zagotovi v skladu z okvirom politike širitve, ki sta ga opredelila Evropski Svet in Svet, ter ob ustreznem upoštevanju sporočila o strategiji širitve in poročil o napredku iz letnega širitvenega paketa Komisije ter ustreznih resolucij Evropskega parlamenta. Komisija zagotovi skladnost med pomočjo in okvirom politike širitve.

2. Pomoč je ciljno usmerjena in prilagojena razmeram v posameznih upravičenkah iz Priloge I, pri čemer se upošteva, kaj vse morajo posamezne upravičenke še storiti, da bi izpolnile merila za članstvo, in kakšne so njihove zmogljivosti. Pomoč se razlikuje po obsegu in intenzivnosti glede na potrebe, zavezanost reformam in napredek pri izvajanju teh reform. Glavni namen je pomagati upravičenkam iz Priloge I pri načrtovanju in izvajanju sektorskih reform. Sektorske politike in strategije morajo biti celovite in prispevati k doseganju posebnih ciljev iz člena 2(1).

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1301/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in posebnih določbah v zvezi s ciljem naložbe za rast in delovna mesta ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1080/2006 (UL L 347, 20.12.2013, str. 289).

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 1300/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o Kohezijskem skladu in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1084/2006 (UL L 347, 20.12.2013, str. 281).

⁽³⁾ Uredba (EU) št. 1304/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o Evropskem socialnem skladu in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1081/2006 (UL L 347, 20.12.2013, str. 470).

⁽⁴⁾ Uredba (EU) št. 1299/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o posebnih določbah za podporo cilju evropsko teritorialno sodelovanje iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (UL L 347, 20.12.2013, str. 259).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005 (UL L 347, 20.12.2013, p. 487).

3. Tematske prednostne naloge pri zagotavljanju pomoči glede na potrebe in zmogljivosti upravičenk iz Priloge I so v skladu s posebnimi cilji iz člena 2(1) navedene v Prilogi II. Posamezna tematska prednostna naloga lahko prispeva k doseganju več posebnih ciljev.

4. V skladu s posebnim ciljem iz točke (d) člena 2(1) je pomoč namenjena za podporo čezmejnemu sodelovanju, tako med upravičenkami iz Priloge I kot tudi med njimi in državami članicami ali državami v okviru evropskega instrumenta sodelstva, vzpostavljenega z Uredbo (EU) št. 232/2014, da bi spodbujali dobre sosedске odnose, povezovanje z Unijo in družbeno-gospodarski razvoj. Tematske prednostne naloge pri zagotavljanju pomoči za teritorialno sodelovanje so določene v Prilogi III.

Člen 5

Skladnost, usklajenost in dopolnjevanje

1. Finančna pomoč na podlagi te uredbe je skladna s politikami Unije. Je v skladu s sporazumi, ki jih je Unija sklenila z upravičenkami iz Priloge I, upoštevane pa so tudi obveznosti iz večstranskih sporazumov, katerih pogodbenica je Unija.

2. Komisija skupaj z državami članicami prispeva k izvajanju zavez Unije, usmerjenih k večji preglednosti in odgovornosti pri zagotavljanju pomoči, vključno z javno objavo informacij o obsegu in dodeljevanju pomoči ter zagotavljanjem, da so podatki mednarodno primerljivi, lahko dostopni, na voljo drugim in objavljeni.

3. Komisija, države članice in Evropska investicijska banka (EIB) si skupaj prizadevajo zagotoviti usklajenost in preprečiti podvajanje med pomočjo, ki se zagotavlja na podlagi te uredbe, in drugo pomočjo, ki jo zagotavljajo Unija, države članice in EIB, med drugim tudi na rednih skupnih sestankih, ki so namenjeni usklajevanju pomoči.

4. Komisija, države članice in EIB zagotovijo usklajevanje svojih programov za pomoč v skladu z uveljavljenimi načeli za krepitev operativnega usklajevanja na področju zunanje pomoči ter za uskladitev politik in postopkov, zlasti mednarodnih načel o učinkovitosti pomoči, da se povečata uspešnost in učinkovitost pri zagotavljanju pomoči in prepreči dvojno financiranje. Usklajevanje vključuje redna posvetovanja in pogoste izmenjave informacij v različnih fazah cikla pomoči, zlasti na terenu, in je ključno za proces načrtovanja programov v državah članicah in Uniji.

5. Da se povečata uspešnost in učinkovitost pri zagotavljanju pomoči ter prepreči dvojno financiranje, Komisija skupaj z drža-

vami članicami sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev boljšega usklajevanja in dopolnjevanja z večstranskimi in regionalnimi organizacijami ter subjekti, kot so mednarodne finančne institucije, agencije Združenih narodov, skladi in programi ter donatorji, ki niso iz Unije.

6. Komisija pri pripravi, izvajanju in spremljanju pomoči na podlagi te uredbe načeloma ukrepa v partnerstvu z upravičenkami iz Priloge I. Partnerstvo po potrebi vključuje pristojne nacionalne in lokalne organe ter organizacije civilne družbe. Komisija spodbuja usklajevanje med zadevnimi zainteresiranimi stranmi.

Povečajo se zmogljivosti organizacij civilne družbe, po potrebi tudi kot neposrednih prejemnic pomoči.

NASLOV II

STRATEŠKO NAČRTOVANJE

Člen 6

Strateški dokumenti

1. Pomoč na podlagi te uredbe se zagotovi na podlagi državnih ali večdržavnih okvirnih strateških dokumentov (v nadaljnjem besedilu: strateški dokumenti), ki jih za čas trajanja večletnega finančnega okvira za obdobje od 2014 do 2020 Unije pripravi Komisija v partnerstvu z upravičenkami iz Priloge I.

2. V strateških dokumentih so opredeljeni prednostni ukrepi za doseganje ciljev na zadevnih področjih politike iz člena 3, za katere se na podlagi te uredbe zagotovi podpora v skladu s splošnimi in posebnimi cilji iz člena 1 oziroma 2. Strateški dokumenti se sprejmejo v skladu z okvirom za pomoč iz člena 4 in ob ustreznem upoštevanju zadevnih nacionalnih strategij.

3. Strateški dokumenti vključujejo okvirno dodelitev sredstev Unije po področjih politike, po potrebi razčlenjenih po letih, in omogočajo odzivanje na prihodnje potrebe, brez poseganja v možnost združevanja pomoči na različnih področjih politike. Strateški dokumenti vključujejo kazalnike za ocenjevanje napredka v zvezi z uresničitvijo ciljev, ki so določeni v njih.

4. Komisija vsako leto oceni izvajanje strateških dokumentov in njihovo nadaljnjo ustreznost glede na razvoj političnega okvira iz člena 4. Komisija seznani odbor iz člena 13(1) z rezultati tega ocenjevanja in lahko predlaga revizije strateških dokumentov iz tega člena in/ali programov in ukrepov iz člena 7(1), kot je ustrezno. Opravi se tudi vmesni pregled in po potrebi revizija navedenih strateških dokumentov.

5. Komisija sprejme strateške dokumente iz tega člena in z njimi povezane revizije v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(3) Uredbe (EU) št. 236/2014.

NASLOV III

IZVAJANJE

Člen 7

Načrtovanje programov

1. Pomoč Unije na podlagi te uredbe se izvaja neposredno, posredno ali z deljenim upravljanjem s programi in ukrepi iz členov 2 in 3 Uredbe (EU) št. 236/2014 ter v skladu s posebnimi pravili, ki določajo enotne pogoje za izvajanje te uredbe, zlasti v zvezi s strukturami in postopki upravljanja, ki jih Komisija sprejme v skladu s členom 13 te uredbe. Izvajanje praviloma poteka v obliki letnih ali večletnih programov, ki veljajo za eno ali več držav, pa tudi čezmejnih programov sodelovanja, ki so vzpostavljeni v skladu z strateškimi dokumenti iz člena 6 ter so jih oblikovale zadevne upravičenke iz Priloge I k tej uredbi in/ali Komisija, kot je ustrezno.

2. Pri vsakršnem načrtovanju ali pregledu programov, ki se izvede po objavi poročila o vmesnem pregledu iz člena 17 Uredbe (EU) št. 236/2014 (v nadaljnjem besedilu: poročilo o vmesnem pregledu), se upoštevajo rezultati, ugotovitve in zaključki iz tega poročila.

Člen 8

Okvirni in dopolnilni sporazumi

1. Komisija in zadevne upravičenke iz Priloge I sklenejo okvirne sporazume o izvajanju pomoči.

2. Dopolnilni sporazumi v zvezi z izvajanjem pomoči se lahko po potrebi sklenejo med Komisijo in zadevnimi upravičenkami iz Priloge I ali njihovimi organi izvajanja.

Člen 9

Določbe o povezovanju med instrumenti

1. Komisija se lahko v ustrezno utemeljenih okoliščinah ter za zagotovitev usklajenosti in učinkovitosti financiranja Unije ali za spodbujanje regionalnega sodelovanja odloči, da razširi upravičenost programov in ukrepov iz člena 7(1) na države, teritorije in regije, ki sicer ne bi bili upravičeni do financiranja v skladu s členom 1, kadar ima program ali ukrep, ki naj bi se izvedel, globalni, regionalni ali čezmejni pomen.

2. Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) prispeva k programom ali ukrepom, vzpostavljenim na podlagi te uredbe, za čezmejno sodelovanje med upravičenkami iz Priloge I in državami članicami. Znesek prispevka iz ESRR se določi na podlagi člena 4 Uredbe (EU) št. 1299/2013. Za uporabo tega prispevka se uporablja ta uredba.

3. Kadar je ustrezno, lahko IPA II prispeva k programom ali ukrepom transnacionalnega in medregionalnega sodelovanja, ki so vzpostavljeni in se izvajajo na podlagi Uredbe (EU) št. 1299/2013 ter v katerih sodelujejo upravičenke iz Priloge I k tej uredbi.

4. Kadar je ustrezno, lahko IPA II prispeva k programom ali ukrepom čezmejnega sodelovanja, ki so vzpostavljeni in se izvajajo na podlagi Uredbe (EU) št. 232/2014 ter v katerih sodelujejo upravičenke iz Priloge I k tej uredbi.

5. Kadar je ustrezno, lahko IPA II prispeva k programom ali ukrepom, ki so vzpostavljeni kot del makroregionalne strategije in v katerih sodelujejo upravičenke iz Priloge I.

NASLOV IV

KONČNE DOLOČBE

Člen 10

Prenos pooblastila

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejetje delegiranih aktov v skladu s členom 11 v zvezi s spremembami Priloge II k tej uredbi. Po objavi poročila o vmesnem pregledu, in na podlagi priporočil iz tega poročila Komisija do 31. marca 2018 sprejme delegirani akt za spremembo Priloge II k tej uredbi.

Člen 11

Izvajanje pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 10 se prenese na Komisijo do 31. decembra 2020.

3. Pooblastilo iz člena 10 lahko kadarkoli prekliče Evropski parlament ali Svet. Z odločitvijo o preklicu preneha veljati prenos pooblastila, naveden v tej odločitvi. Odločitev začne

učinkovati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je v njej določen. Odločitev ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

4. Takoj ko Komisija sprejme delegirani akt, o tem istočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

5. Delegirani akt, sprejet v skladu členom 10, začne veljati le, če niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje delegiranemu aktu v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če sta pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestila Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 12

Sprejetje nadaljnjih izvedbenih pravil

Poleg pravil, določenih v Uredbi (EU) št. 236/2014, se v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(3) Uredbe (EU) št. 236/2014 sprejmejo posebna pravila, ki določajo enotne pogoje za izvajanje te uredbe.

Člen 13

Postopek v odboru

1. Ustanovi se Odbor za instrument za predpristopno pomoč (v nadaljnjem besedilu: Odbor IPA II), ki ga sestavljajo predstavniki držav članic, predseduje pa mu predstavnik Komisije. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

2. Odbor IPA II Komisiji pomaga pri vseh področjih politike iz člena 3. Odbor IPA II je pristojen za pravne akte in obveznosti iz Uredbe (ES) št. 1085/2006 ter za izvajanje člena 3 Uredbe (ES) št. 389/2006.

Člen 14

Nagrada za uspešnost

1. V strateških dokumentih iz člena 6 se določi, da mora biti za nagrajevanje posameznih upravičenk iz Priloge I zagotovljen ustrezen znesek pomoči, in sicer za:

(a) poseben napredek pri izpolnjevanju meril za članstvo in/ali

(b) učinkovito izvajanje predpristopne pomoči, pri čemer se dosežejo posebno dobri rezultati glede posebnih ciljev, določenih v zadevnem strateškem dokumentu.

2. Če doseženi napredek in/ali rezultati upravičenk iz Priloge I ostajajo občutno pod dogovorjenimi ravni, določenimi v strateških dokumentih, Komisija sorazmerno prilagodi dodelitve v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(3) Uredbe (EU) št. 236/2014.

3. V ta namen se rezervira ustrezen znesek za nagrade iz odstavka 1 tega člena, ki se dodeli na podlagi ocene rezultatov in napredka po obdobju več let, vendar najpozneje leta 2017 oziroma leta 2020. Pri tem se upoštevajo kazalniki uspešnosti, kot so navedeni v členu 2(2) in natančneje opredeljeni v strateških dokumentih.

4. Pri okvirni dodelitvi sredstev Unije, določeni v strateških dokumentih iz člena 6, se upošteva možnost dodelitve ustreznih dodatnih sredstev na podlagi rezultatov in/ali napredka.

Člen 15

Finančna sredstva

1. Finančna sredstva za izvajanje te uredbe za obdobje od 2014 do 2020 znašajo 11 698 668 000 EUR v tekočih cenah. Do 4 % finančnih sredstev se dodelijo programom za čezmejno sodelovanje med upravičenkami iz Priloge I in državami članicami v skladu z njihovimi potrebami in prednostnimi nalogami.

2. Evropski parlament in Svet odobrita letne odobritve v okviru omejitev iz večletnega finančnega okvira za obdobje od 2014 do 2020.

3. V skladu s členom 13(2) Uredbe (EU) št. 1288/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, je iz različnih instrumentov za financiranje zunanjega delovanja, in sicer iz instrumenta razvojnega sodelovanja, vzpostavljenega z Uredbo (EU) št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾, evropskega instrumenta sosedstva, IPA II in instrumenta partnerstva, vzpostavljenega z Uredbo (EU) št. 234/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾ dodeljen okvirni znesek 1 680 000 000 EUR za ukrepe v zvezi z učno mobilnostjo v partnerske države ali iz njih, v smislu Uredbe (EU) št. 1288/2013, ter za sodelovanje in dialog o politikah z organi, institucijami in organizacijami iz teh držav. Za uporabo navedenih sredstev se uporablja Uredba (EU) št. 1288/2013.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1288/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o uvedbi programa „Erasmus+“, program Unije za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport, ter o razveljavitvi sklepov št. 1719/2006/ES, 1720/2006/ES in 1298/2008/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 50).

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014-2020 (glej stran 44 tega Uradnega lista).

⁽³⁾ Uredba (EU) št. 234/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta partnerstva za sodelovanje s tretjimi državami (glej stran 77 tega Uradnega lista).

Sredstva so na voljo v obliki dveh večletnih dodelitev, ki bosta zajemali prva štiri oziroma preostala tri leta. Dodelitev teh sredstev se odraža v načrtovanju večletnih okvirnih programov, predvidenih s to uredbo, v skladu z opredeljenimi potrebami in prednostnimi nalogami zadevnih držav. Dodelitvi se lahko v primeru nepredvidenih okoliščin večjih razsežnosti ali pomembnih političnih sprememb revidirata v skladu s prednostnimi nalogami za zunanje delovanje Unije.

Člen 16

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourg, 11. marca 2014

Za Evropski parlament

Predsednik

M. SCHULZ

Za Svet

Predsednik

D. KOURKOULAS

PRILOGA I

- Albanija
- Bosna in Hercegovina
- Islandija
- Kosovo (*)
- Črna gora
- Srbija
- Turčija
- Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija

(*) To poimenovanje ne vpliva na stališča o statusu ter je v skladu z RVSZN 1244/1999 in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova.

PRILOGA II

Tematske prednostne naloge pri zagotavljanju pomoči

Pomoč je lahko po potrebi namenjena naslednjim tematskim prednostnim nalogam:

- (a) skladnost z načelom dobre javne uprave in ekonomskega upravljanja. Cilji ukrepanja na tem področju so: krepitev javne uprave, tudi z izboljšanjem strokovnosti in depolitizacijo državne uprave, vključevanjem meritokratskih načel in zagotavljanjem ustreznih upravnih postopkov; izboljšanje zmogljivosti za krepitev makroekonomske stabilnosti ter podpiranje napredka na poti v delujoče tržno gospodarstvo, ki bo bolj konkurenčno; podpiranje vključevanja v večstranski mehanizmu javnofinančnega nadzora Unije ter sistematičnega sodelovanja z mednarodnimi finančnimi institucijami glede temeljev gospodarske politike in krepitev upravljanja javnih financ;
- (b) čimprejšnja vzpostavitev in spodbujanje ustreznega delovanja institucij, potrebnih, da se zagotovi pravna država. Cilji ukrepanja na tem področju so: vzpostavitev neodvisnih, odgovornih in učinkovitih sodnih sistemov, vključno s preglednimi in meritokratskimi sistemi za zaposlovanje, ocenjevanje in napredovanje ter učinkovitimi disciplinskimi postopki v primeru kršitev; zagotovitev vzpostavitve trdnih sistemov za zaščito meja, upravljanje migracijskih tokov in zagotovitev azila tistim, ki ga potrebujejo; razvoj učinkovitih orodij za preprečevanje in odpravljanje organiziranega kriminala in korupcije; spodbujanje in zaščita človekovih pravic, pravic pripadnikov manjšin – tudi Romov ter lezbijk, gejev, biseksualcev, transseksualcev in interseksualcev – ter temeljnih svoboščin, tudi svobode medijev;
- (c) izboljšanje zmogljivosti organizacij civilne družbe in organizacij socialnih partnerjev, med drugim tudi poklicnih združenj v upravičenkah iz Priloge I, ter spodbujanje povezovanja v mreže na vseh nivojih med organizacijami, ki imajo sedež v Uniji, in organizacijami upravičenk iz Priloge I na vseh ravneh, pri čemer se jim omogoča sodelovanje v plodovitem dialogu z javnostjo in akterji iz zasebnega sektorja;
- (d) naložbe v izobraževanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje. Cilji ukrepanja na tem področju so: spodbujanje enakega dostopa do kakovostnega izobraževanja v zgodnjem otroštvu ter primarnega in sekundarnega izobraževanja; zmanjšanje osipa; prilagajanje sistemov poklicnega izobraževanja in usposabljanja potrebam trga dela; izboljšanje kakovosti in ustreznosti visokega šolstva; boljše možnosti za vseživljenjsko učenje ter podpiranje naložb v infrastrukturo izobraževanja in usposabljanja, zlasti z namenom zmanjšanja razlik med regijami in spodbujanja izobraževanja brez razlikovanja;
- (e) spodbujanje zaposlovanja in mobilnosti delovne sile. Cilji ukrepanja na tem področju so: trajnostno vključevanje mladih, ki niso zaposleni ter se ne izobražujejo ali usposabljaajo, na trg dela, tudi z ukrepi za spodbujanje naložb v nova kakovostna delovna mesta; podporo vključevanju brezposelnih; in spodbujanje večje udeležbe vseh slabše zastopanih skupin na trgu dela. Druga ključna področja ukrepanja so podpora enakosti spolov, prilagajanje delavcev in podjetij spremembam, vzpostavitev trajnega socialnega dialoga ter posodobitev in krepitev institucij trga dela;
- (f) spodbujanje socialnega vključevanja in odpravljanje revščine. Cilji ukrepanja so: vključevanje marginaliziranih skupnosti, kot so Romi, odpravljanje diskriminacije na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti ter izboljšanje dostopa do cenovno sprejemljivih, trajnostnih in visokokakovostnih storitev, kot so zdravstveno varstvo in socialne storitve splošnega interesa, tudi s posodobitvijo sistemov socialne zaščite;
- (g) spodbujanje trajnostnega prometa in odpravljanje ozkih grl v ključnih omrežnih infrastrukturah, zlasti z naložbami v projekte z visoko evropsko dodano vrednostjo. Opredeljene naložbe bi morale biti razporejene glede na prispevek k mobilnosti, trajnostnosti, zmanjšanju emisij toplogrednih plinov, pomembnost povezav z državami članicami in skladnost z notnim evropskim prometnim prostorom;
- (h) izboljšanje okolja zasebnega sektorja in konkurenčnosti podjetij, vključno s pametno specializacijo, kot ključnih spodbujevalcev rasti, ustvarjanja delovnih mest in kohezije. Projekti, ki izboljšujejo poslovno okolje, se obravnavajo prednostno;
- (i) krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij, zlasti z izboljšanjem raziskovalne infrastrukture, ustreznim okoljem ter spodbujanjem povezovanja v mreže in sodelovanja;
- (j) prizadevanje za zanesljivo in varno preskrbo s hrano ter ohranjanje raznovrstnih in uspešno delujočih kmetijskih sistemov v dinamičnih podeželskih skupnostih in na deželi;
- (k) povečanje sposobnosti agroživilskega sektorja za obvladovanje pritiska konkurence in tržnih sil ter za postopno usklajevanje s pravili in standardi Unije, in sicer ob uresničevanju gospodarskih, socialnih in okoljskih ciljev pri uravnoteženem teritorialnem razvoju podeželskih območij;

- (l) varovanje in izboljšanje kakovosti okolja, prizadevanje za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, povečano odpornost na podnebne spremembe ter spodbujanje podnebnih ukrepov in obveščanje o tem. Financiranje v okviru IPA II spodbuja politike, ki podpirajo prehod v nizkoogljično gospodarstvo, ki je bolj gospodarno z viri, varnejše in bolj trajnostno;
 - (m) spodbujanje ukrepov za spravo ter gradnjo miru in zaupanja.
-

PRILOGA III

Tematske prednostne naloge pri zagotavljanju pomoči za teritorialno sodelovanje

Pomoč za čezmejno sodelovanje je lahko po potrebi namenjena naslednjim tematskim prednostnim nalogam:

- (a) spodbujanje čezmejnega zaposlovanja, mobilnosti delovne sile ter socialne in kulturne vključenosti, med drugim s: povezovanjem čezmejnih trgov dela, vključno s čezmejno mobilnostjo; skupnimi lokalnimi pobudami za zaposlovanje; storitvami obveščanja in svetovanja ter skupnim usposabljanjem; enakostjo spolov; enakimi možnostmi; vključevanjem priseljenjskih skupnosti in ranljivih skupin; z naložbami v javne zavode za zaposlovanje; ter podpiranjem naložb v javno zdravje in socialne storitve;
- (b) varovanje okolja in spodbujanje prilagajanja podnebnim spremembam in ublažitve teh sprememb, preprečevanje in upravljanje tveganja, med drugim s: skupnimi ukrepi za varovanje okolja; spodbujanjem trajnostne rabe naravnih virov, učinkovite rabe virov, rabe obnovljivih virov energije ter prehoda v varno in trajnostno nizkoogljično gospodarstvo; pospeševanjem naložb za obvladovanje posebnih tveganj, zagotavljanjem pripravljenosti na nesreče ter razvojem sistemov obvladovanja nesreč in pripravljenosti na izredne dogodke;
- (c) spodbujanje trajnostnega prometa in izboljšanje javnih infrastruktur, med drugim z zmanjšanjem izoliranosti, in sicer z boljšim dostopom do prometnih, informacijskih in komunikacijskih omrežij in storitev, ter z naložbami v čezmejne sisteme in objekte za ravnanje z vodami, odpadki in energijo;
- (d) spodbujanje turizma ter kulturne in naravne dediščine;
- (e) naložbe v mlade, izobraževanje in spretnosti, med drugim z razvojem in izvajanjem skupnih programov na področju izobraževanja, poklicnega in drugega usposabljanja ter infrastrukture za podporo skupnim mladinskim dejavnostim;
- (f) spodbujanje lokalnega in regionalnega upravljanja ter krepitev načrtovalnih in upravnih zmogljivosti lokalnih in regionalnih organov;
- (g) krepitev konkurenčnosti, poslovnega okolja ter razvoja malih in srednjih podjetij, trgovine in naložb, med drugim s spodbujanjem in podpiranjem podjetništva, zlasti malih in srednjih podjetij, ter z razvojem lokalnih čezmejnih trgov in internacionalizacijo;
- (h) pospeševanje raziskav, tehnološkega razvoja, naložb ter informacijskih in komunikacijskih tehnologij, med drugim s spodbujanjem skupne rabe človeških virov in objektov za raziskave in tehnološki razvoj.

Financiranje v okviru IPA II se po potrebi lahko nameni tudi za sodelovanje upravičenk iz Priloge I v programih transnacionalnega in medregionalnega sodelovanja v okviru podpore ESRR za cilj „evropsko teritorialno sodelovanje“ ter v programih čezmejnega sodelovanja v okviru evropskega instrumenta sosedstva. V teh primerih je obseg pomoči določen v skladu z regulativnim okvirom ustreznega instrumenta (to je, bodisi ESRR ali evropskega instrumenta sosedstva).

Izjava Evropske komisije o strateškem dialogu z Evropskim parlamentom ⁽¹⁾

Evropska komisija bo na podlagi člena 14 PEU pred načrtovanjem Uredbe (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) in po začetnem posvetovanju z zadevnimi upravičenci, kjer je to ustrezno, opravila strateški dialog z Evropskim parlamentom. Evropska komisija bo Evropskemu parlamentu predstavila zadevne razpoložljive programske dokumente s predvidenimi okvirnimi dodelitvami na državo/regijo ter – znotraj držav/regij – s prednostnimi nalogami, možnimi rezultati in okvirnimi prednostnimi dodelitvami za geografske programe ter izbiro načinov pomoči (*). Evropska komisija bo Evropskemu parlamentu predstavila zadevne razpoložljive programske dokumente s tematskimi prednostnimi nalogami, možnimi rezultati, izbiro načinov pomoči (*) in dodeljenimi finančnimi sredstvi za take v tematskih programih predvidene prednostne naloge. Evropska komisija bo upoštevala stališče Evropskega parlamenta o tej zadevi.

Evropska komisija bo opravila strateški dialog z Evropskim parlamentom pri pripravi vmesnega pregleda in pred vsako znatno spremembo programskih dokumentov v obdobju veljavnosti te uredbe.

Evropska komisija bo na poziv Evropskega parlamenta pojasnila, kje so se upoštevala stališča Evropskega parlamenta v programskih dokumentih, ter vse druge nadaljnje ukrepe na podlagi strateškega dialoga.

⁽¹⁾ Evropska komisija bo zastopana na ravni pristojnega komisarja.

(*) Kjer je to ustrezno.

Skupna izjava Evropskega parlamenta, Sveta Evropske unije in Evropske komisije o financiranju horizontalnih programov za manjšine

Evropski parlament, Svet Evropske unije in Evropska komisija se strinjajo, da je treba člen 2(1)(a)(ii) Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 231/2014 z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) razlagati, kot da dovoljuje financiranje programov, katerih cilj je spodbujanje spoštovanja in varstva manjšin v skladu s kopenhavskimi merili, kot je bila praksa v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 1085/2006 z dne 17. julija 2006 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA).

Izjava Evropske komisije o uporabi izvedbenih aktov in njihovih določb za izvajanje določenih pravil iz Uredbe št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi evropskega sosedskega instrumenta ter iz Uredbe (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II)

Evropska komisija meni, da je namen pravil za izvajanje programov čezmejnega sodelovanja, kot so določena v Uredbi (EU) št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o določitvi skupnih pravil in postopkov za izvajanje instrumentov Unije za zunanje ukrepanje, ter drugih natančnejših in podrobnejših izvedbenih pravil iz Uredbe (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi evropskega sosedskega instrumenta in iz Uredbe (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) dopolniti osnovni akt in bi zato morala imeti obliko delegiranih aktov, sprejetih na podlagi člena 290 PDEU. Evropska komisija ne bo nasprotovala sprejetju besedila, o katerem sta se dogovorila zakonodajalca. Evropska komisija kljub temu opozarja, da je vprašanje razmejitve med členoma 290 in 291 PDEU trenutno v obravnavi Sodišča Evropske unije v zadevi o „biocidih“.

Izjava Evropskega parlamenta o ukinitvi pomoči, dodeljene v okviru finančnih instrumentov

Evropski parlament opozarja, da Uredba (EU) št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014–2020, Uredba (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi evropskega instrumenta sosedstva, Uredba (EU) št. 234/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta partnerstva za sodelovanje s tretjimi državami ter Uredba (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) ne vsebujejo izrecne navedbe, da je pomoč mogoče ukiniti v primerih, kadar država upravičenka ne spoštuje osnovnih načel, razglašanih v posameznem instrumentu, ter zlasti načel demokracije, pravne države in spoštovanja človekovih pravic.

Evropski parlament meni, da bi vsaka ukinitve pomoči v okviru teh instrumentov spremenila celotno shemo finančne pomoči, dogovorjene v okviru rednega zakonodajnega postopka. Evropski parlament je kot zakonodajalec in ena od dveh vej proračunskega organa zato pristojen, da v celoti izvaja svoje posebne pravice v zvezi s tem, če bi bilo treba sprejeti tako odločitev.

Izjava Evropskega parlamenta o upravičenkah, navedenih v Prilogi I k Uredbi (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II)

Evropski parlament ugotavlja, da se v celotnem besedilu Uredbe (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) uporablja izraz „upravičenke iz Priloge I“. Evropski parlament meni, da se ta izraz uporablja za države.

UREDBA (EU) št. 232/2014 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**z dne 11. marca 2014****o vzpostavitvi evropskega instrumenta sosedstva**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 209(1) in 212(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽²⁾,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) S to uredbo se vzpostavlja evropski instrument sosedstva kot eden od instrumentov za neposredno podporo zunanjim politikam Evropske unije. Nadomešča Uredbo (ES) št. 1638/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾, ki je prenehala veljati 31. decembra 2013.

(2) Člen 8 Pogodbe o Evropski uniji (PEU) določa, da Unija razvija posebne odnose z državami v svojem sosedstvu, da ustvari območje blaginje in dobrega sosedstva, ki temelji na vrednotah Unije in za katero so značilni tesni in miroljubni odnosi na podlagi sodelovanja.

(3) Unija z evropsko sosedsko politiko državam evropskega sosedstva ponuja privilegiran odnos, ki temelji na vzajemni zavezanosti vrednotam demokracije, človekovih pravic, pravne države, dobrega upravljanja in načelom tržnega gospodarstva ter trajnostnega in vključujočega

razvoja, pa tudi na spodbujanju teh vrednot in načel. Evropska sosedska politika, kadar je to ustrezno, predvideva tudi okvir za večjo mobilnost in medosebne stike, zlasti s poenostavitvijo vizumskih postopkov in sporazumi o ponovnem sprejemu, z liberalizacijo vizumskega režima pa za vsak primer posebej.

(4) Od uvedbe evropske sosedske politike so se odnosi z državami partnericami okrepili ter Uniji in njenim partnericam prinesli konkretne koristi, vključno z uvedbo regionalnih pobud in podporo demokratizaciji v evropskem sosedstvu. Več pomembnih dogodkov v evropskem sosedstvu je vodilo do obsežnega strateškega pregleda evropske sosedske politike leta 2011. Ta pregled med drugim predvideva večjo podporo partnericam, zavezanim oblikovanju demokratičnih družb in izvajanju reform v skladu s pristopom, ki temelji na spodbudah („več za več“), in z načelom „vzajemne odgovornosti“, partnerstvo z družbami ter bolj raznolik in prilagojen pristopu k posameznim partnerskim državam. S to uredbo bi bilo treba določiti jasne povezave med okvirom evropske sosedske politike in podporo, zagotovljeno na podlagi te uredbe.

(5) S to uredbo bi bilo treba podpirati izvajanje političnih pobud, ki prispevajo k oblikovanju evropske sosedske politike: vzhodnega partnerstva med Unijo in njenimi vzhodnimi sosedami, partnerstva za demokracijo in skupno blaginjo ter Unije za Sredozemlje v južnem sosedstvu. Vse te pobude so strateško pomembne in nudijo enako pomembne politične okvire za poglobitev odnosov z državami partnericami in med njimi na podlagi načel vzajemne odgovornosti ter skupne in deljene odgovornosti. S to uredbo bi bilo treba podpirati tudi izvajanje regionalnega sodelovanja v celotnem evropskem sosedstvu, med drugim v okviru politike severne dimenzije ali sinergije Črnega morja, in – zlasti v primeru čezmejnega sodelovanja – zunanje vidike zadevnih makroregionalnih strategij.

(6) Za uresničitev ciljev te uredbe bi morali pri pripravi, izvajanju in spremljanju podpore Unije v skladu s pomembnostjo njihovih vlog ustrezno sodelovati zunanji partnerji, tudi organizacije civilne družbe in lokalni organi. S to uredbo bi bilo treba podpirati tudi krepitev zmogljivosti organizacij civilne družbe za zagotavljanje učinkovite notranje odgovornosti in lokalne odgovornosti ter za celostno vlogo v procesu demokratizacije.

(7) S to uredbo se priznava poseben status Ruske federacije kot sosede Unije in strateške partnerice v regiji.

⁽¹⁾ UL C 11, 15.1.2013, str. 77.

⁽²⁾ UL C 391, 18.12.2012, str. 110.

⁽³⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 11. decembra 2013 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 11. marca 2014.

⁽⁴⁾ Uredba (ES) št. 1638/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 2006 o splošnih določbah o ustanovitvi Evropskega instrumenta sosedstva in partnerstva (UL L 310, 9.11.2006, str. 1).

- (8) Pomoč tako na podlagi te uredbe kot v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) bi bilo treba zagotoviti za programe čezmejnega sodelovanja med državami članicami na eni strani ter partnerskimi državami in/ali Rusko federacijo na drugi strani (v nadaljnjem besedilu: druge države udeleženke v čezmejnem sodelovanju) ob zunanjih mejah Unije za spodbujanje povezanega in trajnostnega regionalnega razvoja v sosednjih obmejnih regijah in sodelovanja med njimi ter skladnega teritorialnega povezovanja po vsej Uniji in s sosednjimi državami. Za zagotovitev učinkovitega izvajanja čezmejnega sodelovanja je pomembno, da se postopki po potrebi uskladijo s postopki v okviru evropskega teritorialnega sodelovanja.
- (9) Poleg tega je treba podpirati in omogočati sodelovanje v skupno korist med Unijo in njenimi partnericami ter drugimi državami udeleženkami, zlasti z najboljšim in najučinkovitejšim usklajevanjem zagotovljenih virov ter združevanjem prispevkov iz notranjih in zunanjih instrumentov proračuna Unije, predvsem v korist projektom čezmejnega in regionalnega sodelovanja, infrastrukturnim projektom v interesu Unije, ki vključujejo sosednje države, in drugim področjem sodelovanja.
- (10) Čezmejno sodelovanje bi moralo biti odprto tudi za udeležbo teritorialnih enot ob mejah, ki pripadajo državam Evropskega gospodarskega prostora, in ustreznih teritorialnih enot v upravičenkah iz Priloge I k Uredbi (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾. Države Evropskega gospodarskega prostora bi morale za udeležbo v programih čezmejnega sodelovanja še naprej uporabljati svoje lastne vire.
- (11) Pričakuje se, da bodo sofinanciranje zagotovile države članice, partnerske države in druge države udeleženke v čezmejnem in regionalnem sodelovanju. S tem bo odgovornost države večja, povečal pa se bo tudi znesek finančnih sredstev, ki so na voljo programom, in olajšala udeležba lokalnih zainteresiranih strani.
- (12) Zaradi uskladitve terminologije, uporabljene v tej uredbi, s terminologijo na področju evropskega teritorialnega sodelovanja bi se morali dokumenti o izvajanju programov čezmejnega sodelovanja imenovati skupni operativni programi.
- (13) Podpora, ki se sosednjim državam zagotavlja v okviru evropske sosedске politike, bi morala biti skladna s cilji in načeli zunanjih politik Unije, zlasti njene razvojne politike ter skupne zunanje in varnostne politike. Zagotoviti bi bilo treba tudi skladnost z zunanjo razsežnostjo notranjih politik in instrumentov Unije.
- (14) Unija bi si morala prizadevati za najučinkovitejšo uporabo razpoložljivih virov, da bi čim bolj povečala učinek zunanjega delovanja. V ta namen bi bilo treba zagotoviti skladnost in dopolnjevanja instrumentov Unije za zunanje delovanje ter ustvariti sinergije med evropskim instrumentom sosedstva, drugimi instrumenti Unije za financiranje zunanjega delovanja in drugimi politikami Unije. Prav tako bi se morali vzajemno krečiti tudi programi, zasnovani na podlagi instrumentov za financiranje zunanjega delovanja.
- (15) Skupna strategija EU in Afrike je pomembna za odnose s sredozemskimi sosedami iz Severne Afrike.
- (16) Unija in njene države članice bi morale izboljšati skladnost, učinkovitost in dopolnjevanje svojih politik glede sodelovanja s sosednjimi državami. Za zagotovitev dopolnjevanja ter medsebojne krepitve sodelovanja Unije in sodelovanja držav članic je primerno, da se predvidi skupno načrtovanje programov, ki bi se izvajalo, kadar je to mogoče in ustrezno. Poskrbeti bi bilo treba za ustrezno sodelovanje in usklajevanje z drugimi donatorji zunaj Unije.
- (17) Načeloma bi morala biti podpora Unije na podlagi te uredbe usklajena z ustreznimi nacionalnimi ali lokalnimi strategijami in ukrepi partnerskih držav, po potrebi pa tudi s strategijami in ukrepi Ruske federacije.
- (18) Komisija bi si morala z uporabo finančnih instrumentov z učinkom finančnega vzvoda prizadevati za najsmotrnejšo porabo razpoložljivih virov. Takšen učinek bi lahko še povečali z omogočanjem večkratne uporabe sredstev, vloženih v finančne instrumente, in sredstev, ki jih ti finančni instrumenti ustvarijo.
- (19) Boj proti podnebnim spremembam je eden od velikih izzivov, s katerimi se sooča Unija, poleg tega pa je na tem področju nujno potrebno mednarodno ukrepanje. V skladu z namero, izraženo v sporočilu Komisije z dne 29. junija 2011 z naslovom „Proračun za strategijo Evropa 2020“, da se delež proračuna Unije za podnebne ukrepe poveča na najmanj 20 %, bi morali s to uredbo prispevati k uresničitvi tega cilja.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) (glej stran 11 tega Uradnega lista).

- (20) Trden okvir sodelovanja s sosednjimi državami na področju energije in virov, skladen s pravili notranjega trga Unije, prispeva k večji varnosti Unije na tem področju.
- (21) Enakost spolov, pravice pripadnikov manjšin ter boj proti diskriminaciji in neenakosti so cilji vseh ukrepov, sprejetih v skladu s to uredbo.
- (22) Unija se je zavezala, da bo v odnosih s partnerji po svetu spodbujala dostojno delo in socialno pravičnost ter se zavzemala za ratifikacijo in učinkovito izvajanje mednarodno priznanih standardov dela, vključno z izkoreninjenjem otroškega dela, in večstranskih okoljskih sporazumov.
- (23) Ta uredba za obdobje svoje uporabe določa finančna sredstva, ki v okviru letnega proračunskega postopka za Evropski parlament in Svet pomenijo prednostni referenčni znesek v smislu točke 17 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 2. decembra 2013 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju ⁽¹⁾.
- (24) Finančne interese Unije bi bilo treba zavarovati s sorazmernimi ukrepi v ciklu odhodkov, vključno s preprečevanjem, odkrivanjem in preiskovanjem nepravilnosti, izterjavo izgubljenih, nepravilno plačanih ali nepravilno porabljenih sredstev in po potrebi s kaznimi. Te ukrepe bi bilo treba izvajati v skladu z veljavnimi sporazumi, sklenjenimi z mednarodnimi organizacijami in tretjimi državami.
- (25) Za prilagoditev podpore Unije v okviru te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastila, da sprejme akte v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije v zvezi s spremembo seznama prednostnih nalog podpore Unije na podlagi te uredbe in dodelitev finančnih sredstev glede na vrsto programa. Zlasti je pomembno, da Komisija pri svojem pripravljalnem delu opravi ustrezna posvetovanja, vključno na ravni strokovnjakov. Komisija bi morala pri pripravi in oblikovanju delegiranih aktov zagotoviti, da so ustrezni dokumenti predloženi Evropskemu parlamentu in Svetu istočasno, pravočasno in na ustrezen način.
- (26) Za zagotovitev enotnih pogojev za izvajanje te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila.
- (27) Izvedbena pooblastila, povezana z večletnimi enotnimi okviri podpore, drugimi programskimi dokumenti in izvedbenimi pravili o podrobnih določbah za izvajanje čezmejnega sodelovanja, bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾.
- (28) Za sprejetje takih izvedbenih aktov, razen v primeru ukrepov majhnega finančnega obsega, bi bilo treba načeloma uporabiti postopek pregleda, upošteva naravo navedenih izvedbenih aktov, zlasti njihove naravnosti v okviru politik ali njihovih finančnih posledic.
- (29) V Uredbi (EU) št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾ so določena skupna pravila in postopki za izvajanje instrumentov Unije za financiranje zunanjega delovanja.
- (30) Pravila o organizaciji in delovanju Evropske službe za zunanje delovanje (ESZD) so določena v Sklepu Sveta 2010/427/EU ⁽⁴⁾.
- (31) Unija je najprimernejša partnerica za zagotavljanje podpore na podlagi te uredbe v državah evropskega sosedstva, v katerih je usklajevanje s pravili in standardi Unije eden od ključnih ciljev politike. Nekatere vrste posebne podpore se lahko zagotovijo le na ravni Unije. Države članice lahko s svojimi tranzicijskimi izkušnjami prispevajo tudi k uspešnosti reform v državah evropskega sosedstva in spodbujanju univerzalnih vrednot v evropskem sosedstvu.
- (32) Ker ciljev te uredbe države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega in učinkov ukrepa lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 PEU. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

⁽³⁾ Uredba (EU) št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o določitvi skupnih pravil in postopkov za izvajanje instrumentov Unije za financiranje zunanjega delovanja (glej stran 95 tega Uradnega lista).

⁽⁴⁾ Sklep Sveta 2010/427/EU z dne 26. julija 2010 o organizaciji in delovanju Evropske službe za zunanje delovanje (UL L 201, 3.8.2010, str. 30).

⁽¹⁾ UL C 373, 20.12.2013, str. 1.

- (33) Obdobje uporabe te uredbe je primerno uskladiti z obdobjem uporabe Uredbe Sveta (EU, Euratom) št. 1311/2013 ⁽¹⁾. Zato bi se ta uredba morala uporabljati od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020 –

Člen 2

Posebni cilji podpore Unije

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

NASLOV I

CILJI IN NAČELA

Člen 1

Splošni cilj in področje uporabe

1. S to uredbo se vzpostavi evropski instrument sosedstva, da bi se še bolj približali območju skupne blaginje in dobrega sosedstva, ki vključuje Unijo ter države in ozemlja, navedene v Prilogi (v nadaljnjem besedilu: partnerske države), z razvijanjem posebnega odnosa, ki temelji na sodelovanju, miru in varnosti, vzajemni odgovornosti in skupni zavezanosti univerzalnim vrednotam demokracije, pravne države in spoštovanja človekovih pravic v skladu s PEU.

2. Podpora Unije na podlagi te uredbe se uporablja v korist partnerskih držav in območij, vključenih v čezmejno sodelovanje. Lahko se uporablja tudi za skupno korist Unije in partnerskih držav.

3. Podpora Unije na podlagi te uredbe se lahko uporabijo tudi za to, da se Ruski federaciji omogoči udeležba v čezmejnem sodelovanju, v regionalnem sodelovanju, v katerem je udeležena Unija, in v ustreznih večdržavnih programih, vključno s sodelovanjem na področju izobraževanja, zlasti izmenjav študentov.

4. Unija z dialogom in sodelovanjem s tretjimi državami ter skladno z načeli mednarodnega prava spodbuja, razvija in utrjuje vrednote svobode in demokracije, univerzalnost in nedeljivost ter spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter načela enakosti in pravne države, na katerih Unija temelji. Zato se pri financiranju na podlagi te uredbe spoštujejo navedene vrednote in načela ter zaveze Unije, ki izhajajo iz mednarodnega prava, pri čemer se upoštevajo ustrezne politike in stališča Unije.

⁽¹⁾ Uredba Sveta (EU, Euratom) št. 1311/2013 z dne 2. decembra 2013 o večletnem finančnem okviru za obdobje 2014–2020 (UL L 347, 20.12.2013, str. 884).

1. Glavni cilj podpore Unije na podlagi te uredbe je spodbujanje poglobljenega političnega sodelovanja, trdne in trajnostne demokracije, postopnega gospodarskega povezovanja in močnejšega partnerstva z družbami med Unijo in partnerskimi državami, zlasti pa izvajanje sporazumov o partnerstvu in sodelovanju, pridružitvenih sporazumov, drugih obstoječih ali prihodnjih sporazumov ter skupno dogovorjenih akcijskih načrtov ali enakovrednih dokumentov.

2. Podpora Unije na podlagi te uredbe je namenjena zlasti:

- (a) spodbujanju spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, pravne države, načel enakosti in boja proti vsem oblikam diskriminacije, vzpostavitve trdne in trajnostne demokracije, spodbujanju dobrega upravljanja in boja proti korupciji, krepitev institucionalnih zmogljivosti na vseh ravneh ter razvoj uspešne civilne družbe, vključno s socialnimi partnerji;
- (b) postopnemu vključevanju na notranji trg Unije ter poglobljenemu sektorskemu in medsektorskemu sodelovanju, vključno s približevanjem zakonodaje in pravne ureditve standardom Unije in drugim ustreznim mednarodnim standardom ter boljšim dostopom do trga, tudi s poglobljenimi in celovitimi prostotrgovinskimi območji, s tem povezanim vzpostavljanjem institucij in naložbami, zlasti v medsebojne povezave;
- (c) ustvarjanju pogojev za boljšo organizacijo zakonitih migracij in spodbujanju dobro upravljanje mobilnosti ljudi, izvajanju obstoječih ali prihodnjih sporazumov, sklenjenih v skladu z globalnim pristopom k vprašanju migracij in mobilnosti, ter spodbujanju medosebnih stikov, zlasti v zvezi s kulturnimi, izobraževalnimi, strokovnimi in športnimi dejavnostmi;
- (d) podpiranju pametnega, trajnostnega in vključujočega razvoja v vseh njegovih vidikih; zmanjševanju revščine, tudi z razvojem zasebnega sektorja in zmanjševanjem socialne izključenosti; spodbujanju izgradnje zmogljivosti v sektorjih znanosti, izobraževanju, zlasti visokošolskemu izobraževanju, tehnologije raziskav in inovacij; spodbujanju notranje gospodarske, socialne in teritorialne kohezije; spodbujanju razvoja podeželja; spodbujanju javnega zdravja varstvu okolja, podnebnim ukrepom in pripravljenosti na nesreče;
- (e) spodbujanju krepitev zaupanja, dobrih sosedskih odnosov in drugih ukrepov, ki prispevajo k vsem vrstam varnosti, ter preprečevanju in reševanju sporov, vključno z dolgotrajnimi konflikti;
- (f) krepitevi podregionalnega in regionalnega sodelovanja, sodelovanja na območju celotnega evropskega sosedstva in čezmejne sodelovanja.

3. Doseganje posebnih ciljev iz odstavkov 1 in 2 se ocenjuje zlasti z ustreznimi rednimi poročili Unije o izvajanju evropske sosedске politike; za točke (a), (d) in (e) odstavka 2 z ustreznimi kazalniki, ki jih določijo mednarodne organizacije in drugi ustrezni organi; za točke (b), (c) in (d) odstavka 2 glede na obseg prevzema regulativnega okvira Unije v partnerskih državah, kot je primerno; za točki (c) in (f) odstavka 2 pa glede na število ustreznih sporazumov in ukrepov sodelovanja.

Kazalniki za ocenjevanje doseganja posebnih ciljev so vnaprej določeni, jasni, pregledni, po potrebi prilagojeni posameznim državam, merljivi in med drugim vključujejo ustrezno spremljanje demokratičnih volitev, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, neodvisnost pravosodja, sodelovanje pri vprašanih pravosodja, svobode in varnosti, razširjenost korupcije, trgovinske tokove, enakost spolov in kazalnike, s katerimi je mogoče oceniti notranje ekonomske razlike, vključno s stopnjami zaposlenosti.

4. Podpora Unije na podlagi te uredbe se lahko uporabi tudi na drugih ustreznih področjih, kadar je to v skladu s splošnimi cilji evropske sosedске politike.

Člen 3

Okvir politike

1. S sporazumi o partnerstvu in sodelovanju, pridružitvenimi sporazumi ter drugimi obstoječimi ali prihodnjimi sporazumi, s katerimi se vzpostavlja odnos s partnerskimi državami, ustrežajočimi sporočili Komisije, sklepi Evropskega sveta in sklepi Sveta ter ustreznimi izjavami s srečanj na vrhu ali sklepi z ministrskih zasedanj s partnerskimi državami evropske sosedске politike, tudi v okviru vzhodnega partnerstva in Unije za Sredozemlje, pa tudi z ustreznimi resolucijami Evropskega parlamenta, se ob upoštevanju načela odgovornosti določa splošni politični okvir te uredbe za načrtovanje programov in izvajanje podpore Unije na podlagi te uredbe.

2. Ključne usmeritve za določanje prednostnih nalog podpore Unije na podlagi te uredbe in ocenjevanje napredka, kot je navedeno v členu 2(3), so določene v akcijskih načrtih ali drugih enakovrednih skupno dogovorjenih dokumentih, kot so dvostranski in večstranski pridružitveni načrti med partnerskimi državami in Unijo, če je ustrezno tudi v okviru vzhodnega partnerstva in južne dimenzije evropske sosedске politike.

3. Kadar Unija s partnerskimi državami ni sklenila sporazumov iz odstavka 1, se podpora Unije na podlagi te uredbe lahko zagotovi, če se izkaže, da je koristna za uresničevanje ciljev politik Unije, načrtuje pa se na podlagi takšnih ciljev in ob upoštevanju potreb zadevne države.

Člen 4

Razlikovanje, partnerstvo in sofinanciranje

1. Podpora Unije na podlagi te uredbe, ki se posamezni partnerski državi zagotovi v skladu s točko (a) člena 6(1), temelji na spodbudah ter se razlikuje glede oblike in zneskov, hkrati pa se pri njej upoštevajo vsi naslednji elementi, ki odražajo značilnosti partnerske države:

- (a) potrebe, pri čemer se uporabijo kazalniki, kot so število prebivalcev in stopnja razvoja;
- (b) zavezanost izvajanju skupno dogovorjenih političnih, ekonomskih in socialnih ciljev reform ter napredek pri tem;
- (c) zavezanost vzpostavitvi trdne in trajnostne demokracije ter napredek pri tem;
- (d) partnerstvo z Unijo, vključno z njegovo ambicioznostjo;
- (e) absorpcijsko sposobnost in morebiten učinek podpore Unije na podlagi te uredbe.

Taka podpora se odraža v večletnih programskih dokumentih iz člena 7.

2. Po sprejetju programskih dokumentov iz člena 7 in brez poseganja v ostale elemente iz odstavka 1 tega člena, se delež razpoložljivih virov, ki je na voljo partnerskim državam, prilagodi zlasti njihovem napredku pri vzpostavljanju in utrjevanju trdne in trajnostne demokracije ter izvajanju dogovorjenih političnih, ekonomskih in socialnih ciljev reform v skladu s pristopom, ki temelji na spodbudah.

Pri večdržavnih krovnih programih se ta delež določi glede na napredek partnerskih držav pri vzpostavljanju trdne in trajnostne demokracije ob hkratnem upoštevanju njihovega napredka pri izvajanju dogovorjenih ciljev reform, ki prispevajo k uresnitvi navedenega cilja.

Napredek partnerskih držav se redno ocenjuje, zlasti s pomočjo poročil o napredku v okviru evropske sosedске politike, ki vključujejo trende v primerjavi s preteklimi leti.

V primeru resnega ali vztrajnega nazadovanja se lahko podpora ponovno preuči.

3. Pristop, ki temelji na spodbudah, se ne uporablja za podporo civilni družbi, medosebnim stikom, vključno s sodelovanjem med lokalnimi organi, podporo za večje spoštovanje človekovih pravic ali podporne ukrepe, povezane s krizo. V primeru resnega ali vztrajnega nazadovanja se lahko takšna podpora poveča.

4. O pristopu, ki temelji na spodbudah iz te uredbe, potekajo redne izmenjave stališč v okviru Evropskega parlamenta in Sveta.

5. Podpora Unije na podlagi te uredbe se načeloma določi v sodelovanju z upravičenci. Pri pripravi, izvajanju in spremljanju podpore Unije v tem partnerstvu po potrebi sodelujejo:

(a) nacionalni in lokalni organi ter

(b) organizacije civilne družbe,

tudi s posvetovanji in pravočasnim dostopom do ustreznih informacij, kar jim omogoča, da igrajo pomembno vlogo v tem procesu.

6. Podporo Unije na podlagi te uredbe načeloma sofinancirajo partnerske države in druge udeležene države iz javnih sredstev, prispevkov upravičencev ali drugih virov. Brez poseganja v izpolnjevanje ostalih pogojev iz Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾ se zahteve po sofinanciranju lahko opustijo, kadar je to ustrezno utemeljeno in kadar je to potrebno za podporo razvoju civilne družbe in nedržavnih akterjev, zlasti manjših organizacij civilne družbe.

Člen 5

Skladnost in usklajevanje donatorjev

1. Pri izvajanju te uredbe se zagotovi skladnost z vsemi področji zunanega delovanja Unije in drugimi ustreznimi politikami Unije. V ta namen ukrepi, ki se financirajo na podlagi te uredbe, vključno s tistimi, ki jih upravlja Evropska investicijska banka (EIB), temeljijo na dokumentih politike sodelovanja iz člena 3(1) in (2), ter posebnih interesih, prednostnih nalogah politik in strategijah Unije. Pri takšnih ukrepih se spoštujejo zaveze iz večstranskih sporazumov in mednarodnih konvencij, katerih pogodbenice so Unija in partnerske države.

2. Unija, države članice in EIB zagotovijo skladnost med podporo, dodeljeno na podlagi te uredbe, in drugo podporo, ki jo dodelijo Unija, države članice in evropske finančne institucije.

3. Unija in države članice usklajujejo svoje programe podpore, da bi se povečali uspešnost in učinkovitost izvajanja podpore in dialoga o politikah ter preprečilo prekrivanje financiranja v skladu z uveljavljenimi načeli za krepitev operativnega usklajevanja na področju zunanje podpore ter za harmonizacijo politik in postopkov. Usklajevanje vključuje redna posvetovanja in pogoste izmenjave ustreznih informacij v različnih fazah cikla podpore, zlasti na ravni področij. Skupno načrtovanje programov se izvaja, kadar je to mogoče in ustrezno. Kadar tega

⁽¹⁾ Uredba (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 (UL L 298, 26.10.2012, str. 1).

ni mogoče doseči, se zaradi zagotovitve najvišje stopnje usklajevanja preučijo druge možnosti, kot so delegirano sodelovanje in možnosti prenosa.

Komisija o skupnem načrtovanju programov z državami članicami poroča v poročilu iz člena 17 Uredbe (EU) št. 236/2014, v katerega vključi priporočila v primerih, ko skupno načrtovanje programov ni bilo v celoti doseženo.

4. Unija skupaj z državami članicami sprejme potrebne ukrepe, vključno s posvetovanji v začetni fazi načrtovanja programov, za zagotovitev dopolnjevanja, ustreznega usklajevanja in sodelovanja z večstranskimi in regionalnimi organizacijami in subjekti, vključno z evropskimi finančnimi institucijami, mednarodnimi finančnimi institucijami, agencijami, skladi in programi Združenih narodov, zasebnimi in političnimi fundacijami ter donatorji zunaj Unije.

5. Dokumenti iz člena 7(2) in (3) se, kolikor je mogoče, sklicujejo tudi na dejavnosti drugih donatorjev Unije.

NASLOV II

OKVIRNO NAČRTOVANJE PROGRAMOV IN DODELITEV SREDSTEV

Člen 6

Vrste programov

1. Podpora Unije na podlagi te uredbe se načrtuje v:

(a) dvostranskih programih, ki zajemajo podporo Unije eni partnerski državi;

(b) večdržavnih programih, ki obravnavajo izzive, skupne vsem ali več partnerskim državam, temeljijo na prednostnih nalogah vzhodnega partnerstva in južne dimenzije evropske sosedске politike ter upoštevajo delo, opravljeno v okviru Unije za Sredozemlje ter regionalnega in podregionalnega sodelovanja, predvsem med dvema ali več partnerskimi državami, pa tudi v okviru severne dimenzije in sinergije Črnega morja. To lahko vključuje Rusko federacijo v skladu s členom 1(3);

(c) programih čezmejnega sodelovanja, ki obravnavajo sodelovanje med eno ali več držav članic na eni strani ter eno ali več partnerskih držav in/ali Rusko federacijo (v nadaljnjem besedilu: druge države udeleženske v čezmejnem sodelovanju) na drugi strani, izvajajo pa se na njihovem skupnem delu zunanje meje Unije.

2. Prednostne naloge podpore Unije na podlagi te uredbe so navedene v Prilogi II.

3. Podpora Unije na podlagi te uredbe se izvaja v skladu z Uredbo (EU) št. 236/2014, za programe iz točke (c) člena 6(1) te uredbe pa tudi v skladu z izvedbenimi pravili o posebnih določbah za izvajanje čezmejnega sodelovanja iz člena 12 te uredbe.

Člen 7

Načrtovanje programov in okvirna dodelitev sredstev za državne in večdržavne okvirne programe

1. Okvirna dodelitev finančnih sredstev za državne programe se določi na podlagi meril iz člena 4(1).

2. Za države, za katere obstajajo dokumenti iz člena 3(2) te uredbe, se v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(3) Uredbe (EU) št. 236/2014 sprejme celovit večletni enotni okvir podpore. V tem okviru se:

(a) pregleda napredek glede na okvir politike in doseganje predhodno dogovorjenih ciljev ter oceni trenutno stanje odnosov med Unijo in partnersko državo, vključno s stopnjo ambicioznosti partnerstva te države z Unijo;

(b) določijo cilji in prednostne naloge podpore Unije, izbrani predvsem med tistimi, ki so bili vključeni v dokumente iz člena 3(2) te uredbe ter v strategije ali načrte partnerskih držav, kadar so te strategije in načrti skladni s splošnim okvirom politike, in za katere je redno ocenjevanje Unije pokazalo, da potrebujejo podporo;

(c) navedejo pričakovani rezultati ter

(d) določi okvirna raven financiranja, razčlenjenega po prednostnih nalogah.

Okvirna dodelitev finančnih sredstev za vsak posamezni enotni okvir podpore se navede v obliki razpona, ki ne presega 20 % teh dodelitev.

Veljavnost enotnega okvira podpore je načeloma enaka veljavnosti zadevnega dokumenta iz člena 3(2) te uredbe.

3. Za države, za katere dokumenti iz člena 3(2) te uredbe ne obstajajo, se v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(3) Uredbe (EU) št. 236/2014 sprejme celovit programski dokument, vključno s strategijo in večletnim okvirnim programom. V tem dokumentu se:

(a) določi strategija odziva Unije na podlagi analize razmer v zadevni državi, njenih odnosov z Unijo in strategij ali načrtov partnerskih držav, kadar so te strategije in načrti skladni s splošnim okvirom politike;

(b) določijo cilji in prednostne naloge podpore Unije;

(c) navedejo pričakovani rezultati ter

(d) določi okvirna raven financiranja, razčlenjenega po prednostnih nalogah.

Vzporedna okvirna dodelitev finančnih sredstev se navede v obliki razpona, ki ne presega 20 % teh dodelitev. Programski dokument velja za ustrezno večletno obdobje.

4. Za večdržavne programe se v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(3) Uredbe (EU) št. 236/2014 sprejme celovit programski dokument, vključno s strategijo in večletnim okvirnim programom. V programskem dokumentu se:

(a) določijo cilji in prednostne naloge podpore Unije za regije in podregije, v katerih se, kadar je primerno, odražajo prednostne naloge, določene v okviru vzhodnega partnerstva ali Unije za Sredozemlje;

(b) navedejo pričakovani rezultati ter

(c) določi okvirna raven financiranja, razčlenjenega po prednostnih nalogah.

Okvirna dodelitev finančnih sredstev za večdržavne programe se določi na podlagi preglednih in objektivnih meril.

Programski dokument velja za ustrezno večletno obdobje.

5. Dokumenti enotnega okvira podpore se po potrebi pregledajo, tudi ob upoštevanju ustreznih rednih poročil Unije in dela skupnih organov, ustanovljenih na podlagi sporazumov s partnerskimi državami, revidirajo pa se lahko v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(3) Uredbe (EU) št. 236/2014. Programski dokumenti iz odstavkov 3 in 4 tega člena se pregledajo na sredi obdobja ali po potrebi, revidirajo pa se lahko v skladu z istim postopkom.

6. Za lažje izvajanje pristopa, ki temelji na spodbudah, iz člena 4(2) je za večdržavne krovne programe namenjen znesek približno 10 % finančnih sredstev iz člena 17(1), ki bo dopolnil nacionalne finančne dodelitve iz člena 7(2) in (3). V ustreznih sklepih Komisije o vzpostavitvi teh krovnih programov so določene države, ki lahko prejmejo sredstva, dejanske dodelitve pa bodo določene na podlagi napredka, doseženega pri vzpostavljanju trdne in trajnostne demokracije ter izvajanju dogovorjenih ciljev reform, ki prispevajo k uresnitvi tega splošnega cilja.

7. Kadar je to potrebno za učinkovitejšo izvajanje ukrepov za skupno korist Unije in partnerskih držav, se lahko na področjih, kot sta transnacionalno sodelovanje in medsebojne povezave, financiranje na podlagi te uredbe združi s sredstvi, ki se dodelijo na podlagi drugih ustreznih uredb Unije. V tem primeru Komisija odloči, kateri enotni sklop pravil se uporablja za izvajanje.

8. V postopku načrtovanja programov v skladu s členom 15(3) Uredbe (EU) št. 236/2014 sodelujejo države članice. Te države članice in drugi donatorji, ki so se zavezali, da bodo načrtovanje programov podpore pripravili skupaj z Unijo, sodelujejo še posebej tesno. V programske dokumente se lahko, kot je ustrezno, vključi tudi njihov prispevek.

9. Kadar se države članice in drugi donatorji zavežejo, da bodo načrtovanje programov podpore pripravili skupaj, lahko enotni okvir podpore ter programske dokumente iz odstavkov 3 in 4 nadomesti skupni večletni programski dokument, pod pogojem, da izpolnjuje zahteve iz navedenih odstavkov.

10. V primeru kriz ali groženj demokraciji, pravni državi ali človekovim pravicam in temeljnim svoboščinam, ali naravnih nesreč oziroma nesreč, ki jih je povzročil človek, se lahko opravi priložnostni pregled programskih dokumentov. S takšnim izrednim pregledom se zagotovi ohranjanje skladnosti med politikami Unije, podporo Unije, dodeljeno na podlagi te uredbe, in podporo, dodeljeno na podlagi drugih instrumentov Unije za financiranje zunanega delovanja. Na podlagi izrednega pregleda se lahko sprejmejo revidirani programski dokumenti. V tem primeru Komisija revidirane programske dokumente v enem mesecu po njihovem sprejetju pošlje v vednost Evropskemu parlamentu in Svetu.

11. Pri vsakršnem načrtovanju ali pregledu programov, ki se izvede po objavi poročila o vmesnem pregledu iz člena 17 Uredbe (EU) št. 236/2014, se upoštevajo rezultati, ugotovitve in zaključki iz tega poročila.

(b) za morske meje, ki zajemajo teritorialne enote, ki ustrezajo ravni NUTS 3 ali enakovredni ravni ob morskih mejah med državami članicami in drugimi državami udeleženkami v čezmejnem sodelovanju, ločene za največ 150 km, brez poseganja v morebitne prilagoditve, potrebne za zagotovitev skladnosti in neprekinjenosti ukrepov sodelovanja;

(c) okoli morskega bazena, ki zajema obalne teritorialne enote, ki ustrezajo ravni NUTS 2 ali enakovredni ravni in se nahajajo ob skupnem morskem bazenu držav članic in drugih držav udeleženk v čezmejnem sodelovanju.

2. Za zagotovitev nadaljevanja obstoječih programov sodelovanja in v drugih utemeljenih primerih ter z namenom prispevati k ciljem programa se teritorialnim enotam, ki mejijo na enote iz odstavka 1, lahko dovoli udeležba v čezmejnem sodelovanju. Pogoji, pod katerimi se lahko sosednje teritorialne enote udeležijo sodelovanja, so določeni v skupnih operativnih programih.

3. V ustrezno utemeljenih primerih se lahko vključijo tudi pomembna socialna, gospodarska ali kulturna središča v državah članicah in drugih državah udeleženkah v čezmejnem sodelovanju, ki ne mejijo na upravičene teritorialne enote, če njihova udeležba prispeva k doseganju ciljev iz programskega dokumenta. Pogoji, pod katerimi se lahko takšna središča udeležijo sodelovanja, so določeni v skupnih operativnih programih.

4. Pri oblikovanju programov v skladu s točko (b) odstavka 1 lahko Komisija v dogovoru z udeleženci predlaga, da se geografska upravičenost razširi na vso teritorialno enoto ravni NUTS 2, na območju katere se nahaja teritorialna enota ravni NUTS 3.

5. Čezmejno sodelovanje teži k skladnosti s cilji obstoječih in prihodnjih makroregionalnih strategij.

NASLOV III

ČEZMEJNO SODELOVANJE

Člen 8

Geografska upravičenost

1. Programi čezmejnega sodelovanja iz točke (c) člena 6(1) se lahko oblikujejo:

(a) za kopenske meje, ki zajemajo teritorialne enote, ki ustrezajo ravni 3 nomenklature ozemeljskih enot za statistiko (NUTS) ali enakovredni ravni ob kopenskih mejah med državami članicami in drugimi državami udeleženkami v čezmejnem sodelovanju brez poseganja v morebitne prilagoditve, potrebne za zagotovitev skladnosti in neprekinjenosti ukrepov sodelovanja, in v skladu s členom 9(4);

Člen 9

Načrtovanje programov in dodelitev sredstev za čezmejno sodelovanje

1. V programskem dokumentu se opredeli naslednje:

(a) strateški cilji čezmejnega sodelovanja ter prednostne naloge in pričakovani rezultati tega sodelovanja;

(b) seznam skupnih operativnih programov, ki jih je treba oblikovati;

- (c) okvirna razdelitev sredstev med programe za kopenske in morske meje iz točk (a) in (b) člena 8(1) ter programe za morske bazene iz točke (c) člena 8(1);
- (d) okvirne večletne dodelitve posameznim skupnim operativnim programom;
- (e) teritorialne enote, upravičene do udeležbe pri posameznem skupnem operativnem programu, ter teritorialne enote in središča iz člena 8(2), (3) in (4);
- (f) okvirna dodelitev za podporo horizontalnim ukrepom za gradnjo zmogljivosti, povezovanje v mreže in izmenjave izkušenj med programi, kakor je ustrezno;
- (g) prispevki za mednarodne programe, vzpostavljene z Uredbo (EU) št. 1299/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾, pri katerih so udeležene partnerske države in/ali Ruska federacija.

Programski dokument zajema obdobje sedmih let, Komisija pa ga sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(3) Uredbe (EU) št. 236/2014. Pregleda se sredi obdobja ali po potrebi, revizija pa se lahko v skladu z navedenim postopkom.

2. Skupni operativni programi se sofinancirajo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Skupni znesek prispevka iz Evropskega sklada za regionalni razvoj se določi v skladu s členom 4(4) Uredbe (EU) št. 1299/2013. Za uporabo tega prispevka se uporablja ta uredba.

3. Iz instrumenta za predpristopno pomoč (v nadaljnjem besedilu: IPA II), vzpostavljenega z Uredbo (EU) št. 236/2014 se lahko sofinancirajo skupni operativni programi, v katerih so udeleženi upravičenci iz Priloge I k navedeni uredbi. Za uporabo tega sofinanciranja se uporablja ta uredba.

4. Višina okvirnih dodelitev sredstev za skupne operativne programe je odvisna od objektivnih meril, zlasti števila prebivalcev v upravičenih teritorialnih enotah, opredeljenih v točkah (a), (b) in (c) člena 8(1). Okvirne dodelitve se lahko prilagodijo, da se upošteva potreba po ravnovesju med prispevki iz Evropskega sklada za regionalni razvoj ter prispevki, dodeljeni na podlagi te uredbe, pa tudi drugi dejavniki, ki vplivajo na intenzivnost sodelovanja, kot so posebne značilnosti obmejnih območij ter njihova zmogljivost za upravljanje in absorpcijo podpore Unije.

Člen 10

Skupni operativni programi

1. Čezmejno sodelovanje se izvaja z večletnimi skupnimi operativnimi programi, ki zajemajo sodelovanje za posamezno

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1299/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. Decembra 2013 o posebnih določbah za podporo cilju evropsko teritorialno sodelovanje iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (UL L 347, 20.12.2013, str. 259).

mejo ali skupino meja in obsegajo večletne ukrepe, ki vključujejo sveženj usklajenih prednostnih nalog in jih je mogoče izvajati s podporo Unije. Skupni operativni programi temeljijo na programskem dokumentu iz člena 9(1). Vključujejo kratek opis sistemov upravljanja in nadzora, ki zajemajo elemente iz člena 11(2) in člena 12(2).

2. Skupni operativni programi za kopenske in morske meje se oblikujejo za vsako mejo na ustrezni teritorialni ravni ter vključujejo upravičene teritorialne enote, ki pripadajo eni ali več državam članicam ter eni ali več drugim državam udeleženkam v čezmejnem sodelovanju.

3. Skupni operativni programi okoli morskih bazenov so večstranski, oblikujejo se na ustrezni teritorialni ravni in vključujejo upravičene teritorialne enote, ki se nahajajo ob skupnemorskem bazenu, ki pripada več državam udeleženkam, med drugim vsaj eni državi članici in eni drugi državi udeleženci v čezmejnem sodelovanju. Vključujejo lahko dvostranske dejavnosti, namenjene podpori sodelovanju med eno državo članico in eno drugo državo udeleženko v čezmejnem sodelovanju.

4. Države udeleženke v roku enega leta od potrditve programskega dokumenta iz člena 9(1) in po sprejetju izvedbenih pravil o posebnih določbah za izvajanje čezmejnega sodelovanja Komisiji skupaj predložijo predloge za skupne operativne programe. Komisija v roku, določenem v izvedbenih pravilih, sprejme posamezen skupni operativni program, potem ko oceni njegovo skladnost s to uredbo, programskim dokumentom in izvedbenimi pravili. Skupne operativne programe v enem mesecu po njihovem sprejetju predloži v vednost Evropskemu parlamentu in državam članicam.

5. Območja v državah, ki niso države članice ali druge države udeleženke v čezmejnem sodelovanju, ki mejijo na upravičena območja, kot so opredeljena v točkah (a) in (b) člena 8(1), ali državah, ki se nahajajo ob skupnemorskem bazenu, za katerega se oblikuje skupni operativni program, se lahko vključijo v skupni operativni program in pridobijo podporo Unije na podlagi te uredbe v skladu s pogoji, določenimi v programskem dokumentu iz člena 9(1).

6. Komisija in države udeleženke sprejmejo ustrezne ukrepe za zagotovitev, da se programi čezmejnega sodelovanja, zlasti za morske bazene, oblikovane v skladu s to uredbo, in mednarodni programi sodelovanja, oblikovani v skladu z Uredbo (EU) št. 1299/2013, katerih geografska območja se delno prekrivajo, v celoti dopolnjujejo in vzajemno krepijo.

7. Skupni operativni programi se lahko revidirajo na pobudo držav udeleženk ali Komisije, med drugim zaradi:

- (a) sprememb pri prednostnih nalogah sodelovanja ali socialno-ekonomskem razvoju;
- (b) rezultatov izvajanja zadevnih ukrepov ter rezultatov postopka spremljanja in ocenjevanja;
- (c) potrebe po prilagoditvi zneskov razpoložljivih sredstev ter prerazporeditvi virov.

8. Komisija najpozneje do konca koledarskega leta, ki sledi letu sprejetja skupnih operativnih programov, sklene sporazum o financiranju z drugimi državami udeleženkami v čezmejnem sodelovanju. Sporazum o financiranju vsebuje pravne določbe, ki so potrebne za izvajanje skupnega operativnega programa, sopolpišejo pa ga lahko druge države udeleženke in organ upravljanja iz točke (c) člena 12(2) ali država, ki gosti organ upravljanja.

Države udeleženke in organ upravljanja po potrebi sklenejo sporazum, na primer v obliki memorandumu o soglasju, da natančneje določijo posebne finančne obveznosti in podrobnosti izvajanja programa zadevnih držav, vključno z njihovimi upravnimi in upravnimi nalogami in odgovornostmi.

9. Skupni operativni program, ki vključuje več kot eno drugo državo udeleženko v čezmejnem sodelovanju, se oblikuje, če vsaj ena druga država udeleženka v čezmejnem sodelovanju podpiše sporazum o financiranju. Druge države udeleženke v čezmejnem sodelovanju, ki so vključene v drug oblikovan program, lahko kadar koli podpišejo sporazum o financiranju in se tako pridružio programu.

10. Če se država udeleženka zaveže, da bo sofinancirala skupni operativni program, se v njem pojasnijo ureditev in potrebna varovala za revizijo, zagotavljanje, uporabo in spremljanje sofinanciranja. Pripadajoč sporazum o financiranju podpišejo vse države udeleženke in organ upravljanja skupnega operativnega programa ali država, ki gosti ta organ upravljanja.

11. V skupnih operativnih programih se prav tako lahko določi finančni prispevek iz finančnih instrumentov in vanje, ki se lahko kombinira z donacijami, ob upoštevanju pravil teh instrumentov in pod pogojem da to prispeva k doseganju prednostnih nalog teh programov.

12. Države udeleženke in njihovi lokalni organi, kjer je to primerno, ob upoštevanju načela partnerstva skupaj izberejo ukrepe, skladne s prednostnimi nalogami in ukrepi iz skupnega operativnega programa, ki bodo prejeli podporo Unije.

13. V posebnih in ustrezno utemeljenih primerih, kadar:

- (a) skupnega operativnega programa ni mogoče predložiti zaradi težav, ki izvirajo iz odnosov med državami udeleženkami ali med Unijo in drugo državo udeleženko v čezmejnem sodelovanju;
- (b) skupnega operativnega programa ni mogoče izvajati zaradi težav, ki izvirajo iz odnosov med državami udeleženkami;
- (c) države udeleženke Komisiji do 30. junija 2017 niso predložile skupnega operativnega programa, ali
- (d) nobena od drugih držav udeleženk v čezmejnem sodelovanju, ki so vključene v program, do konca leta, ki sledi letu sprejetja programa, ni podpisala zadevnega sporazuma o financiranju.

Komisija po posvetovanju z eno ali več zadevnimi državami članicami sprejme potrebne ukrepe, s katerimi slednji(-m) omogoči uporabo prispevka iz Evropskega sklada za regionalni razvoj za skupni operativni program v skladu s členom 4(7) in (8) Uredbe (EU) št. 1299/2013.

14. Proračunske obveznosti za ukrepe čezmejnega sodelovanja ali programe, ki trajajo več kot eno proračunsko leto, se lahko razdelijo v več letnih obrokov.

Člen 11

Upravljanje skupnih operativnih programov

1. Skupni operativni programi se običajno izvajajo z deljenim upravljanjem z državami članicami. Vendar lahko države udeleženke predlagajo, naj programe s posrednim upravljanjem v skladu z izvedbenimi pravili iz člena 12(2) te uredbe izvaja eden od subjektov iz Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012.

2. Komisija na podlagi razpoložljivih informacij presodi, ali je pri deljenem upravljanju država članica, pri posrednem upravljanju pa druga država udeleženka v čezmejnem sodelovanju ali mednarodna organizacija, vzpostavila in upravlja sisteme upravljanja in nadzora, ki so skladne z Uredbo (EU, Euratom) št. 966/2012 ter s to uredbo in njenimi izvedbenimi pravili iz člena 12(2) te uredbe.

Zadevne države članice, druge države udeleženke v čezmejnem sodelovanju in mednarodne organizacije zagotovijo učinkovito delovanje svojega sistema upravljanja in nadzora, zakonitost in pravilnost transakcij ter spoštovanje načela dobrega finančnega poslovanja. Odgovorne so za upravljanje in nadzor programov.

Komisija lahko od zadevne države članice, druge države udeleženke v čezmejnem sodelovanju ali mednarodne organizacije zahteva, naj preuči pritožbo, predloženo Komisiji, glede izbire ali izvajanja dejavnosti, ki prejemajo podporo na podlagi tega naslova, ali delovanja sistema upravljanja in nadzora.

3. Da bi bili skupni operativni programi ustrezno pripravljeni na izvajanje, so odhodki, ki nastanejo po predložitvi tovrstnega programa Komisiji, upravičeni s 1. januarjem 2014.

4. Kadar se upravičenost omeji v skladu s členom 8(7) Uredbe (EU) št. 236/2014, lahko subjekt iz odstavka 1 tega člena, ki lahko objavi razpise za oddajo predlogov in javne razpise, v skladu s členom 8(2) in členom 9(3) Uredbe (EU) št. 236/2014 kot upravičene prizna ponudnike, vlagatelje in kandidate iz neupravičenih držav ali blago, ki na podlagi svojega porekla ni upravičeno do podpore.

Člen 12

Izvedbena pravila za čezmejno sodelovanje

1. Izvedbena pravila o posebnih določbah za izvajanje tega naslova se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(3) Uredbe (EU) št. 236/2014.

2. Izvedbena pravila med drugim vključujejo podrobne določbe o:

- (a) stopnjah in načinih sofinanciranja;
- (b) vsebini, pripravi, spremembah in zaključku skupnih operativnih programov;
- (c) vlogi in funkciji struktur programa, na primer skupnem nadzornem odboru, organu upravljanja in njegovem skupnem tehničnem sekretariatu, vključno z njihovim položajem, učinkovito identifikacijo, obveznostmi in odgovornostmi, opisom sistemov upravljanja in nadzora, pogoji tehničnega upravljanja in finančnega poslovanja podpore Unije, vključno z upravičenostjo odhodkov;
- (d) postopkih izterjave v vseh državah udeleženkah;
- (e) spremljanju in ocenjevanju;
- (f) dejavnostih povečanja prepoznavnosti in informativnih dejavnostih;
- (g) deljenem in posrednem upravljanju iz člena 6(2) Uredbe (EU) št. 236/2014.

NASLOV IV

KONČNE DOLOČBE

Člen 13

Prenos pooblastila

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 14 za spremembo Priloge II. Komisija po objavi poročila o vmesnem pregledu in na podlagi priporočil iz tega poročila do 31. marca 2018 sprejme delegirani akt za spremembo Priloge II.

Člen 14

Izvajanje pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 13 se prenese na Komisijo za obdobje do 31. decembra 2020.

3. Pooblastilo iz člena 13 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. Z odločitvijo o preklicu preneha veljati prenos pooblastila, naveden v tej odločitvi. Odločitev začne učinkovati dan po njeni objavi v Uradnem listu Evropske unije ali na poznejši dan, ki je v njej določen. Odločitev ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

4. Takoj ko Komisija sprejme delegirani akt, o tem istočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

5. Delegirani akt, sprejet v skladu s členom 13, začne veljati le, če niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje delegiranemu aktu v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 15

Odbor

Komisiji pomaga Odbor za evropski instrument sosedstva. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 16

Udeležba tretje države, ki ni zajeta v členu 1

1. Komisija se lahko v ustrezno utemeljenih primerih ter za zagotovitev skladnosti in učinkovitosti financiranja Unije ali spodbujanje regionalnega ali nadregionalnega sodelovanja odloči, da v skladu s členom 2 Uredbe (EU) št. 236/2014 upravičenost do posebnih ukrepov za vsak primer posebej razširi na države, ozemlja in območja, ki drugače ne bi bili upravičeni do financiranja.

Ne glede na člen 8(1) Uredbe (EU) št. 236/2014 lahko fizične in pravne osebe iz zadevnih držav, ozemelj in območij sodelujejo v postopkih, s katerimi se takšni ukrepi izvajajo.

2. Možnost iz odstavka 1 tega člena se lahko določijo v programskih dokumentih iz člena 7.

Člen 17

Finančna sredstva

1. Finančna sredstva za izvajanje te uredbe za obdobje od 2014 do 2020 znašajo 15 432 634 000 EUR v tekočih cenah. Programom čezmejnega sodelovanja iz točke (c) člena 6(1) se dodeli do 5 % finančnih sredstev.

2. Evropski parlament in Svet odobrita letne odobritve v okviru omejitev iz večletnega finančnega okvira.

3. V skladu s členom 18(4) Uredbe (EU) št. 1288/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, bo ukrepom v zvezi z učno mobilnost v partnerske države ali iz njih, v smislu Uredbe (EU) št. 1288/2013, ter za sodelovanje in dialog o politikah z organi, institucijami in organizacijami iz teh držav, dodeljenih približno 1 680 000 000 EUR iz različnih instrumentov za financiranje zunanjega delovanja, in sicer instrumenta razvojnega sodelovanja, vzpostavljenega z Uredbo (EU) št. 233/2014 ⁽²⁾, evropskega instrumenta sosedstva, instrumenta za predpristopno

pomoč (IPA II), vzpostavljenega z Uredbo (EU) št. 231/2014 in instrumenta partnerstva, vzpostavljenega z Uredbo (EU) št. 234/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾. Za uporabo teh sredstev se uporablja Uredba (EU) št. 1288/2013.

Sredstva so na voljo v obliki dveh večletnih dodelitev, ki bosta zajemali le prva štiri oziroma preostala tri leta. Dodelitev teh sredstev se odraža v večletnih okvirnih programih, predvidenih s to uredbo, v skladu z opredeljenimi potrebami in prednostnimi nalogami zadevnih držav. Dodelitev sredstev se lahko revidira v primeru nepredvidenih okoliščin večjih razsežnosti ali pomembnih političnih sprememb v skladu z prednostnimi nalogami Unije za zunanje delovanje.

Člen 18

Evropska služba za zunanje delovanje

Ta uredba se uporablja v skladu s Sklepom 2010/427/EU.

Člen 19

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourg, 11. marca 2014

Za Evropski parlament

Predsednik

M. SCHULZ

Za Svet

Predsednik

D. KOURKOULAS

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1288/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi programa „Erasmus+“: program Unije za izobraževanje, usposabljanje, mlade in šport ter razveljavitvi sklepov št. 1719/2006/ES, 1720/2006/ES in 1298/2008/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 50).

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014-2020 (glej stran 44 tega Uradnega lista).

⁽³⁾ Uredba (EU) št. 234/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta partnerstva za sodelovanje s tretjimi državami (glej stran 77 tega Uradnega lista).

PRILOGA I

Partnerske države iz člena 1 so:

Alžirija
Armenija
Azerbajdžan
Belorusija
Egipt
Gruzija
Izrael
Jordanija
Libanon
Libija
Republika Moldavija
Maroko
Zasedeno palestinsko ozemlje
Sirija
Tunizija
Ukrajina

PRILOGA II

Prednostne naloge podpore Unije na podlagi te uredbe

Finančna sredstva Unije se lahko – v podporo uresničevanju specifičnih ciljev iz člena 2 ob hkratnem upoštevanju skupno dogovorjenih dokumentov iz člena 3(2) – namenijo za prednostne naloge, določene v točkah 1, 2 in 3 te priloge.

Nekatere od prednostnih nalog so lahko primerne za več vrst programov. Pri morebitnem spreminjanju tega okvirnega seznama prednostnih nalog se upošteva načelo deljene odgovornosti.

Vprašanja, ki zadevajo več področij, vključno s trdno in trajnostno demokracijo, človekovimi pravicami, enakostjo spolov, bojem proti korupciji in okoljem, se obravnavajo v okviru teh različnih prednostnih nalog.

1. Podpora Unije na dvostranski ravni se, če je to primerno, med drugim nameni za naslednje prednostne naloge:

- človekove pravice, dobro upravljanje in pravna država, vključno z reformo pravosodja, javne uprave in varnostnega sektorja;
- institucionalno sodelovanje in gradnja zmogljivosti, vključno z izvajanjem sporazumov Unije;
- podpora akterjem civilne družbe in njihovi vlogi pri reformnih procesih in demokratičnih tranzicijah;
- trajnosten in vključujoč gospodarski razvoj, tudi na regionalni in lokalni ravni, ter teritorialna kohezija;
- razvoj socialnih sektorjev, zlasti za mlade, s poudarkom na socialni pravičnosti in koheziji ter zaposlovanju;
- trgovina in razvoj zasebnega sektorja, vključno s podporo malim in srednjim podjetjem, zaposlovanje ter uresničevanje poglobljenih in celovitih območij proste trgovine;
- kmetijstvo in razvoj podeželja, vključno s prehransko varnostjo;
- trajnostno upravljanje naravnih virov;
- energetski sektor s poudarkom na energetski učinkovitosti in obnovljivi energiji;
- promet in infrastruktura;
- izobraževanje in razvijanje veščin, vključno s poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem;
- mobilnost in upravljanje migracij, vključno z zaščito migrantov;
- krepitev zaupanja in drugi ukrepi, ki prispevajo k preprečevanju in reševanju sporov, vključno s podporo prizadevanju prebivalstvu in obnovi.

Prednostne naloge iz te točke lahko prispevajo k več kot enemu cilju iz te uredbe.

2. Podpora Unije na večdržavni ravni se, če je to primerno, med drugim nameni za naslednje prednostne naloge:

- človekove pravice, dobro upravljanje in pravna država;
- institucionalno sodelovanje in gradnja zmogljivosti;
- regionalno sodelovanje, zlasti v okviru vzhodnega partnerstva, Unije za Sredozemlje ter partnerstva za demokracijo in skupno blaginjo;
- visoko šolstvo in razvijanje veščin, mobilnost študentov in osebja, mladi in kultura;
- trajnostni gospodarski razvoj, trgovina in razvoj zasebnega sektorja ter podpora malim in srednjim podjetjem;
- energetski sektor, vključno z energetskimi omrežji;
- prometne in infrastrukturne povezave;
- trajnostno upravljanje naravnih virov, vključno z vodo, zelena rast, okolje ter prilagajanje podnebnim spremembam in njihova blažitev;
- podpora civilni družbi;
- mobilnost in upravljanje migracij;
- krepitev zaupanja in drugi ukrepi, ki prispevajo k preprečevanju in reševanju sporov.

Prednostne naloge iz te točke lahko prispevajo k več kot enemu cilju iz te uredbe.

3. Podpora Unije prek programov čezmejnega sodelovanja se, če je to primerno, nameni za naslednje prednostne naloge:

- gospodarski in socialni razvoj;
- okolje, javno zdravje, varnost in zaščita;
- mobilnost oseb, blaga in kapitala.

Prednostne naloge iz te točke odražajo skupne izzive. Predstavljajo okvir za opredelitev specifičnih prednostnih nalog z državami udeleženkami v čezmejnem sodelovanju. Organizacije civilne družbe bodo vključene v razvoj programov in bodo skupaj z lokalnimi in regionalnimi organi njihove glavne upravičenke.

Dodelitev finančnih sredstev glede na vrsto programa

Dvostranski programi: do 80 %

Večdržavni programi: do 35 %

Čezmejni programi: do 5 %

Izjava Evropske komisije o strateškem dialogu z Evropskim parlamentom ⁽¹⁾

Evropska komisija bo na podlagi člena 14 PEU pred načrtovanjem Uredbe (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi evropskega sosedskega instrumenta in po začetnem posvetovanju z zadevnimi upravičenci, kjer je to ustrezno, opravila strateški dialog z Evropskim parlamentom. Evropska komisija bo Evropskemu parlamentu predstavila zadevne razpoložljive programske dokumente s predvidenimi okvirnimi dodelitvami na državo/regijo ter – znotraj držav/regij – s prednostnimi nalogami, možnimi rezultati in okvirnimi prednostnimi dodelitvami za geografske programe ter izbiro načinov pomoči (*). Evropska komisija bo Evropskemu parlamentu predstavila zadevne razpoložljive programske dokumente s tematskimi prednostnimi nalogami, možnimi rezultati, izbiro načinov pomoči (*) in dodeljenimi finančnimi sredstvi za take v tematskih programih predvidene prednostne naloge. Evropska komisija bo upoštevala stališče Evropskega parlamenta o tej zadevi.

Evropska komisija bo opravila strateški dialog z Evropskim parlamentom pri pripravi vmesnega pregleda in pred vsako znatno spremembo programskih dokumentov v obdobju veljavnosti te uredbe.

Evropska komisija bo na poziv Evropskega parlamenta pojasnila, kje so se upoštevala stališča Evropskega parlamenta v programskih dokumentih, ter vse druge nadaljnje ukrepe na podlagi strateškega dialoga.

⁽¹⁾ Evropska komisija bo zastopana na ravni pristojnega komisarja.

(*) Kjer je to ustrezno.

Izjava Evropske komisije o uporabi izvedbenih aktov in njihovih določb za izvajanje določenih pravil iz Uredbe št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi evropskega sosedskega instrumenta ter iz Uredbe (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II)

Evropska komisija meni, da je namen pravil za izvajanje programov čezmejnega sodelovanja, kot so določena v Uredbi (EU) št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o določitvi skupnih pravil in postopkov za izvajanje instrumentov Unije za zunanje ukrepanje, ter drugih natančnejših in podrobnejših izvedbenih pravil iz Uredbe (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi evropskega sosedskega instrumenta in iz Uredbe (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) dopolniti osnovni akt in bi zato morala imeti obliko delegiranih aktov, sprejetih na podlagi člena 290 PDEU. Evropska komisija ne bo nasprotovala sprejetju besedila, o katerem sta se dogovorila sozakonodajalca. Evropska komisija kljub temu opozarja, da je vprašanje razmejitve med členoma 290 in 291 PDEU trenutno v obravnavi Sodišča Evropske unije v zadevi o „biocidih“.

Izjava Evropskega parlamenta o ukinitvi pomoči, dodeljene v okviru finančnih instrumentov

Evropski parlament opozarja, da Uredba (EU) št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014–2020, Uredba (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi evropskega instrumenta sosedstva, Uredba (EU) št. 234/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta partnerstva za sodelovanje s tretjimi državami ter Uredba (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) ne vsebujejo izrecne navedbe, da je pomoč mogoče ukiniti v primerih, kadar država upravičenka ne spoštuje osnovnih načel, razglašanih v posameznem instrumentu, ter zlasti načel demokracije, pravne države in spoštovanja človekovih pravic.

Evropski parlament meni, da bi vsaka ukinitve pomoči v okviru teh instrumentov spremenila celotno shemo finančne pomoči, dogovorjene v okviru rednega zakonodajnega postopka. Evropski parlament je kot zakonodajalec in ena od dveh vej proračunskega organa zato pristojen, da v zvezi s tem v celoti izvaja svoje posebne pravice, če bi bilo treba sprejeti tako odločitev.

UREDBA (EU) št. 233/2014 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**z dne 11. marca 2014****o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014–2020**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 209(1) in 212(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽¹⁾,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Ta uredba je sestavni del politike Unije za razvojno sodelovanje in eden od instrumentov, ki podpirajo zunanje politike Unije. Nadomešča Uredbo (ES) št. 1905/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾, ki je prenehala veljati 31. decembra 2013.
- (2) Boj proti revščini ostaja glavni cilj razvojne politike Unije, kot je določeno v poglavju 1 naslova V Pogodbe o Evropski uniji (PEU) in poglavju 1 naslova III v petem delu Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), v skladu z razvojnimi cilji tisočletja ter drugimi mednarodno dogovorjenimi razvojnimi zavezami in cilji, ki so jih odobrile Unija in njene države članice v okviru Združenih narodov (ZN) in drugih pristojnih mednarodnih forumov.
- (3) Skupna izjava Sveta in predstavnikov vlad držav članic v okviru Sveta ter Evropskega parlamenta in Komisije o razvojni politiki Evropske unije: „Evropsko soglasje“ ⁽⁴⁾ (v nadaljnjem besedilu: Evropsko soglasje) in njegove dogovorjene spremembe, zagotavlja splošni politični okvir, usmeritve in izhodišče za usmerjanje izvajanja te uredbe.

- (4) Sčasoma naj bi pomoč Unije prispevala k zmanjšanju odvisnosti od pomoči.

- (5) Unijo pri njenem delovanju na mednarodni ravni vodijo načela, ki so bila podlaga za njen nastanek, razvoj in širitev in ki jih Unija želi spodbujati v svetu, in sicer demokracija, pravna država, univerzalnost ter nedeljivost človekovih pravic in temeljnih svoboščin, spoštovanje človekovega dostojanstva, enakost in solidarnost ter spoštovanje načel Ustanovne listine Združenih narodov in mednarodnega prava. Z dialogom in sodelovanjem si Unija prizadeva za razvoj in krepitev zavezanosti tem načelom v partnerskih državah, na partnerskih ozemljih in v partnerskih regijah. Unija z uresničevanjem teh načel dokazuje, da ima kot akter v razvojnih politikah dodano vrednost.

- (6) Unija bi morala pri izvajanju te uredbe, zlasti pa med postopkom načrtovanja programov, ustrezno upoštevati prednostne naloge, cilje in referenčna merila na področju človekovih pravic in demokracije, ki jih je določila za partnerske države, predvsem pa strategije o človekovih pravicah, ki jih je pripravila za posamezne države.

- (7) Spoštovanje človekovih pravic, temeljne svoboščine, spodbujanje pravne države, demokratična načela, preglednost, dobro upravljanje, mir in stabilnost ter enakost spolov so ključnega pomena za razvoj partnerskih držav in bi bilo treba te zadeve vključiti v razvojno politiko Unije, zlasti v načrtovanje programov in v sporazume s partnerskimi državami.

- (8) Učinkovitost pomoči, boljša preglednost, sodelovanje in dopolnjevanje, večja harmonizacija, prilagoditev partnerskim državam ter usklajevanje postopkov, tako med Unijo in državami članicami kakor tudi v odnosih z drugimi donatorji in akterji razvoja, so bistvenega pomena za zagotavljanje skladnosti in ustreznosti pomoči, hkrati pa znižujejo stroške partnerskih držav. Unija si prek svoje razvojne politike prizadeva za izvajanje sklepov iz deklaracije o učinkovitosti pomoči, sprejete 2. marca 2005 v Parizu v okviru Forumu na visoki ravni o učinkovitosti pomoči, agende za ukrepanje iz Akre, sprejete 4. septembra 2008, ter s tem povezane deklaracije, ki je bila sprejeta v Pusanu 1. decembra 2011. Na podlagi teh zavez je bilo sprejetih več sklepov Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, denimo

⁽¹⁾ UL C 391, 18.12.2012, str. 110.

⁽²⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 10. decembra 2013 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 11. marca 2014.

⁽³⁾ Uredba (ES) št. 1905/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja (UL L 378, 27.12.2006, str. 41).

⁽⁴⁾ UL C 46, 24.2.2006, str. 1.

- Kodeks ravnanja EU o dopolnjevanju in delitvi dela v okviru razvojne politike in operativni okvir za učinkovitost pomoči. Okrepiti bi bilo treba prizadevanja in postopke za uresničitev skupnega načrtovanja programov.
- (9) Pomoč Unije bi morala podpirati skupno strategijo Afrika-EU, sprejeto na vrhu EU-Afrika 8.-9. decembra 2007 v Lizboni, in njene naknadne spremembe in dopolnitve, ki temelji na skupni viziji, načelih in ciljeh, na katerih sloni strateško partnerstvo Afrika-EU.
- (10) Unija in države članice bi morale izboljšati skladnost, usklajevanje in dopolnjevanje svojih politik razvojnega sodelovanja, zlasti tako, da bi se na prednostne naloge partnerskih držav in regij odzvale na državni in regionalni ravni. Da bi zagotovili dopolnjevanje in utrjevanje med politiko razvojnega sodelovanja Unije in tovrstnimi politikami posameznih držav članic ter poskrbeli za stroškovno učinkovito zagotavljanje pomoči, pri tem pa preprečili podvajanje in vrzeli, je nujno in primerno zagotoviti skupne postopke načrtovanja programov, ki bi jih bilo treba izvajati, kadar koli bi bilo to mogoče in ustrezno.
- (11) Politiko Unije na področju razvojnega sodelovanja in njeno tozadevno delovanje na mednarodni ravni usmerjajo razvojni cilji tisočletja, kot so izkoreninjenje skrajne revščine in lakote – in vse naknadne spremembe teh ciljev ter razvojni cilji, načela in zaveze, ki so jih odobrile Unija in njene države članice, med drugim v okviru sodelovanja znotraj ZN in drugih pristojnih mednarodnih forumov na področju razvojnega sodelovanja. Politiko Unije in njeno delovanje na mednarodni ravni usmerjajo tudi njene zaveze in obveznosti v zvezi s človekovimi pravicami in razvojem, tudi Splošna deklaracija o človekovih pravicah, Mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah, Mednarodni pakt o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah, Konvencija o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk, Konvencija ZN o otrokovih pravicah ter deklaracija ZN o pravici do razvoja.
- (12) Unija se zelo zavzema za enakost spolov, kot človekovi pravici in temeljni vrednoti njene razvojne politike Unije in meni, da gre pri tem za vprašanje socialne pravičnosti. Enakost spolov je obenem ključnega pomena za doseg vseh razvojnih ciljev tisočletja. Svet je 14. junija 2010 podprl akcijski načrt EU za obdobje 2010–2015 o enakosti spolov in krepitvi vloge žensk v razvojnem sodelovanju.
- (13) Unija bi morala v prvi vrsti spodbujati celosten pristop pri odzivanju na krize in nesreče ter na konflikte in nestabilnost, tudi tranzicijske razmere in razmere po krizi. To bi moralo temeljiti zlasti na sklepih Sveta z dne 19. novembra 2007 o odzivu EU na nestabilne razmere in sklepih Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta z dne 19. novembra 2007 o varnosti in razvoju ter nadgraditi sklepe Sveta z dne 20. junija 2011 o preprečevanju konfliktov in na vseh naknadnih zadevnih sklepih.
- (14) Zlasti če gre za razmere, v katerih so potrebe najbolj pereče, revščina pa najbolj razširjena in največja, bi morala biti podpora Unije usmerjena v krepitev odpornosti držav in njihovih prebivalcev na nezaželene dogodke. To bi morali doseči z ustrezno kombinacijo pristopov, odzivov in instrumentov, zlasti pa z zagotovitvijo, da so varnostno usmerjeni, humanitarni in razvojni pristopi uravnoteženi, skladni in učinkovito usklajeni ter da so posledično povezani pomoč, rehabilitacija in razvoj.
- (15) Unija bi morala pomoč usmeriti tja, kjer ima – glede na svoje zmogljivosti za ukrepanje v svetovnem merilu in za odzivanje na globalne izzive, kot so izkoreninjenje revščine, trajnost in vključujoč razvoj ter spodbujanje demokracije, dobrega upravljanja, človekovih pravic in pravne države po celem svetu, ter glede na svojo dolgoročno in zanesljivo zavezanost zagotavljanju razvojne pomoči in vloge pri usklajevanju z državami članicami – večji učinek. Za zagotovitev takega učinka bi bilo treba načelo diferenciacije uporabiti tako na ravni dodeljevanja sredstev kot na ravni načrtovanja programov, s čimer bi poskrbeli, da bi bilo dvostransko razvojno sodelovanje usmerjeno v partnerske države, ki najbolj potrebujejo pomoč, vključno z nestabilnimi in zelo ranljivimi državami, in države, ki imajo omejene sposobnosti za dostop do drugih virov financiranja za podporo svojega razvoja. Unija bi morala z državami, ki niso več upravičene do pomoči v okviru dvostranskih programov, sklopiti nova partnerstva, predvsem na podlagi regionalnih in tematskih programov v okviru tega instrumenta in drugih tematskih instrumentov Unije za financiranje zunanega delovanja, zlasti instrumenta partnerstva za sodelovanje s tretjimi državami, kot je vzpostavljen z Uredbo (EU) št. 234/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ (v nadaljnjem besedilu: instrument partnerstva).
- ⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 234/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta partnerstva za sodelovanje s tretjimi državami (glej stran 77 tega Uradnega lista).

- (16) Unija bi si morala prizadevati za čim bolj učinkovito uporabo razpoložljivih virov, da bi zagotovila optimalen učinek svojega zunanjega delovanja. To bi bilo treba doseči preko celovitega pristopa za vsako državo na podlagi usklajenosti in dopolnjevanja posameznih instrumentov Unije za zunanje delovanje ter vzpostavitev sinergij med tem instrumentom, drugimi instrumenti Unije za financiranje zunanjega delovanja in drugimi politikami Unije. To bi moralo nadalje krepiti programe, zasnovane na podlagi instrumentov za financiranje zunanjega delovanja. Unija ob prizadevanju za splošno skladnost svojega zunanjega delovanja v skladu s členom 21 PEU zagotavlja tudi usklajenost politik za razvoj, kot določa člen 208 PDEU.
- (17) Ob upoštevanju usklajenosti politik za razvoj bi ta uredba morala omogočiti večjo skladnost politik Unije. Ta uredba bi morala omogočiti tudi popolno prilagoditev partnerskim državam in regijam, po možnosti z uporabo nacionalnih razvojnih načrtov ali podobnih celovitih razvojnih dokumentov, ki se sprejmejo ob sodelovanju zadevnih nacionalnih in regionalnih organov, kot podlage za načrtovanje delovanja Unije. Nadalje bi si morala ta uredba s skupnim načrtovanjem programov prizadevati za boljše usklajevanje med donatorji, zlasti med Unijo in državami članicami.
- (18) V globaliziranem svetu postajajo notranje politike Unije, ki zadevajo različna področja, na primer okolje, podnebne spremembe, spodbujanje uporabe obnovljivih virov energije, zaposlovanje (tudi dostojno delo za vse), enakost spolov, energija, voda, promet, zdravje, izobraževanje, pravosodje in varnost, kultura, raziskave in inovacije, informacijska družba, migracije ter kmetijstvo in ribištvo, vedno bolj del zunanjega delovanja Unije.
- (19) Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast, ki vključuje vzorce rasti, ki krepijo ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo, revnim pa omogočajo, da povečajo svoj prispevek k nacionalnemu bogastvu in da imajo od njega tudi večjo korist, poudarja zavezo Unije k spodbujanju pametne, vključujoče in trajnostne rasti v svojih notranjih in zunanjih politikah ob združevanju treh stebrov: ekonomskega, socialnega in okoljskega.
- (20) Boj proti podnebnim spremembam in varstvo okolja spadata med velike izzive, s katerimi se soočajo Unija in države v razvoju in pri katerih sta delovanje na nacionalni in mednarodni ravni nujno potrebna. Ta uredba bi torej morala prispevati k cilju, da se vsaj 20 % proračuna Unija nameni razvoju nizkoogljične družbe, ki bo odporna na podnebne spremembe, in v okviru programa o svetovnih javnih dobrinah in izzivih iz te uredbe bi morali vsaj 25 % sredstev uporabiti za boj proti podnebnim spremembam in varstvo okolja. Ukrepi na teh področjih bi se morali, kadar bi bilo to mogoče, vzajemno podpirati, da bi se povečal njihov učinek.
- (21) Ta uredba bi morala Uniji omogočiti, da sodeluje pri uresničevanju skupne zaveze k zagotavljanju neprekinjene podpore človekovemu razvoju zaradi izboljšanja življenja ljudi. Da bi program o svetovnih javnih dobrinah in izzivih lahko prispeval k temu, bi moralo vsaj 25 % njegovih sredstev podpirati to področje razvoja.
- (22) Vsaj 20 % pomoči v okviru te uredbe bi bilo treba dodeliti zagotavljanju osnovnih socialnih storitev, s poudarkom na zdravju, kot tudi izobraževanju ter sekundarnem izobraževanju, pri čemer bi morala veljati določena stopnja prožnosti, če bi denimo šlo za izjemno pomoč. Podatke glede izpolnjevanja te zahteve bi bilo treba vključiti v letno poročilo iz člena 13 Uredbe (EU) št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾.
- (23) Najmanj razvite države so se v akcijskem programu ZN za najmanj razvite države za desetletje 2011-2020 iz Istanbula zavezale, da bodo v svoje nacionalne razvojne strategije vključevale trgovinske politike in politike krepitve zmogljivosti na področju trgovine. Poleg tega je bil na 8. ministrski konferenci Svetovne trgovinske organizacije v Ženevi 15.-17. decembra 2011 sprejet dogovor, da se tudi po letu 2011 ohranijo ravni iz pobude „pomoči trgovini“, ki bodo v povprečju vsaj enake tistim iz obdobja 2006–2008. Ta prizadevanja pa morata spremljati boljša in bolj usmerjena „pomoč trgovini“ ter poenostavljanje postopkov v mednarodni trgovini.
- (24) Medtem ko naj bi tematski programi v prvi vrsti podpirali države v razvoju, bi možnost vključitve v te programe, pod pogoji iz te uredbe, morale imeti tudi nekatere države upravičenke ter čezmorske države in ozemlja (v nadaljnjem besedilu: ČDO), ki zaradi svojih lastnosti ne izpolnjujejo zahtev, v skladu s katerimi bi jih lahko Odbor za razvojno pomoč Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD/DAC) opredelil kot prejemnike uradne razvojne pomoči, i vendar jih zajema točka (b) člena 1(1).

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o določitvi skupnih pravil in postopkov za izvajanje instrumentov Unije za zunanje delovanje (glej stran 95 tega Uradnega lista).

- (25) Podrobnosti o področjih sodelovanja in prilagoditvah finančnih dodelitev po posameznih geografskih območjih in področjih sodelovanja, so nebitni elementi te uredbe. Posledično bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastila, da v skladu s členom 290 PDEU sprejeme akte v zvezi s posodobitvijo teh elementov prilog k tej uredbi, ki določajo podrobnosti o področjih sodelovanja v okviru geografskih in tematskih programov ter okvirne finančne dodelitve po posameznih geografskih območjih in področjih sodelovanja. Zlasti je pomembno, da Komisija pri svojem pripravljalnem delu opravi ustrezna posvetovanja, vključno na ravni strokovnjakov. Komisija bi morala pri pripravi in oblikovanju delegiranih aktov zagotoviti, da so ustrezni dokumenti predloženi Evropskemu parlamentu in Svetu istočasno, pravočasno in na ustrezen način.
- (26) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila v zvezi s strateškimi dokumenti in večletnimi okvirnimi programi, določenimi na podlagi te uredbe. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾.
- (27) Ob upoštevanju narave takih izvedbenih aktov, zlasti njihove politične naravnosti in njihovih proračunskih posledic, bi bilo treba načeloma za njihovo sprejetje uporabiti postopek pregleda, razen če gre za ukrepe majhnega finančnega obsega.
- (28) Komisija bi morala sprejeti izvedbene akte, ki se začnejo uporabljati takoj, kadar je to potrebno iz izredno nujnih razlogov v ustrezno utemeljenih primerih v zvezi s potrebo po hitrem odzivu Unije.
- (29) Skupna pravila in postopki za izvajanje instrumentov Unije za financiranje zunanjega delovanja so določeni v Uredbi (EU) št. 236/2014.
- (30) Organizacija in delovanje Evropske službe za zunanje delovanje sta določeni v Sklepu Sveta 2010/427/EU ⁽²⁾.
- (31) Ker ciljev te uredbe države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načeloma

subsidiarnosti iz člena 5 PEU. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.

- (32) Ta uredba za celotno obdobje svoje uporabe določa finančna sredstva, ki v okviru letnega proračunskega postopka za Evropski parlament in Svet pomenijo prednostni referenčni znesek v smislu točke 17 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 2. decembra 2013 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju ⁽³⁾.
- (33) Obdobje uporabe te uredbe je primerno prilagoditi obdobju uporabe Uredbe Sveta (EU, Euratom) št. 1311/2013 ⁽⁴⁾. Zato bi bilo treba to uredbo uporabljati od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

NASLOV I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Vsebina in področje uporabe

1. Ta uredba vzpostavlja instrument (v nadaljnjem besedilu: instrument razvojnega sodelovanja), na podlagi katerega lahko Unija financira:

- (a) geografske programe za podporo razvojnemu sodelovanju z državami v razvoju, ki so vključene na seznam prejemnic uradne razvojne pomoči, ki jo vzpostavlja OECD/DAC, razen:
- (i) podpisnic Sporazuma o partnerstvu med članicami skupine afriških, karibskih in pacifiških držav na eni strani ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na drugi, podpisanega v Cotonouju 23. junija 2000 ⁽⁵⁾, z izjemo Južne Afrike;
- (ii) držav, upravičenih do financiranja iz Evropskega razvojnega sklada;

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

⁽²⁾ Sklep Sveta 2010/427 z dne 26. julija 2010 o organizaciji in delovanju Evropske službe za zunanje delovanje (UL L 201, 3.8.2010, str. 30).

⁽³⁾ UL C 373, 20.12.2013, str. 1.

⁽⁴⁾ Uredba Sveta (EU, Euratom) št. 1311/2013 z dne 2. decembra 2013 o večletnem finančnem okvirju za obdobje 2014–2020 (UL L 347, 20.12.2013, str. 884).

⁽⁵⁾ UL L 317, 15.12.2000, str. 3.

- (iii) držav, upravičenih do finančnih sredstev Unije v okviru evropskega instrumenta sosedstva, vzpostavljenega z Uredbo (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ (v nadaljnjem besedilu: evropski instrument sosedstva);
- (iv) upravičencev do finančnih sredstev Unije v okviru instrumenta za predpristopno pomoč, vzpostavljenega z Uredbo (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾ (v nadaljnjem besedilu: instrument za predpristopno pomoč);
- (b) tematske programe za obravnavanje z razvojem povezanih globalnih javnih dobrin in izzivov ter za podporo organizacijam civilne družbe in lokalnim organom v partnerskih državah iz točke (a) tega odstavka, državah, upravičenih do finančnih sredstev Unije v okviru instrumentov iz točk (i) do (iii) točke (a) tega odstavka ter državah in ozemljih, ki spadajo v področje uporabe Sklepa Sveta 2013/755/EU ⁽³⁾;
- (c) vseafriški program za podporo strateškega partnerstva med Afriko in Unijo ter njegove naknadne spremembe in dopolnitve, da bi zajeli nadregionalne, celinske ali globalne dejavnosti v Afriki in skupaj z njo.

2. Za namene te uredbe je regija geografska enota, ki obsega več kot eno državo v razvoju.

3. Za države in ozemlja iz odstavka 1 se v nadaljevanju v tej uredbi uporablja izraz „partnerske države“ ali „partnerske regije“, kot je primerno v okviru ustreznega geografskega, tematskega ali vseafriškega programa.

Člen 2

Cilji in merila za upravičenost

1. V okviru načel in ciljev zunanjega delovanja Unije ter Evropskega soglasja in njegovih dogovorjenih sprememb:

- (a) je poglavitni cilj sodelovanja v okviru te uredbe zmanjšanje in, dolgoročno, odprava revščine;
- (b) skladno s poglavitnim ciljem iz točke (a) sodelovanje v okviru te uredbe prispeva tudi k:
- (i) spodbujanju trajnostnega gospodarskega, družbenega in okoljskega razvoja ter

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi evropskega instrumenta sosedstva (glej stran 27 tega Uradnega lista).

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) (glej stran 11 tega Uradnega lista).

⁽³⁾ Sklep Sveta 2013/755/EU z dne 25. novembra 2013 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski uniji (Sklep o pridružitvi čezmorskih držav) (UL L 344, 19.12.2013, str. 1).

- (ii) utrjevanju in podpori demokracije, pravne države, dobrega upravljanja, človekovih pravic in ustreznih načel mednarodnega prava.

Doseganje ciljev iz prvega pododstavka se meri na podlagi ustreznih kazalnikov, vključno s kazalniki človekovega razvoja, zlasti z razvojnimi ciljem tisočletja 1 za točko (a) in razvojnimi cilji tisočletja 1 do 8 za točko (b) ter, po letu 2015, z drugimi kazalniki, ki jih Unija in države članice sprejmejo na mednarodni ravni.

2. Sodelovanje v okviru te uredbe prispeva k doseganju mednarodnih zavez in ciljev na področju razvoja, ki jih je sprejela Unija, zlasti razvojnih ciljev tisočletja in novih razvojnih ciljev za obdobje po letu 2015.

3. Ukrepi v okviru geografskih programov so zasnovani tako, da izpolnjujejo merila za uradno razvojno pomoč, ki jih določi OECD/DAC.

Ukrepi v okviru tematskih programov in vseafriškega programa so zasnovani tako, da izpolnjujejo merila za uradno razvojno pomoč, ki jih določi OECD/DAC, razen če:

- (a) se ukrep uporablja za državo upravičenko ali ozemlje, ki po mnenju OECD/DAC ne izpolnjuje pogojev za prejemanje uradne razvojne pomoči, ali
- (b) se z ukrepom izvaja svetovna pobuda, prednostna naloga politike Unije ali mednarodna obveznost ali zaveza Unije iz točk (a) in (b) člena 6(2) in ukrep ne more izpolniti meril za uradno razvojno pomoč.

4. Brez poseganja v točko (a) odstavka 3 vsaj 95 % odhodkov, predvidenih v okviru tematskih programov, in vsaj 90 % odhodkov, predvidenih v okviru vseafriškega programa, izpolnjuje merila za uradno razvojno pomoč, ki jih določi OECD/DAC.

5. Ukrepi, predvideni v Uredbi Sveta (ES) št. 1257/96 ⁽⁴⁾, ki so upravičeni do financiranja v skladu s to uredbo, se načeloma ne financirajo v okviru te uredbe, razen če je treba zagotoviti kontinuiteto sodelovanja med prehodom iz kriznih razmer v stabilne pogoje za razvoj. V takih primerih se posebna pozornost nameni zagotavljanju dejanske povezave med humanitarno pomočjo, sanacijo in razvojno pomočjo.

⁽⁴⁾ Uredba Sveta (ES) št. 1257/96 z dne 20. junija 1996 o humanitarni pomoči (UL L 163, 2.7.1996, str. 1).

Člen 3

Splošna načela

1. Unija si s pomočjo dialoga in sodelovanja s partnerskimi državami in regijami prizadeva za spodbujanje, razvoj in krepitev načel demokracije, pravne države ter spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, na katerih temelji.

2. Pri izvajanju te uredbe se uporablja diferenciran pristop med partnerskimi državami, tako da jim je zagotovljeno posebno, prilagojeno sodelovanje, ki temelji na:

- (a) njihovih potrebah na podlagi meril, kot so prebivalstvo, dohodek na prebivalca, razširjenost revščine, porazdelitev dohodka in raven človekovega razvoja;
- (b) njihovih zmogljivostih za ustvarjanje in dostop do finančnih virov ter zmogljivostih za črpanje;
- (c) njihovih zavezah in uspešnosti na podlagi meril in kazalnikov, kot so napredek na politični, gospodarski in socialni ravni, enakost spolov, napredek na področju dobrega upravljanja in človekovih pravic ter učinkovita uporaba pomoči, zlasti način, kako posamezna država uporablja omejena sredstva za razvoj, na prvem mestu z lastnimi sredstvi; in
- (d) morebitnem učinku pomoči Unije v partnerskih državah.

Države, ki najbolj potrebujejo pomoč, zlasti najmanj razvite države, države z nizkim dohodkom in države v krizi in po krizi ter nestabilne in ranljive države, bodo imele prednost pri dodeljevanju sredstev.

Kot podlaga pri analizi in določanju držav, ki najbolj potrebujejo pomoč, se uporabijo merila, kot so indeks človekovega razvoja, indeks gospodarske ranljivosti in drugi ustrezní indeksi, tudi za merjenje revščine in neenakosti v državi.

3. V vse programe se vključujejo medsektorska vprašanja, kot so opredeljena v Evropskem soglasju. Poleg tega se po potrebi vključijo področja preprečevanja konfliktov, dostojnega dela in podnebnih sprememb.

Medsektorska vprašanja iz prvega pododstavka zajemajo v nadaljevanju navedene razsežnosti, ki jim je treba nameniti posebno

pozornost, kadar okoliščine to zahtevajo: nediskriminacija, pravice pripadnikov manjšin, pravice invalidov, pravice oseb z življenjsko nevarnimi boleznimi in drugih ranljivih skupin, temeljne pravice delavcev in socialna vključenost, krepitev vloge žensk, pravna država, krepitev zmogljivosti parlamentov in civilne družbe, spodbujanje dialoga, sodelovanja in sprave ter izgradnja institucij, tudi na lokalni in regionalni ravni.

4. Pri izvajanju te uredbe se v skladu s členom 208 PDEU zagotovi usklajenost politik za razvoj in skladnost z drugimi področji zunanjega delovanja Unije in drugimi zadevnimi politikami Unije.

V tem smislu ukrepi, financirani na podlagi te uredbe, vključno z ukrepi, ki jih upravlja Evropska investicijska banka (EIB), temeljijo na politikah razvojnega sodelovanja, določenih v instrumentih, kot so sporazumi, deklaracije in akcijski načrti med Unijo ter zadevnimi partnerskimi državami in regijami, pa tudi na ustreznih odločitvah, posebnih interesih, prednostnih nalogah politike in strategijah Unije.

5. Unija in države članice si prizadevajo za redno in pogosto izmenjavo informacij, tudi z drugimi donatorji, ter spodbujajo boljše usklajevanje in dopolnjevanje donatorjev s prizadevanji za skupno večletno načrtovanje programov, ki temelji na strategijah za zmanjševanje revščine ali enakovrednih razvojnih strategijah partnerskih držav. Sprejemajo lahko skupne ukrepe, vključno s skupnimi analizami in skupnimi odzivi na te strategije, v katerih določajo prednostne sektorje za ukrepanje ter delitev dela znotraj držav, s skupnimi misijami na ravni vseh donatorjev ter z uporabo dogovorov o sofinanciranju in prenesenem sodelovanju.

6. Unija spodbuja večstranski pristop k svetovnim izzivom in pri tem sodeluje z državami članicami. Po potrebi krepi sodelovanje z mednarodnimi organizacijami in organi ter drugimi dvostranskimi donatorji.

7. Odnosi med Unijo in državami članicami na eni strani ter partnerskimi državami na drugi strani temeljijo na skupnih vrednotah, kot so človekove pravice, demokracija in pravna država ter načeli lastništva in vzajemne odgovornosti, ter jih tudi spodbujajo.

V odnosih s partnerskimi državami se prav tako upoštevajo tudi njihova zavezanost in dosednji dosežki pri izvajanju mednarodnih sporazumov ter uresničevanju pogodbenih odnosov z Unijo.

8. Unija spodbuja učinkovito sodelovanje s partnerskimi državami in regijami v skladu z mednarodno dobro prakso. Kadar je to mogoče, svojo podporo usklajuje z nacionalnimi ali regionalnimi razvojnimi strategijami, reformnimi politikami in postopki ter podpira demokratično, domačo in vzajemno odgovornost. Zato spodbuja:

- (a) pregleden razvojni proces, ki ga vodi in za katerega je odgovorna partnerska država ali regija, vključno s spodbujanjem lokalnega strokovnega znanja;
- (b) na pravicah temelječ pristop, ki zajema vse človekove pravice, tj. državljanske in politične ali ekonomske, socialne in kulturne, da bi se načela spoštovanja človekovih pravic vključila v izvajanje te uredbe, da bi partnerskim državam pomagali pri uresničevanju njihovih mednarodnih zavez s področja človekovih pravic ter da bi imetnike pravic, zlasti revne in ranljive skupine, podprli pri uveljavljanju njihovih pravic;
- (c) krepitev vloge prebivalstva v partnerskih državah, vključujoče in za sodelovanje odprte pristope k razvoju ter široko udeležbo vseh delov družbe pri razvojnem procesu ter nacionalnem in regionalnem dialogu, vključno z dialogom glede politik. Posebna pozornost se nameni vlogam parlamentov, lokalnih organov in civilne družbe, med drugim v zvezi s sodelovanjem, nadzorom in odgovornostjo;
- (d) učinkovite načine in instrumente sodelovanja iz člena 4 Uredbe (EU) št. 236/2014 v skladu z dobro prakso OECD/DAC, vključno z uporabo inovativnih instrumentov, kot so kombiniranje nepovratnih sredstev in posojil ter drugi mehanizmi z delitvijo tveganja v izbranih sektorjih in državah ter vključevanje zasebnega sektorja, ob ustreznem upoštevanju vprašanj, povezanih z vzdržnostjo zadolževanja, števila takšnih mehanizmov ter zahteve za sistematično ocenjevanje učinka v skladu s cilji te uredbe, zlasti v zvezi z zmanjševanjem revščine.

Vsi programi, intervencije ter načini in instrumenti za sodelovanje so prilagojeni posebnim okoliščinam posamezne partnerske države ali regije, pri čemer so posebej izpostavljeni pristopi, ki temeljijo na programu, zagotavljanje predvidljivega financiranja pomoči, mobilizacija zasebnih virov, tudi iz lokalnega zasebnega sektorja, splošen in nediskriminatoreni dostop do osnovnih storitev ter razvoj in uporaba sistemov države;

- (e) mobilizacijo nacionalnih prihodkov z okrepitvijo fiskalne politike partnerskih držav z namenom zmanjšanja revščine in odvisnosti od pomoči;
- (f) večji učinek politik in načrtovanja programov, in sicer z usklajevanjem, skladnostjo in usklajenostjo donatorjev, da se

ustvarjajo sinergije, omejitja prekrivanje in podvajanje, izboljša dopolnjevanje in podprejo pobude na ravni vseh donatorjev;

- (g) usklajevanje v partnerskih državah in regijah na podlagi dogovorjenih smernic in načel dobre prakse glede usklajevanja in učinkovitosti pomoči;
- (h) pristope k razvoju, ki temeljijo na rezultatih, vključno z uporabo preglednih okvirov rezultatov na ravni države, ki po potrebi temeljijo na mednarodno dogovorjenih ciljnih kazalnikih, kot so razvojni cilji tisočletja, da se ocenijo in sporočijo rezultati, vključno z učinki, izidi in učinkovitostjo razvojne pomoči.

9. Unija po potrebi podpira izvajanje dvostranskega, regionalnega in večstranskega sodelovanja in dialoga, razvojne razsežnosti partnerskih sporazumov in tristranskega sodelovanja. Spodbuja tudi sodelovanje na ravni jug-jug.

10. Komisija obvešča Evropski parlament in z njim redno izmenjuje mnenja.

11. Komisija redno izmenjuje informacije s civilno družbo in lokalnimi organi.

12. Unija se pri dejavnostih razvojnega sodelovanja po potrebi opira na izkušnje držav članic z reformami in tranzicijo in na ustrezna dognanja ter jih razširja.

13. Pomoč Unije v skladu s to uredbo se ne uporablja za financiranje nabav orožja ali streliva oziroma vojaških ali obrambnih operacij.

NASLOV II

PROGRAMI

Člen 4

Izvajanje pomoči Unije

Pomoč Unije se izvaja v skladu z Uredbo (EU) št. 236/2014 z:

- (a) geografskimi programi;
- (b) tematskimi programi, ki jih sestavljata:
 - (i) program „Svetovne javne dobrine in izzivi“ in
 - (ii) program „Organizacije civilne družbe in lokalni organi“ in
- (c) vseafriški program.

Člen 5

Geografski programi

1. Dejavnosti sodelovanja Unije na podlagi tega člena se izvajajo za nacionalne, regionalne, nadregionalne in celinske dejavnosti.

2. Geografski program zajema ustrezna področja sodelovanja:

(a) regionalno s partnerskimi državami iz točke (a) člena 1(1), zlasti da bi omilili učinek prehoda v skupino razvitejših držav v partnerskih državah z visoko in naraščajočo stopnjo neenakosti; ali

(b) dvostransko:

(i) s partnerskimi državami, ki niso države z višjim srednje visokim dohodkom s seznama držav v razvoju OECD/DAC ali katerih bruto domači proizvod ne presega 1 % svetovnega bruto domačega proizvoda;

(ii) izjemoma, tudi ob upoštevanju postopne odprave razvojne pomoči v obliki nepovratnih sredstev, lahko dvostransko sodelovanje poteka tudi z omejenim številom partnerskih držav, ko je to ustrezno utemeljeno v skladu s členom 3(2). Postopno odpravljanje poteka ob tesnem usklajevanju z drugimi donatorji. Zaključek takšnega sodelovanja spremlja, kadar je primerno, dialog glede politik z zadevnimi državami, ki je osredotočen na potrebe najrevnejših in najbolj ranljivih skupin.

3. Za doseg ciljev iz člena 2 se geografski programi oblikujejo na podlagi področij sodelovanja iz Evropskega soglasja in njegovih naknadnih dogovorjenih sprememb in ter na podlagi v nadaljevanju navedenih področij sodelovanja:

(a) človekove pravice, demokracija in dobro upravljanje:

(i) človekove pravice, demokracija in pravna država;

(ii) enakost spolov, krepitev vloge žensk in enake možnosti za ženske;

(iii) upravljanje javnega sektorja na centralni in lokalni ravni;

(iv) davčna politika in uprava;

(v) boj proti korupciji;

(vi) civilna družba in lokalni organi;

(vii) spodbujanje in varstvo otrokovih pravic;

(b) vključujoča in trajnostna rast za človekov razvoj:

(i) zdravstvo, izobraževanje, socialna zaščita, zaposlovanje in kultura;

(ii) poslovno okolje, regionalno povezovanje in svetovni trgi;

(iii) trajnostno kmetijstvo, prehranska in hranilna varnost;

(iv) trajnostna energija;

(v) upravljanje naravnih virov, vključno z zemljo, gozdarstvom in vodo;

(vi) podnebne spremembe in okolje;

(c) druga področja, pomembna za razvoj:

(i) migracije in azil;

(ii) povezava med humanitarno pomočjo in razvojnim sodelovanjem;

(iii) odpornost in zmanjšanje tveganja katastrof;

(iv) razvoj in varnost, vključno s preprečevanjem konfliktov.

4. Več podrobnosti o področjih sodelovanja iz odstavka 3 je v Prilogi I.

5. V okviru dvostranskega programa Unija svojo pomoč načeloma usmeri na največ tri sektorje, o katerih se, kadar je mogoče, dogovori z zadevno partnersko državo.

Člen 6

Tematski programi

1. Ukrepi, ki se izvajajo v okviru tematskih programov, prispevajo dodano vrednost ukrepom, financiranim v okviru geografskih programov, jih dopolnjujejo in so z njimi usklajeni.

2. Za načrtovanje tematskih ukrepov se uporablja vsaj eden od naslednjih pogojev:

(a) ciljev politike Unije iz te uredbe ni mogoče ustrezno ali učinkovito doseči v okviru geografskih programov, vključno, kadar je ustrezno, kadar geografski program ne obstaja ali je bil prekinjen ali ko z zadevno partnersko državo ni bil dosežen dogovor glede ukrepa;

(b) ukrep zadeva svetovne pobude, ki podpirajo mednarodno dogovorjene razvojne cilje ali svetovne javne dobrine in izzive;

- (c) ukrepi se nanašajo na več regij, več držav in/ali več področij;
- (d) z ukrepi se izvajajo inovativne politike ali pobude s ciljem obveščanja o prihodnjih ukrepih;
- (e) ukrepi odražajo prednostno nalogo politike Unije ali mednarodno obveznost ali zavezo Unije, ki zadeva področje razvojnega sodelovanja.

3. Razen če ni v tej uredbi določeno drugače, so do tematskih ukrepov neposredno upravičene države ali ozemlja iz točke (b) člena 1(1), kjer se navedeni ukrepi tudi izvajajo. Taki ukrepi se lahko izvajajo tudi zunaj teh držav ali ozemelj, kadar je to najučinkovitejši način za doseganje ciljev zadevnega programa.

Člen 7

Svetovne javne dobrine in izzivi

1. Cilj pomoči Unije v okviru programa „Svetovne javne dobrine in izzivi“ je podpreti ukrepe na področjih, kot so:

- (a) okolje in podnebne spremembe;
- (b) trajnostna energija;
- (c) človekov razvoj, vključno z dostojnim delom, socialno pravičnostjo in kulturo;
- (d) prehranska in hranilna varnost ter trajnostno kmetijstvo;
- (e) migracije in azil.

2. Več podrobnosti v zvezi s področji sodelovanja iz odstavka 1 je v delu A Priloge II.

Člen 8

Organizacije civilne družbe in lokalni organi

1. Cilj pomoči Unije v okviru programa „Organizacije civilne družbe in lokalni organi“ je okrepiti organizacije civilne družbe in lokalne organe v partnerskih državah ter, kadar je to določeno v tej uredbi, v Uniji in v državah upravičenkah iz Uredbe (EU) št. 231/2014.

Ukrepe, ki bodo financirani, izvajajo predvsem organizacije civilne družbe in lokalni organi. Kadar je ustrezno, lahko te ukrepe za zagotovitev njihove učinkovitosti izvajajo drugi akterji v korist zadevnih organizacij civilne družbe in lokalnih organov.

2. Več podrobnosti o področjih sodelovanja iz tega člena je v delu B Priloge II.

Člen 9

Vseafriški program

1. Cilj pomoči Unije v okviru vseafriškega programa je podpreti strateško partnerstvo med Afriko in Unijo ter njegove naknadne spremembe in dopolnitve, da bi zajeli nadregionalne, celinske ali globalne dejavnosti v Afriki in skupaj z njo.

2. Vseafriški program dopolnjuje druge programe v okviru te uredbe, kot tudi druge instrumente Unije za financiranje zunanjega delovanja, zlasti Evropski razvojni sklad in evropski instrument sosedstva, ter je skladen z njimi.

3. Nadaljnje podrobnosti o področjih sodelovanja iz tega člena, so določene v Prilogi III.

NASLOV III

NAČRTOVANJE PROGRAMOV IN DODELITEV SREDSTEV

Člen 10

Splošni okvir

1. Za geografske programe so večletni okvirni programi za partnerske države in regije oblikovani na podlagi strateškega dokumenta v skladu s členom 11.

Za tematske programe so večletni okvirni programi oblikovani v skladu s členom 13.

Vseafriški večletni okvirni program se oblikuje v skladu s členom 14.

2. Komisija sprejme izvedbene ukrepe iz člena 2 Uredbe (EU) št. 236/2014 na podlagi programskih dokumentov iz členov 11, 13 in 14 te uredbe.

3. Pomoč Unije je lahko tudi v obliki ukrepov, ki v programskih dokumentih iz členov 11, 13 in 14 te uredbe niso zajeti, kot je določeno v členu 2 Uredbe (EU) št. 236/2014.

4. Unija in njene države članice se že v zgodnji fazi postopka načrtovanja programov in med tem postopkom medsebojno posvetujejo za okrepitev usklajenosti, dopolnjevanja in skladnosti svojih dejavnosti sodelovanja. Tako posvetovanje lahko vodi v skupno načrtovanje programov Unije in držav članic. Unija se posvetuje tudi z drugimi donatorji in akterji razvoja, vključno s predstavniki civilne družbe, lokalnimi organi in drugimi izvedbenimi organi. Obvesti se Evropski parlament.

5. Pri načrtovanju programov v okviru te uredbe se ustrezno upoštevajo človekove pravice in demokracija v partnerskih državah.

6. Sredstva iz te Uredbe lahko ostanejo nedodeljena, da se zagotovi ustrezen odziv Unije v nepredvidenih okoliščinah, v primeru nestabilnih razmer, med krizo ali po njej, ter omogočita usklajenost s strateškimi cikli partnerskih držav in sprememba okvirnih finančnih dodelitev na podlagi pregledov, opravljenih v skladu s členom 11(5), členom 13(2) in členom 14(3). Glede na poznejšo dodelitev teh sredstev ali njihovo ponovno dodelitev v skladu s postopki iz člena 15 se odločitev o njihovi uporabi sprejme pozneje v skladu z Uredbo (EU) št. 236/2014.

Delež sredstev, ki ostane nedodeljen na ravni vsake vrste programa, ne presega 5 %, razen z namenom uskladitve in za države iz člena 12(1).

7. Brez poseganja v člen 2(3) lahko Komisija določi posebne finančne dodelitve za pomoč partnerskim državam in regijam pri krepitvi njihovega sodelovanja s sosednjimi najbolj oddaljenimi regijami Unije.

8. Pri vsakršnem načrtovanju ali pregledu programov, ki se izvede po objavi poročila o vmesnem pregledu iz člena 17 Uredbe (EU) št. 236/2014, se upoštevajo rezultati, ugotovitve in zaključki iz tega poročila.

Člen 11

Programski dokumenti za geografske programe

1. Priprava, izvajanje in pregled vseh programskih dokumentov iz tega člena so v skladu z načeli usklajenosti politik za razvoj in načeli učinkovitosti pomoči, ki so demokratična odgovornost, partnerstvo, usklajevanje, uskladitev s sistemi partnerskih držav ali regionalnimi sistemi, preglednost, vzajemna odgovornost in usmerjenost k doseganju rezultatov, kot je določeno v členu 3(4) do (8). Kadar je mogoče, se programsko obdobje uskladi s strateškimi cikli partnerske države.

Programski dokumenti za geografske programe, vključno s skupnimi programskimi dokumenti, temeljijo, kolikor je to mogoče, na dialogu med Unijo, državami članicami in zadevno partnersko državo ali regijo, vključno z nacionalnimi in regio-

nalnimi parlamenti, ter vključujejo civilno družbo in lokalne organe ter druge strani, da bi okrepili prevzemanje odgovornosti za proces in spodbudili podporo za nacionalne razvojne strategije, predvsem strategije, katerih namen je zmanjševanje revščine.

2. Strateški dokumenti so dokumenti, ki jih Unija oblikuje za zadevno partnersko državo ali regijo v skladu s splošnim namenom in področjem uporabe, cilji, načeli in določbami politike iz te uredbe, da bi zagotovila usklajen okvir za razvojno sodelovanje med Unijo in to partnersko državo ali regijo.

3. Strateški dokument ni potreben za:

(a) države z nacionalno razvojno strategijo v obliki nacionalnega razvojnega načrta ali podobnega razvojnega dokumenta, ki ga Komisija ob sprejetju navedenega dokumenta sprejme kot podlago za ustrezen večletni okvirni program;

(b) države ali regije, za katere je bil pripravljen skupni okvirni dokument, ki določa celovito strategijo Unije, vključno s posebnim poglavjem o razvojni politiki;

(c) države ali regije, za katere je bil dokument o skupnem večletnem načrtovanju programov dogovorjen med Unijo in državami članicami;

(d) regije, ki imajo strategijo, o kateri so se dogovorile z Unijo;

(e) države, pri katerih namerava Unija svojo strategijo uskladiti z novim nacionalnim ciklom, ki se začne pred 1. januarjem 2017; v takšnih primerih večletni okvirni program za vmesno obdobje od 1. januarja 2014 do začetka novega nacionalnega cikla vključuje odziv Unije za to državo;

(f) države ali regije, ki za obdobje 2014–2020 prejmejo sredstva Unije v skladu s to uredbo v znesku, ki ne presega 50 000 000 EUR.

V primerih iz točk (b) in (f) prvega pododstavka večletni okvirni program za zadevno državo ali regijo vključuje razvojno strategijo Unije za to državo ali regijo.

4. Strateški dokumenti so predmet vmesnega pregleda ali po potrebi ad hoc pregledov, pri katerih se ustrezno uporabljajo načela in postopki, določeni v sporazumih o partnerstvu in sodelovanju, sklenjenih z zadevno partnersko državo in regijo.

5. Večletni okvirni programi za geografske programe so oblikovani za vsako državo ali regijo, ki na podlagi te uredbe prejme okvirno finančnih dodelitev sredstev Unije. Razen za države ali regije iz točk (e) in (f) prvega pododstavka odstavka 3 in iz odstavka 4 so ti dokumenti oblikovani na podlagi strateških dokumentov ali enakovrednih dokumentov iz odstavka 3.

Za namene te uredbe se lahko skupni večletni programski dokument iz točke (c) prvega pododstavka odstavka 3 tega člena, če je skladen z načeli in pogoji iz tega odstavka, vključno z okvirno dodelitvijo sredstev, in s postopki iz člena 15, šteje za večletni program.

V večletnih okvirnih programih za geografske programe so določena prednostna področja za financiranje s strani Unije, posebni cilji, pričakovani rezultati, jasni, specifični in pregledni kazalniki uspešnosti, okvirne finančne dodelitve, in sicer v celoti ter za vsako prednostno področje, in po potrebi načini pomoči.

Komisija v okviru vsakega geografskega programa sprejme večletno okvirno finančno dodelitev v skladu s splošnimi načeli te uredbe na podlagi meril iz člena 3(2) ter ob upoštevanju posebnosti različnih programov in posebnih težav, s katerimi se srečujejo države ali regije, ki so v krizi, so ranljive ali nestabilne, izpostavljene konfliktom ali naravnim nesrečam.

Kadar je to primerno, se finančne dodelitve lahko zagotovijo v določenem razponu in/ali pa nekaj sredstev ostane nedodeljenih. Po izteku obdobja 2014-2020 niso predvidene okvirne finančne dodelitve, razen če ostanejo razpoložljiva sredstva po tem obdobju.

Večletni okvirni programi za geografske programe se lahko po potrebi pregledajo, tudi z namenom učinkovitega izvajanja, pri čemer se upoštevajo vmesni ali ad hoc pregledi strateškega dokumenta, na katerem temeljijo.

Okvirne finančne dodelitve, prednostne naloge, posebni cilji, pričakovani rezultati, kazalniki uspešnosti in po potrebi načini pomoči se lahko prilagodijo tudi na podlagi pregledov, zlasti po krizi ali v razmerah po krizi.

Takšni pregledi bi morali zajemati potrebe, pa tudi zaveze in napredek glede dogovorjenih ciljev za razvoj, vključno s cilji, ki se nanašajo na človekove pravice, demokracijo, pravno državo in dobro upravljanje.

6. Komisija poroča o skupnem načrtovanju programov z državami članicami v poročilu o vmesnem pregledu iz člena 17 Uredbe (EU) št. 236/2014, pri čemer za primere, ko skupno načrtovanje programov ni bilo v celoti uresničeno, vključni priporočila.

Člen 12

Načrtovanje programov za države in regije v krizi in po krizi ali nestabilne razmere

1. Pri oblikovanju programskih dokumentov za države in regije v krizi in po krizi, nestabilne razmere ali tiste, v katerih obstaja velika verjetnost naravnih nesreč, je treba ustrezno upoštevati ranljivost, posebne potrebe in okoliščine zadevnih držav ali regij.

Ustrezno pozornost bi bilo treba nameniti preprečevanju konfliktov, vzpostavitvi državnih struktur in izgradnji miru, spravam po konfliktih in ukrepom obnove, pa tudi vlogi žensk in otrokovim pravici v teh procesih.

Kadar so partnerske države ali regije neposredno vpletene v krizne razmere, razmere po krizi ali nestabilne razmere ali pa te nanje vplivajo, se poseben poudarek nameni boljšemu usklajevanju med pomočjo, sanacijo in razvojem, da bi se vsem zadevnim akterjem pomagalo pri prehodu iz izrednih razmer v fazo razvoja.

V programskih dokumentih za države in regije v nestabilnih razmerah ali države in regije, ki so nagnjene k naravnim nesrečam, je predvidena pripravljenost na nesreče, njihovo preprečevanje in obvladovanje posledic takih nesreč, obravnavani pa sta tudi dovzetnost za pretrse in okrepitev odpornosti.

2. V ustrezno utemeljenih nujnih primerih, kot so krize ali neposredne grožnje za demokracijo, pravno državo, človekove pravice ali temeljne svoboščine, lahko Komisija sprejme izvedbene akte, ki se začnejo takoj uporabljati, v skladu s postopkom iz člena 16(4) Uredbe (EU) št. 236/2014, da spremeni strateške dokumente in večletne okvirne programe iz člena 11 te uredbe.

V okviru takih pregledov se lahko predlaga posebna in prilagojena strategija za zagotovitev prehoda k dolgoročnemu sodelovanju in razvoju, ki spodbuja boljše usklajevanje ter prehod med humanitarnimi in razvojnimi instrumenti politike.

Člen 13

Programski dokumenti za tematske programe

1. V večletnih okvirnih programih za tematske programe se določi strategija Unije za zadevno temo ter, v zvezi s programom „Svetovne javne dobrine in izzivi“, za vsako področje sodelovanja prednostne naloge, ki jih je Unija izbrala za financiranje, posebni cilji, pričakovani rezultati, jasni, specifični in pregledni kazalniki uspešnosti, mednarodne razmere in dejavnosti glavnih partnerjev ter po potrebi načini pomoči.

Po potrebi se določijo sredstva in prednostne naloge za ukrepanje v okviru sodelovanja pri svetovnih pobudah.

Večletni okvirni programi za tematske programe dopolnjujejo geografske programe in so skladni s strateškimi dokumenti iz člena 11(2).

2. V večletnih okvirnih programih za tematske programe se določijo tudi okvirne finančne dodelitve, in sicer v celoti, po področjih sodelovanja in po prednostnih področjih. Kadar je primerno, se okvirne finančne dodelitve lahko dodelijo v določenem razponu in/ali pa nekaj sredstev ostane nedodeljenih.

Večletni okvirni programi za tematske programe se zaradi učinkovitega izvajanja po potrebi pregledajo, pri čemer se upoštevajo vmesni ali ad hoc pregledi.

Okvirne finančne dodelitve, prednostne naloge, posebni cilji, pričakovani rezultati, kazalniki uspešnosti in po potrebi načini pomoči se lahko prilagodijo tudi na podlagi pregledov.

Člen 14

Programski dokumenti za vseafriški program

1. Priprava, izvajanje in pregled programskih dokumentov za vseafriški program so skladni z načeli učinkovitosti pomoči iz člena 3(4) do (8).

Načrtovanje programov za vseafriški program temelji na dialogu, ki vključuje vse ustrezne deležnike, kot je vseafriški parlament.

2. V večletnem okvirnem programu za vseafriški program so določena prednostna področja, izbrana za financiranje, posebni cilji, pričakovani rezultati, jasni, specifični in pregledni kazalniki uspešnosti ter po potrebi načini pomoči.

Večletni okvirni program za vseafriški program je usklajen z geografskimi in tematskimi programi.

3. V večletnem okvirnem programu za vseafriški program se določijo okvirne finančne dodelitve, in sicer v celoti, po področjih delovanja in po prednostnih področjih. Kadar je to primerno, se okvirne finančne dodelitve lahko dodelijo v določenem razponu.

Za odzivanje na nepredvidene izzive ali težave pri izvajanju ter upoštevanje vseh pregledov strateškega partnerstva se večletni okvirni program za vseafriški program po potrebi pregleda.

Člen 15

Odobritev strateških dokumentov in sprejetje večletnih okvirnih programov

1. Komisija z izvedbenimi akti odobri strateške dokumente iz člena 11 in sprejme večletne okvirne programe iz členov 11, 13 in 14. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(3) Uredbe (EU) št. 236/2014. Ta postopek se uporablja tudi za preglede, ki znatno spremenijo strategijo ali njeno načrtovanje programov.

2. V ustrezno utemeljenih nujnih primerih, kot so krize ali neposredne grožnje za demokracijo, pravno državo, človekove pravice ali temeljne svoboščine, lahko Komisija strateške dokumente iz člena 11 te uredbe in večletne okvirne programe iz člena 11, 13 in 14 te uredbe pregleda v skladu s postopkom iz člena 16(4) Uredbe (EU) št. 236/2014.

NASLOV IV

KONČNE DOLOČBE

Člen 16

Udeležba tretje države, ki ni upravičena po tej uredbi

V izjemnih in ustrezno utemeljenih okoliščinah, brez poseganja v člen 2(3) te uredbe ter za zagotovitev usklajenosti in učinkovitosti financiranja Unije ali spodbuditev regionalnega ali nadregionalnega sodelovanja se lahko Komisija odloči, v okviru večletnih okvirnih programov v skladu s členom 15 te uredbe ali v okviru ustreznih izvedbenih ukrepov v skladu s členom 2 Uredbe (EU) št. 236/2014 razširi upravičenost ukrepov na države in ozemlja, ki sicer ne bi bili upravičeni do financiranja v skladu s členom 1 te uredbe, če je izvajani ukrep globalen, regionalen, nadregionalen ali čezmejen.

Člen 17

Prenos pooblastil na Komisijo

1. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 18 za spremembo:

(a) podrobnosti o področjih sodelovanja iz:

(i) člena 5(3), kot je določen v delu A in B Priloge I;

(ii) člena 7(2), kot je določen v delu A Priloge II;

(iii) člena 8(2), kot je določen v delu B Priloge II;

(iv) člena 9(3), kot je določen v Prilogi III, zlasti pri nadaljnjem ukrepanju po vrhunskih srečanjih med Afriko in EU;

(b) okvirne finančne dodelitve v okviru geografskih programov ter tematskega programa „Svetovne javne dobrine in izzivi“, kot je določen v Prilogi IV. Te spremembe ne vplivajo na znižanje prvotnega zneska za več kot 5 %, razen za dodelitve iz točke (b) Priloge IV(1).

2. Komisija zlasti po objavi poročila o vmesnem pregledu iz člena 17 Uredbe (EU) št. 236/2014, in na podlagi priporočil iz tega poročila do 31. marca 2018 sprejme delegirane akte iz odstavka 1 tega člena.

Člen 18

Izvajanje pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 17 se prenese na Komisijo za obdobje veljavnosti te uredbe.

3. Pooblastilo iz člena 17 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. Z odločitvijo o preklicu preneha veljati prenos pooblastila, naveden v tej odločitvi. Odločitev začne učinkovati dan po njeni objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je v njej določen. Odločitev ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

4. Takoj ko Komisija sprejme delegirani akt, o tem istočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

5. Delegirani akt, sprejet v skladu s členom 17, začne veljati le, če niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje delegiranemu aktu v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če sta pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestila Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 19

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor (v nadaljnjem besedilu: odbor za upravljanje instrumenta za razvojno sodelovanje). Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

2. Opazovalec EIB sodeluje pri delu odbora za upravljanje instrumenta za razvojno sodelovanje, kadar ta obravnava vprašanja, povezana z EIB.

Člen 20

Finančna sredstva

1. Finančna sredstva za izvajanje te uredbe za obdobje 2014–2020 znašajo 19 661 639 000 EUR.

Evropski parlament in Svet odobrita letne odobritve v okviru omejitev iz večletnega finančnega okvira.

2. Okvirni zneski, ki se za obdobje 2014–2020 dodelijo vsakemu programu iz členov 5 do 9, so določeni v Prilogi IV.

3. V skladu s členom 18(4) Uredbe (EU) št. 1288/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾, se ukrepom v zvezi z učno mobilnostjo v partnerske države v smislu Uredbe (EU) št. 1288/2013 ali iz njih ter za sodelovanje in dialog glede politik z organi, institucijami in organizacijami iz teh držav dodeli okviren znesek v višini 1 680 000 000 EUR iz različnih instrumentov za financiranje zunanjega delovanja (instrument za razvojno sodelovanje, evropski instrument sosedstva, instrument partnerstva in instrument za predpristopno pomoč).

Za uporabo navedenih sredstev se uporablja Uredba (EU) št. 1288/2013.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1288/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o uvedbi programa „Erasmus+“, program Unije za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport ter o razveljavitvi sklepov št. 1719/2006/ES, št. 1720/2006/ES in št. 1298/2008/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 50).

Sredstva na voljo v obliki dveh večletnih dodelitev, ki zajemata prva štiri oziroma preostala tri leta. Dodelitev teh sredstev se določi v večletnem okvirnem načrtovanju programov iz te uredbe v skladu z opredeljenimi potrebami in prednostnimi nalogami zadevnih držav. Dodelitve se lahko revidira v primeru večjih nepredvidenih okoliščin večjih razsežnosti ali pomembnih političnih sprememb v skladu z zunanjimi prednostnimi nalogami Unije.

4. Financiranje na podlagi te uredbe za ukrepe iz odstavka 3 skupaj ne presega 707 000 000 EUR. Finančna sredstva se črpajo iz finančnih dodelitev za geografske programe, pri čemer se navedejo pričakovane regionalne porazdelitve in vrste ukrepov. Sredstva na podlagi te uredbe za financiranje ukrepov, ki jih zajema Uredba (EU) št. 1288/2013, se uporabijo za ukrepe, ki koristijo partnerskim državam, ki jih zajema ta uredba, s posebno pozornostjo na najbolj revnih državah. Ukrepi za mobilnost študentov in osebja, financirani iz te uredbe, so usmerjeni na področja, ki so pomembna za vključujoči in trajnostni razvoj držav v razvoju.

5. Komisija v svoje letno poročilo o izvajanju te uredbe iz člena 13 Uredbe (EU) št. 236/2014 vključi seznam vseh ukrepov iz odstavka 3 tega člena, financiranih iz te uredbe, in skladnost teh ukrepov s cilji in načeli iz členov 2 in 3 te uredbe.

Člen 21

Evropska služba za zunanje delovanje

Ta uredba se uporablja v skladu s Sklepom 2010/427/EU.

Člen 22

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourg, 11. marca 2014

Za Evropski parlament

Predsednik

M. SCHULZ

Za Svet

Predsednik

D. KOURKOULAS

PRILOGA I

PODROČJA SODELOVANJA V OKVIRU GEOGRAFSKIH PROGRAMOV

A. SKUPNA PODROČJA SODELOVANJA V OKVIRU GEOGRAFSKIH PROGRAMOV

Geografski programi temeljijo na področjih sodelovanja, določenih v nadaljevanju, ki se jih ne sme enačiti s sektorji. Prednostne naloge bodo določene v skladu z mednarodnimi zavezami Unije na področju razvojne politike, zlasti razvojnimi cilji tisočletja in mednarodno dogovorjenimi novimi razvojnimi cilji za obdobje po letu 2015, ki spreminjajo ali nadomeščajo razvojne cilje tisočletja, ter na podlagi dialoga glede politik z vsako upravičeno partnersko državo ali regijo.

I. Človekove pravice, demokracija in dobro upravljanje

- (a) Človekove pravice, demokracija in pravna država
 - (i) podpora demokratizaciji in krepitev demokratičnih institucij, vključno z vlogo parlamentov;
 - (ii) krepitev pravne države ter neodvisnosti sodstva in sistemov varstva ter zagotavljanje neoviranega in enakega dostopa do pravnega varstva za vse;
 - (iii) podpora preglednemu in odgovornemu delovanju institucij in decentralizaciji; spodbujanje odprtega socialnega dialoga, ki poteka znotraj države, in drugih vrst dialoga o upravljanju in človekovih pravicah;
 - (iv) spodbujanje svobode medijev, vključno s sodobnimi komunikacijskimi sredstvi,
 - (v) spodbujanje političnega pluralizma, varstvo civilnih, kulturnih, ekonomskih in socialnih pravic ter zaščita pripadnikov manjšin in najranljivejših skupin;
 - (vi) spodbujanje boja proti diskriminaciji in diskriminatornim praksam iz kakršnega koli razloga, med drugim na podlagi rasnega ali etničnega porekla, kaste, vere ali prepričanja, spola, spolne identitete ali spolne usmerjenosti, družbene pripadnosti, invalidnosti, zdravstvenega stanja ali starosti;
 - (vii) spodbujanje vpisa v matično knjigo, zlasti ob rojstvu in smrti.
- (b) Enakost spolov, krepitev vloge žensk in enake možnosti za ženske
 - (i) spodbujanje enakosti med spoloma in pravičnosti;
 - (ii) varstvo pravic žensk in deklet, vključno z ukrepi proti otroškim porokam in drugim škodljivim tradicionalnim praksam, kot je pohabljanje ženskih spolnih organov, in vsem oblikam nasilja nad ženskami in dekleti, ter podpora žrtvam nasilja na podlagi spola;
 - (iii) spodbujanje krepitev vloge žensk, tudi v njihovi vlogi nosilk razvoja in zagovornic miru.
- (c) Upravljanje javnega sektorja na osrednji in lokalni ravni
 - (i) podpora razvoju javnega sektorja z namenom krepitev splošnega in nediskriminatornega dostopa do osnovnih storitev, zlasti zdravstvenega varstva in izobraževanja;
 - (ii) podpora programom za izboljšanje priprave politik, upravljanja javnih financ, vključno z vzpostavitvijo in krepitevijo revizijskih in nadzornih organov in ukrepov ter organov in ukrepov za boj proti goljufijam, kot tudi institucionalnega razvoja, vključno z upravljanjem človeških virov;
 - (iii) krepitev strokovnega znanja parlamentov, da bi bili zmožni oceniti nacionalne proračune ter prispevati k njihovi pripravi in nadzoru, vključno z državnimi prihodki iz izkoriščanja virov in davčnimi zadevami.
- (d) Davčna politika in upravljanje
 - (i) podpora izgradnji ali krepitevi poštenih, preglednih, učinkovitih, naprednih in trajnostnih nacionalnih davčnih sistemov;
 - (ii) krepitev spremljanja zmogljivosti v državah v razvoju v boju proti izogibanju davkov in nezakonitim finančnim tokovom;
 - (iii) podpora zlasti nadzornim organom, parlamentom in organizacijam civilne družbe pri njihovih prizadevanjih glede davčnih goljufij in njihovih posledic ter širjenju teh prizadevanj;

- (iv) podpora večstranskim in regionalnim pobudam za davčno upravo in davčne reforme;
 - (v) podpora državam v razvoju za učinkovitejše sodelovanje v mednarodnih strukturah in postopkih davčnega sodelovanja;
 - (vi) podpora vključitvi poročanja po posameznih državah in posameznih projektih v zakonodajo partnerskih držav za povečanje finančne preglednosti.
- (e) Boj proti korupciji
- (i) pomoč partnerskim državam pri odpravi vseh oblik korupcije, vključno z zagovarjanjem, ozaveščanjem in poročanjem;
 - (ii) večanje zmogljivosti kontrolnih in nadzornih organov in pravosodja.
- (f) Civilna družba in lokalni organi
- (i) podpora povečanju zmogljivosti organizacij civilne družbe, da se okrepita njihova vloga in dejavno sodelovanje v razvojnem procesu in da napreduje dialog glede politik ter socialni in ekonomski dialog;
 - (ii) podpora vzpostavljanju zmogljivosti lokalnih organov in izkoriščanje njihovega strokovnega znanja za spodbujanje teritorialnega pristopa k razvoju, vključno s procesom decentralizacije;
 - (iii) spodbujanje spodbudnega okolja za udeležbo državljanov in ukrepanje civilne družbe.
- (g) Spodbujanje in varstvo otrokovih pravic
- (i) spodbujanje izdajanja pravnih dokumentov;
 - (ii) podpiranje ustreznega in zdravega življenjskega standarda ter zdravega odrasčanja;
 - (iii) zagotavljanje osnovnega izobraževanja za vse.

II. Vključujoča in trajnostna rast za človekov razvoj

- (a) Zdravstvo, izobraževanje, socialna zaščita, zaposlovanje in kultura
- (i) podpora sektorskim reformam, ki povečujejo dostop do osnovnih socialnih storitev, zlasti kakovostnih zdravstvenih in izobraževalnih storitev, z glavnim poudarkom na povezanih razvojnih ciljih tisočletja in dostopu do takšnih storitev za revne, marginalizirane in ranljive skupine;
 - (ii) krepitev lokalnih zmogljivosti za odzivanje na svetovne, regionalne in lokalne izzive, med drugim z uporabo sektorske proračunske podpore z okrepljenim dialogom glede politik;
 - (iii) krepitev zdravstvenih sistemov, med drugim z reševanjem vprašanja pomanjkanja usposobljenih ponudnikov zdravstvenih storitev, pravičnim financiranjem zdravstva in lažjim dostopom revnih do zdravil in cepljenja;
 - (iv) spodbujanje popolnega in učinkovitega izvajanja Pekinških izhodišč za ukrepanje ter akcijskega programa mednarodne konference o prebivalstvu in razvoju, pa tudi sklepnih dokumentov konferenc o pregledu navedenih izhodišč in programa, ter v zvezi s tem spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic;
 - (v) zagotavljanje ustrezne oskrbe s kakovostno pitno vodo po dostopni ceni ter primernih sanitarnih in higienskih pogojev;
 - (vi) povečanje podpore kakovostnega izobraževanja in enakega dostopa do takega izobraževanja;
 - (vii) podpora poklicnemu usposabljanju za zaposljivost in zmogljivostim za izvajanje raziskav in uporabo rezultatov le-teh v korist trajnostnega razvoja;
 - (viii) podpora nacionalnim programom socialnega varstva in socialnim pragom, vključno s sistemi socialnega zavarovanja za zdravstvene in pokojninske sisteme, da bi zmanjšali neenakost;
 - (ix) podpora agendi za dostojno delo in spodbujanje socialnega dialoga;
 - (x) spodbujanje medkulturnega dialoga, kulturne raznolikosti in spoštovanja enakega dostojanstva vseh kultur;
 - (xi) krepitev mednarodnega sodelovanja, da bi spodbudili prispevek kulturnih panog h gospodarski rasti v državah v razvoju ter tako v celoti izkoristili zmožnost tega sodelovanja za boj proti revščini, vključno z reševanjem vprašanj, kot so dostop do trga in pravice intelektualne lastnine.

- (b) Poslovno okolje, regionalno povezovanje in svetovni trgi
- (i) podpora razvoju konkurenčnega lokalnega zasebnega sektorja, med drugim s krepitvijo lokalne institucionalne in poslovne zmogljivosti;
 - (ii) podpora razvoju lokalnih proizvodnih sistemov in lokalnih podjetij, vključno z zelenimi podjetji;
 - (iii) spodbujanje malih in srednjih podjetij (MSP), mikropodjetij in zadrug ter pravične trgovine;
 - (iv) spodbujanje razvoja lokalnih, nacionalnih in regionalnih trgov, vključno s trgi za ekološke proizvode in storitve;
 - (v) podpora reformam zakonodajnega in regulativnega okvira in njihovemu izvrševanju;
 - (vi) lajšanje dostopa do poslovnih in finančnih storitev, kot so mikroposojila in prihranki, mikro zavarovanja in nakazila;
 - (vii) podpora uveljavljanju mednarodno dogovorjenih pravic delavcev;
 - (viii) oblikovanje in izboljšanje zakonov in zemljiških registrov za zaščito zemljiško-lastniških pravic in pravic intelektualne lastnine;
 - (ix) spodbujanje raziskovalnih in inovacijskih politik, ki prispevajo k trajnostnemu in vključujočemu razvoju;
 - (x) spodbujanje naložb, ki ustvarjajo trajnostno zaposlitev, tudi prek mehanizmov kombiniranja ter z osredotočenjem na financiranje domačih podjetij in spodbujanje domačega kapitala, zlasti na ravni MSP, in podpiranje razvoja človeških virov;
 - (xi) izboljšanje infrastrukture ob spoštovanju vseh socialnih in okoljskih standardov;
 - (xii) spodbujanje sektorskega pristopa k trajnostnemu prometu, odzivanje na potrebe partnerskih držav, zagotavljanje varnega, cenovno dostopnega in učinkovitega prometa ter čim večje zmanjšanje negativnih posledic za okolje;
 - (xiii) sodelovanje z zasebnim sektorjem, da se okrepi družbeno odgovoren in trajnosten razvoj, spodbujanje družbene in okoljske odgovornosti in obveznosti podjetij ter socialnega dialoga;
 - (xiv) pomoč državam v razvoju pri prizadevanjih na področju trgovinskega ter regionalnega in celinskega povezovanja, zagotavljanje pomoči za nemoteno in postopno vključevanje teh držav v svetovno gospodarstvo;
 - (xv) podpiranje bolj razširjenega dostopa do informacijskih in komunikacijskih tehnologij, da se premosti digitalni razkorak.
- (c) Trajnostno kmetijstvo, prehranska in hranilna varnost
- (i) pomoč pri izgradnji odpornosti držav v razvoju pred izjemnimi razmerami (kot so pomanjkanje virov in zalog ter nestanovitnost cen) in odprava neenakosti z zagotavljanjem boljšega dostopa revnih do zemlje, hrane, vode, energije in financiranja brez škodovanja okolju;
 - (ii) podpiranje trajnostnih kmetijskih praks in ustreznih kmetijskih raziskav ter poudarek na malih kmetijskih in podeželskih gospodarstvih;
 - (iii) podpiranje žensk v kmetijstvu;
 - (iv) spodbujanje vladnih prizadevanj za lajšanje družbeno in ekološko odgovornih zasebnih naložb;
 - (v) podpiranje strateških pristopov k prehranski varnosti s poudarkom na razpoložljivosti hrane, dostopu do nje, infrastrukturi v zvezi s hrano, zalogah hrane in njeni hranilni vrednosti;
 - (vi) reševanje vprašanja neustrezne prehranske varnosti in podhranjenosti z osnovnimi ukrepi v prehodnih in nestabilnih razmerah;
 - (vii) podpiranje nacionalno vodenega, odprtega, decentraliziranega in okoljsko vzdržnega teritorialnega razvoja.
- (d) Trajnostna energija
- (i) izboljšanje dostopa do sodobnih, cenovno dostopnih, trajnostnih, učinkovitih, čistih in obnovljivih energetskih storitev;
 - (ii) spodbujanje lokalnih in regionalnih trajnostnih energetskih rešitev ter decentralizirane proizvodnje energije.

- (e) Upravljanje naravnih virov, vključno z zemljo, gozdarstvom in vodo, ter zlasti:
 - (i) podpora nadzornim postopkom in organom ter podpiranje reform upravljanja, ki spodbujajo trajnostno in pregledno upravljanje in ohranjanje naravnih virov;
 - (ii) spodbujanje enakopravnega dostopa do vode ter integriranega upravljanja vodnih virov in upravljanja porečij;
 - (iii) spodbujanje varstva in trajnostne uporabe biotske raznovrstnosti in ekosistemskih storitev;
 - (iv) spodbujanje trajnostnih vzorcev proizvodnje in potrošnje ter varno in trajnostno ravnanje s kemikalijami in odpadki ob upoštevanju njihovih učinkov na zdravje.
- (f) Podnebne spremembe in okolje
 - (i) spodbujanje uporabe čistejših tehnologij, trajnostne energije in učinkovite rabe virov, da se doseže razvoj z nizkimi emisijami ogljika ob uveljavljanju okoljevarstvenih standardov;
 - (ii) izboljšanje odpornosti držav v razvoju pred posledicami podnebnih sprememb s podpiranjem na ekosistemi osnovanih ukrepov za prilagajanje podnebnim spremembam, blažitev njihovih posledic in zmanjševanje tveganja nesreč;
 - (iii) podpiranje izvajanja ustreznih večstranskih okoljskih sporazumov, zlasti krepitev okoljske razsežnosti institucionalnega okvira za trajnostni razvoj in spodbujanja varstva biotske raznovrstnosti;
 - (iv) pomoč partnerskim državam pri spopadanju z izzivi razseljevanja in migracij zaradi posledic podnebnih sprememb ter ponovna vzpostavitev možnosti preživetja za „podnebne begunce“.

III. Druga področja, pomembna za razvoj

- (a) Migracije in azil
 - (i) podpiranje usmerjenih prizadevanj za celovito izkoriščanje medsebojne povezanosti migracij, mobilnosti, zaposlovanja in zmanjševanja revščine, da bi migracije postale spodbudno gonilo razvoja in bi se zmanjšal „beg možganov“;
 - (ii) podpiranje držav v razvoju pri sprejemanju dolgoročnih politik za upravljanje migracijskih tokov, ki spoštujejo človekove pravice migrantov in njihovih družin ter povečujejo njihovo socialno zaščito.
- (b) Povezava med humanitarno pomočjo in razvojnim sodelovanjem
 - (i) srednjeročna in dolgoročna obnova in sanacija regij in držav, ki jih prizadenejo spopadi, kot tudi nesreče, ki jih povzročijo človek, in naravne nesreče;
 - (ii) izvajanje srednjeročnih in dolgoročnih dejavnosti, katerih cilj je samozadostnost in vključitev ali ponovna vključitev oseb, ki so bile prisiljene zapustiti svoje domove, pri čemer se povežejo pomoč, sanacija in razvoj.
- (c) Odpornost in zmanjševanje tveganja nesreč
 - (i) v nestabilnih razmerah podpiranje zagotavljanja osnovnih storitev in vzpostavljanja legitimnih, učinkovitih in stabilnih državnih institucij ter dejavne in organizirane civilne družbe skupaj z zadevno državo;
 - (ii) prispevanje k pristopu preprečevanja nestabilnosti držav, konfliktov, naravnih katastrof in drugih kriz s podpiranjem prizadevanjem partnerskih držav in regionalnih organizacij pri krepitevi sistemov zgodnjega opozarjanja in demokratičnega upravljanja ter razvoju institucionalnih zmogljivosti;
 - (iii) podpiranje zmanjševanja tveganja nesreč, pripravljenosti nanje, njihovega preprečevanja in obvladovanja posledic takšnih nesreč.
- (d) Razvoj in varnost, vključno s preprečevanjem konfliktov
 - (i) odprava temeljnih vzrokov konfliktov, vključno z revščino, degradacijo, izkoriščanjem in neenako porazdelitvijo zemlje in naravnih virov ter neenakim dostopom do njih, šibkim upravljanjem, kršenjem človekovih pravic in neenakostjo med spoloma, kar je tudi oblika podpore preprečevanju in reševanju konfliktov ter vzpostavljanju miru;
 - (ii) spodbujanje dialoga, sodelovanja in sprave za podporo miru in preprečevanje izbruhov nasilja v skladu z mednarodno najboljšo prakso;
 - (iii) spodbujanje sodelovanja in političnih reform na področju varnosti in pravosodja, boja proti trgovini s prepovedanimi drogami in drugim vrstam nedovoljenega trgovanja, vključno s trgovino z ljudmi, korupcije in pranja denarja.

B. POSEBNA PODROČJA SODELOVANJA PO REGIJAH

Pomoč Unije podpira ukrepe in sektorske dialoge, skladne s členom 5 in delom A te Priloge ter s splošnim namenom in področjem uporabe, ciljem in splošnimi načeli te uredbe. Zlasti se preučijo področja, ki so opisana v nadaljevanju in odražajo skupaj dogovorjene strategije.

I. Latinska Amerika

- (a) Spodbujanje socialne kohezije, zlasti socialnega vključevanja, dostojnega dela in pravičnosti, enakosti spolov in krepitev vloge žensk;
- (b) obravnava vprašanj v zvezi z upravljanjem in podpiranje reform politike, zlasti na področjih socialnih politik, upravljanja javnih financ in obdavčenja, varnosti (vključno s prepovedanimi drogami, kriminaliteto in korupcijo), krepitev dobrega upravljanja ter javnih institucij na lokalni, nacionalni in regionalni ravni (vključno z inovativnimi mehanizmi za zagotavljanje tehničnega sodelovanja, npr. izmenjavo informacij in tehnično pomočjo (TAIEX) in tesno medinstitucionalno sodelovanje), varstva človekovih pravic, vključno s pravicami manjšin, avtohtonega prebivalstva in potomcev Afričanov, spoštovanja temeljnih delovnih standardov Mednarodne organizacije dela (MOD), okolja, boja proti diskriminaciji, boja proti spolnemu nasilju, nasilju na podlagi spola in nasilja nad otroki ter boja proti proizvodnji in uživanju prepovedanih drog ter nedovoljenemu prometu z njimi;
- (c) podpiranje dejavne, organizirane in neodvisne civilne družbe ter krepitev socialnega dialoga s pomočjo podpore za socialne partnerje;
- (d) krepitev socialne kohezije, zlasti z vzpostavitvijo in krepitev trajnostnih sistemov socialne zaščite, vključno s socialnim zavarovanjem in s fiskalno reformo, povečanje zmogljivosti davčnih sistemov ter boj proti davčnim goljufijam in davčnim utajam, da bi se spodbudila enakost in porazdelitev bogastva;
- (e) pomoč latinskoameriškim državam pri izpolnjevanju obveznosti glede skrbnosti pri preprečevanju, preiskovanju, pregonu in kaznovanju umorov žensk ter povračilu škode zaradi teh umorov in posvečanju več pozornosti temu pojavu;
- (f) spodbujanje različnih postopkov regionalnega povezovanja in medsebojnega povezovanja omrežnih infrastruktur, ob zagotavljanju, da se dejavnosti, ki jih podpirajo EIB in druge institucije, dopolnjujejo;
- (g) obravnava povezave med varnostjo in razvojem;
- (h) krepitev zmogljivosti za zagotavljanje splošnega dostopa do kakovostnih osnovnih socialnih storitev, zlasti v zdravstvenem in izobraževalnem sektorju;
- (i) podpiranje politik na področju izobraževanja in razvoj skupnega območja visokošolskega izobraževanja v Latinski Ameriki;
- (j) obravnavanje gospodarske ranljivosti regije in prispevanje k strukturnemu preoblikovanju z vzpostavitvijo trdnih partnerstev prek odprtih in pravičnih trgovinskih odnosov, produktivnih naložb za večje število in boljše kakovost delovnih mest v zelenem in vključujočem gospodarstvu, prenosa znanja in sodelovanja pri raziskavah, inovacijah in tehnologiji ter spodbujanje trajnostne in vključujoče rasti v vseh njenih razsežnostih s posebnim poudarkom na izzivih glede migracijskih tokov, prehranski varnosti (vključno s trajnostnim kmetijstvom in ribištvom), podnebnih sprememb, trajnostnih virov energije ter varstva in spodbujanja biotske raznovrstnosti in storitev ekosistemov, vključno z vodo, zemljo in gozdovi; podpora razvoju mikropodjetij in MSP kot glavnih virov za vključujočo rast, razvoj in delovna mesta; spodbujanje razvojne pomoči za trgovino, da se latinskoameriškim mikropodjetjem in MSP zagotovi možnost izkoriščanja mednarodnih trgovinskih priložnosti; upoštevanje sprememb v shemi splošnih tarifnih preferencialov;
- (k) blažitev negativnih učinkov, ki jih bo imela izključitev iz sheme splošnih tarifnih preferencialov na gospodarstva številnih držav regije;
- (l) zagotavljanje ustreznega spremljanja kratkoročnih nujnih ukrepov, ki obravnavajo okrevanje po naravni nesreči ali krizi in se izvajajo preko drugih finančnih instrumentov.

II. Južna Azija

- (1) Spodbujanje demokratičnega upravljanja
 - (a) podpiranje demokratizacije, spodbujanje učinkovitega demokratičnega upravljanja, krepitev javnih institucij in organov (tudi na lokalni ravni), podpiranje učinkovite decentralizacije, rekonstrukcije države in volilnih procesov;
 - (b) podpiranje razvoja dejavne, organizirane in neodvisne civilne družbe, vključno z mediji, ter krepitev socialnega dialoga prek podpore socialnim partnerjem;

- (c) izgradnja in krepitev legitimnih, učinkovitih in odgovornih javnih institucij, spodbujanje institucionalnih in upravnih reform, dobro upravljanje, delovanje proti korupciji in upravljanje javnih financ in podpiranje pravne države;
 - (d) krepitev varstva človekovih pravic, vključno s pravicami manjšin, migrantov, avtohtonih prebivalcev in ranljivih skupin, boj proti diskriminaciji, spolnemu nasilju, nasilju na podlagi spola in nasilju nad otroki ter trgovini z ljudmi;
 - (e) varovanje človekovih pravic s spodbujanjem institucionalnih reform (vključno z reformami za dobro upravljanje in proti korupciji, reformo upravljanja javnih financ in obdavčenja ter reformo javne uprave) ter zakonodajnih, upravnih in regulativnih reform v skladu z mednarodnimi standardi, zlasti v nestabilnih državah, državah s konflikti in državah v razmerah po konfliktih;
- (2) Spodbujanje socialne vključenosti in vseh razsežnosti človekovega razvoja
- (a) spodbujanje socialne kohezije, zlasti socialnega vključevanja, dostojnega dela in pravičnosti ter enakosti spolov prek izobraževalnih, zdravstvenih in drugih socialnih politik;
 - (b) krepitev zmogljivosti za zagotavljanje splošnega dostopa do osnovnih socialnih storitev, zlasti v zdravstvenem in izobraževalnem sektorju; izboljšanje dostopa do izobraževanja za vse, da se povečajo znanje, spretnosti in zaposljivost na trgu dela, po potrebi vključno z odpravo neenakosti in diskriminacije na podlagi dela in porekla ter zlasti kastnega razlikovanja;
 - (c) spodbujanje socialne zaščite in vključenosti, dostojnega dela in temeljnih delovnih standardov, pravičnosti in enakosti spolov prek izobraževalnih, zdravstvenih in drugih socialnih politik;
 - (d) spodbujanje kakovostnega izobraževanja, poklicnega usposabljanja in zdravstvenih storitev, ki so dostopni za vse (vključno z dekleti in ženskami);
 - (e) v okviru povezave med varnostjo in razvojem boj proti nasilju na podlagi spola in porekla, ugrabitvam otrok, korupciji in organiziranemu kriminalu, proizvodnji in uživanju prepovedanih drog ter nedovoljenemu prometu z njimi ter drugim vrstam nedovoljene trgovine;
 - (f) vzpostavitev razvojno usmerjenih partnerstev na področju kmetijstva, razvoja zasebnega sektorja, trgovine, naložb, pomoči, migracij, raziskav, inovacij in tehnologije ter zagotavljanje javnih dobrin, namenjenih zmanjševanju revščine in socialnemu vključevanju.
- (3) Podpiranje trajnostnega razvoja, krepitev odpornosti južnoazijskih družb na podnebne spremembe in naravne nesreče
- (a) spodbujanje trajnostne in vključujoče rasti ter preživljanja, integriranega razvoja podeželja, trajnostnega kmetijstva in gozdarstva ter prehranske varnosti in hranilne vrednosti;
 - (b) spodbujanje trajnostne rabe naravnih virov in obnovljivih energetske virov, varovanja biotske raznovrstnosti, upravljanja voda in ravnanja z odpadki, varstva tal in gozdov;
 - (c) prispevanje k naporom glede obvladovanja podnebnih sprememb s podpiranjem ukrepov za prilagajanje podnebnim spremembam, blažitev njihovih posledic in zmanjševanje tveganja nesreč;
 - (d) podpiranje prizadevanj za izboljšanje gospodarske razvejanosti, konkurenčnosti in trgovine ter razvoja zasebnega sektorja s posebnim poudarkom na mikropodjetjih in MSP ter zadržah;
 - (e) spodbujanje trajnostne porabe in proizvodnje ter naložb v čiste tehnologije, trajnostne energije, promet, trajnostno kmetijstvo in ribištvo, varstvo in povečanje biotske raznovrstnosti in storitve ekosistemov, vključno z vodo in gozdovi, ter ustvarjanje dostojnih delovnih mest v zelenem gospodarstvu;
 - (f) podpiranje pripravljenosti na nesreče in dolgoročnega okrevanja po nesrečah, tudi na področju prehranske in hranilne varnosti, ter pomoč osebam, ki so prisiljene zapustiti svoje domove.
- (4) Podpora regionalnemu povezovanju in sodelovanju
- (a) spodbujanje regionalnega povezovanja in sodelovanja ob usmerjenosti v rezultate, s podporo za regionalno povezovanje in dialog, zlasti prek Južnoazijskega združenja za regionalno sodelovanje) in s spodbujanjem razvojnih ciljev procesa iz Carigrada („srce Azije“);
 - (b) podpiranje učinkovitega upravljanja meja in čezmejnega sodelovanja, da se spodbudi trajnostni gospodarski, socialni in okoljski razvoj v obmejnih regijah; boj proti organiziranemu kriminalu, proizvodnji in uživanju prepovedanih drog ter nedovoljenemu prometu z njimi;
 - (c) podpiranje regionalnih pobud, osredotočenih na glavne nalezljive bolezni; prispevanje k preprečevanju tveganj za zdravje in odzivom na ta tveganja, tudi tista, ki izhajajo iz stika med živalmi, ljudmi in njihovimi različnimi okolji.

III. Severna in jugovzhodna Azija

(1) Spodbujanje demokratičnega upravljanja

- (a) prispevanje k demokratizaciji; izgradnja in krepitev legitimnih, učinkovitih in odgovornih javnih institucij in organov ter varstvo človekovih pravic s spodbujanjem institucionalnih reform (vključno z reformami za dobro upravljanje in proti korupciji, javno upravljanje financ, obdavčenje in reformo javne uprave) ter zakonodajnih, upravnih in regulativnih reform v skladu z mednarodnimi standardi, zlasti v nestabilnih državah, državah, izpostavljenih konfliktom, in državah v razmerah po konfliktih;
- (b) krepitev varstva človekovih pravic, vključno s pravicami manjšin in avtohtonih prebivalcev, spodbujanje spoštovanja temeljnih delovnih standardov, boj proti diskriminaciji, boj proti spolnemu nasilju, nasilju na podlagi spola in nasilju do otrok – vključno z otroki v oboroženih spopadih – ter obravnavanje vprašanja trgovine z ljudmi;
- (c) podpiranje prizadevanj za spoštovanje človekovih pravic Združenja držav jugovzhodne Azije (ASEAN), zlasti Medvladne komisije ASEAN za človekove pravice;
- (d) izgradnja in krepitev legitimnih, učinkovitih in odgovornih javnih institucij ter organov;
- (e) podpiranje dejavne, organizirane in neodvisne civilne družbe; krepitev socialnega dialoga prek podpore socialnim partnerjem;
- (f) podpiranje regionalnih prizadevanj za krepitev demokracije, pravne države in varnosti državljanov, vključno prek reforme pravosodja in varnostnega sektorja, ter spodbujanje medetničnih in medverskih dialogov ter mirovnih procesov;
- (g) v okviru povezave med varnostjo in razvojem boj proti korupciji in organiziranemu kriminalu, proti proizvodnji in uživanju prepovedanih drog ter trgovanju z njimi in drugim vrstam nedovoljenega trgovanja, pa tudi podpiranje učinkovitega upravljanja meja in čezmejnega sodelovanja, da se spodbudi trajnostni gospodarski, družbeni in okoljski razvoj v obmejnih regijah; podpiranje dejavnosti odstranjevanja min.

(2) Spodbujanje socialne vključenosti in vseh razsežnosti človekovega razvoja

- (a) spodbujanje socialne kohezije, zlasti socialnega vključevanja, dostojnega dela in pravičnosti ter enakosti spolov;
- (b) krepitev zmogljivosti za zagotavljanje splošnega dostopa do osnovnih socialnih storitev, zlasti v zdravstvenem in izobraževalnem sektorju; izboljšanje dostopa do izobraževanja za vse, da se izboljšajo znanje, spretnosti in zaposljivost na trgu dela, po potrebi vključno z odpravo neenakosti in diskriminacije na podlagi dela in porekla ter zlasti kastnega razlikovanja;
- (c) vzpostavitev razvojno usmerjenih partnerstev na področju kmetijstva, razvoja zasebnega sektorja, trgovine, naložb, pomoči, migracij, raziskav, inovacij in tehnologije ter zagotavljanje javnih dobrin, namenjenih zmanjševanju revščine in socialnemu vključevanju;
- (d) podpiranje regionalnih prizadevanj za preprečevanje tveganj za zdravje in odzivov nanje, tudi tistih, ki izhajajo iz stikov med živalmi, ljudmi in njihovimi različnimi okolji;
- (e) spodbujanje vključujočega izobraževanja, vseživljenjskega učenja in usposabljanja (vključno z visokošolskim izobraževanjem ter poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem) ter izboljšanje delovanja trgov dela;
- (f) spodbujanje bolj zelenega gospodarstva ter trajnostne in vključujoče rasti, zlasti glede kmetijstva, zanesljive preskrbe s hrano in prehrane, trajnostne energije ter varstva in povečanja biotske raznovrstnosti in storitev ekosistemov;
- (g) v okviru povezave med varnostjo in razvojem boj proti nasilju na podlagi spola in porekla ter ugrabitvam otrok.

(3) Podpiranje trajnostnega razvoja in povečanje odpornosti družb jugovzhodne Azije na podnebne spremembe in naravne nesreče

- (a) podpiranje blažitve posledic podnebnih sprememb in prilagajanja nanje, spodbujanje trajnostne porabe in proizvodnje;
- (b) podpiranje regije pri vključevanju podnebnih sprememb v strategije trajnostnega razvoja, razvoju politik in instrumentov za prilagajanje in blaženje, obravnavanju škodljivih učinkov podnebnih sprememb in krepitevi pobud za dolgoročno sodelovanje ter zmanjševanju dovzetnosti za nesreče, da bi podprli večsektorski okvir ASEAN za podnebne spremembe: s kmetijstvom in gozdarstvom do zanesljive preskrbe s hrano;

- (c) ob upoštevanju rasti prebivalstva in sprememb potrošniških vzorcev podpiranje trajnostne porabe in proizvodnje ter naložb v čiste tehnologije, zlasti na regionalni ravni, trajnostnih energij, prometa, trajnostnega kmetijstva in ribištva, varstvo in krepitev biotske raznovrstnosti in storitev ekosistemov, vključno z vodo in gozdovi, ter ustvarjanje dostojnih delovnih mest v zelenem gospodarstvu;
 - (d) povezovanje pomoči, sanacije in razvoja prek zagotavljanja ustrezne nadgradnje kratkoročnih nujnih ukrepov, ki obravnavajo okrevanje po naravni nesreči ali krizi in se izvajajo prek drugih finančnih instrumentov; podpiranje pripravljenosti na nesreče in dolgoročnega okrevanja po nesrečah, tudi na področju prehranske in hranilne varnosti ter pomoči osebam, ki so prisiljene zapustiti svoje domove.
- (4) Podpora regionalnemu povezovanju in sodelovanju po vsej severni in jugovzhodni Aziji
- (a) spodbujanje večjega regionalnega povezovanja in sodelovanja, usmerjenega v rezultate, s podporo regionalnemu povezovanju in dialogu;
 - (b) podpiranje družbeno-gospodarskega povezovanja in povezljivosti ASEAN, vključno z izvajanjem ciljev v zvezi z razvojem gospodarske skupnosti ASEAN, krovnim načrtom ASEAN na področju povezljivosti in vizijo za obdobje po letu 2015;
 - (c) spodbujanje pomoči na področju trgovine in razvojne pomoči za trgovino, tudi za zagotovitev, da imajo mikropodjetja in MSP koristi od mednarodnih trgovskih priložnosti;
 - (d) okrepitev financiranja trajnostne infrastrukture in omrežij, ki spodbujajo regionalno povezovanje, socialno vključenost in kohezijo ter trajnostno rast, pri čemer se zagotavlja dopolnjevanje z dejavnostmi, ki jih podpirajo EIB in druge institucije Unije za financiranje, pa tudi z drugimi institucijami na tem področju;
 - (e) spodbujanje dialoga med institucijami in državami ASEAN ter Unijo;
 - (f) podpiranje regionalnih pobud, osredotočenih na najpomembnejše nalezljive bolezni; prispevanje k preprečevanju tveganj za zdravje in odzivom nanje, tudi tistih, ki izhajajo iz stika med živalmi, ljudmi in njihovimi različnimi okolji.

IV. Srednja Azija

- (a) Kot krovni cilj prispevanje k trajnostnemu in vključujočemu gospodarskemu in družbenemu razvoju, socialni koheziji in demokraciji;
- (b) podpiranje zanesljive preskrbe s hrano, dostopa do zanesljive trajnostne preskrbe s energijo, vode in sanitarne oskrbe za lokalno prebivalstvo; spodbujanje in podpiranje pripravljenosti na nesreče ter prilagajanja na podnebne spremembe;
- (c) podpiranje predstavniških in demokratično izvoljenih parlamentov, spodbujanje in podpiranje dobrega upravljanja in procesov demokratizacije, preudarnega upravljanja z javnimi financami, pravne države z dobro delujočimi institucijami in učinkovitim spoštovanjem človekovih pravic in enakosti spolov, podpiranje dejavne, organizirane in neodvisne civilne družbe ter krepitev socialnega dialoga s pomočjo podpore socialnim partnerjem;
- (d) spodbujanje vključujoče in trajnostne gospodarske rasti, odpravljanje družbenih in regionalnih neenakosti ter podpiranje inovacij in tehnologije, dostojnega dela, kmetijstva in razvoja podeželja, spodbujanje gospodarske razvejanosti prek podpore mikropodjetjem in MSP, obenem pa spodbujanje razvoja reguliranega socialnega tržnega gospodarstva, odprte in pravične trgovine ter naložb, vključno z regulativnimi reformami;
- (e) podpiranje učinkovitega upravljanja meja in čezmejnega sodelovanja, da se spodbudi trajnostni gospodarski, družbeni in okoljski razvoj v obmejnih regijah; v okviru povezave med varnostjo in razvojem boj proti organiziranemu kriminalu in vsem vrstam nedovoljene trgovine, vključno z bojem proti proizvodnji in uživanju prepovedanih drog ter njihovim negativnim učinkom, tudi virusu HIV/aidisu;
- (f) spodbujanje dvostranskega in regionalnega sodelovanja, dialoga in vključevanja, tudi z državami, zajetimi v evropskem sosedskem instrumentu in drugih instrumentih Unije za podporo političnim reformam, vključno z izgradnjo institucij, če je to ustrezno, tehnično pomočjo (npr. TAIEX), izmenjavo informacij in medinstitucionalnim sodelovanjem ter s ključnimi naložbami prek ustreznih mehanizmov za mobilizacijo finančnih virov v sektorjih izobraževanja, okolja in energije ter v zvezi z doseganjem nizkih emisij/odpornostjo proti učinkom podnebnih sprememb;
- (g) krepitev zmogljivosti za zagotavljanje splošnega dostopa do kakovostnih osnovnih socialnih storitev, zlasti v zdravstvenem in izobraževalnem sektorju; podpora dostopu prebivalstva, zlasti mladih in žensk, do zaposlitve, med drugim prek podpiranja izboljšanja splošnega, poklicnega in visokošolskega izobraževanja.

V. Bližnji vzhod

- (a) Obravnavanje vprašanj v zvezi z demokratizacijo in upravljanjem (tudi na področju davkov), pravno državo, človekovimi pravicami in enakostjo spolov, temeljnimi svoboščinami in vprašanji politične enakosti, da se spodbudijo politične reforme, boj proti korupciji in preglednost sodnih postopkov ter vzpostavijo legitimne, demokratične, učinkovite in odgovorne javne institucije ter dejavne, neodvisne in organizirane civilne družbe; krepitev socialnega dialoga s pomočjo podpore socialnim partnerjem;
- (b) podpiranje civilne družbe v njenem boju za ohranjanje temeljnih svoboščin, človekovih pravic in demokratičnih načel;
- (c) pospeševanje vključujoče rasti in spodbujanje socialne kohezije in razvoja, zlasti ustvarjanja delovnih mest, socialnega vključevanja, dostojnega dela in pravičnosti ter enakosti spolov; krepitev zmogljivosti za zagotavljanje splošnega dostopa do osnovnih socialnih storitev, zlasti v zdravstvenem in izobraževalnem sektorju; po potrebi odpravljanje neenakosti in diskriminacije na podlagi dela in porekla ter zlasti kastnega razlikovanja;
- (d) podpiranje razvoja državljanske kulture, zlasti z usposabljanjem, izobraževanjem in udeležbo otrok, mladih in žensk;
- (e) spodbujanje trajnostne gospodarske reforme in diverzifikacije, odprtih in pravičnih trgovinskih odnosov, razvoja reguliranega in trajnostnega socialnega tržnega gospodarstva, produktivnih in trajnostnih naložb v glavnih sektorjih (kot je energija, s poudarkom na energiji iz obnovljivih virov);
- (f) spodbujanje dobrososedskih odnosov, regionalnega sodelovanja, dialoga in vključevanja, tudi z državami, zajetimi v evropskem sosedskem instrumentu, in z zalivskimi državami, zajetimi v instrumentu partnerstva in drugih instrumentih Unije, s podporo prizadevanjem za vključevanje znotraj regije, predvidoma na področju gospodarstva, energije, vode, prevoza in beguncev;
- (g) spodbujanje trajnostnega in pravičnega gospodarjenja z vodnimi viri ter zaščite vodnih virov;
- (h) dopolnjevanje sredstev, uporabljenih na podlagi te uredbe, z usklajenim delom in podporo prek drugih instrumentov in politik Unije, ki so lahko usmerjeni na dostop do notranjega trga Unije, mobilnost delovne sile in obsežnejše regionalno povezovanje;
- (i) v okviru povezave med varnostjo in razvojem boj proti proizvodnji in uživanju prepovedanih drog ter trgovanju z njimi;
- (j) v okviru povezave med razvojem in migracijami upravljanje migracijskih tokov ter pomoč razseljenim osebam in beguncem.

VI. Druge države

- (a) Podpiranje utrjevanja demokratične družbe, dobrega upravljanja, spoštovanja človekovih pravic, enakosti spolov in pravne države ter prispevanje k regionalni in kontinentalni stabilnosti in povezovanju; podpiranje dejavne, organizirane in neodvisne civilne družbe ter krepitev socialnega dialoga s pomočjo podpore socialnim partnerjem;
- (b) zagotavljanje podpore prizadevanjem za prilagoditev, ki bo v regiji potrebna zaradi vzpostavitve različnih prostotrgovinskih območij;
- (c) podpiranje boja proti revščini, neenakosti in izključenosti, tudi z obravnavo osnovnih potreb prikrajsanih skupnosti ter s spodbujanjem socialne kohezije in prerazporeditvenih politik, namenjenih zmanjšanju neenakosti;
- (d) krepitev zmogljivosti za zagotavljanje splošnega dostopa do osnovnih socialnih storitev, zlasti v zdravstvenem in izobraževalnem sektorju;
- (e) izboljšanje življenjskih in delovnih razmer s posebnim poudarkom na spodbujanju agende za dostojno delo MOD;
- (f) obravnavanje gospodarske ranljivosti in prispevanje k strukturnemu preoblikovanju s poudarkom na dostojni zaposlitvi prek trajnostne in vključujoče gospodarske rasti in energetske učinkovitega nizkoogljičnega gospodarstva, ki temelji na obnovljivih virih, z vzpostavitvijo trdnih partnerstev prek pravičnih trgovinskih odnosov, produktivnih naložb za večje število in boljšo kakovost delovnih mest v zelenem in vključujočem gospodarstvu, prenosa znanja in sodelovanja pri raziskavah, inovacijah in tehnologiji, ter spodbujanje trajnostnega in vključujočega razvoja v vseh njegovih razsežnostih s posebnim poudarkom na izzivih na področju migracijskih tokov, nastanitve, zanesljive preskrbe s hrano (vključno s trajnostnim kmetijstvom in ribištvom), podnebnih sprememb, trajnostnih energij ter varstva in povečanja biotske raznovrstnosti in storitev ekosistemov, vključno z vodo in zemljo;
- (g) odpravljanje spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola ter zdravstvenih vprašanj, vključno z virusom HIV/aidom in njegovim vplivom na družbo.

PRILOGA II

PODROČJA SODELOVANJA V OKVIRU TEMATSKIH PROGRAMOV

A. PROGRAM „SVETOVNE JAVNE DOBRINE IN IZZIV“

Program „Svetovne javne dobrine in izzivi“ namenjen krepitevi sodelovanja, izmenjavi znanja in izkušenj ter zmogljivosti v partnerskih državah, da bi prispevali k izkoreninjenju revščine, socialni koheziji in trajnostnemu razvoju. Ta program temelji na naslednjih področjih sodelovanja in zaradi njihove tesne medsebojne povezanosti zagotavlja kar največjo sinergijo med njimi.

I. Okolje in podnebne spremembe

- (a) prispevanje k zunanji razsežnosti okoljske in podnebne politike Unije ob polnem spoštovanju načela usklajenosti politik za razvoj ter drugih načel iz PDEU;
- (b) pripravljalne dejavnosti za nudenje pomoči državam v razvoju, da bi se dosegli razvojni cilji tisočletja ali kakršni koli drugi okvirji, o katerih bi se pozneje dogovorile Unija in države članice v zvezi s trajnostno rabo naravnih virov in okoljsko trajnostjo;
- (c) izvajanje pobud Unije in dogovorjenih zavez na mednarodni in regionalni ravni in/ali čezmejnega značaja, zlasti na področjih podnebnih sprememb s spodbujanjem nizkoogljičnih strategij, odpornih na podnebne spremembe, pri čemer se prednostno obravnavajo strategije za spodbujanje biotske raznovrstnosti, zaščite ekosistemov in naravnih virov, trajnostnega upravljanja, vključno z oceani, zemljo, vodo, ribolovnimi viri in gozdovi (npr. prek mehanizmov, kot je FLEGT), dezertifikacije, integriranega upravljanja vodnih virov, preudarnega ravnanja s kemikalijami in odpadki, učinkovitosti virov in zelenega gospodarstva;
- (d) izboljšanje vključevanja podnebnih in okoljskih ciljev na področju razvojnega sodelovanja Unije s podporo metodološkemu in raziskovalnemu delu o državah v razvoju, v njih ter z njihove strani, vključno z mehanizmi za spremljanje, poročanje in preverjanje, kartiranjem ekosistemov, ocenjevanjem in vrednotenjem, krepitevijo strokovnega znanja na področju okolja ter spodbujanjem inovativnih ukrepov in usklajenosti politik;
- (e) krepitev okoljskega upravljanja in podpora razvoju mednarodne politike za izboljšanje usklajenosti in učinkovitosti globalnega upravljanja trajnostnega razvoja s podporo okoljskemu spremljanju in ocenjevanju na regionalni in mednarodni ravni ter s spodbujanjem učinkovitih ukrepov za spoštovanje in izvrševanje večstranskih okoljskih sporazumov v državah v razvoju;
- (f) vključevanje obvladovanja tveganja v primeru nesreč in prilagajanja podnebnim spremembam v razvojno načrtovanje in naložbe v razvoj ter spodbujanje izvajanja strategij za zmanjšanje tveganja nesreč, na primer zaščite ekosistemov in obnavljanja mokrišč;
- (g) priznavanje ključne vloge kmetijstva in živinoreje v podnebnih politikah, in sicer s spodbujanjem malih kmetijskih in živinorejskih gospodarstev kot samostojnih strategij za prilagajanje na podnebne spremembe in blažitev njihovih posledic na jugu, saj ta gospodarstva trajnostno uporabljajo naravne vire, kot so voda in pašniki.

II. Trajnostna energija

- (a) spodbujanje dostopa do zanesljivih, varnih, cenovno sprejemljivih, podnebju prijaznih in trajnostnih energetskega storitev kot ključnega gonila za izkoreninjenje revščine ter vključujočo rast in razvoj, s posebnim poudarkom na uporabi lokalnih in regionalnih obnovljivih virov energije in na zagotavljanju dostopa za revne ljudi v oddaljenih regijah;
- (b) spodbujanje večje uporabe tehnologij na področju obnovljive energije, zlasti decentraliziranih pristopov, ter energetske učinkovitosti in trajnostnih strategij za razvoj z nizkimi emisijami;
- (c) spodbujanje energetske varnosti partnerskih držav in lokalnih skupnosti, na primer z razvejanostjo virov in poti, obravnavanjem vprašanj nestanovitnosti cen in potenciala za zmanjšanje emisij, izboljšanjem trgov ter spodbujanjem energetskih, zlasti električnih, povezav in trgovanja.

III. Človekov razvoj, vključno z dostojnim delom, socialno pravičnostjo in kulturo

(a) Zdravje

- (i) izboljšanje zdravja in dobrega počutja ljudi v državah v razvoju s podpiranjem vključujočega in splošnega dostopa do dobrih temeljnih javnih zdravstvenih ustanov, blaga in storitev ter njihovega enakopravnega zagotavljanja z neprekinjeno nego, ki sega od preprečevanja do spremljanja po zdravljenju, pri čemer se posebna pozornost nameni potrebam pripadnikov prikrajšanih in ranljivih skupin prebivalstva;
- (ii) podpora in oblikovanje političnega programa svetovnih pobud, ki neposredno znatno koristijo partnerskim državam, pri čemer se upoštevajo usmerjenost k doseganju rezultatov, učinkovitost pomoči in učinki na zdravstvene sisteme, vključno s podporo partnerskim državam, da bodo uspešneje sodelovale pri teh pobudah;
- (iii) podpora posebnim pobudam, zlasti na regionalni in svetovni ravni, ki krepijo zdravstvene sisteme ter državam pomagajo pri razvoju in izvajanju smotrnih, z dokazi podprtih in trajnostnih nacionalnih zdravstvenih politik, ter na prednostnih področjih (npr. zdravje otrok in mater, vključno z imunizacijo, ter odziv na globalne grožnje za zdravje, kot so HIV/aids, tuberkuloza, malarija in druge z revščino povezane in zapostavljene bolezni);
- (iv) spodbujanje popolnega in učinkovitega izvajanja Pekinskih izhodišč za ukrepanje ter akcijskega programa mednarodne konference o prebivalstvu in razvoju, pa tudi sklepnih dokumentov konferenc o njihovem pregledu ter v zvezi s tem spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic;
- (v) spodbujanje, zagotavljanje in širjenje osnovnih storitev in psihološke podpore za žrtve nasilja, zlasti ženske in otroke.

(b) Izobraževanje, znanje in spretnosti

- (i) podpora doseganju mednarodno dogovorjenih ciljev na področju izobraževanja s pomočjo globalnih pobud in partnerstev, s posebnim poudarkom na spodbujanju znanja, spretnosti in vrednot za trajnostni in vključujoč razvoj;
- (ii) spodbujanje izmenjave izkušenj, dobrih praks in inovacij na podlagi uravnovešenega pristopa k razvoju izobraževalnih sistemov;
- (iii) izboljšanje enakega dostopa do izobraževanja in njegove kakovosti, zlasti za pripadnike ranljivih skupin, migrante, ženske in dekleta, pripadnike verskih manjšin, invalide, osebe, ki živijo v nestabilnih razmerah, in v državah, ki so najdlje od uresničevanja svetovnih ciljev, ter zvišanje deleža oseb, ki zaključijo osnovno izobraževanje, in oseb, ki se vključijo v nižje srednje izobraževanje.

(c) Enakost spolov, krepitev vloge žensk ter zaščita pravic žensk in deklet

- (i) podpora nacionalnim, regionalnim in lokalnim programom, da bi spodbudili krepitev ekonomske in socialne vloge žensk in deklet ter jih spodbujali k vodenju in enakopravnemu sodelovanju v političnem življenju;
- (ii) podpora nacionalnim, regionalnim in globalnim pobudam, da bi spodbudili vključevanje načela enakosti spolov ter krepitev vloge žensk in deklet v politike, načrtovanje in proračune, med drugim v mednarodne, regionalne in nacionalne razvojne okvire in v program učinkovitosti pomoči; pomoč pri odpravi pristranskih praks izbiranja na podlagi spola;
- (iii) obravnava spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola ter podpora žrtvam takšnega nasilja.

(d) Otroci in mladi

- (i) boj proti trgovanju z otroki, vsem oblikam zlorabe in nasilja nad njimi ter vsem oblikam dela otrok, boj proti porokam otrok ter spodbujanje politik, kjer se upoštevata posebna ranljivost in potencial otrok in mladih, ter zaščita njihovih pravic, vključno z vpisom v matično knjigo ob rojstvu, interesov, izobrazbe, zdravja in virov preživetja, začeti s participacijo in krepitevjo njihove vloge;
- (ii) krepitev ozaveščenosti in zmogljivosti držav v razvoju, da lahko oblikujejo politike v korist otrok in mladih ter spodbujanje vloge otrok in mladih kot akterjev pri razvoju;
- (iii) podpora pripravi konkretnih strategij in ukrepov za reševanje posebnih problemov in izzivov, ki zadevajo otroke in mlade, zlasti na področjih zdravstva, izobraževanja in zaposlovanja, pri čemer je treba pri vseh zadevnih ukrepih upoštevati njihove največje koristi.

(e) Nediskriminacija

- (i) podpora lokalnim, regionalnim, nacionalnim in globalnim pobudam za spodbujanje nediskriminacije na podlagi spola, spolne identitete, rasnega ali etničnega porekla, kaste, veroizpovedi ali prepričanja, invalidnosti, bolezni, starosti in spolne usmerjenosti, in sicer z razvojem politik, načrtov in proračunov, pa tudi z izmenjavo dobrih praks ter strokovnega znanja in izkušenj;
- (ii) zagotavljanje obsežnejšega dialoga glede vprašanja nediskriminacije in zaščite zagovornikov človekovih pravic.

(f) Zaposlovanje, znanje in spretnosti, socialna zaščita in socialna vključenost

- (i) podpiranje visoke ravni produktivnega in dostojnega zaposlovanja, zlasti s podporo smotnim politikam in strategijam izobraževanja in zaposlovanja, poklicnemu usposabljanju za večje možnosti zaposlitve, ki upošteva potrebe in možnosti lokalnega trga dela, ter izboljšanju delovnih pogojev, tudi v sektorju sive ekonomije, spodbujanje dostojnega dela na podlagi osnovnih delovnih standardov Mednarodne organizacije dela, vključno z bojem proti delu otrok, in socialnega dialoga ter spodbujanje mobilnosti delovne sile ob upoštevanju in spodbujanju pravic migrantov;
- (ii) krepitev socialne kohezije, zlasti z vzpostavitvijo in krepitvijo trajnostnih sistemov socialne zaščite, vključno s sistemi socialnega zavarovanja za ljudi, ki živijo v revščini, in fiskalno reformo, povečanje zmogljivosti davčnih sistemov ter boj proti davčnim goljufijam in davčnim utajam, s čimer bi prispevali k večji enakosti in porazdelitvi bogastva;
- (iii) krepitev socialne vključenosti in enakosti spolov s sodelovanjem na področju enakopravnega dostopa do osnovnih storitev, delovnih mest za vse, krepitve vloge in spoštovanja pravic nekaterih skupin, zlasti migrantov, otrok in mladih, invalidov, žensk, avtohtonega prebivalstva in pripadnikov manjšin, da se zagotovi, da te skupine lahko sodelujejo in dejansko sodelujejo pri ustvarjanju blaginje in kulturne raznolikosti ter imajo od nje koristi.

(g) Rast, delovna mesta in vključevanje zasebnega sektorja

- (i) spodbujanje ukrepov za večje število in boljšo kakovost delovnih mest z razvijanjem konkurenčnosti in odpornosti lokalnih mikropodjetij in MSP ter njihovim vključevanjem v lokalno, regionalno in svetovno gospodarstvo, pomoč državam v razvoju, da se vključijo v regionalne in večstranske trgovinske sisteme;
- (ii) razvoj lokalnih obrti, ki prispevajo k ohranjanju lokalne kulturne dediščine;
- (iii) razvoj družbeno in ekološko odgovornega lokalnega zasebnega sektorja ter izboljšanje poslovnega okolja;
- (iv) spodbujanje učinkovitih gospodarskih politik, ki podpirajo razvoj lokalnega gospodarstva in lokalne industrije in so usmerjene v zeleno in vključujoče gospodarstvo, učinkovito rabo virov ter trajnostno potrošnjo in proizvodnjo;
- (v) spodbujanje uporabe elektronskih komunikacijskih sredstev kot orodja za podpiranje rasti v korist revnih v vseh sektorjih, da bi premostili digitalne neenakosti med državami v razvoju in industrijsko razvitiimi državami ter neenakosti znotraj držav v razvoju in vzpostavili ustrezen politični in regulativni okvir na tem področju, ter spodbujanje razvoja potrebne infrastrukture ter uporabe storitev in aplikacij na podlagi informacijske in komunikacijske tehnologije;
- (vi) spodbujanje finančne vključenosti z omogočanjem dostopa do finančnih storitev in njihove učinkovite uporabe, npr. mikroposojil in prihrankov, mikro zavarovanj in nakazil, za mikropodjetja in MSP ter gospodinjstva, zlasti pa za prikrajšane in ranljive skupine.

(h) Kultura

- (i) spodbujanje medkulturnega dialoga, kulturne raznolikosti in spoštovanja enakega dostojanstva vseh kultur;
- (ii) krepitev mednarodnega sodelovanja, da bi spodbudili prispevek kulturnih panog h gospodarski rasti v državah v razvoju ter tako v celoti izkoristili zmožnost tega sodelovanja za boj proti revščini, vključno z reševanjem vprašanj, kot so dostop do trga in pravice intelektualne lastnine;
- (iii) spodbujanje spoštovanja družbenih, kulturnih in duhovnih vrednot avtohtonega prebivalstva in manjšin, da se povečata enakost in pravičnost v večnarodnostnih družbah v skladu s splošnimi človekovimi pravicami, do katerih je upravičen vsakdo, vključno z avtohtonim prebivalstvom in pripadniki manjšin;
- (iv) podpora kulturi kot obetavni gospodarski panogi za razvoj in rast.

IV. Prehranska in hranilna varnost ter trajnostno kmetijstvo

S sodelovanjem na tem področju se okrepijo sodelovanje, izmenjava znanja in izkušenj ter sposobnosti partnerskih držav v zvezi s štirimi stebri prehranske varnosti s pristopom, pri katerem se upoštevajo vprašanja enakosti spolov: razpoložljivost hrane (proizvodnja), dostop (vključno z zemljišči, infrastrukturo za prevoz hrane z območij s presežkom na območja s primanjkljajem, trgi, vzpostavljanjem nacionalnih zalog hrane in varnostnimi mrežami), izkoristek (programi prehranjevanja na družbeno zavedne načine) in stabilnost, pri čemer se obravnava tudi pravična trgovina in daje prednost petim razsežnostim: malim kmetijskim in živinorejskim gospodarstvom, predelavi živil za ustvarjanje dodane vrednosti, upravljanju, regionalnemu vključevanju in mehanizmom pomoči za ranljive prebivalce:

- (a) s spodbujanjem razvoja malih trajnostnih kmetijskih in živinorejskih gospodarstev z nizkoogljičnim varnim dostopom do tehnologije (vključno z informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami), ki temelji na ekosistemu in je odporen na podnebne spremembe, s priznavanjem, spodbujanjem in pospeševanjem lokalnih in avtonomnih strategij prilagajanja v zvezi s podnebnimi spremembami ter s storitvami za pospeševanje in tehničnimi storitvami, shemami za razvoj podeželja, ukrepi za produktivne in odgovorne naložbe v skladu z mednarodnimi smernicami, trajnostnim upravljanjem zemlje in naravnih virov, zaščito različnih vrst zemljiških pravic prebivalstva in zagotavljanjem dostopa do zemlje za lokalno prebivalstvo ter zaščito genetske raznolikosti v ugodnem gospodarskem okolju;
- (b) s podpiranjem okoljsko in družbeno odgovornega oblikovanja politik in upravljanja zadevnih sektorjev, vloge javnih in nejavnih akterjev pri njegovi ureditvi ter uporabe javnih dobrin, njegovih organizacijskih zmogljivosti, poklicnih organizacij in institucij;
- (c) s krepitvijo prehranske in hranilne varnosti s pomočjo ustreznih politik, vključno z varstvom biotske raznovrstnosti in storitev ekosistemov, politik za prilagajanje podnebnim spremembam, informacijskih sistemov, preprečevanja in obvladovanja kriz ter strategij prehranjevanja, usmerjenih na ranljive prebivalce, pri katerih se zberejo sredstva, potrebna za osnovno posredovanje, s katerim bi lahko preprečili veliko večino primerov podhranjenosti;
- (d) s spodbujanjem varnih in trajnostnih praks v celotni verigi preskrbe s hrano in krmo.

V. Migracije in azil

S sodelovanjem na tem področju se okrepijo dialog glede politik, sodelovanje, izmenjavo znanja in izkušenj ter zmogljivosti partnerskih držav, organizacij civilne družbe in lokalnih organov, da se podpre mobilnost oseb kot pozitiven element človekovega razvoja. Sodelovanje na tem področju, zasnovano na pristopu, ki temelji na pravicah in zajema vse človekove pravice, tj. državljanske in politične ali gospodarske, socialne in kulturne, obravnava izzive migracijskih tokov, vključno z migracijami jug-jug, položajem ranljivih migrantov, kot so mladoletniki brez spremstva, žrtve trgovine z ljudmi, prosilci za azil in migrantke, ter položajem otrok, žensk in družin, ki ostanejo v državah izvora:

- (a) s spodbujanjem upravljanja migracij na vseh ravneh, s posebnim poudarkom na družbenih in gospodarskih posledicah migracij, ter priznavanje osrednje vloge organizacij civilne družbe, tudi diaspor, in lokalnih organov pri obravnavanju migracij kot bistvenega sestavnega dela razvojne strategije;
- (b) z zagotavljanjem boljšega upravljanja migracijskih tokov v vseh njihovih razsežnostih, tudi s krepitvijo zmogljivosti vlad in drugih zadevnih deležnikov v partnerskih državah na področjih, kot so: zakonite migracije in mobilnost; preprečevanje nezakonitih migracij, tihotapljenja migrantov in trgovine z ljudmi; olajšanje trajne vrnitve nezakonitih migrantov ter podpora prostovoljnemu vračanju in ponovnemu vključevanju v družbo; zmogljivosti integriranega upravljanja meja; mednarodna zaščita in azil;
- (c) z doseganjem čim večjega razvojnega učinka povečane regionalne in globalne mobilnosti ljudi, zlasti dobro upravljanih delovnih migracij, izboljšanje vključevanja migrantov v namembnih državah, s spodbujanjem in zaščito pravic migrantov in njihovih družin s podporo oblikovanju in izvajanju preudarnih regionalnih in nacionalnih politik na področju migracij in azila, z vključevanjem razsežnosti migracij v druge regionalne in nacionalne politike ter s podporo udeležbi organizacij migrantov in lokalnih organov pri oblikovanju politik in spremljanju postopkov izvajanja politik;
- (d) z izboljšanjem splošnega razumevanja povezave med migracijami in razvojem, vključno z družbenimi in gospodarskimi posledicami vladnih politik, bodisi na področju migracij/azila bodisi v drugih sektorjih;
- (e) s krepitvijo zmogljivosti na področju azila in zmogljivosti sprejema v partnerskih državah.

Sodelovanje na tem področju se bo upravljalo usklajeno s Skladom za azil, migracije in vključevanje ter Skladom za notranjo varnost ob polnem spoštovanju načela usklajenosti politik za razvoj.

B. PROGRAM „ORGANIZACIJE CIVILNE DRUŽBE IN LOKALNI ORGANI“

V skladu s sklepi pobude Komisije o strukturiranem dialogu ter podporo Unije človekovim pravicom, demokraciji in dobremu upravljanju je cilj tega programa krepitev organizacij civilne družbe in lokalnih organov v partnerskih državah ter, če je v tej uredbi tako določeno, v Uniji, državah kandidatkah in morebitnih državah kandidatkah za članstvo. Namen programa je spodbujati okolje, ki omogoča sodelovanje državljanov ter ukrepanje in sodelovanje civilne družbe, izmenjavo znanja in izkušenj ter zmogljivosti organizacij civilne družbe in lokalnih organov v partnerskih državah v podporo mednarodno dogovorjenim razvojnim ciljem.

V tej uredbi so „organizacije civilne družbe“ nedržavni neprofitni akterji, ki delujejo neodvisno in odgovorno, vključujejo pa: nevladne organizacije, organizacije avtohtonih prebivalcev, organizacije nacionalnih in/ali narodnostnih manjšin, organizacije v diaspori, organizacije migrantov v partnerskih državah, lokalna trgovska združenja in lokalne skupine državljanov, zadruge, združenja delodajalcev in sindikate (socialne partnerje), organizacije, ki zastopajo ekonomske in socialne interese, organizacije za boj proti korupciji in goljufijam ter za spodbujanje dobrega upravljanja, organizacije, ki se borijo za državljanske pravice in proti diskriminaciji, lokalne organizacije (vključno z mrežami), ki delujejo na področju decentraliziranega regionalnega sodelovanja in povezovanja, potrošniške organizacije, ženske in mladinske organizacije, okoljske, izobraževalne, kulturne, raziskovalne in znanstvene organizacije, univerze, cerkve in verska združenja ter skupnosti, mediji ter vsa nevladna združenja in neodvisne ustanove, vključno z neodvisnimi političnimi ustanovami, ki lahko prispevajo k izvajanju ciljev te uredbe.

V tej uredbi „lokalni organi“ zajemajo veliko različnih podnacionalnih ravni in vej oblasti, kot so občine, skupnosti, okrožja, okraj, pokrajine, regije itd.

Ta program prispeva k:

- (a) vključujoči in močni družbi v partnerskih državah z okrepljenimi organizacijami civilne družbe in lokalnimi organi ter osnovnimi storitvami za prebivalstvo, ki potrebuje pomoč;
- (b) večji ozaveščenosti v Evropi glede razvojnih vprašanj ter mobilizaciji aktivne javne podpore v Uniji, državah kandidatkah in morebitnih kandidatkah za članstvo za zmanjšanje revščine in strategije trajnostnega razvoja v partnerskih državah;
- (c) povečani zmogljivosti evropskih in južnih mrež, platform in zvez civilne družbe in lokalnih organov za zagotovitev vsebinskega in neprekinjenega dialoga glede politik na področju razvoja ter za spodbujanje demokratičnega upravljanja.

Morebitne dejavnosti, ki naj bi jih podpiral ta program:

- (a) posredovanje v partnerskih državah, ki podpira ranljive in marginalizirane skupine z zagotavljanjem osnovnih storitev, ki se izvajajo s pomočjo organizacij civilne družbe in lokalnih organov;
- (b) razvoj zmogljivosti ciljnih akterjev, ki dopolnjujejo podporo v okviru nacionalnega programa, pri čemer so ukrepi namenjeni:
 - (i) ustvarjanju okolja, ki spodbuja sodelovanje državljanov in ukrepanje civilne družbe ter zmogljivosti organizacij civilne družbe, da bodo lahko učinkovito sodelovale pri oblikovanju politik in spremljanju postopkov izvajanja politik;
 - (ii) spodbujanju okrepljenega dialoga in boljšega medsebojnega delovanja organizacij civilne družbe, lokalnih organov, države in drugih akterjev na področju razvoja;
 - (iii) krepitevi zmogljivosti lokalnih organov, da bodo lahko učinkovito sodelovali v razvojnem procesu, ob priznavanju njihove posebne vloge in posebnosti;
- (c) povečanje ozaveščenosti javnosti glede razvojnih vprašanj, krepitev vloge ljudi, da bi postali dejavni in odgovorni državljani, ter spodbujanje formalnega in neformalnega izobraževanja za razvoj v Uniji, državah kandidatkah in morebitnih kandidatkah za članstvo, da se razvojna politika zasidra v evropski družbi, da se zagotovi večja podpora javnosti ukrepom proti revščini in pravičnejšim odnosom med razvitimi državami in državami v razvoju, da se poveča ozaveščenost glede vprašanj in težav, s katerimi se spopadajo države v razvoju in njihovi prebivalci, ter da se spodbujata pravica do razvojnega procesa, v katerem je mogoče v celoti udeležiti vse človekove pravice in temeljne svoboščine, in socialna razsežnost globalizacije;
- (d) usklajevanje, razvoj zmogljivosti in institucionalna krepitev mrež civilne družbe in lokalnih organov v okviru njihovih organizacij in med različnimi vrstami deležnikov, ki so dejavni v javni razpravi o razvoju, ter usklajevanje, razvoj zmogljivosti in institucionalna krepitev južnih mrež organizacij civilne družbe in lokalnih organov ter krovnih organizacij.

PRILOGA III

PODROČJA SODELOVANJA V OKVIRU VSEAFRIŠKEGA PROGRAMA

Vseafriški program podpira cilje in splošna načela strateškega partnerstva med Afriko in Unijo in Afriko. Spodbuja načeli partnerstva, osredotočenega na ljudi, in obravnavanja Afrike kot celote ter usklajenost med regionalno ravno in ravno celine. Osredotoča se na nadregionalne, celinske ali globalne dejavnosti v Afriki in skupaj z njo ter bo podpiral skupne pobude Afrike in EU v svetovnem okviru. Program zagotavlja podporo zlasti na naslednjih področjih v okviru partnerstva:

- (a) mir in varnost;
 - (b) demokratično upravljanje in človekove pravice;
 - (c) trgovina, regionalno povezovanje in infrastruktura (vključno v zvezi s surovinami);
 - (d) razvojni cilji tisočletja in mednarodno dogovorjeni novi razvojni cilji za obdobje po letu 2015;
 - (e) energetika;
 - (f) podnebne spremembe in okolje;
 - (g) migracije, mobilnost in zaposlovanje;
 - (h) znanost, informacijska družba in veselje;
 - (i) medsektorska vprašanja.
-

PRILOGA IV

OKVIRNE FINANČNE DODELITVE ZA OBDOBJE 2014–2020

(denarni zneski v milijonih EUR)

Skupaj	19 662
(1) Geografski programi	11 809 ⁽¹⁾
(a) po geografskih območjih	
(i) Latinska Amerika	2 500
(ii) južna Azija	3813
(iii) severna in jugovzhodna Azija	2870
(iv) srednja Azija	1072
(v) Bližnji vzhod	545
(vi) druge države	251
(b) po področjih sodelovanja	
(i) človekove pravice, demokracija in dobro upravljanje	najmanj 15 %
(ii) vključujoča in trajnostna rast za človekov razvoj	najmanj 45 %
(2) Tematski programi	7 008
(a) svetovne javne dobrine in izzivi	5 101
(i) okolje in podnebne spremembe ⁽²⁾	27 %
(ii) trajnostna energija	12 %
(iii) človekov razvoj, vključno z dostojnim delom, socialno pravičnostjo in kulturo	25 %
od tega:	
— zdravje	najmanj 40 %
— izobraževanje, znanje in spretnosti	najmanj 17,5 %
— enakost spolov, krepitev vloge žensk ter zaščita pravic žensk in deklet; otroci in mladi, nediskriminacija; zaposlovanje, znanje in spretnosti, socialna zaščita in socialna vključenost; rast, delovna mesta in vključevanje zasebnega sektorja, kultura	najmanj 27,5 %
(iv) prehranska in živilska varnost in trajnostno kmetijstvo	29 %
(v) migracije in azil	7 %
Vsaj 50 % sredstev, pred uporabo označevalcev na podlagi metodologije OECD (Rio označevalci), bo namenjenih za podnebne ukrepe in z okoljem povezane cilje.	
(b) organizacije civilne družbe in lokalni organi	1 907
(3) Vseafriški program	845

⁽¹⁾ Od tega je 758 milijonov EUR nedodeljenih sredstev.⁽²⁾ Načeloma bodo sredstva enakomerno porazdeljena med okolje in podnebne spremembe.

Izjava Evropske komisije o strateškem dialogu z Evropskim parlamentom ⁽¹⁾

Evropska komisija bo na podlagi člena 14 PEU pred načrtovanjem Uredbe (EU) št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014–2020 in po začetnem posvetovanju z zadevnimi upravičenci, kjer je to ustrezno, opravila strateški dialog z Evropskim parlamentom. Evropska komisija bo Evropskemu parlamentu predstavila zadevne razpoložljive programske dokumente s predvidenimi okvirnimi dodelitvami na državo/regijo ter – znotraj držav/regij – s prednostnimi nalogami, možnimi rezultati in okvirnimi prednostnimi dodelitvami za geografske programe ter izbiro načinov pomoči (*). Evropska komisija bo Evropskemu parlamentu predstavila zadevne razpoložljive programske dokumente s tematskimi prednostnimi nalogami, možnimi rezultati, izbiro načinov pomoči (*) in dodeljenimi finančnimi sredstvi za take v tematskih programih predvidene prednostne naloge. Evropska komisija bo upoštevala stališče Evropskega parlamenta o tej zadevi.

Evropska komisija bo opravila strateški dialog z Evropskim parlamentom pri pripravi vmesnega pregleda in pred vsako znatno spremembo programskih dokumentov v obdobju veljavnosti te uredbe.

Evropska komisija bo na poziv Evropskega parlamenta pojasnila, kje so se upoštevala stališča Evropskega parlamenta v programskih dokumentih, ter vse druge nadaljnje ukrepe na podlagi strateškega dialoga.

⁽¹⁾ Evropska komisija bo zastopana na ravni pristojnega komisarja.

(*) Kjer je to ustrezno.

Izjava Evropskega parlamenta, Sveta Evropske unije in Evropske komisije o členu 5(2)(b)(ii) Uredbe (EU) št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014–2020

V zvezi z uporabo člena 5(2)(b)(ii) Uredbe (EU) št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014–2020 veljajo ob začetku veljavnosti navedene uredbe naslednje partnerske države izjemoma za upravičene do dvostranskega sodelovanja, med drugim zaradi postopnega zmanjševanja dodeljevanja razvojne pomoči: Kuba, Kolumbija, Ekvador, Peru in Južna Afrika.

Izjava Evropske komisije o členu 5 Uredbe (EU) št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014–2020

Evropska komisija bo zaprosila za mnenje Evropskega parlamenta pred spremembo uporabe člena 5(2)(b)(ii) Uredbe (EU) št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014–2020.

Izjava Evropske komisije o dodelitvi za osnovne storitve

Uredba št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014–2020 bi morala Uniji omogočiti, da prispeva k izpolnitvi skupne zaveze Unije k zagotavljanju neprekinjene podpore za človekov razvoj, da se izboljša življenje ljudi v skladu z razvojnimi cilji tisočletja. Vsaj 20 % pomoči, dodeljene na podlagi navedene uredbe, bo namenjene osnovnim socialnim storitvam, s poudarkom na zdravju in izobraževanju, ter sekundarnemu izobraževanju, pri čemer se priznava, da je nujno treba ohraniti določeno stopnjo prožnosti, na primer v primerih izredne pomoči. Podatki v zvezi s spoštovanjem te izjave bodo vključeni v letno poročilo iz člena 13 Uredbe št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o določitvi skupnih pravil in postopkov za izvajanje instrumentov Unije za zunanje ukrepanje.

Izjava Evropskega parlamenta o ukinitvi pomoči, dodeljene v okviru finančnih instrumentov

Evropski parlament opozarja, da Uredba (EU) št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014–2020, Uredba (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi evropskega instrumenta sosedstva, Uredba (EU) št. 234/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta partnerstva za sodelovanje s tretjimi državami ter Uredba (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) ne vsebujejo izrecne navedbe, da je pomoč mogoče ukiniti v primerih, kadar država upravičenka ne spoštuje osnovnih načel, razglašanih v posameznem instrumentu, ter zlasti načel demokracije, pravne države in spoštovanja človekovih pravic.

Evropski parlament meni, da bi vsaka ukinitve pomoči v okviru teh instrumentov spremenila celotno shemo finančne pomoči, dogovorjene v okviru rednega zakonodajnega postopka. Evropski parlament je kot zakonodajalec in ena od dveh vej proračunskega organa zato pristojen, da v celoti izvaja svoje posebne pravice v zvezi s tem, če bi bilo treba sprejeti tako odločitev.

UREDBA (EU) št. 234/2014 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**z dne 11. marca 2014****o vzpostavitvi instrumenta partnerstva za sodelovanje s tretjimi državami**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

drugimi državami in ozemlji z visokim ali srednjim dohodkom v različnih delih sveta.

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 207(2), 209(1) in 212(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽¹⁾,v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Unija bi si morala prizadevati za razvoj odnosov in vzpostavitev partnerstev s tretjimi državami. Ta uredba je nov in dopolnilen instrument, ki zagotavlja neposredno podporo zunanjim politikam Unije, pri čemer partnerstva za sodelovanje in dialoge o usmeritvah širi na področja in vsebine, ki presegajo razvojno sodelovanje. Nadgrajuje izkušnje, pridobljene z industrializiranimi državami ter državami in ozemlji z visokim dohodkom na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 1934/2006 ⁽³⁾.
- (2) Sodelovanje z državami, ozemlji in regijami v razvoju pri geografskih programih v okviru instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja, ustanovljenega z Uredbo (ES) št. 1905/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾, je skoraj v celoti omejeno na financiranje ukrepov, s katerimi naj bi zagotovili izpolnjevanje meril za uradno razvojno pomoč, kot jih je določil Odbor za razvojno pomoč Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (DAC-OECD).
- (3) Unija v tem desetletju nenehno krepi dvostranske odnose s številnimi industrializiranimi državami in ozemlji ter

- (4) Unija potrebuje zunanjepolitični finančni instrument s svetovnim dometom, ki bi omogočal financiranje ukrepov, ki morda ne veljajo za uradno razvojno pomoč, vendar so bistveni za poglobljanje in utrditev odnosov z zadevnimi tretjimi državami, zlasti z dialogi o usmeritvah in razvijanjem partnerstev. Ta novi instrument z inovativnim področjem uporabe in cilji bi moral ustvariti pozitivno okolje za poglobitev odnosov med Unijo in zadevnimi tretjimi državami ter bi moral prispevati k uveljavljanju temeljnih interesov Unije.

- (5) V interesu Unije je, da poglobi odnose in dialog z državami, v zvezi s katerimi ima Unija strateški interes za spodbujanje povezav, zlasti razvitimi državami in državami v razvoju, ki imajo vse pomembnejšo vlogo v svetovnih zadevah, vključno z globalnim upravljanjem, zunanjo politiko, mednarodnim gospodarstvom, večstranskimi forumi in organi, kot sta skupini G-8 in G-20, ter za odzivanje na izzive svetovnega pomena.

- (6) Unija mora vzpostaviti celovita partnerstva z novimi akterji na mednarodnem prizorišču, da bi spodbujala stabilen in vključujoč mednarodni red, si prizadevala za skupne svetovne javne dobrine, uveljavljala svoje temeljne interese in izboljšala poznavanje Unije v teh državah.

- (7) Področje uporabe te uredbe mora zajemati ves svet, da se lahko zagotovi ustrezna podpora ukrepom sodelovanja za krepitev odnosov s katero koli državo, v zvezi s katero ima Unija strateške interese, v skladu s cilji te uredbe.

- (8) V interesu Unije je, da še naprej spodbuja dialog in sodelovanje z državami, ki niso več upravičene do dvostranskih programov v okviru instrumenta za razvojno sodelovanje, ustanovljenega z Uredbo (EU) št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁵⁾ (instrument za razvojno sodelovanje).

- (9) Poleg tega je v interesu Unije, da ima vključujoče svetovne institucije, ki temeljijo na učinkoviti večstranskosti in da si prizadeva doseči ta cilji.

⁽¹⁾ ULC 391, 18.12.2012, str. 110.⁽²⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 11. decembra 2013 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 11. marca 2014.⁽³⁾ Uredba Sveta (ES) št. 1934/2006 z dne 21. decembra 2006 o oblikovanju instrumenta za financiranje sodelovanja z industrializiranimi državami in ozemlji ter drugimi državami in ozemlji z visokim dohodkom (UL L 405, 30.12.2006, str. 41).⁽⁴⁾ Uredba (ES) št. 1905/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja (UL L 378, 27.12.2006, str. 41).⁽⁵⁾ Uredba (EU) št. 233/2014 z dne 11. marca 2014 Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014-2020 (glej stran 44 tega Uradnega lista).

- (10) Unija bi morala na podlagi te uredbe podpirati izvajanje zunanje razsežnosti strategije Komisije iz njenega Sporočila z dne 3. marca 2010 z naslovom „Evropa 2020 za pametno, trajnostno in vključujočo rast“ (Evropa 2020), ki združuje tri stebre: gospodarskega, socialnega in okoljskega. Ta uredba bi morala podpirati zlasti uresničevanje ciljev v zvezi z globalnimi vprašanji, kot so podnebne spremembe, energetska varnost in učinkovita raba virov, prehod na bolj zeleno gospodarstvo, znanost, inovativnost in konkurenčnost, mobilnost, trgovina in naložbe, gospodarska partnerstva, sodelovanje s tretjimi državami glede poslovanja, zaposlovanja in zakonodaje, pa tudi boljši dostop podjetij Unije do trga, vključno z internacionalizacijo malih in srednjih podjetij. Spodbujati bi morala tudi javno diplomacijo, sodelovanje na področju izobraževanja in na akademskem področju ter dejavnosti ozaveščanja.
- (11) Eden velikih svetovnih izzivov, s katerimi se soočata Unija in širša mednarodna skupnost, je zlasti boj proti podnebnim spremembam. Na tem področju je nujno takojšnje mednarodno ukrepanje, za uresničitev ciljev Unije pa je potrebno sodelovanje s partnerskimi državami. Zato bi morala Unija okrepiti svoja prizadevanja za spodbujanje splošnega soglasja v tej zadevi. V skladu s sporočilom Komisije z dne 29. junija 2011 z naslovom „Proračun za strategijo Evropa 2020“, ki poziva Unijo, da naj delež svojega proračuna za podnebne ukrepe poveča na najmanj 20 %, bi morala ta uredba prispevati k doseganju navedenega cilja.
- (12) Nadnacionalni izzivi, kot so degradacija okolja, dostop do surovin in redkih zemeljskih elementov ter njihova trajnostna raba, zahtevajo vključujoč pristop, temelječ na pravilih.
- (13) Unija se je zavezala, da bo prispevala k uresničevanju svetovnih ciljev za biotsko raznovrstnost za leto 2020 in izvajala s tem povezano strategijo za mobilizacijo sredstev.
- (14) Unija se je zavezala, da bo v svojih odnosih s partnerji po svetu spodbujala dostojno delo za vse ter se zavzemala za ratifikacijo in učinkovito izvajanje mednarodno priznanih delovnih standardov in večstranskih okoljskih sporazumov.
- (15) Pomemben strateški interes Unije je pospešiti rast in ustvarjanje delovnih mest s spodbujanjem pravične in odprte trgovine in naložb na več- in dvostranski ravni ter s podpiranjem pogajanj za sporazume o trgovini in naložbah, katerih stranka je Unija, in njihovega izvajanja. Unija bi morala na podlagi te uredbe prispevati k ustvarjanju varnega okolja za izboljšanje priložnosti podjetij Unije, nenazadnje malih in srednjih podjetij, za trgovanje in naložbe po vsem svetu ter v ta namen med drugim podpirati zakonodajno sodelovanje in konvergenco, spodbujati upoštevanje mednarodnih standardov, izboljšati varstvo pravic intelektualne lastnine in odpraviti neupravičene ovire za dostop do trga.
- (16) V skladu s členom 21 Pogodbe o Evropski uniji (PEU), morajo Unijo pri njenem delovanju na mednarodni ravni voditi načela, ki so bila podlaga njenega nastanka, razvoja in širitve in ki jih želi spodbujati v svetu, in sicer demokracija, pravna država, univerzalnost in nedeljivost človekovih pravic in temeljnih svoboščin, spoštovanje človekovega dostojanstva, enakost in solidarnost ter spoštovanje načel Ustanovne listine Združenih narodov in mednarodnega prava.
- (17) Unija bi si morala prizadevati za čim bolj učinkovito rabo razpoložljivih virov, da bi zagotovila optimalni učinek svojega zunanjega delovanja. To bi bilo treba zagotoviti s skladnostjo in dopolnjevanjem instrumentov Unije za zunanje delovanje ter ustvarjanjem sinergije med to uredbo, drugimi instrumenti za financiranje zunanjega delovanja in drugimi politikami Unije. Prav tako bi se morali vzajemno krepiti tudi programi, zasnovani na podlagi instrumentov za financiranje zunanjega delovanja.
- (18) Da bi zagotovili prepoznavnost pomoči Unije med državljani držav upravičenk in državljeni Unije, bi bilo treba, kjer je to ustrezno, poskrbeti za ciljno usmerjeno komunikacijo in obveščanje z ustreznimi sredstvi.
- (19) Za uresničitev ciljev te uredbe je treba uporabiti diferenciran in prožen pristop glede ključnih partnerskih držav, ki upošteva njihove gospodarske, družbene in politične razmere ter posebne interese Unije, prednostne naloge njenih politik in strategij, ob tem pa ohraniti sposobnost posredovanja po vsem svetu, kjer koli je potrebno. Unija bi morala uporabljati celovit pristop k zunanji politiki, tudi glede sektorskih politik Unije.
- (20) Za zagotovitev izboljšanja učinkovitosti pri uveljavljanju in zaščiti svojih interesov v odnosih s tretjimi državami, bi morala Unija biti sposobna, da s sprejetjem posebnih ukrepov, ki niso zajeti v večletnih okvirnih programih, zagotovi prožen in pravočasen odziv na spreminjajoče se ali nepredvidene potrebe.

- (21) Kadar koli je ustrezno in mogoče, bi bilo treba cilje te uredbe uresničevati v posvetovanju z zadevnimi partnerji in zainteresiranimi stranmi, vključno z organizacijami civilne družbe in lokalnimi organi, ob upoštevanju pomembnosti njihovih vlog.
- (22) Zunanje delovanje Unije na podlagi te uredbe bi moralo prispevati k jasnim rezultatom (ki vključujejo dosežke, izide in učinke) v državah, ki prejemajo pomoč Unije. Kadar koli je ustrezno in mogoče, bi bilo treba rezultate zunanjega delovanja Unije in učinkovitost instrumenta, ustanovljenega s to uredbo, spremljati in ocenjevati na podlagi vnaprej določenih, jasnih, preglednih in merljivih kazalnikov, ki so po potrebi prilagojeni posamezni državi ter pri katerih se upoštevajo posebnosti in cilji navedenega instrumenta.
- (23) Pri sprejemanju ukrepov v okviru te uredbe bi morali po potrebi upoštevati resolucije in priporočila Evropskega parlamenta.
- (24) Da bi področje uporabe te uredbe prilagodili hitro spreminjajočim se razmeram v tretjih državah, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo za sprejemanje aktov v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije v zvezi s prednostnimi nalogami, določenimi v Prilogi. Zlasti je pomembno, da Komisija pri svojem pripravljalnem delu opravi ustrezna posvetovanja, vključno na ravni strokovnjakov. Komisija bi morala pri pripravi in oblikovanju delegiranih aktov zagotoviti, da so ustrezni dokumenti predloženi Evropskemu parlamentu in Svetu istočasno, pravočasno in na ustrezen način.
- (25) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾. Ob upoštevanju narave teh izvedbenih aktov, zlasti naravnosti njihovih politik ali finančnih posledic, bi bilo treba za njihovo sprejetje načeloma uporabiti postopek pregleda, razen za tehnične izvedbene ukrepe majhnega finančnega obsega.
- (26) Skupna pravila in postopki za izvajanje instrumentov Unije za financiranje zunanjega delovanja so določeni v Uredbi (EU) št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta⁽²⁾.
- (27) Ta uredba določa za njeno obdobje uporabe finančna sredstva, ki pomenijo v okviru letnega proračunskega postopka za Evropski parlament in Svet prednostni referenčni znesek v smislu točke 17 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 2. decembra 2013 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju⁽³⁾.
- (28) Organizacija in delovanje Evropske službe za zunanje delovanje sta določeni v Sklepu Sveta 2010/427/EU⁽⁴⁾.
- (29) Ker ciljev te uredbe, in sicer vzpostavitve partnerskega instrumenta za sodelovanje s tretjimi državami, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega ukrepa lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načeloma subsidiarnosti iz člena 5 PEU. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za uresničitev navedenih ciljev.
- (30) Obdobje uporabe te uredbe je primerno prilagoditi obdobju uporabe Uredbe Sveta (EU, Euratom) št. 1311/2013⁽⁵⁾. Zato bi bilo treba to uredbo uporabljati od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020–

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Predmet urejanja in cilji

1. Ta uredba vzpostavlja instrument partnerstva za sodelovanje s tretjimi državami (v nadaljnjem besedilu: instrument partnerstva) z namenom uveljavljanja in spodbujanja interesov Unije in skupnih interesov. Instrument partnerstva podpira ukrepe, ki omogočajo učinkovito in prožno uresničevanje ciljev, zastavljenih v dvostranskih, regionalnih ali večstranskih odnosih Unije s tretjimi državami, in prispeva k reševanju izzivov svetovnega pomena in zagotavlja ustrezno nadaljnje ukrepanje na podlagi odločitev, sprejetih na večstranski ravni.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o določitvi skupnih pravil in postopkov za izvajanje instrumentov Unije za financiranje zunanjega delovanja (glej stran 95 tega Uradnega lista).

⁽³⁾ UL C 373, 20.12.2013, str. 1.

⁽⁴⁾ Sklep Sveta 2010/427/EU z dne 26. julija 2010 o organizaciji in delovanju Evropske službe za zunanje delovanje (UL L 201, 3.8.2010, str. 30).

⁽⁵⁾ Uredba Sveta (EU, Euratom) št. 1311/2013 z dne 2. decembra 2013 o večletnem finančnem okviru za obdobje 2014–2020 (UL L 347, 20.12.2013, str. 884).

2. Ukrepi, ki se financirajo na podlagi tega instrumenta partnerstva, odražajo naslednje posebne cilje Unije:

- (a) podpiranje strategij Unije za dvostranska, regionalna in medregionalna partnerstva za sodelovanje s spodbujanjem dialoga o usmeritvah ter oblikovanjem skupnih pristopov k izzivom svetovnega pomena in odzivov nanje. Doseganje tega cilja se meri med drugim na podlagi napredka, ki ga ključne partnerske države dosežejo pri boju proti podnebnim spremembam ali pri uveljavljanju okoljskih standardov Unije;
- (b) izvajanje mednarodne razsežnosti strategije Evropa 2020. Doseganje tega cilja se meri s tem, v kolikšni meri ključne partnerske države upoštevajo politike in cilje strategije Evropa 2020;
- (c) izboljšanje dostopa do trgov partnerskih držav ter trgovinskih, naložbenih in poslovnih priložnosti za podjetja Unije – ob hkratni odpravi ovir za dostop do trga in naložb – prek gospodarskih partnerstev ter poslovnega in zakonodajnega sodelovanja. Doseganje tega cilja se meri na podlagi deleža Unije v zunanji trgovini s ključnimi partnerskimi državami ter trgovinskih in naložbenih tokov v partnerske države, katerim so izrecno namenjene dejavnosti, programi in ukrepi iz te uredbe;
- (d) krepitev splošnega razumevanja in prepoznavnosti Unije in njene vloge v svetu z javno diplomacijo, stiki med ljudmi, sodelovanjem na področju izobraževanja in na akademskem področju, sodelovanjem skupin možganskih trustov ter dejavnostmi ozaveščanja za uveljavljanje vrednot in interesov Unije. Doseganje tega cilja se lahko med drugim meri z javnomnenjskimi raziskavami ali vrednotenji.

Člen 2

Področje uporabe

1. Ta uredba podpira zlasti ukrepe sodelovanja z državami, s katerimi ima Unija strateški interes za spodbujanje povezav, zlasti z razvitimi državami in državami v razvoju, ki imajo vse vidnejšo vlogo v svetovnih zadevah, vključno v zunanji politiki, mednarodnem gospodarstvu in trgovini, večstranskih forumih in globalnem upravljanju ter reševanju izzivov svetovnega pomena, ali v katerih ima Unija druge pomembne interese.

2. Brez poseganja v odstavek 1 so lahko vse tretje države, regije in ozemlja upravičeni do sodelovanja na podlagi te uredbe.

Člen 3

Splošna načela

1. Unija si prizadeva z dialogom in sodelovanjem s tretjimi državami spodbujati, oblikovati in krepiti načela demokracije, enakopravnosti, spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter načela pravne države, na katerih temelji.

2. Za povečanje učinka pomoči Unije se uporabi diferenciran in prožen pristop, kadar je to ustrezno, pri oblikovanju sodelovanja s tretjimi državami, da bi se upoštevale njihove gospodarske, družbene in politične razmere ter posebni interesi, prednostne naloge politik in strategije Unije.

3. Unija spodbuja usklajen večstranski pristop k svetovnim izzivom ter krepí sodelovanje z mednarodnimi ali regionalnimi organizacijami in organi, vključno z mednarodnimi finančnimi institucijami ter agencijami, skladi in programi Združenih narodov, pa tudi drugimi dvostranskimi donatorji.

4. Unija si pri izvajanju te uredbe in oblikovanju politike, strateškega načrtovanja ter načrtovanja in izvajanja ukrepov, prizadeva zagotoviti skladnost in doslednost z drugimi področji zunanjega delovanja, zlasti z instrumentom za razvojno sodelovanje in z drugimi zadevnimi politikami Unije.

5. Kadar je ustrezno, ukrepi, ki se financirajo na podlagi te uredbe, temeljijo na politikah sodelovanja, določenih v instrumentih, kot so sporazumi, deklaracije in akcijski načrti, dogovorjeni med Unijo in zadevnimi mednarodnimi organizacijami ter med Unijo in zadevnimi tretjimi državami in regijami.

Ukrepi, financirani na podlagi te uredbe zajemajo tudi področja, povezana z uveljavljanjem posebnih interesov Unije, prednostnih nalog njenih politik in strategij.

6. Podpora Unije v okviru te uredbe se izvaja v skladu z Uredbo (EU) št. 236/2014.

Člen 4

Načrtovanje programov in okvirna dodelitev sredstev

1. Komisija sprejme večletne okvirne programe v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(3) Uredbe (EU) št. 236/2014.

2. V večletnih okvirnih programih se določijo strateški in/ali skupni interesi ter prednostne naloge Unije, pa tudi posebni cilji in pričakovani rezultati. Za države ali regije, za katere je bil sprejet skupni okvirni dokument, ki določa celovito strategijo Unije, večletni okvirni programi temeljijo na tem dokumentu.

3. V večletnih okvirnih programih se določijo tudi prednostna področja financiranja Unije ter očitata okvirna skupna dodelitev sredstev ter okvirna dodelitev sredstev po prednostnih področjih in po partnerskih državah ali skupinah partnerskih držav za zadevno obdobje, vključno s sodelovanjem v globalnih pobudah. Ti zneski se lahko po potrebi izrazijo v obliki razpona.

4. V večletnih okvirnih programih je lahko predviden znesek sredstev, nižji od 5 % skupne vsote, ki ni dodeljen prednostnemu področju ali partnerski državi oziroma skupini držav. Ta sredstva se dodelijo v skladu s členom 2(2), (3) in (5) Uredbe (EU) št. 236/2014.

5. Za namene spreminjanja večletnih okvirnih programov se lahko v ustrezno utemeljenih nujnih primerih uporabi postopek iz člena 16(4) Uredbe (EU) št. 236/2014.

6. Komisija lahko za doseg ciljev iz člena 1 pri sodelovanju s tretjimi državami upošteva geografsko bližino najbolj oddaljenih regij Unije ter čezmorskih držav in ozemelj.

7. Pri vsakršnem načrtovanju ali pregledu programov, ki se izvede po objavi vmesnega poročila o pregledu iz člena 17 Uredbe (EU) št. 236/2014 (v nadaljnjem besedilu: vmesno poročilo o pregledu), se upoštevajo rezultati, ugotovitve in zaključki iz navedenega poročila.

Člen 5

Tematske prednostne naloge

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 6 za spremembo tematskih prednostnih nalog, kakor so opredeljene v Prilogi k tej uredbi, katerim se na podlagi te uredbe dodeli pomoč Unije. Komisija po objavi vmesnega poročila o pregledu in na podlagi priporočil iz navedenega poročila sprejme delegirani akt za spremembo Priloge k tej uredbi do 31. marca 2018,

Člen 6

Izvajanje pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 5 je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 5 se prenese na Komisijo za obdobje veljavnosti te uredbe.

3. Pooblastilo iz člena 5 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. Z odločitvijo o preklicu preneha veljati prenos pooblastila, naveden v tej odločitvi. Odločitev začne učinkovati dan po njeni objavi v Uradnem listu Evropske unije ali na poznejši dan, ki je v njej določen. Odločitev ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

4. Takoj ko Komisija sprejme delegirani akt, o tem istočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

5. Delegirani akt, sprejet v skladu s členom 5, začne veljati le, če niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje delegiranemu aktu v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če sta pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestila Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 7

Odbor

Komisiji pomaga odbor za instrument partnerstva. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 8

Finančna sredstva

1. Finančna sredstva za izvajanje te uredbe za obdobje 2014–2020 znašajo 954 765 000 EUR.

Evropski parlament in Svet odobrita letne odobritve v okviru omejitve iz večletnega finančnega okvira.

2. V skladu s členom 18(4) Uredbe (EU) št. 1288/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ je za spodbujanje mednarodne razsežnosti visokega šolstva ukrepom za učno mobilnost v ali iz partnerskih držav, v smislu Uredbe (EU) št. 1288/2013 ter za sodelovanje in dialog o usmeritvah z organi, institucijami in organizacijami iz teh držav, dodeljenih približno 1 680 000 000 EUR iz različnih instrumentov za financiranje zunanjega delovanja, in sicer iz instrumenta za razvojno sodelovanje, evropskega instrumenta sosedstva, ustanovljenega z Uredbo (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾, instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II), ustanovljenega z Uredbo (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾ in instrumenta partnerstva. Za uporabo navedenih sredstev se uporablja Uredba (EU) št. 1288/2013

Sredstva bodo na voljo v obliki dveh večletnih dodelitev, ki bosta zajemali prva štiri oziroma preostala tri leta. Dodelitev teh sredstev se bo odražala v večletnih okvirnih programih, ki so določeni v tej uredbi, v skladu z opredeljenimi potrebami in prednostnimi nalogami zadevnih držav. Dodelitev sredstev se lahko v primeru nepredvidenih okoliščin večjih razsežnosti ali

pomembnih političnih sprememb revidira v skladu prednostnimi nalogami zunanjega delovanja Unije

3. Ukrepi, ki sodijo v področje uporabe Uredbe (EU) št. 1288/2013, so financirani na podlagi instrumenta partnerstva le, če niso upravičeni do financiranja na podlagi drugih instrumentov za financiranje zunanjega delovanja ter dopolnjujejo ali krepijo druge pobude v okviru te uredbe.

Člen 9

Evropska služba za zunanje delovanje

Ta uredba se uporablja v skladu s Sklepom 2010/427/EU.

Člen 10

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourgu, 11. marca 2014

Za Evropski parlament

Predsednik

M. SCHULZ

Za Svet

Predsednik

D. KOURKOULAS

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1288/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o uvedbi programa „Erasmus+“: program Unije za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport ter o razveljavitvi sklepov št. 1719/2006/ES, št. 1720/2006/ES in št. 1298/2008/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 50).

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi evropskega instrumenta sosedstva (glej stran 27 tega Uradnega lista)

⁽³⁾ Uredba (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) (glej stran 11 tega Uradnega lista)

PRILOGA

TEMATSKE PREDNOSTNE NALOGE V OKVIRU INSTRUMENTA PARTNERSTVA: SPLOŠNI OKVIR ZA NAČRTOVANJE PROGRAMOV

1. Cilj iz točke (a) člena 1(2):

Podpiranje strategij Unije za dvostranska, regionalna in medregionalna partnerstva za sodelovanje s spodbujanjem dialoga o usmeritvah ter oblikovanjem skupnih pristopov k izzivom svetovnega pomena in odzivov nanje.

- Podpora izvajanju sporazumov o partnerstvu in sodelovanju, akcijskih načrtov ter podobnih dvostranskih instrumentov.
- Poglobitev političnega in gospodarskega dialoga s tretjimi državami, ki imajo posebej pomembno vlogo v svetovnih zadevah, tudi glede zunanje politike.
- Podpora sodelovanju z zadevnimi tretjimi državami pri dvostranskih in svetovnih vprašanjih skupnega interesa.
- Spodbujanje ustreznega ukrepanja na podlagi sklepov mednarodnih forumov, kot je skupina G-20, ali njihovega usklajenega izvajanja.

Okrepitev sodelovanja pri soočanju s svetovnimi izzivi, zlasti glede podnebnih sprememb, energetske varnosti in varstva okolja.

- Spodbujanje prizadevanj v partnerskih državah za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, predvsem s spodbujanjem in podpiranjem ustreznih regulativnih in emisijskih standardov.
- Okrepitev prizadevanj za okolju prijaznejšo proizvodnjo in trgovino.
- Razvijanje sodelovanja na področju energije.
- Spodbujanje obnovljivih in trajnostnih virov energije.

2. Cilj iz točke (b) člena 1(2):

Izvajanje mednarodne razsežnosti strategije „Evropa 2020“, ki združuje tri stebre, in sicer gospodarskega, socialnega in okoljskega:

- Krepitev dialoga o usmeritvah in sodelovanja z zadevnimi tretjimi državami ob upoštevanju vseh področij, zajetih v strategiji „Evropa 2020“.
- Uveljavljanje notranjih politik Unije v odnosu s ključnimi partnerskimi državami in podpiranje tozadevnega regulativnega zbliževanja.

3. Cilj iz točke (c) člena 1(2):

Omogočanje in podpiranje gospodarskih in trgovinskih odnosov s partnerskimi državami:

- Spodbujanje varnega okolja za naložbe in poslovanje, vključno z varstvom pravic intelektualne lastnine, odpravljanjem ovir pri dostopu do trga in okrepljenim regulativnim sodelovanjem, ter priložnosti za blago in storitve Unije, zlasti na področjih, kjer ima Unija konkurenčno prednost, pa tudi mednarodnih standardov.
- Podpora pogajanjem za sporazume o trgovini in naložbah, katerih pogodbenica je Unija, ter njihovem izvajanju in uveljavljanju.

4. Cilj iz točke (d) člena 1(2):

- Okrepitev sodelovanja na področju visokega šolstva: okrepitev mobilnosti študentov in akademskega osebja, da se vzpostavijo partnerstva, katerih namen je izboljšati kakovost visokega šolstva in skupnih diplom, s čimer bi se olajšalo priznavanje akademskih nazivov (program Erasmus+).
 - Krepitev splošnega razumevanja Unije in njene prepoznavnosti: uveljavljanje vrednot in interesov Unije v partnerskih državah s krepitevijo javne diplomacije in dejavnostmi ozaveščanja v podporo ciljem tega instrumenta.
-

Izjava Evropske komisije o strateškem dialogu z Evropskim parlamentom ⁽¹⁾

Evropska komisija bo na podlagi člena 14 PEU pred načrtovanjem Uredbe (EU) št. 234/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta partnerstva za sodelovanje s tretjimi državami in po začetnem posvetovanju z zadevnimi upravičenci, kjer je to ustrezno, opravila strateški dialog z Evropskim parlamentom. Evropska komisija bo Evropskemu parlamentu predstavila zadevne razpoložljive programske dokumente s predvidenimi okvirnimi dodelitvami na državo/regijo ter – znotraj držav/regij – s prednostnimi nalogami, možnimi rezultati in okvirnimi prednostnimi dodelitvami za geografske programe ter izbiro načinov pomoči (*). Evropska komisija bo Evropskemu parlamentu predstavila zadevne razpoložljive programske dokumente s tematskimi prednostnimi nalogami, možnimi rezultati, izbiro načinov pomoči (*) in dodeljenimi finančnimi sredstvi za take v tematskih programih predvidene prednostne naloge. Evropska komisija bo upoštevala stališče Evropskega parlamenta o tej zadevi.

Evropska komisija bo opravila strateški dialog z Evropskim parlamentom pri pripravi vmesnega pregleda in pred vsako znatno spremembo programskih dokumentov v obdobju veljavnosti te uredbe.

Evropska komisija bo na poziv Evropskega parlamenta pojasnila, kje so se upoštevala stališča Evropskega parlamenta v programskih dokumentih, ter vse druge nadaljnje ukrepe na podlagi strateškega dialoga.

⁽¹⁾ Evropska komisija bo zastopana na ravni pristojnega komisarja.

(*) Kjer je to ustrezno.

Izjava Evropskega parlamenta o ukinitvi pomoči, dodeljene v okviru finančnih instrumentov

Evropski parlament opozarja, da Uredba (EU) št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014–2020, Uredba (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi evropskega instrumenta sosedstva, Uredba (EU) št. 234/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta partnerstva za sodelovanje s tretjimi državami ter Uredba (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) ne vsebujejo izrecne navedbe, da je pomoč mogoče ukiniti v primerih, kadar država upravičenka ne spoštuje osnovnih načel, razglašanih v posameznem instrumentu, ter zlasti načel demokracije, pravne države in spoštovanja človekovih pravic.

Evropski parlament meni, da bi vsaka ukinitvev pomoči v okviru teh instrumentov spremenila celotno shemo finančne pomoči, dogovorjene v okviru rednega zakonodajnega postopka. Evropski parlament je kot sozakovodajalec in ena od dveh vej proračunskega organa zato pristojen, da v celoti izvaja svoje posebne pravice v zvezi s tem, če bi bilo treba sprejeti tako odločitev.

UREDBA (EU) št. 235/2014 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**z dne 11. marca 2014****o vzpostavitvi instrumenta financiranja za demokracijo in človekove pravice po svetu**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 209 in 212 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽²⁾,v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Ta uredba je eden od instrumentov, ki zagotavljajo neposredno podporo zunanjim politikam Unije in nadomešča Uredbo (ES) št. 1889/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾. Vzpostavlja instrument financiranja za spodbujanje in podpiranje demokracije in človekovih pravic po svetu, ki omogoča zagotavljanje pomoči neodvisno od soglasja vlade in javnih organov zadevne tretje države.

(2) V členu 2 Pogodbe o Evropski uniji (PEU) je določeno, da Unija temelji na vrednotah spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin. Te vrednote so skupne državam članicam v družbi, ki jo označujejo pluralizem, nediskriminacija, strpnost, pravica, solidarnost ter enakost žensk in moških.

(3) V skladu s členom 2 in členom 3(3) PEU ter členom 8 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) je enakost žensk in moških temeljna vrednota in cilj Unije, zato Unija pri vseh dejavnostih spodbuja in vanje vključuje enakost spolov.

(4) Člen 21 PEU določa, da Unijo pri zunanjem delovanju vodijo načela, ki so bila podlaga njenemu nastanku, tj.

demokracija, pravna država, univerzalnost in nedeljivost človekovih pravic in temeljnih svoboščin, spoštovanje človekovega dostojanstva, načelo enakosti in solidarnosti ter spoštovanje načel Ustanovne listine Združenih narodov in mednarodnega prava.

(5) Spodbujanje človekovih pravic, demokracije, pravne države in dobrega upravljanja ter vključujoče in trajnostne rasti sta dva temeljna stebra razvojne politike Unije v okviru načel in ciljev zunanjega delovanja Unije. Zavezanost spoštovanju, spodbujanju in varovanju človekovih pravic ter demokratičnih načel je ključni element pogodbenih razmerij Unije s tretjimi državami.

(6) V Skupnem sporočilu Visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko in Evropske komisije z dne 12. decembra 2011 z naslovom „Človekove pravice in demokracija v središču zunanjega delovanja EU – za učinkovitejši pristop“ so predlagani specifični ukrepi za povečanje učinkovitosti in usklajenega pristopa Unije k človekovim pravicam in demokraciji.

(7) Namen vzpostavljenega instrumenta je prispevati k doseganju ciljev zunanjega delovanja Unije, vključno s cilji njene razvojne politike, zlasti ciljev iz skupne izjave Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, Evropskega parlamenta in Komisije o razvojni politiki Evropske unije z naslovom „evropsko soglasje“ in sporočila Komisije z dne 13. oktobra 2011 z naslovom „Povečanje učinka razvojne politike EU: agenda za spremembe“ in tistih iz politik Unije, ki so povezane s človekovimi pravicami, vključno s cilji iz strateškega okvira EU za človekove pravice in demokracijo ter akcijskim načrtom za človekove pravice in demokracijo, ki jih je Svet sprejel 25. junija 2012.

(8) Da bi v skladu s strateškim okvirom EU in akcijskim načrtom vključili načela človekovih pravic v izvajanje te uredbe, bi morala Unija uporabljati pristop, ki temelji na pravicah in zajema vse človekove pravice, tj. državljanske in politične, gospodarske, socialne ali kulturne.

(9) Prispevek Unije k demokraciji in pravni državi ter spodbujanju in varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin temelji na Splošni deklaraciji o človekovih pravicah, Mednarodnem paktu o političnih in državljanskih pravicah, Mednarodnem paktu o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah in na drugih instrumentih človekovih pravic, sprejetih v okviru Združenih narodov (ZN), kakor tudi zadevnih regionalnih instrumentih človekovih pravic.

⁽¹⁾ UL C 11, 15.1.2013, str. 81.

⁽²⁾ UL C 391, 18.12.2012, str. 110.

⁽³⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 11. decembra 2013 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 11. marca 2014.

⁽⁴⁾ Uredba (ES) št. 1889/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o uvedbi instrumenta financiranja za spodbujanje demokracije in človekovih pravic po svetu (UL L 386, 29.12.2006, str. 1).

- (10) Enakost spolov, pravice žensk, vključno s krepitvijo njihove vloge in položaja, in nediskriminacija so temeljne človekove pravice in so bistvene za socialno pravičnost ter odpravljanje neenakosti. Spodbujanje teh pravic bi morala biti horizontalna prednostna naloga te uredbe.
- (11) Demokracija in človekove pravice so neločljivo povezane in se vzajemno krepijo, kot je navedeno v sklepih Sveta z dne 18. novembra 2009 o podpori demokraciji v zunanjih odnosih EU. Temeljne svoboščine misli, vesti, veroizpovedi ali prepričanja, izražanja ter zbiranja in združevanja so osnovni pogoji za politični pluralizem, demokratični proces in odprto družbo, demokratični nadzor, notranja odgovornost in delitev oblasti pa so bistveni za ohranjanje neodvisnega sodstva in pravne države, ki sta potrebna za učinkovito varstvo človekovih pravic.
- (12) Naloga oblikovati in ohranjati kulturo človekovih pravic ter podpirati nastanek neodvisne civilne družbe, vključno s krepitvijo vloge take družbe v zadevnih državah in zagotavljanjem, da demokracija deluje za vse, kar je še zlasti nujno in težko v nastajajočih demokracijah, je v bistvu nenehen izziv, s katerim se mora spopadati predvsem prebivalstvo zadevne države, pri čemer pa se zavezanost mednarodne skupnosti ne sme zmanjšati. Zanj je potrebna tudi vrsta institucij, vključno z demokratičnimi nacionalnimi parlamenti in lokalnimi izvoljenimi skupščinami, ki zagotavljajo udeležbo, zastopanost, odzivnost in odgovornost. V tem okviru bi bilo treba posebno pozornost nameniti državam v tranziciji ter nestabilnim ali pokonfliktnim razmeram. Pri izvajanju te uredbe bi bilo treba upoštevati izkušnje in spoznanja pridobljena pri tranziciji k demokraciji v okviru politike širitve in sosedske politike Unije.
- (13) Za učinkovito, pregledno, pravočasno in prožno obravnavo teh vprašanj po izteku veljavnosti Uredbe (ES) 1889/2006 so še vedno potrebni posebna finančna sredstva in ločen instrument financiranja, ki lahko še naprej neodvisno deluje.
- (14) Pomoč Unije na podlagi te uredbe bi morala biti oblikovana tako, da se bo dopolnjevala z drugimi orodji za izvajanje politik Unije, ki so povezane z demokracijo in človekovimi pravicami. Ta orodja segajo od političnega dialoga in diplomatskih ukrepov do raznih instrumentov finančnega in tehničnega sodelovanja, vključno z geografskimi in tematskimi programi. Pomoč Unije bi morala tudi dopolnjevati krizne ukrepe v okviru instrumenta za prispevanje k stabilnosti in miru, vzpostavljenega z Uredbo (EU) št. 230/2014 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾, vključno z nujnimi ukrepi, potrebnimi v prvih fazah procesa tranzicije.
- (15) Unija v skladu s to uredbo zagotavlja pomoč, s katero se v partnerstvu s civilno družbo obravnavajo vprašanja v zvezi s človekovimi pravicami in demokratizacijo na globalni, regionalni, nacionalni in lokalni ravni. V tem okviru civilna družba zajema vse vrste socialnih ukrepov posameznikov ali skupin, neodvisnih od države, katerih dejavnosti prispevajo k spodbujanju človekovih pravic in demokracije, med drugim tudi zagovornikov človekovih pravic, kot so opredeljeni v Deklaraciji ZN o pravicah in odgovornosti posameznikov, skupin in družbenih organov za spodbujanje in varstvo splošno priznanih človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljnjem besedilu: deklaracija o zagovornikih človekovih pravic). Pri izvajanju te uredbe bi bilo treba ustrezno pozornost nameniti lokalnim strategijam za človekove pravice v Uniji.
- (16) Medtem ko morajo biti cilji v zvezi z demokracijo in človekovimi pravicami vedno bolj vključeni v vse instrumente za financiranje zunanjega delovanja, bi morala imeti pomoč Unije na podlagi te uredbe posebno dopolnilno in dodatno vlogo zaradi svojega globalnega značaja in neodvisnosti njenega ukrepanja od soglasja vlad in javnih organov zadevnih tretjih držav. Ta vloga bi morala omogočiti sodelovanje in partnerstvo s civilno družbo pri občutljivih vprašanjih glede človekovih pravic in demokracije, kot so uveljavljanje človekovih pravic migrantov in pravic prosilcev za azil ter notranje razseljenih oseb, ter zagotovilo prožen in nujen odziv na spreminjajoče se okoliščine ali potrebe upravičencev ali krizna obdobja. Ta uredba bi morala Uniji omogočiti oblikovanje in podporo specifičnim ciljem in ukrepom na mednarodni ravni, ki niso niti geografsko povezani niti se ne nanašajo na krizne razmere in pri katerih bi bil lahko potreben nadnacionalni pristop ali bi lahko vključevali dejavnosti znotraj Unije in tudi v več tretjih državah. Poleg tega bi morala ta uredba zagotoviti potreben okvir za dejavnosti, kot je podpora neodvisnim misijam za opazovanje volitev, ki jih izvaja Unija, ki zahtevajo usklajenost politike, enoten sistem upravljanja in skupne standarde izvajanja.
- (17) Razvoj in krepitev demokracije v skladu s to uredbo lahko vključuje zagotavljanje strateške podpore nacionalnim demokratičnim parlamentom in ustavodajnim skupščinam, zlasti pri krepitvi njihovih zmogljivosti za podpiranje in pospeševanje procesov demokratičnih reform.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 230/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za prispevanje k stabilnosti in miru (glej stran 1 tega Uradnega lista)

- (18) Unija bi morala nameniti posebno pozornost državam in nujnim primerom, ko so človekove pravice in temeljne svoboščine najbolj ogrožene in ko je nespoštovanje teh pravic in svoboščin zlasti izrazito in sistematično. V takih primerih bi morale biti politične prednostne naloge spodbujanje spoštovanja ustreznih mednarodnih instrumentov, zagotavljanje oprijemljive podpore in sredstev ukrepanja lokalni civilni družbi ter prispevanje k njenemu delu, ki se izvaja v zelo težkih okoliščinah. V takih državah oziroma primerih in za odziv na nujne potrebe po zaščiti zagovornikov človekovih pravic in aktivistov za demokracijo bi se Unija morala biti sposobna prožno in pravočasno odzivati z uporabo hitrejših in prožnejših upravnih postopkov ter vrsto mehanizmov financiranja. Temu bi se moralo slediti zlasti, ko bi lahko izbira postopka neposredno vplivala na učinkovitost ukrepov ali bi bili lahko upravičenci zaradi te izbire izpostavljeni resnemu ustrahovanju, povračilnim ukrepom ali drugim vrstam tveganj
- (19) V konfliktnih razmerah bi morala Unija vse sprte strani spodbujati, da izpolnjujejo svoje pravne obveznosti na podlagi mednarodnega humanitarnega prava skladno z ustreznimi smernicami Unije. Poleg tega bi morala zlasti v državah v tranziciji pomoč Unije na podlagi te uredbe podpirati ugodno okolje, v katerem se bodo lahko pojavili politični akterji, ki se bodo zavzemali za demokratičen pluralističen večstrankarski sistem. Ta uredba bi morala biti namenjena tudi spodbujanju demokratičnih struktur, delitve pristojnosti in odgovornih javnih organov.
- (20) Misije za opazovanje volitev, ki jih izvaja Unija, pomembno in uspešno prispevajo k demokratičnim procesom v tretjih državah. Vseeno pa je spodbujanje in podpora demokraciji precej več kot zgolj sodelovanje v volilnem postopku, zato bi bilo treba upoštevati vse stopnje v volilnem ciklu. Odhodki za misije za opazovanje volitev, ki jih izvaja Unija, zato ne bi smeli predstavljati nesorazmerne zneska glede na celotna razpoložljiva sredstva na podlagi te uredbe.
- (21) Treba bi bilo poudariti pomen ustanovitve mesta posebnega predstavnika EU za človekove pravice (PPEU). Ta bi moral prispevati k enotnosti, doslednosti in učinkovitosti delovanja Unije in politike človekovih pravic ter bi moral pomagati zagotavljati dosledno uporabo vseh instrumentov Unije in ukrepov držav članic pri uresničevanju političnih ciljev Unije.
- (22) Unija bi si morala prizadevati za čim bolj učinkovito rabo razpoložljivih virov, da bi zagotovila optimalni učinek svojega zunanjega delovanja. To bi bilo treba doseči z uskladitvijo in dopolnjevanjem instrumentov Unije za zunanje delovanje ter ustvarjanjem sinergije med to uredbo, drugimi instrumenti za financiranje zunanjega delovanja in drugimi politikami Unije. Prav tako bi se morali vzajemno krepiti tudi programi, zasnovani na podlagi instrumentov za financiranje zunanjega delovanja.
- (23) Unija in države članice bi si morale prizadevati za redno izmenjavo informacij in se že v zgodnji fazi postopka načrtovanja programov posvetujejo med seboj zaradi večje komplementarnosti svojih dejavnosti. Unija bi se morala posvetovati tudi z drugimi donatorji in zadevnimi akterji.
- (24) Komisija in Evropska služba za zunanje delovanje (ESZD) bi morali, kot je primerno, zagotavljati redno izmenjavo mnenj in informacij z Evropskim parlamentom. Poleg tega bi bilo treba Evropskemu parlamentu in Svetu zagotoviti dostop do dokumentov, da bi lahko uresničevala pravico do nadzora v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ na informiran način. Ukrepi, sprejeti v okviru te uredbe, bi morali ustrezno upoštevati stališča Evropskega parlamenta in Sveta.
- (25) Unija bi si morala, po potrebi tudi prek svojih delegacij, prizadevati za redno izmenjavo informacij in posvetovanja s civilno družbo na vseh ravneh, tudi v tretjih državah, tako zgodaj v postopku načrtovanja programov, kot je primerno, da bi olajšali sodelovanje civilne družbe in zagotovili, da ima civilna družba pomembno vlogo v tem procesu.
- (26) Da bi področje uporabe te uredbe prilagodili hitro spreminjajoči se realnosti v tretjih državah, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 PDEU sprejme akte v zvezi s prednostnimi nalogami, določenimi v Prilogi. Zlasti je pomembno, da Komisija pri svojem pripravljalnem delu opravi ustrezna posvetovanja, vključno na ravni strokovnjakov. Komisija bi morala pri pripravi in oblikovanju delegiranih aktov zagotoviti, da so ustrezni dokumenti predloženi Evropskemu parlamentu in Svetu istočasno, pravočasno in na ustrezen način.
- (27) Izvedbena pooblastila v zvezi z načrtovanjem in financiranjem ukrepov iz te uredbe bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011. Ob upoštevanju narave teh izvedbenih aktov, zlasti njihove usmeritve glede politik ali njihovih finančnih posledic, bi bilo treba za njihovo sprejetje načeloma uporabiti postopek pregleda, razen za tehnične izvedbene ukrepe majhnega finančnega obsega.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

- (28) Splošna pravila in postopki za izvajanje instrumentov Unije za financiranje zunanjega delovanja so določeni v Uredbi (EU) št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾.
- (29) Ta uredba določa za celotno obdobje uporabe finančna sredstva, ki pomenijo v okviru letnega proračunskega postopka za Evropski parlament in Svet prednostni referenčni znesek v smislu točke 17 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 2. decembra 2013 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju ⁽²⁾.
- (30) Organizacija in delovanje ESZD sta določena v Sklepu Sveta 2010/427/EU ⁽³⁾.
- (31) Ker ciljev te uredbe, in sicer spodbujanja demokracije in človekovih pravic po vsem svetu, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi njihovega obsega in učinkov lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 PEU. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
- (32) Primerno je zagotoviti nemoten prehod brez prekinitev med Uredbo (ES) št. 1889/2006 in to uredbo ter obdobje uporabe te uredbe prilagoditi obdobju uporabe Uredbe Sveta (EU, Euratom) št. 1311/2013 ⁽⁴⁾. Zato bi bilo treba to uredbo uporabljati od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Predmet urejanja in cilji

Ta uredba vzpostavlja evropski instrument za demokracijo in človekove pravice (EIDČP) za obdobje 2014–2020, na podlagi katerega Unija zagotavlja pomoč za razvoj ter utrjevanje demokracije in pravne države ter spoštovanje vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o določitvi skupnih pravil in postopkov za izvajanje instrumentov Unije za zunanje delovanje (glej stran 95 tega Uradnega lista).

⁽²⁾ UL C 373, 20.12.2013, str. 1.

⁽³⁾ Sklep Sveta 2010/427/EU z dne 26. julija 2010 o organizaciji in delovanju Evropske službe za zunanje delovanje (UL L 201, 3.8.2010, str. 30).

⁽⁴⁾ Uredba Sveta (EU, Euratom) št. 1311/2013 z dne 2. decembra 2013 o večletnem finančnem okviru za obdobje 2014–2020 (UL L 347, 20.12.2013, str. 884).

Cilji take pomoči so zlasti:

- (a) podpora, razvoj in utrjevanje demokracije v tretjih državah s spodbujanjem participativne in predstavniške demokracije, krepitev celotnega demokratičnega cikla, zlasti z dejavnejšo vlogo civilne družbe v tem ciklu, in krepitev pravne države ter izboljšanje zanesljivosti volilnih postopkov, zlasti z misijami za opazovanje volitev, ki jih izvaja Unija.
- (b) boljše spoštovanje in upoštevanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, kakor so razglašene v Splošni deklaraciji o človekovih pravicah ZN in drugih mednarodnih in regionalnih instrumentih človekovih pravic, ter krepitev njihovega varstva, spodbujanja, izvajanja in spremljanja, zlasti s podporo zadevnim organizacijam civilne družbe, zagovornikom človekovih pravic in žrtvam zatiranja in zlorab;

Člen 2

Področje uporabe

1. Pomoč Unije se osredotoča na:

- (a) podporo in spodbujanje participativne in predstavniške demokracije, v skladu s splošnim pristopom demokratičnega cikla, tudi parlamentarne demokracije, in postopkov demokratizacije, zlasti prek organizacij civilne družbe na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni, med drugim pri:
- (i) spodbujanju svobode zbiranja in združevanja, neoviranega gibanja oseb, svobode izražanja mnenja in izražanja, tudi političnega, umetniškega in kulturnega, neoviranega dostopa do informacij, medijske svobode in neodvisnosti pluralnih medijev, tako tradicionalnih kot tistih, ki temeljijo na informacijski in komunikacijski tehnologiji, svobode interneta in ukrepov za odpravljanje upravnih ovir pri uresničevanju teh svoboščin, vključno z bojem proti cenzuri, zlasti s sprejetjem in izvajanjem ustrezne zakonodaje;
- (ii) krepitvi pravne države, spodbujanju neodvisnosti sodstva in zakonodaje, podpiranju in vrednotenju pravnih in institucionalnih reform in njihovemu izvajanju, spodbujanju dostopa do sodnega varstva ter podpori nacionalnim institucijam za človekove pravice;
- (iii) spodbujanju in krepitvi Mednarodnega kazenskega sodišča, ad hoc mednarodnih kazenskih sodišč in tranzicijskih sodnih postopkov ter mehanizmov za resnico in spravo;
- (iv) podpiranju prehoda v demokracijo in reform za doseg učinkovite ter pregledne demokratične in notranje odgovornosti in nadzora, vključno z nadzorom sektorjev varnosti in sodstva, ter izboljšanju ukrepov za preprečevanje korupcije;

- (v) spodbujanju političnega pluralizma, demokratične politične zastopanosti in politične udeležbe žensk in moških pri demokratičnih reformnih procesih na lokalni, regionalni in državni ravni, tako v vlogi volivcev kot kandidatov, pri čemer je še zlasti pomembna udeležba članov skupin, odrinjenih na družbeni rob, ter drugih ogroženih skupin;
- (vi) krepitevi lokalne demokracije z zagotavljanjem boljšega sodelovanja med organizacijami civilne družbe in lokalnimi organi, ter s tem izboljšati politično zastopanje na ravni, ki je najbližja državljanom;
- (vii) spodbujanju enakopravne udeležbe žensk in moških v družbenem, gospodarskem in političnem življenju, podpori enakosti spolov, sodelovanju žensk v postopkih sprejemanja odločitev in politični zastopnosti žensk, zlasti v postopkih politične tranzicije, demokratizacije in izgradnje države;
- (viii) spodbujanju enakopravne udeležbe invalidov v socialnem, gospodarskem in političnem življenju, vključno s poenostavljenim uresničevanjem povezanih svoboščin, ter spodbujanju enakih možnosti, nediskriminacije in političnega zastopanja;
- (ix) podpori ukrepom za lajšanje mirne sprave med posameznimi segmenti družb, vključno s podporo ukrepom za krepitev zaupanja v zvezi s človekovimi pravicami in demokratizacijo;
- (b) spodbujanje in varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin, kakor so razglašene v Splošni deklaraciji o človekovih pravicah ZN ter drugih mednarodnih in regionalnih instrumentih na področju državljanskih, političnih, gospodarskih, socialnih in kulturnih pravic, zlasti prek organizacij civilne družbe, med drugim v zvezi z:
- (i) odpravo smrtna kazni in uvedbo moratorijev z namenom njene odprave, ter, kjer smrtna kazen še vedno obstaja, zavzemanjem za njeno odpravo in za spoštovanje minimalnih mednarodnih standardov;
- (ii) preprečevanjem mučenja, grdega in drugega krutega, nečloveškega in ponižujočega ravnanja ali kaznovanja in prisilnih izginotij ter rehabilitacijo žrtev mučenja;
- (iii) podporo, zaščito in pomočjo zagovornikom človekovih pravic, vključno z obravnavanjem njihovih nujnih potreb po zaščiti, v skladu s členom 1 deklaracije ZN o zagovornikih človekovih pravic; ti cilji, vključno z dolgotrajno pomočjo in dostopom do zatočišč, bi lahko bili vključeni v mehanizem zagovornikov človekovih pravic;
- (iv) bojem proti rasizmu in ksenofobiji ter diskriminaciji na kakršni koli podlagi, vključno na podlagi spola, rase, barve kože, kaste, etničnega ali socialnega porekla, genetskih značilnosti, jezika, veroizpovedi ali prepričanja, političnega ali drugega mnenja, pripadnosti narodnostni manjšini, premoženja, rojstva, invalidnosti, starosti, spolne usmerjenosti ali spolne identitete;
- (v) svobodo misli, vesti in veroizpovedi ali prepričanja, vključno z ukrepi za odpravo vseh oblik sovraštva, nestrpnosti in diskriminacije na podlagi veroizpovedi ali prepričanja ter s krepitevijo strpnosti in spoštovanja verske in kulturne raznolikosti znotraj ene skupnosti in med več različnimi skupnostmi;
- (vi) pravicami avtohtonega prebivalstva, kakor so razglašene v Deklaraciji ZN o pravicah avtohtonih prebivalcev, med drugim s poudarkom pomena njihovega vključevanja v pripravo projektov, ki se nanašajo nanje, ter zagotavljanjem podpore za poenostavitev njihove interakcije z mednarodnimi mehanizmi in sodelovanje v njih;
- (vii) pravicami pripadnikov nacionalnih ali etičnih, verskih in jezikovnih manjšin, kakor so razglašene v Deklaraciji ZN o pravicah pripadnikov nacionalnih ali etičnih, verskih in jezikovnih manjšin;
- (viii) pravicami lezbijk, gejev, biseksualcev, transseksualcev in interseksualcev (LGBTI), vključno z ukrepi za dekriminizacijo homoseksualnosti ter bojem proti nasilju in pregonu na podlagi homofobije in transfobije, in spodbujanjem svobode zbiranja, združevanja in izražanja za pripadnike skupine LGBTI;
- (ix) pravicami žensk, kakor so določene v Konvenciji ZN o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk in v izbirnih protokolih k tej konvenciji, vključno z ukrepi za preprečevanje vseh oblik nasilja nad ženskami in dekleti, zlasti pohabljanja ženskih spolnih organov, prisilnih in dogovorjenih porok, zločinov iz časti, nasilja v družini in spolnega nasilja ter trgovine z ženskami in dekleti;
- (x) pravicami otrok, kakor so določene v Konvenciji ZN o pravicah otrok in izbirnih protokolih k tej konvenciji, vključno s preprečevanjem dela otrok, trgovine z otroki in otroške prostitucije, novačenjem in uporabo otrok vojakov ter zaščito pred diskriminacijo ne glede na raso, barvo kože, spol, jezik, vero ali prepričanje, politično ali drugo mnenje, narodnost, etnično ali socialno poreklo, premoženje, invalidnost, rojstvo ali drugi status;
- (xi) pravicami invalidov, kakor so opredeljene v Konvenciji ZN o pravicah invalidov;

- (xii) gospodarskimi, socialnimi in kulturnimi pravicami vključno s pravico do ustreznega življenjskega standarda ter temeljnimi delovnimi standardi;
 - (xiii) družbeno odgovornostjo podjetij, zlasti z izvajanjem vodilnih načel ZN o podjetništvu in človekovih pravicah ter svobodi podjetniške pobude, kot je določena v členu 16 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah;
 - (xiv) izobraževanjem, usposabljanjem in spremljanjem na področju človekovih pravic in demokracije;
 - (xv) podporo lokalnim, regionalnim, nacionalnim ali mednarodnim organizacijam civilne družbe, ki sodelujejo pri varstvu, spodbujanju ali zagovarjanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
 - (xvi) spodbujanjem boljših pogojev in spremljanjem standardov v zaporih, ki morajo upoštevati človekovo dostojanstvo in temeljne pravice;
- (c) utrjevanjem mednarodnega okvira za varstvo človekovih pravic, pravičnosti, enakosti spolov, pravne države in demokracije ter za spodbujanje mednarodnega humanitarnega prava, zlasti z:
- (i) zagotavljanjem podpore mednarodnim in regionalnim instrumentom in organom na področju človekovih pravic, pravičnosti, pravne države in demokracije;
 - (ii) spodbujanjem sodelovanja civilne družbe z mednarodnimi in regionalnimi medvladnimi organizacijami ter podpiranjem dejavnosti civilne družbe, vključno s krepitvijo zmogljivosti nevladnih organizacij, z namenom spodbujanja in spremljanja izvajanja mednarodnih in regionalnih instrumentov za človekove pravice, pravičnost, pravno državo in demokracijo;
 - (iii) usposabljanjem in širjenjem informacij o mednarodnem humanitarnem pravu ter podporo njegovemu izvajanju;
- (d) krepitev zaupanja v demokratične volilne postopke in institucije ter izboljšanje njihove zanesljivosti in preglednosti v celotnem volilnem postopku, zlasti z:
- (i) napotitvijo misij za opazovanje volitev, ki jih izvaja Unija, in drugih ukrepov za spremljanje volilnih postopkov;
 - (ii) prispevanjem k razvoju zmogljivosti domačih organizacij civilne družbe za opazovanje volitev na regionalni in lokalni ravni ter podpiranjem njihovih pobud za krepitev udeležbe v volilnem postopku, kakor tudi nadaljnega ukrepanja v zvezi z njim;
 - (iii) podpornimi ukrepi, namenjenimi doslednemu vključevanju volilnih postopkov v demokratični cikel ter razširjanju informacij o in izvajanju priporočil misij za opazovanje volitev, ki jih izvaja Unija, zlasti v sodelovanju z organizacijami civilne družbe ter ustreznimi javnimi organi, tudi parlamenti in vladami, v skladu s to uredbo;
 - (iv) spodbujanjem mirnega izida volilnih postopkov, zmanjšanjem nasilja v času volitev in sprejetjem verodostojnih rezultatov s strani vseh segmentov družbe.
2. V zvezi z vsemi ukrepi iz te uredbe se, kadar je potrebno, upoštevajo načela nediskriminacije iz kakršnih koli razlogov, vključevanja enake zastopanosti spolov, udeležbe in krepitve moči, pa tudi odgovornost, odprtost in preglednost.
3. Ukrepi iz te uredbe se izvajajo na ozemlju tretjih držav ali so neposredno povezani z razmerami v tretjih državah ali z ukrepi na globalni ali regionalni ravni.
4. Pri ukrepih iz te uredbe se upoštevajo značilnosti kriz ali nujnih razmer ter držav ali razmer, v katerih so resno ogrožene temeljne svoboščine, v katerih je varnost ljudi najbolj ogrožena ali v katerih organizacije za človekove pravice in zagovorniki človekovih pravic delujejo v najtežjih pogojih.

Člen 3

Usklajenost, povezanost in dopolnjevanje pomoči Unije

1. Pomoč Unije na podlagi te uredbe je skladna s splošnim okvirom zunanjega delovanja Unije in dopolnjuje pomoč, ki jo zagotavljajo drugi instrumenti ali sporazumi zunanje pomoči.
2. Da bi povečali učinkovitost, povezanost in doslednost zunanjega delovanja Unije, si Unija in države članice prizadevajo za redno izmenjavo informacij in se že v zgodnji fazi postopka načrtovanja programov posvetujejo med seboj, da bi tako spodbudile dopolnjevanje in usklajenost med svojimi dejavnostmi, tako na ravni odločanja kot tudi na terenu. Taka posvetovanja lahko vodijo v skupno načrtovanje programov in skupne dejavnosti med Unijo in državami članicami. Unija se posvetuje tudi z drugimi donatorji in akterji.
3. Komisija ali ESZD, kakor je primerno, zagotavlja redno izmenjavo mnenj in informacij z Evropskim parlamentom.
4. Unija si prizadeva za redne izmenjave informacij s civilno družbo, s katero se tudi posvetuje, in sicer na vseh ravneh, tudi v tretjih državah. Unija zlasti zagotovi, kadar je to mogoče in v skladu s ustreznimi postopki, tehnične smernice in podporo v zvezi s postopkom prijave za pomoč.

Člen 4

Splošni okvir za načrtovanje programov in izvajanje

1. Pomoč Unije na podlagi te uredbe se izvaja v skladu z Uredbo (EU) št. 236/2014 in z naslednjimi ukrepi:

- (a) strateškimi dokumenti iz člena 5 in njihovimi spremembami, kadar je ustrezno;
- (b) letnimi akcijskimi programi, posameznimi ukrepi in podpor-nimi ukrepi iz členov 2 in 3 Uredbe (EU) št. 236/2014;
- (c) posebnimi ukrepi iz člena 2 Uredbe (EU) št. 236/2014.

2. Vsakršno načrtovanje ali pregled programov, ki se izvede po objavi vmesnega poročila o pregledu iz člena 17 Uredbe (EU) št. 236/2014 (v nadaljnjem besedilu: vmesno poročilo o pregledu), upošteva rezultate, ugotovitve in zaključke iz navede-nega poročila.

Člen 5

Strateški dokumenti

1. Strateški dokumenti določajo strategijo Unije za pomoč iz te uredbe, ki temelji na prednostnih nalogah Unije, mednarodnih razmerah in dejavnostih glavnih partnerjev. Biti morajo skladni s splošnim namenom, cilji, področjem uporabe in načeli iz te uredbe.

2. Strateški dokumenti določajo prednostna področja, ki jih je Unija izbrala za financiranje v obdobju veljavnosti te uredbe, specifične cilje, pričakovane rezultate in kazalce uspešnosti. Navajajo tudi okvirna dodeljena finančna sredstva v celoti in po prednostnih področjih ter po potrebi v obliki razpona.

3. Strateški dokumenti se odobrijo po postopku pregleda iz člena 16(3) Uredbe (EU) št. 236/2014. Strateški dokumenti se posodobijo v skladu z enakim postopkom, kadar to zahtevajo pomembne spremembe okoliščin in politike.

Člen 6

Tematske prednostne naloge in prenos pooblastil

Posebni cilji in prednostne naloge, ki se izvajajo s pomočjo Unije na podlagi te uredbe, so navedeni v Prilogi.

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov za spremembo tematskih prednostnih nalog iz Priloge. Po objavi vmesnega poročila o pregledu in na podlagi priporočil iz tega poročila Komisija do 31. marca 2018 sprejme delegirani akt za spremembo Priloge.

Člen 7

Izvajanje pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 6 je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 6 se prenese na Komisijo za obdobje veljavnosti te uredbe.

3. Pooblastilo iz člena 6 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. Z odločitvijo o preklicu preneha veljati prenos pooblastila, naveden v tej odločitvi. Odločitev začne učinkovati dan po njeni objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je v njej določen. Odločitev ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

4. Takoj ko Komisija sprejme delegirani akt, o tem takoj isto-časno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

5. Delegirani akt, sprejet v skladu s členom 6, začne veljati le, če niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje delegiranemu aktu v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestila Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 8

Odbor

Komisiji pomaga Odbor za demokracijo in človekove pravice. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 9

Dostop do dokumentov

Da bi zagotovili, da lahko Evropski parlament in Svet svoja pooblastila za preglede izvajata na podlagi vseh informacij, se jima zagotovi dostop do vseh dokumentov EIDČP, ki so rele-vantni za izvajanje njunih pooblastil, v skladu z veljavnimi pravili.

Člen 10

Finančna sredstva

Finančna sredstva za izvajanje te uredbe za obdobje 2014–2020 znašajo 1 332 752 000 EUR.

Evropski parlament in Svet odobrita letne odobritve v okviru omejitve iz večletnega finančnega okvira.

Člen 11

Evropska služba za zunanje delovanje

Ta uredba se uporablja v skladu s Sklepom 2010/427/EU.

Člen 12

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourgu, 11. marca 2014

Za Evropski parlament

Predsednik

M. SCHULZ

Za Svet

Predsednik

D. KOURKOULAS

PRILOGA

Posebni cilji in prednostne naloge v okviru EIDČP

Strateški okvir Unije za namene EIDČP temelji na petih ciljih, ki so opisani v tej prilogi.

1. Cilj 1 – Podpora človekovim pravicam in njihovim zagovornikom v najbolj tveganih razmerah

Ukrepi za uresničevanje tega cilja bodo zagotovili uspešno podporo zagovornikom človekovih pravic, ki so izpostavljeni največjim tveganjem v razmerah, kjer so temeljne svoboščine najbolj ogrožene. EIDČP bo med drugim prispeval k odzivanju na najnujnejše potrebe zagovornikov človekovih pravic; prav tako bo zagotavljal srednjeročno in dolgoročno podporo, ki bo njim in civilni družbi omogočila opravljanje njihovega dela. Pri ukrepih bodo upoštevani sedanji skrb vzbujajoči trendi oženja prostora za civilno družbo.

2. Cilj 2 – Podpora za druge prednostne naloge Unije na področju človekovih pravic

Ukrepi za uresničevanje tega cilja bodo usmerjeni na dejavnosti, kjer Unija prinaša dodano vrednost ali posebno tematsko zavezo (npr. sedanje in prihodnje smernice Unije na področju človekovih pravic, ki jih je sprejel Svet, ali resolucije Evropskega parlamenta), v skladu s členom 2. Ukrepi bodo skladni s prednostnimi nalogami, določenimi v strateškem okviru EU in načrtu ukrepov za človekove pravice in demokracijo.

Ukrepi za uresničevanje tega cilja bodo med drugim podpirali človekovo dostojanstvo (zlasti preprečevanje uporabe smrtnih kazni in mučenja ter drugega krutega, nehumanega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja), ekonomske, socialne in kulturne pravice, preprečevanje nekaznovanosti in diskriminacije v vseh oblikah ter pravice žensk in enakost spolov. Pozornost bo namenjena tudi novim vprašanjem, ki se pojavljajo na področju človekovih pravic.

3. Cilj 3 – Podpora demokraciji

Ukrepi za uresničevanje tega cilja bodo podpirali miroljubne prodemokratske akterje v tretjih državah, da bi izboljšali participativno in reprezentativno demokracijo ter preglednost in odgovornost. Ukrepi bodo usmerjeni na konsolidacijo političnega udejstvovanja in zastopnosti ter zavzemanje za demokracijo.

Obravnavani bodo vsi vidiki demokratizacije, med drugim tudi pravna država in spodbujanje ter zaščita civilnih in političnih pravic, kot je svoboda izražanja v spletnem in nespletnem okolju ter svoboda zbiranja in združevanja. To vključuje aktivno sodelovanje v razvijajoči se metodološki razpravi v zvezi s podporo za demokracijo.

Po potrebi bodo pri ukrepih upoštevana priporočila misij za opazovanje volitev, ki jih izvaja Unija.

4. Cilj 4 – Misije za opazovanje volitev, ki jih izvaja Unija

Ukrepi za uresničevanje tega cilja bodo usmerjeni na opazovanje volitev, kar bo prispevalo k boljši preglednosti in večjemu zaupanju v volilne procese, kar je del širšega spodbujanja in podpore demokratičnim procesom, kot je opisano v cilju 3.

Obsežne misije za opazovanje volitev, ki jih izvaja Unija, so na splošno priznane kot vodilni projekti Unije na področju zunanjega delovanja in ostajajo najpomembnejša oblika ukrepov za uresničevanje tega cilja.

So najprimernejši za zagotavljanje ocene volilnih procesov na podlagi informacij in priporočil za njihovo izboljšanje v prihodnosti, v okviru sodelovanja in političnega dialoga med Unijo in tretjimi državami. Pristop, ki zlasti vključuje vse stopnje volilnega cikla, vključno z nadaljevalnimi dejavnostmi, bo dodatno razvit z dopolnilnimi ukrepi med dvostranskim načrtovanjem programov in projekti EIDČP.

5. Cilj 5 – Podpora določenim ključnim akterjem in procesom, vključno z mednarodnimi in regionalnimi instrumenti in mehanizmi na področju človekovih pravic

Splošni cilj je izboljšanje mednarodnih in regionalnih okvirov za spodbujanje in varstvo človekovih pravic, svobode, pravne države in demokracije v skladu s prednostnimi nalogami politik Unije.

Ukrepi za uresničevanje tega cilja bodo vključevali podporo prispevku lokalne civilne družbe k dialogom EU o človekovih pravicah (v skladu z ustreznimi smernicami EU) ter razvoju in izvajanju mednarodnih in regionalnih instrumentov in mehanizmov na področju človekovih pravic ter mednarodnih instrumentov in mehanizmov na področju kazenskega pravosodja, vključno z Mednarodnim kazenskim sodiščem. Posebna pozornost bo namenjena spodbujanju in spremljanju teh mehanizmov s strani civilne družbe.

Izjava Evropske komisije o strateškem dialogu z Evropskim parlamentom ⁽¹⁾

Evropska komisija bo na podlagi člena 14 PEU pred načrtovanjem Uredbe (EU) št. 235/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta financiranja za spodbujanje demokracije in človekovih pravic po svetu in po začetnem posvetovanju z zadevnimi upravičenci, kjer je to ustrezno, opravila strateški dialog z Evropskim parlamentom. Evropska komisija bo Evropskemu parlamentu predstavila zadevne razpoložljive programske dokumente s predvidenimi okvirnimi dodelitvami na državo/regijo ter – znotraj držav/regij – s prednostnimi nalogami, možnimi rezultati in okvirnimi prednostnimi dodelitvami za geografske programe ter izbiro načinov pomoči (*). Evropska komisija bo Evropskemu parlamentu predstavila zadevne razpoložljive programske dokumente s tematskimi prednostnimi nalogami, možnimi rezultati, izbiro načinov pomoči (*) in dodeljenimi finančnimi sredstvi za take v tematskih programih predvidene prednostne naloge. Evropska komisija bo upoštevala stališče Evropskega parlamenta o tej zadevi.

Evropska komisija bo opravila strateški dialog z Evropskim parlamentom pri pripravi vmesnega pregleda in pred vsako znatno spremembo programskih dokumentov v obdobju veljavnosti te uredbe.

Evropska komisija bo na poziv Evropskega parlamenta pojasnila, kje so se upoštevala stališča Evropskega parlamenta v programskih dokumentih, ter vse druge nadaljnje ukrepe na podlagi strateškega dialoga.

⁽¹⁾ Evropska komisija bo zastopana na ravni pristojnega komisarja.

(*) Kjer je to ustrezno.

Skupna izjava Evropskega parlamenta, Sveta Evropske unije in Evropske komisije o misijah za opazovanje volitev

Evropski parlament, Svet Evropske unije in Evropska komisija poudarjajo, da misije Evropske unije za opazovanje volitev pomembno prispevajo k politiki zunanjih odnosov Unije pri podpori demokracije v partnerskih državah. Misije Evropske unije za opazovanje volitev prispevajo k večji preglednosti in večjemu zaupanju v volilne postopke ter zagotavljajo utemeljeno oceno volitev ter priporočila za njihovo nadaljnje izboljšanje v okviru sodelovanja in političnega dialoga Unije s partnerskimi državami. Zato se Evropski parlament, Svet Evropske unije in Evropska komisija strinjajo, da bi bilo treba do 25 % proračuna za obdobje 2014–2020 v okviru Uredbe (EU) št. 235/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta financiranja za spodbujanje demokracije in človekovih pravic po svetu nameniti financiranju misij Evropske unije za opazovanje volitev, in sicer glede na letno zastavljene prednostne naloge v zvezi z volitvami.

UREDBA (EU) št. 236/2014 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**z dne 11. marca 2014****o določitvi skupnih pravil in postopkov za izvajanje instrumentov Unije za financiranje zunanjega delovanja**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

Uredbo (EU) št. 234/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁸⁾ (v nadaljnjem besedilu: instrumenti (vsi) in instrument (posamezni)).

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 209(1) in 212(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽¹⁾,v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Evropska unija bi morala sprejeti celovit sveženj instrumentov za financiranje zunanjega delovanja za vrsto politik na področju takega delovanja, za izvajanje katerih so potrebna posebna skupna pravila in postopki. Ti instrumenti za financiranje zunanjega delovanja za obdobje od 2014 do 2020 so: instrument razvojnega sodelovanja, vzpostavljen z Uredbo (EU) št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾, evropski instrument za demokracijo in človekove pravice (EIDCP), vzpostavljen z Uredbo (EU) št. 235/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾, evropski instrument sosedstva, vzpostavljen z Uredbo (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁵⁾, instrument za prispevanje k stabilnosti in miru, vzpostavljen z Uredbo (EU) št. 230/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁶⁾, instrument za predpristopno pomoč (IPA II), vzpostavljen z Uredbo (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁷⁾, in instrument partnerstva za sodelovanje s tretjimi državami, vzpostavljen z

(2) Skupna pravila in postopki bi morali biti skladni s finančnimi pravili, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije in so določena v Uredbi (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁹⁾, vključno z ustreznimi pravili, ki jih je sprejela Komisija ⁽¹⁰⁾ za izvajanje navedene uredbe.

(3) Instrumenti na splošno določajo, da bi moral za ukrepe, ki so financirani na njihovi podlagi, veljati večletni okvirni program, ki bi zagotovil okvir za sprejemanje sklepov o financiranju v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 966/2012 in postopki iz Uredbe (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹¹⁾.

(4) Sklepi o financiranju bi morali biti v obliki letnih ali večletnih akcijskih programov in posameznih ukrepov, kadar se izvajajo po načrtu iz večletnih okvirnih programov, v obliki posebnih ukrepov, kadar je to potrebno zaradi nepredvidljivih in ustrezno utemeljenih potreb ali okoliščin, ter v obliki podpornih ukrepov. Podporni ukrepi so lahko sprejeti kot del letnega ali večletnega akcijskega programa ali pa ločeno od okvirnih programskih dokumentov.

(5) Sklepom o financiranju bi moral biti priložen opis vsakega ukrepa z natančno navedenimi cilji, glavnimi dejavnostmi, pričakovanimi rezultati, načini izvajanja, proračunom in okvirnim časovnim razporedom, morebitnimi pripadajočimi podpornimi ukrepi ter ureditvijo spremljanja izvedbe, odobreni pa bi morali biti v skladu s postopki iz Uredbe (EU) št. 182/2011.

⁽¹⁾ UL C 391, 18.12.2012, str. 110.

⁽²⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 11. decembra 2013 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 11. marca 2014.

⁽³⁾ Uredba (EU) št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014–2020 (glej stran 44 tega Uradnega lista).

⁽⁴⁾ Uredba (EU) št. 235/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta financiranja za demokracijo in človekove pravice po svetu (glej stran 85 tega Uradnega lista).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi evropskega instrumenta sosedstva (glej stran 27 tega Uradnega lista).

⁽⁶⁾ Uredba (EU) št. 230/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za prispevanje k stabilnosti in miru (glej stran 1 tega Uradnega lista).

⁽⁷⁾ Uredba (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) (glej stran 11 tega Uradnega lista).

⁽⁸⁾ Uredba (EU) št. 234/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta partnerstva za sodelovanje s tretjimi državami (glej stran 77 tega Uradnega lista).

⁽⁹⁾ Uredba (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 (UL L 298, 26.10.2012, str. 1).

⁽¹⁰⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) št. 1268/2012 z dne 29. oktobra 2012 o pravilih uporabe Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega parlamenta in Sveta o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (UL L 362, 31.12.2012, str. 1).

⁽¹¹⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

- (6) Ker so ti izvedbeni akti namenjeni načrtovanju v okviru politik ali finančni izvedbi in imajo zlasti proračunske učinke, bi bilo treba te izvedbene akte, razen posameznih in posebnih ukrepov, ki ne presegajo vnaprej določenih mejnih vrednosti, sprejemati v skladu s postopkom pregleda. Vendar pa bi morala Komisija sprejeti izvedbene akte s takojšnjo veljavnostjo, kadar mora Unija v ustrezno utemeljenih primerih hitro ukrepati zaradi izredno nujnih razlogov. O tem bi bilo treba ustrezno obvestiti Evropski parlament v skladu z zadevnimi določbami Uredbe (EU) št. 182/2011.
- (7) Kadar je upravljanje ukrepa preneseno na finančnega posrednika, bi bilo treba za izvajanje instrumentov v sklep Komisije vključiti zlasti določbe o delitvi tveganja, preglednosti, plačilu posrednika, odgovornega za izvajanje, uporabi in ponovni uporabi sredstev in morebitnega dobička, obveznostih poročanja ter mehanizmi nadzora, pri tem pa upoštevati zadevne določbe Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012.
- (8) Unija bi si morala prizadevati za čim učinkovitejšo rabo razpoložljivih virov, da bi zagotovila optimalni učinek svojega zunanjega delovanja. V ta namen bi bilo treba zagotoviti skladnost in dopolnjevanje instrumentov Unije za zunanje delovanje ter ustvariti sinergije med instrumenti in drugimi politikami Unije. Prav tako bi se morali vzajemno krepi tudi programi, zasnovani na podlagi instrumentov, kjer je primerno, pa bi bilo treba uporabiti finančne instrumente z učinkom finančnega vzvoda.
- (9) V skladu s členom 21 Pogodbe o Evropski uniji (PEU), naj bi Unijo pri njenem delovanju na mednarodni ravni vodila načela, ki so botrovala njenemu nastanku, razvoju in širitvi in ki jih želi spodbujati v svetu, in sicer demokracija, pravna država, univerzalnost ter nedeljivost človekovih pravic in temeljnih svoboščin, spoštovanje človekovega dostojanstva, načelo enakosti in solidarnosti ter spoštovanje načel Ustanovne listine Združenih narodov in mednarodnega prava.
- (10) V skladu z zavezami Unije s tretjega in četrtega foruma na visoki ravni o učinkovitosti pomoči (leta 2008 v Akri oziroma leta 2011 v Busanu) ter priporočilom Odbora za razvojno pomoč pri Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj (v nadaljnjem besedilu: Odbor za razvojno pomoč pri OECD) o sprostitvi uradne razvojne pomoči za najmanj razvite države in močno zadolžene revne države bi morala Komisija sprostiti čim več pomoči Unije, tudi za inovativne mehanizme financiranja, in spodbujati sodelovanje subjektov iz partnerskih držav v postopkih oddaje javnega naročila.
- (11) Da bi zagotovili prepoznavnost pomoči Unije med državljani držav upravičenk in državljani Unije, bi bilo treba, kjer je to ustrezno, poskrbeti za ciljno usmerjeno komunikacijo in obveščanje z ustreznimi sredstvi.
- (12) Zunanje delovanje Unije na podlagi instrumentov bi moralo prispevati k doseganju jasnih rezultatov (ki vključujejo dosežke, izide in učinke) v državah prejemnicah zunanje finančne pomoči Unije. Kadarkoli je mogoče in ustrezno, bi bilo treba rezultate zunanjega delovanja Unije in učinkovitost posameznega instrumenta spremljati in ocenjevati na podlagi vnaprej določenih, jasnih in preglednih kazalnikov, ki so po potrebi prilagojeni posamezni državi in merljivi, ter pri katerih se upoštevajo posebnosti in cilji zadevnega instrumenta.
- (13) Finančne interese Unije bi bilo treba v celotnem odhodkovnem ciklu zaščititi s sorazmernimi ukrepi, med drugim s preprečevanjem, odkrivanjem in preiskovanjem nepravilnosti, izterjavo izgubljenih, napačno plačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi s kaznimi. Te ukrepe bi bilo treba izvajati v skladu z veljavnimi sporazumi, sklenjenimi z mednarodnimi organizacijami in tretjimi državami.
- (14) Sprejeti bi bilo treba določbe o načinih financiranja, zaščiti finančnih interesov Unije, pravilih o državljanstvu in poreklu, ocenjevanju ukrepov, poročanju in pregledu ter ocenjevanju instrumentov.
- (15) Brez poseganja v mehanizme sodelovanja, vzpostavljene z organizacijami civilne družbe na vseh ravneh v skladu s členom 11 PEU, imajo zainteresirane strani iz držav upravičenk, vključno z organizacijami civilne družbe in lokalnimi organi, pomembno vlogo v zunanji politiki Unije. Med procesom izvajanja, zlasti med pripravo, izvajanjem, spremljanjem in ocenjevanjem ukrepov, sprejetih na podlagi te uredbe, se je treba z njimi ustrezno posvetovati, s čimer se zagotovi, da imajo v tem procesu pomembno vlogo in da se ustrezno upoštevajo njihove posebnosti.

(16) V skladu s členom 208, členom 209(3) in členom 212 Pogodbe o delovanju Evropske unije ter pod pogoji, določenimi v Statutu Evropske investicijske banke (EIB) in Sklepu št. 1080/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, EIB prispeva k izvajanju ukrepov, potrebnih za uresničevanje ciljev razvojne politike Unije in njenih drugih zunanjih politik, posreduje pa na način, da dopolnjuje instrumente Unije za zunanje delovanje. Izkoristiti bi bilo treba priložnosti za združevanje financiranja EIB s proračunskimi sredstvi Unije. Po potrebi se v postopku načrtovanja programov Unije posvetuje z EIB.

(17) Mednarodne organizacije in razvojne agencije pogosto sodelujejo z neprofitnimi organizacijami kot izvedbenimi partnerji in morajo v ustrezno utemeljenih primerih morda nanje prenesti naloge izvrševanja proračuna. Z odstopanjem od točke (c) člena 58(1) Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 bi bilo treba v okviru te uredbe sprejeti določbe, ki bi dopuščale prenos takšnih nalog na neprofitne organizacije pod enakovrednimi pogoji, kot veljajo za Komisijo.

(18) Da bi okrepili odgovornost partnerskih držav za svoje razvojne procese in vzdržnost zunanje pomoči ter v skladu z mednarodnimi zavezami glede učinkovitosti pomoči, ki so jih prevzele Unija in partnerske države, bi Unija morala spodbujati uporabo institucij, sistemov in postopkov partnerskih držav, če je to ustrezno glede na naravo zadevnega ukrepa.

(19) V skladu z Evropskim soglasjem o razvoju in mednarodno agendo o učinkovitosti pomoči ter kot je bilo izpostavljeno v resoluciji Evropskega parlamenta z dne 5. julija 2011 o prihodnosti proračunske podpore EU za tretje države, sporočilu Komisije z dne 13. oktobra 2011 z naslovom „Povečanje učinka razvojne politike EU: agenda za spremembe“ in sklepih Sveta z dne 14. maja 2012 o „prihodnjem pristopu k proračunski podpori EU za tretje države“, se naj z učinkovito uporabo proračunske podpore prispeva k zmanjševanju revščine in uporabi državnih sistemov, zagotovi večja predvidljivost pomoči ter okrepi odgovornost partnerskih držav za razvojne politike in reforme. Pogoj za izplačilo predvidenih proračunskih transh bi moral biti napredek pri doseganju ciljev, dogovorjenih s partnerskimi državami. V državah, ki prejemaajo takšno finančno pomoč Unije,

Unija podpira razvoj parlamentarnega nadzora, zmogljivosti za revizijo, preglednosti in dostopa javnosti do informacij.

(20) Ukrepe Unije, katerih namen je spodbujanje načel demokracije in krepitev demokratizacije, se med drugim lahko izvaja s podpiranjem organizacij civilne družbe in neodvisnih institucij, dejavnih na tem področju, kot je Evropska ustanova za demokracijo.

(21) Ker ciljev te uredbe države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega in učinka ukrepa lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.

(22) Obdobje uporabe te uredbe bi bilo treba uskladiti z obdobjem uporabe Uredbe Sveta (EU, Euratom) št. 1311/2013 ⁽²⁾. Zato bi bilo treba to uredbo uporabljati od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

NASLOV I

IZVAJANJE

Člen 1

Vsebina in načela

1. V tej uredbi so določeni pravila in pogoji za zagotavljanje finančne pomoči Unije za ukrepe, med drugim akcijske programe, na podlagi naslednjih instrumentov za financiranje zunanjega delovanja za obdobje od 2014 do 2020: instrumenta razvojnega sodelovanja, evropskega instrumenta za demokracijo in človekove pravice, evropskega instrumenta sosedstva, instrumenta za prispevanje k stabilnosti in miru, instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) in instrumenta partnerstva za sodelovanje s tretjimi državami (v nadaljnjem besedilu: instrumenti (vsi) in instrument (posamezni)).

Za namene te uredbe izraz „države“ po potrebi pomeni tudi ozemlja oziroma regije.

⁽¹⁾ Sklep št. 1080/2011/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o odobritvi jamstva EU Evropski investicijski banki za izgube pri posojilih in jamstvih za posojila za projekte zunaj Unije in o razveljavitvi sklepa št. 633/2009/ES (UL L 280, 27.10.2011, str. 1).

⁽²⁾ Uredba Sveta (EU, Euratom) št. 1311/2013 z dne 2. decembra 2013 o večletnem finančnem okviru za obdobje 2014–2020 (UL L 347, 20.12.2013, str. 884).

2. Ta uredba se ne uporablja pri izvajanju ukrepov za financiranje programa Erasmus+ v okviru Uredbe (EU) št. 233/2014, Uredbe (EU) št. 232/2014, Uredbe (EU) št. 231/2014 in Uredbe (EU) št. 234/2014. Ti ukrepi se izvajajo v skladu z Uredbo (EU) št. 1288/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, in sicer na podlagi okvirnih programskih dokumentov, navedenih v veljavnem instrumentu, pri čemer se zagotovi skladnost s temi uredbami.

3. Komisija zagotovi, da se ukrepi izvajajo v skladu s cilji veljavnega instrumenta in skladno z učinkovito zaščito finančnih interesov Unije. Finančna pomoč Unije, zagotovljena na podlagi instrumentov, je skladna s pravili in postopki iz Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012, ki določa osnovni finančni in pravni okvir za njihovo izvajanje.

4. Komisija to uredbo izvaja na najboljši in najučinkovitejši način. Če je to mogoče in ustrezno glede na naravo ukrepa, da prednost uporabi najenostavnejših postopkov.

5. Ob upoštevanju odstavka 4 Komisija pri uporabi te uredbe daje prednost sistemom partnerskih držav, kadar je to mogoče in ustrezno glede na naravo ukrepa.

6. Unija si prizadeva za spodbujanje, razvoj in krepitev načel demokracije, pravne države ter spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, na katerih temelji, in sicer na podlagi dialoga in sodelovanja s partnerskimi državami in regijami, če je to ustrezno. Ta načela vključijo v izvajanje instrumentov.

Člen 2

Sprejetje akcijskih programov, posameznih ukrepov in posebnih ukrepov

1. Kadar je ustrezno, Komisija sprejme letne akcijske programe na podlagi okvirnih programskih dokumentov, navedenih v zadevnem instrumentu. Komisija lahko sprejme tudi večletne akcijske programe v skladu s členom 6(3).

V akcijskih programih so za vsak ukrep natančno navedeni zastavljeni cilji, pričakovani rezultati in glavne dejavnosti, načini izvajanja, proračun in okvirni časovni razpored, morebitni pripadajoči podporni ukrepi ter ureditev spremljanja izvedbe.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1288/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o uvedbi programa „Erasmus+“, program Unije za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport, ter o razveljavitvi sklepov št. 1719/2006/ES, 1720/2006/ES in 1298/2008/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 50).

Po potrebi se lahko ukrep sprejme kot posamezni ukrep pred sprejetjem letnih ali večletnih akcijskih načrtov ali po njem.

Ob nepredvidenih in ustrezno utemeljenih potrebah ali okoliščinah in kadar ni mogoče financiranje iz ustreznih virov, lahko Komisija sprejme posebne ukrepe, ki niso določeni v okvirnih programskih dokumentih, vključno z ukrepi za lažji prehod od nujne pomoči na dolgoročne razvojne dejavnosti ali ukrepi za boljšo pripravljenost ljudi na ponavljajoče se krize.

2. Akcijski programi ter posamezni ukrepi in posebni ukrepi iz odstavka 1 tega člena se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(3).

3. Postopek iz odstavka 2 ni potreben za:

(a) posamezne ukrepe, za katere finančna pomoč Unije ne presega 5 milijonov EUR;

(b) posebne ukrepe, za katere finančna pomoč Unije ne presega 10 milijonov EUR;

(c) tehnične spremembe akcijskih načrtov ter posameznih ukrepov in posebnih ukrepov. Tehnične spremembe so prilagoditve, kot so:

(i) podaljšanje obdobja izvajanja,

(ii) prerazporeditev sredstev med ukrepi v okviru letnega ali večletnega akcijskega programa, ali

(iii) povečanje ali zmanjšanje proračuna letnih ali večletnih akcijskih programov oziroma posameznih ali posebnih ukrepov za največ 20 % prvotnega proračuna in ne za več kot 10 milijonov EUR,

če take spremembe ne vplivajo bistveno na cilje zadevnega ukrepa.

Zadevni odbor iz člena 16 obvesti Evropski parlament in države članice o ukrepih, sprejetih v skladu s tem odstavkom, v enem mesecu od njihovega sprejetja.

4. Odstavki 1, 2 in 3 o akcijskih programih in posameznih ukrepih se ne uporabljajo za čezmejno sodelovanje v okviru evropskega instrumenta sosedstva.

5. Komisija lahko v izredno nujnih in ustrezno utemeljenih primerih, kot so krize ali neposredne grožnje demokraciji, pravni državi, človekovim pravicam ali temeljnim svoboščinam, sprejme posamezne ali posebne ukrepe ali spremembe obstoječih akcijskih programov in ukrepov v skladu s postopkom iz člena 16(4).

6. V skladu z veljavnimi zakonodajnimi akti Unije, vključno z Direktivo 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ in Direktivo Sveta 85/337/EGS ⁽²⁾, se na ravni projekta izvede ustrezno presojo vplivov na okolje, tudi vplivov na podnebne spremembe in biotsko raznovrstnost, ki po potrebi zajema presojo vplivov na okolje, ki bi jih imeli okoljsko občutljivi projekti, zlasti projekti za novo infrastrukturo večjega obsega. Če je ustrezno, se pri izvajanju sektorskih programov uporabijo strateške presoje vplivov na okolje. Zagotovita se sodelovanje zainteresiranih strani pri presojah vplivov na okolje in javna dostopnost rezultatov takšnih presoj.

7. Pri zasnovi in izvajanju programov in projektov se ustrezno upoštevajo merila za omogočanje dostopa invalidom.

Člen 3

Podporni ukrepi

1. S finančnimi sredstvi Unije se lahko krijejo odhodki za izvajanje instrumentov in za doseganje njihovih ciljev, vključno z upravo podporo za dejavnosti, povezane s pripravo, nadaljnjim ukrepanjem, spremljanjem, revizijo in ocenjevanjem, ki so neposredno potrebne za tako izvajanje, ter odhodki delegacij Unije za upravo podporo, ki je potrebna za upravljanje operacij, financiranih na podlagi instrumentov.

2. Če so dejavnosti iz točk (a), (b) in (c) povezane s splošnimi cilji veljavnega instrumenta, ki se izvaja z zadevnimi ukrepi, se lahko s sredstvi Unije financirajo:

- (a) študije, sestanki, obveščanje, ozaveščanje, usposabljanje, priprava in izmenjava pridobljenih izkušenj in najboljših praks, objavljanje ter vsi drugi odhodki za upravo ali tehnično pomoč, ki je nujna za upravljanje ukrepov;
- (b) raziskovalne dejavnosti in študije v zvezi z zadevnimi vprašanji ter razširjanje pridobljenih rezultatov;
- (c) odhodki za dejavnosti obveščanja in komuniciranja, vključno z oblikovanjem komunikacijskih strategij in institucionalnim sporočanjem o političnih prednostnih nalogah Unije.

3. Podporni ukrepi se lahko financirajo zunaj okvira okvirnih programskih dokumentov. Če je ustrezno, Komisija podporne ukrepe sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(3).

⁽¹⁾ Direktiva 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (UL L 26, 28.1.2012, str. 1).

⁽²⁾ Direktiva Sveta 85/337/EGS z dne 27. junija 1985 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (UL L 175, 5.7.1985, str. 40).

Postopek pregleda se ne uporablja za sprejetje podpornih ukrepov, za katere finančna pomoč Unije ne presega 10 milijonov EUR.

Zadevni odbor iz člena 16 obvesti Evropski parlament in države članice o podpornih ukrepih, za katere finančna pomoč Unije ne presega 10 milijonov EUR, v enem mesecu od njihovega sprejetja.

NASLOV II

DOLOČBE O NAČINU FINANCIRANJA

Člen 4

Splošne določbe o financiranju

1. Finančna pomoč Unije se lahko zagotovi z vrstami financiranja, predvidenimi v Uredbi (EU, Euratom) št. 966/2012, zlasti z:

- (a) nepovratnimi sredstvi;
- (b) javnimi naročili storitev, blaga ali gradenj;
- (c) splošno ali sektorsko proračunsko podporo;
- (d) prispevki v skrbniške sklade, ki jih ustanovi Komisija v skladu s členom 187 Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012;
- (e) finančnimi instrumenti, kot so posojila, jamstva, lastniški kapital ali navidezni lastniški kapital, naložbe ali udeležba in instrumenti delitve tveganja, po možnosti pod vodstvom EIB v skladu z njenim zunanjim mandatom, skladno s Sklepom št. 1080/2011/EU, večstranske evropske finančne institucije, kot je Evropska banka za obnovo in razvoj, ali dvostranske evropske finančne institucije, na primer dvostranske banke za razvoj, po možnosti skupaj z dodatnimi nepovratnimi sredstvi iz drugih virov.

2. Splošna ali sektorska proračunska podpora iz točke (c) odstavka 1 temelji na vzajemni odgovornosti in skupni zavezanosti univerzalnim vrednotam, namenjena pa je krepitvi pogodbenih partnerstev med Unijo in partnerskimi državami zaradi spodbujanja demokracije, človekovih pravic in pravne države, podpiranja trajnostne in vključujoče gospodarske rasti ter izkoreninjenja revščine.

Vsakršen sklep o zagotavljanju splošne ali sektorske proračunske podpore iz točke (c) prvega pododstavka temelji na politikah o proračunski podpori, dogovorjenih na ravni Unije, jasnem sklopu meril za upravičenost ter temeljiti oceni tveganja in koristi.

Eden odločilnih dejavnikov navedenega sklepa je ocena zavezanosti, opravljenega dela in napredka partnerskih držav na področju demokracije, človekovih pravic in pravne države. Splošna ali sektorska proračunska podpora iz točke (c) prvega pododstavka se diferencira tako, da bi se lahko bolje odzivali na politične, gospodarske in družbene razmere v partnerski državi, pri čemer se upoštevajo nestabilne razmere.

Komisija pri zagotavljanju splošne ali sektorske proračunske podpore iz točke (c) prvega pododstavka v skladu s členom 186 Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 jasno določi in spremlja pogoje zanj ter podpira razvoj parlamentarnega nadzora in zmogljivosti za revizijo ter izboljšano preglednost in dostop javnosti do informacij. Pogoj za izplačilo splošne ali sektorske proračunske podpore iz točke (c) prvega pododstavka je zadovoljiv napredek pri doseganju ciljev, dogovorjenih s partnersko državo;

3. Vsi subjekti, na katere se prenese izvajanje finančnih instrumentov iz točke (e) odstavka 1, izpolnjujejo zahteve Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 ter spoštujejo cilje, standarde in politike Unije, pa tudi najboljše prakse za uporabo sredstev Unije in poročanje o njih.

Za namene izvajanja in poročanja se lahko ti finančni instrumenti razvrstijo v sisteme.

Finančna pomoč Unije se lahko v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 966/2012 zagotovi tudi s prispevki v mednarodne, regionalne ali nacionalne sklade, kot so skladi, ki jih ustanovijo ali upravljajo EIB, države članice, partnerske države in regije ali mednarodne organizacije in so namenjeni spodbujanju skupnega financiranja več donatorjev, ali v sklade, ki jih za namene skupnega izvajanja projektov ustanovi en ali več donatorjev.

4. Če je ustrezno, se spodbuja vzajemni dostop finančnih institucij Unije do finančnih instrumentov, ki jih vzpostavijo druge organizacije.

5. Če je ustrezno, Komisija pri zagotavljanju finančne pomoči Unije iz odstavka 1 sprejme vse potrebne ukrepe, da zagotovi prepoznavnost finančne podpore Unije. Ti vključujejo ukrepe, ki prejemnikom sredstev Unije nalagajo zahteve glede prepoznavnosti, razen v ustrezno utemeljenih primerih. Komisija je odgovorna, da spremlja, ali prejemniki izpolnjujejo te zahteve.

6. Vsi prihodki, ki jih ustvari posamezni finančni instrument, se kot notranji namenski prejemki dodelijo ustreznemu instrumentu. Komisija vsakih pet let pregleda prispevek obstoječih finančnih instrumentov k uresničevanju ciljev Unije in njihovo učinkovitost.

7. Finančno pomoč Unije izvaja Komisija, kot je določeno v Uredbi (EU, Euratom) št. 966/2012, neposredno prek služb Komisije, delegacij Unije in izvajalskih agencij, s skupnim upravljanjem z državami članicami ali posredno s prenosom nalog izvrševanja proračuna na subjekte, navedene v Uredbi (EU,

Euratom) št. 966/2012. Ti subjekti zagotovijo skladnost z zunanjo politiko Unije in lahko pod enakovrednimi pogoji, kot veljajo za Komisijo, prenesejo naloge izvrševanja proračuna na druge subjekte.

Navedeni subjekti vsako leto izpolnijo svoje obveznosti iz člena 60(5) Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012. Revizijsko mnenje se po potrebi predloži v enem mesecu po predložitvi poročila in izjave o upravljanju ter se upošteva v izjavi Komisije o zanesljivosti.

Mednarodne organizacije iz točke (c)(ii) člena 58(1) Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 ter subjekte držav članic iz točk (c)(v) in (vi) člena 58(1) navedene uredbe, na katere Komisija prenese naloge izvrševanja proračuna, lahko te naloge pod enakovrednimi pogoji, kot veljajo za Komisijo, prenesejo tudi na neprofitne organizacije z ustreznimi operativnimi in finančnimi zmogljivostmi.

Šteje se, da subjekti, ki izpolnjujejo merila iz člena 60(2) Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012, izpolnjujejo merila za izbor iz člena 139 navedene uredbe.

8. Vrste financiranja iz odstavka 1 tega člena in člena 6(1) načini izvajanja iz odstavka 3 tega člena se izberejo na podlagi njihove primernosti za uresničevanje posebnih ciljev ukrepov in doseganje rezultatov, pri čemer se upoštevajo zlasti stroški kontrol, upravno breme ter pričakovano tveganje, da bo prišlo do kršitev. Pri nepovratnih sredstvih se med drugim preuči uporaba pavšalnih zneskov, pavšalnega financiranja in standardnih stroškov na enoto.

9. Ukrepi, financirani na podlagi instrumentov, se lahko izvajajo z vzporednim ali skupnim sofinanciranjem.

Pri vzporednem sofinanciranju se ukrep razdeli na več jasno prepoznavnih delov, od katerih vsakega financirajo različni partnerji, ki zagotavljajo sofinanciranje tako, da je vedno lahko razvidno, za katere namene so bila sredstva porabljenata.

Pri skupnem sofinanciranju si skupne stroške ukrepa delijo partnerji, ki zagotavljajo sofinanciranje, sredstva pa so združena tako, da za nobeno posamezno dejavnost, ki se izvaja kot del ukrepa, ni več mogoče ugotoviti vira financiranja. V takem primeru je naknadno obveščanje javnosti o nepovratnih sredstvih in javnih naročilih, kot je določeno v členu 35 Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012, skladno z morebitnimi pravili, ki veljajo za subjekt, na katerega je bilo preneseno izvajanje.

10. Pri uporabi vrste financiranja iz odstavka 1 tega člena ali člena 6(1) lahko Unija in njeni partnerji med drugim sodelujejo v obliki:

- (a) tristranske ureditve, v okviru katere Unija s tretjimi državami usklajuje svojo pomoč partnerski državi ali regiji;
- (b) ukrepov upravnega sodelovanja, kot so programi tesnega medsebojnega sodelovanja med javnimi institucijami, lokalnimi organi, nacionalnimi javnimi organi ali subjekti zasebnega prava, ki opravljajo naloge javne službe, v državi članici in partnerski državi ali regiji, ter ukrepov sodelovanja, ki vključujejo strokovnjake javnega sektorja, ki jih napotijo države članice ter njihovi regionalni in lokalni organi;
- (c) prispevkov za potrebne stroške za vzpostavitev in vodenje javno-zasebnega partnerstva;
- (d) programov za podporo sektorski politiki, s katerimi Unija zagotavlja podporo za sektorske programe partnerskih držav;
- (e) v primeru evropskega instrumenta sosedstva in instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) v obliki prispevkov za sodelovanje držav v programih in agencijah Unije;
- (f) subvencij obrestnih mer;
- (g) financiranja prek nepovratnih sredstev agencijam Unije.

11. Kadar Komisija pri sodelovanju z zainteresiranimi stranmi iz držav upravičenk določa ureditev financiranja, vrsto prispevka, ureditev dodelitve in upravne določbe za upravljanje nepovratnih sredstev, upošteva njihove posebnosti, med drugim potrebe in okoliščine, da bi pritegnila čim širši krog takšnih zainteresiranih strani in se najbolje odzvala na njihove potrebe. V skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 966/2012 se spodbujajo posebne ureditve, kot so sporazumi o partnerstvu, odobritve posredovanih nepovratnih sredstev, neposredna dodelitev ali razpisi za zbiranje ponudb z omejeno udeležbo ali pavšalni zneski.

12. Če je ustrezno, se Unija pri podpiranju prehoda in reform v partnerskih državah opira na izkušnje držav članic in pridobljena spoznanja ter jih deli z drugimi.

Člen 5

Davki, carine in dajatve

Zaradi pomoči Unije se ne uvedejo oziroma se ne pobirajo posebni davki, carine ali dajatve.

Po potrebi so v pogajanjih s tretjimi državami dogovorjene ustrezne določbe, da se ukrepi, s katerimi se izvaja finančna pomoč Unije, oprostitjo davkov, carin in drugih finančnih dajatev. Sicer so tovrstni davki, carine in dajatve upravičeni pod pogoji, določenimi v Uredbi (EU, Euratom) št. 966/2012.

Člen 6

Posebne določbe o financiranju

1. Poleg vrst financiranja iz člena 4(1) te uredbe se lahko finančna pomoč Unije na podlagi naslednjih instrumentov v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 966/2012 zagotovi tudi z naslednjimi vrstami financiranja:

- (a) v okviru instrumenta razvojnega sodelovanja in evropskega instrumenta sosedstva v obliki odpisa dolga v okviru mednarodno dogovorjenih programov za odpis dolga;
- (b) v izjemnih primerih v okviru instrumenta razvojnega sodelovanja in instrumenta za prispevanje k stabilnosti in miru v obliki sektorskih in splošnih programov za uvoz, ki so lahko:
 - (i) sektorski programi za uvoz v naravi,
 - (ii) sektorski programi za uvoz, ki zagotavljajo tujo valuto za financiranje uvoza v zadevnem sektorju, ali
 - (iii) splošni programi za uvoz, ki zagotavljajo tujo valuto za financiranje splošnega uvoza širokega nabora proizvodov;
- (c) v okviru evropskega instrumenta za demokracijo in človekove pravice v obliki neposredne dodelitve:
 - (i) nepovratnih sredstev majhne vrednosti, brez potrebe po sofinanciranju, če je to ustrezno, namenjenih zagovornikom človekovih pravic za financiranje nujnih ukrepov za zaščito,
 - (ii) nepovratnih sredstev, brez potrebe po sofinanciranju, če je to ustrezno, za financiranje ukrepov v izredno težkih pogojih ali razmerah iz člena 2(4) Uredbe (EU) št. 235/2014, kadar bi bila objava razpisa za zbiranje ponudb neustrezna. Tovrstna nepovratna sredstva ne presegajo 1 000 000 EUR in trajajo največ 18 mesecev, pri čemer se lahko navedeno obdobje v primeru objektivnih in nepredvidenih ovir za njihovo izvajanje podaljša za dodatnih 12 mesecev;
 - (iii) nepovratnih sredstev za Urad visokega komisarja ZN za človekove pravice, kakor tudi za Evropski meduniverzitetni center za človekove pravice in demokratizacijo, ki izvaja evropski magistrski študij na področju človekovih pravic in demokratizacije ter program štipendij EU-ZN, ter z njim povezano mrežo univerz, ki izvajajo podiplomske študijske programe na področju človekovih pravic, vključno s štipendijami študentom in zagovornikom človekovih pravic iz tretjih držav.

2. V okviru instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) in evropskega instrumenta sosedstva se programi čezmejnega sodelovanja izvajajo predvsem s skupnim upravljanjem z državami članicami ali posrednim upravljanjem s tretjimi državami ali mednarodnimi organizacijami. Podrobna pravila se določijo v izvedbenih aktih, sprejetih na podlagi Uredbe (EU) št. 232/2014 in Uredbe (EU) št. 231/2014.

3. Komisija lahko sprejme večletne akcijske programe:

- (a) za največ triletno obdobje za ponavljajoče se ukrepe;
- (b) za največ sedemletno obdobje v okviru instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II).

V primeru prevzema večletnih obveznosti ti programi vsebujejo določbe o tem, da so obveznosti za vsa leta, razen za prvo leto, okvirne in odvisne od prihodnjih letnih proračunov Unije.

4. Pri ukrepih v okviru evropskega instrumenta sosedstva, in instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) ki so daljši od enega leta, se proračunske obveznosti lahko porazdelijo na več letnih obdobjih.

V takih primerih in če veljavna pravila ne določajo drugače, Komisija samodejno razveljavi prevzem vsakega dela proračunske obveznosti programa, ki do 31. decembra petega leta po letu proračunske obveznosti ni bil uporabljen za vnaprejšnje financiranje ali vmesna plačila ali za katerega subjekt, na katerega je bilo preneseno izvajanje, ni predložil potrjenega izkaza o odhodu ali zahtevka za plačilo.

5. Pravila, ki urejajo čezmejno sodelovanje na podlagi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II), ki se izvaja s skupnim upravljanjem z državami članicami, so skladna s pravili iz Uredbe (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ ter Uredbe (EU) št. 1299/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾.

Člen 7

Zaščita finančnih interesov Unije

1. Komisija sprejme ustrezne ukrepe za zaščito finančnih interesov Unije pri izvajanju ukrepov, ki se financirajo na podlagi te uredbe, kar se zagotovi z uporabo preventivnih ukrepov proti goljufijam, korupciji in drugemu nezakonitemu ravnanju ter učinkovitimi pregledi, če so ugotovljene nepravilnosti, pa s povračilom oziroma po potrebi izterjavo napačno izplačanih zneskov ter po potrebi z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi upravnimi in denarnimi kaznimi.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, ki jih zajema splošni strateški okvir, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 (UL L 347, 20.12.2013, str. 320).

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 1299/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o posebnih določbah za podporo cilju evropsko teritorialno sodelovanje iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (UL L 347, 20.12.2013, p. 259).

2. Komisija ali njeni predstavniki in Računsko sodišče so pooblašteni, da na podlagi dokumentov in na kraju samem opravijo revizijo pri vseh prejemnikih nepovratnih sredstev, izvajalcih in podizvajalcih, ki so prejeli sredstva Unije na podlagi te uredbe, oziroma da v primeru mednarodnih organizacij opravijo preverjanje v skladu s sporazumi, ki so bili sklenjeni z njimi.

3. Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) lahko izvaja preiskave, vključno s pregledi na kraju samem in inšpekcijami, v skladu z določbami in postopki, določenimi v Uredbi (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾ in Uredbi Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 ⁽⁴⁾, da bi ugotovil, ali je v povezavi s sporazumom ali sklepom o nepovratnih sredstvih ali javnim naročilom, ki se financira na podlagi te uredbe, prišlo do goljufije, korupcije ali katerega koli drugega nezakonitega ravnanja, ki škodi finančnim interesom Unije.

4. Brez poseganja v odstavke 1, 2 in 3 sporazumi o sodelovanju s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami, pogodbe, sporazumi in sklepi o nepovratnih sredstvih, ki so bili sklenjeni oziroma sprejeti zaradi izvajanja te uredbe, vsebujejo določbe, ki Komisijo, Računsko sodišče in OLAF izrecno pooblašajo, da v skladu s svojimi pristojnostmi opravljajo takšne revizije, preglede na kraju samem in inšpekcije.

NASLOV III

PRAVILA O NACIONALNOSTI IN POREKLU V POSTOPKIH ODDAJE JAVNIH NAROČIL IN DODELITVE NEPOVRATNIH SREDSTEV TER DRUGIH POSTOPKIH DODELJEVANJA

Člen 8

Skupna pravila

1. V postopkih oddaje javnih naročil in dodelitve nepovratnih sredstev ter v drugih postopkih dodeljevanja za ukrepe, ki se na podlagi te uredbe financirajo v korist tretjih oseb, lahko sodelujejo vse fizične osebe, ki so državljani upravičenih držav, kot so za veljaven instrument določene v okviru tega naslova, ter pravne osebe s sedežem v teh državah in mednarodne organizacije.

Med pravnimi osebami so lahko organizacije civilne družbe, na primer nevladne neprofitne organizacije in neodvisne politične ustanove, lokalne organizacije ter neprofitne agencije, institucije in organizacije zasebnega sektorja ter njihove mreže na lokalni, regionalni, nacionalni in mednarodni ravni.

⁽³⁾ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

⁽⁴⁾ Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2).

2. Pri ukrepih, ki so sofinancirani skupaj s partnerjem ali drugim donatorjem ali ki jih s skupnim upravljanjem izvaja država članica ali skrbniški sklad, ki ga ustanovi Komisija, so upravičene tudi države, ki so upravičene v skladu s pravili tega partnerja, drugega donatorja ali države članice ali določene v ustanovnem aktu skrbniškega sklada.

V primeru ukrepov, ki jih s posrednim upravljanjem izvaja eden od subjektov, na katerega je bilo preneseno izvajanje, v okviru kategorij iz točk (c)(ii) do (c)(viii) člena 58(1) Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012, so upravičene tudi države, ki so upravičene v skladu s pravili zadevnega subjekta.

3. V primeru ukrepov, ki se financirajo v okviru enega od instrumentov in poleg tega še v okviru drugega instrumenta Unije za zunanje delovanje, vključno z Evropskim razvojnim skladom, se šteje, da so države, določene v katerem koli od teh instrumentov, upravičene za namene teh ukrepov.

V primeru ukrepov globalnega, regionalnega ali čezmejnega pomena, ki se financirajo v okviru enega od instrumentov, se lahko za upravičene za namene tega ukrepa štejejo države, ozemlja in regije, ki jih ukrep zajema.

4. Vse blago, kupljeno na podlagi pogodbe o javnem naročilu ali v skladu s sporazumom o nepovratnih sredstvih in financirano na podlagi te uredbe, ima poreklo iz države upravičenke. Vendar pa ima lahko poreklo iz katere koli države, če je vrednost blaga, predvidenega za nakup, pod mejno vrednostjo, določeno za uporabo konkurenčnega postopka s pogajanjem. Za namene te uredbe je izraz „poreklo“ opredeljen v členih 23 in 24 Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 ⁽¹⁾ in v drugih zakonodajnih aktih Unije, ki urejajo nepreferencialno poreklo.

5. Pravila iz tega naslova se ne uporabljajo in ne uvajajo omejitev glede državljanstva za fizične osebe, ki imajo sklenjeno pogodbo o zaposlitvi ali drugo zakonito pogodbo z upravičenim izvajalcem oziroma podizvajalcem.

6. Da bi spodbudili lokalne zmogljivosti, trge in nakupe, imajo prednost lokalni in regionalni izvajalci, kadar Uredba (EU, Euratom) št.966/2012 določa oddajo naročila na podlagi ene same ponudbe. V vseh drugih primerih se sodelovanje lokalnih in regionalnih izvajalcev spodbuja v skladu z zadevnimi določbami navedene uredbe.

⁽¹⁾ Uredba Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL L 302, 19.12.1992, str. 1).

7. Upravičenost, kakor je določena v tem naslovu, se lahko omeji glede na državljanstvo, zemljepisno lego ali naravo prijaviteljev, če so takšne omejitve potrebno zaradi posebne narave in ciljev ukrepa ter če je to potrebno za njegovo učinkovito izvajanje. Tovrstne omejitve se lahko uporabljajo zlasti za sodelovanje v postopkih dodeljevanja v primeru ukrepov čezmejnega sodelovanja.

8. Fizične in pravne osebe, ki so jim bila oddana javna naročila, spoštujejo veljavno okoljsko zakonodajo, vključno z večstranskimi okoljskimi sporazumi, ter mednarodno sprejete temeljne delovne standarde ⁽²⁾.

Člen 9

Upravičenost do financiranja v okviru instrumenta razvojnega sodelovanja, evropskega instrumenta sosedstva in instrumenta partnerstva za sodelovanje s tretjimi državami

1. Do financiranja v okviru instrumenta razvojnega sodelovanja, evropskega instrumenta sosedstva in instrumenta partnerstva za sodelovanje s tretjimi državami, so upravičeni ponudniki, prijavitelji in kandidati iz naslednjih držav:

- (a) držav članic, upravičen s seznama iz Priloge I k Uredbi (EU) št. 231/2014 ter pogodbenic Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru;
- (b) do financiranja iz evropskega sosedskega instrumenta: partnerskih držav v okviru tega instrumenta in Ruske federacije, kadar je zadevni postopek uporabljen v okviru večdržavnih programov sodelovanja in programov čezmejnega sodelovanja, v katerem slednja sodeluje;
- (c) držav in ozemelj v razvoju s seznama prejemnic uradne razvojne pomoči, ki ga je objavil Odbor za razvojno pomoč pri OECD (v nadaljnjem besedilu: seznam prejemnic uradne razvojne pomoči), ki niso članice skupine G-20, ter čezmorskih držav in ozemelj, zajetih v Sklepu Sveta 2001/822/ES ⁽³⁾;
- (d) držav v razvoju s seznama prejemnic uradne razvojne pomoči, ki so članice skupine G-20, ter drugih držav in ozemelj, kadar so upravičeni do ukrepa, ki ga financira Unija v okviru instrumentov iz tega člena;

⁽²⁾ Temeljne delovne standarde Mednarodne organizacije dela ter konvencije o svobodi združevanja in pravici do kolektivnega pogajanja, odpravi prisilnega in obveznega dela, odpravi diskriminacije glede na zaposlitev in poklic ter odpravi dela otrok.

⁽³⁾ Sklep Sveta 2001/822/ES z dne 27. novembra 2001 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski skupnosti („Sklep o pridružitvi čezmorskih držav“) (UL L 314, 30.11.2001, str. 1).

- (e) držav, za katere Komisija zagotovi vzajemni dostop do zunanje pomoči. Vzajemni dostop se lahko odobri za omejeno obdobje najmanj enega leta, če država pod enakimi pogoji odobri upravičenost subjektom iz Unije in držav, ki so upravičenke v okviru instrumentov iz tega člena. Komisija odloči o vzajemnem dostopu in njegovem trajanju v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 16(2) ter po posvetovanju z zadevno državo prejemnico oziroma državami prejemnicami; in
- (f) držav članic OECD, kar zadeva javna naročila, ki se izvajajo v najmanj razvitih državah ali močno zadolženih revnih državah s seznama prejemnic uradne razvojne pomoči.

2. Komisija lahko kot upravičene sprejme ponudnike, prijavitelje in kandidate iz držav, ki niso upravičenke, ali blago z neupravičenim poreklom, kadar:

- (a) so iz držav s tradicionalnimi gospodarskimi, trgovskimi ali zemljepisnimi povezavami s sosednjimi državami upravičenkami ali
- (b) obstaja nujna potreba po proizvodih in storitvah na trgih zadevnih držav oziroma kadar proizvodi ali storitve tam niso na voljo, ali v drugih ustrezno utemeljenih primerih, če bi uporaba pravil o upravičenosti onemogočala ali prekomerno oteževala uresničitev projekta, programa ali ukrepa.

3. Za ukrepe, ki se izvajajo z deljenim upravljanjem, lahko zadevna država članica, na katero je Komisija prenesla naloge izvajanja, v imenu Komisije kot upravičene sprejme ponudnike, prijavitelje in kandidate iz držav, ki niso upravičenke, iz odstavka 2 tega člena ali blago z neupravičenim poreklom iz člena 8(4).

Člen 10

Upravičenost do financiranja v okviru instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II)

1. Do financiranja v okviru instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) so upravičeni ponudniki, prijavitelji in kandidati iz naslednjih držav:

- (a) držav članic, upravičenk s seznama iz Priloge I k Uredbi (EU) št. 231/2014 II, pogodbenic Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in partnerskih držav, ki jih zajema evropski instrument sosedstva, ter
- (b) držav, za katere Komisija zagotovi vzajemni dostop do zunanje pomoči v skladu s pogoji iz točke (e) člena 9(1).

2. Komisija lahko kot upravičene sprejme ponudnike, prijavitelje in kandidate iz držav, ki niso upravičenke, ali blago z

neupravičenim poreklom, kadar obstaja nujna potreba po proizvodih in storitvah na trgih zadevnih držav oziroma kadar proizvodi in storitve tam niso na voljo, ali v drugih ustrezno utemeljenih primerih, če bi uporaba pravil o upravičenosti onemogočala ali prekomerno oteževala uresničitev projekta, programa ali ukrepa.

3. Za ukrepe, ki se izvajajo z deljenim upravljanjem, lahko zadevna država članica, na katero je Komisija prenesla naloge izvajanja, v imenu Komisije kot upravičene sprejme ponudnike, prijavitelje in kandidate iz držav, ki niso upravičenke, iz odstavka 2 tega člena ali blago z neupravičenim poreklom iz člena 8(4).

Člen 11

Upravičenost do financiranja v okviru evropskega instrumenta za demokracijo in človekove pravice ter instrumenta za prispevanje k stabilnosti in miru

1. Brez poseganja v omejitve, neločljivo povezane z naravo in cilji ukrepa, kakor so določene v členu 8(7), sta sodelovanje v postopku oddaje javnih naročil ali dodelitve nepovratnih sredstev ter zaposlovanje strokovnjakov v okviru evropskega instrumenta za demokracijo in človekove pravice ter instrumenta za prispevanje k stabilnosti in miru na voljo brez omejitev.

2. Do financiranja v okviru evropskega instrumenta za demokracijo in človekove pravice so v skladu s členom 4(1), (2) in (3) ter točko (c) člena 6(1) upravičeni naslednji subjekti in akterji:

- (a) organizacije civilne družbe, vključno z nevladnimi neprofitnimi organizacijami in neodvisnimi političnimi ustanovami, lokalne organizacije, neprofitne agencije, institucije in organizacije zasebnega sektorja ter njihove mreže na lokalni, regionalni, nacionalni in mednarodni ravni;
- (b) neprofitne agencije, institucije in organizacije javnega sektorja ter njihove mreže na lokalni, regionalni, nacionalni in mednarodni ravni;
- (c) nacionalna, regionalna in mednarodna parlamentarna telesa, kadar je to potrebno za izpolnitev ciljev evropskega instrumenta za demokracijo in človekove pravice ter predlaganega ukrepa ni mogoče financirati v okviru drugega instrumenta;
- (d) mednarodne in regionalne medvladne organizacije;
- (e) fizične osebe, subjekti brez pravne osebnosti ter, v izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih, drugi subjekti ali akterji, ki niso določeni v tem odstavku, kadar je to potrebno za izpolnitev ciljev evropskega instrumenta za demokracijo in človekove pravice.

Člen 12

Spremljanje in ocenjevanje ukrepov

1. Komisija redno spremlja svoje ukrepe in pregleduje napredek pri doseganju pričakovanih rezultatov, tako dosežkov kot izidov. Komisija tudi ocenjuje učinek in učinkovitost svojih sektorskih politik in ukrepov ter učinkovitost načrtovanja programov, po potrebi z neodvisnim zunanjim ocenjevanjem. Predlogi za neodvisna zunanja ocenjevanja, ki jih da Evropski parlament ali Svet, se ustrezno upoštevajo. Namen ocenjevanj, ki morajo temeljiti na načelih dobre prakse Odbora za razvojno pomoč pri OECD, je ugotoviti, ali so bili doseženi posebni cilji, če je ustrezno, ob upoštevanju enakosti spolov, in oblikovati priporočila za izboljšanje prihodnjih dejavnosti. Podlaga za ta ocenjevanja so vnaprej določeni, jasni in pregledni kazalniki, ki so po potrebi prilagojeni posamezni državi in merljivi.

2. Komisija svoja ocenjevalna poročila prek zadevnega odbora iz člena 16 pošlje Evropskemu parlamentu, Svetu in državam članicam. Na zahtevo držav članic lahko ta odbor razpravlja o posebnih ocenjevanjih. Rezultati se kot povratna informacija upoštevajo pri zasnovi programov in dodeljevanju sredstev.

3. Komisija v primernem obsegu vključi vse zadevne zainteresirane strani v fazo ocenjevanja pomoči Unije, ki se zagotavlja v skladu s to uredbo, in se po potrebi lahko odloči, da bo ocenjevanje opravila skupaj z državami članicami in razvojnimi partnerji.

4. Poročilo iz člena 13 odraža glavne pridobljene izkušnje in nadaljnje ukrepanje na podlagi priporočil iz ocenjevanj, izvedenih v preteklih letih.

NASLOV IV

DRUGE SKUPNE DOLOČBE

Člen 13

Letno poročilo

1. Komisija preuči napredek, dosežen pri izvajanju ukrepov zunanje finančne pomoči Unije, ter Evropskemu parlamentu in Svetu od leta 2015 dalje predloži letno poročilo o izpolnjevanju ciljev vsake uredbe na podlagi kazalnikov, s katerimi se merijo doseženi rezultati in učinkovitost posameznega instrumenta. To poročilo se predloži tudi Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij.

2. Letno poročilo vsebuje informacije o financiranih ukrepih, rezultatih spremljanja in ocenjevanja, sodelovanju zadevnih partnerjev ter izvrševanju proračunskih obveznosti in odobritev plačil za vsako posamezno državo, regijo in sektor sodelovanja, ki se nanašajo na predhodno leto. V poročilu se ocenijo rezultati finančne pomoči Unije, pri čemer se v največji možni meri upoštevajo specifični in merljivi kazalniki pomena pomoči pri doseganju ciljev instrumentov. Če je mogoče in ustrezno, je v primeru razvojnega sodelovanja v poročilu ocenjeno tudi upoštevanje načel učinkovitosti pomoči, tudi inovativnih finančnih instrumentov.

3. Letno poročilo, pripravljeno leta 2021, vsebuje konsolidirane podatke iz letnih poročil za obdobje od 2014 do 2020 o vsem financiranju, ki ga ureja ta uredba, vključno z zunanjimi namenskimi prejemki in prispevki v skrbniške sklade, ter prikazuje razčlenitev porabe sredstev po državah upravičenkah, rabe finančnih instrumentov, obveznosti in plačil.

Člen 14

Odhodki na področju podnebnih ukrepov in biotske raznovrstnosti

Skupna poraba sredstev v zvezi s podnebnimi ukrepi in biotsko raznovrstnostjo se vsako leto oceni na podlagi sprejetih okvirnih programskih dokumentov. Za sredstva, dodeljena v okviru instrumentov, se uporablja sistem letnega sledenja, ki temelji na metodologiji OECD („kazalniki iz Ria“), vendar ne preprečuje uporabe natančnejših metodologij, če so na voljo, in je del obstoječe metodologije za upravljanje učinkovitosti izvajanja programov Unije, da se količinsko opredelijo odhodki, povezani s podnebnimi ukrepi in biotsko raznovrstnostjo na ravni akcijskih programov ter posameznih in posebnih ukrepov iz člena 2(1), tako dodeljena sredstva pa so tudi evidentirana v ocenjevanjih in letnem poročilu.

Člen 15

Sodelovanje zainteresiranih strani iz držav upravičenk

Če je ustrezno in mogoče, Komisija zagotovi, da se med izvajanjem opravijo ustrezna posvetovanja z zadevnimi zainteresiranimi stranmi iz držav upravičenk, tudi organizacijami civilne družbe in lokalnimi organi, oziroma da so taka posvetovanja bila opravljena ter da so tem zainteresiranim stranem pravočasno na voljo ustrezne informacije, ki jim omogočajo, da imajo v procesu pomembno vlogo.

NASLOV V

KONČNE DOLOČBE

Člen 16

Postopek v odboru

1. Komisiji pomagajo odbori, ustanovljeni na podlagi instrumentov. Ti odbori so odbori v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 4 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Kadar je treba pridobiti mnenje odbora na podlagi pisnega postopka, se ta postopek zaključi brez izida, če se v roku za predložitev mnenja za to odloči predsednik odbora ali če to zahteva navadna večina članov odbora.

3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Kadar je treba mnenje odbora pridobiti s pisnim postopkom, se postopek zaključi brez izida, če v roku za predložitev mnenja tako odloči predsednik odbora ali če to zahteva navadna večina članov odbora.

4. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 8 Uredbe (EU) št. 182/2011 v povezavi s členom 5 navedene uredbe.

Sprejeti sklep ostane veljaven za čas trajanja sprejetega ali spremenjenega dokumenta, akcijskega programa ali ukrepa.

5. Opazovalec iz EIB sodeluje pri delu odborov, kadar ti obravnavajo vprašanja, povezana z EIB.

Člen 17

Vmesni pregled in ocenjevanje instrumentov

1. Komisija najpozneje 31. decembra 2017 predloži poročilo o vmesnem pregledu o izvajanju vsakega instrumenta in te uredbe. V poročilu se obravnava obdobje od 1. januarja 2014 do 30. junija 2017, glavna pozornost pa se nameni izpolnjevanju ciljev vsakega instrumenta, kar se ugotavlja na podlagi kazalnikov, s katerimi se merijo doseženi rezultati in učinkovitost instrumentov.

Da bi izpolnili cilje vsakega instrumenta, se v tem poročilu poleg tega obravnavajo tudi dodana vrednost vsakega instrumenta, možnosti za poenostavitev, notranja in zunanja usklajenost, vključno z dopolnjevanjem in sinergijami med instrumenti, nadaljnja ustreznost vseh ciljev ter prispevek ukrepov k doslednemu zunanjemu delovanju Unije ter, če je ustrezno, prednostnim nalogam Unije za doseganje pametne, trajnostne in vključujoče rasti. V poročilu se upoštevajo vse ugotovitve in zaključki v zvezi z dolgoročnim učinkom instrumentov. Vsebuje tudi podatke o doseženem učinku finančnega vzvoda sredstev vsakega finančnega instrumenta.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourg, 11. marca 2014

Za Evropski parlament

Predsednik

M. SCHULZ

Posebni namen tega poročila je izboljšanje izvajanja pomoči Unije. Poročilo vsebuje informacije za odločanje o podaljšanju, spremembi ali prekinitvi vrst ukrepov, ki se izvajajo na podlagi instrumentov.

Poročilo vključuje tudi konsolidirane podatke iz ustreznih letnih poročil o vsem financiranju, ki ga ureja ta uredba, vključno z zunanjimi namenskimi prejemki in prispevki v skrbniške sklade, ter prikazuje razčlenitev porabe sredstev po državah upravičenkah, rabe finančnih instrumentov, obveznosti in plačil.

Komisija v okviru vmesnega pregleda za naslednje finančno obdobje pripravi končno ocenjevalno poročilo za obdobje od 2014 do 2020.

2. Poročilo o vmesnem pregledu iz prvega pododstavka odstavka 1 se predloži Evropskemu parlamentu in Svetu, po potrebi skupaj z zakonodajnimi predlogi, ki spreminjajo instrumente in to uredbo, če je potrebno.

3. Kot podlaga za oceno stopnje uresničevanja ciljev se uporabijo vrednosti kazalnikov z dne 1. januarja 2014.

4. Komisija od partnerskih držav zahteva, da zagotovijo vse podatke in informacije, ki so potrebni v skladu z mednarodnimi zavezami glede učinkovitosti pomoči, da se omogoči spremljanje in ocenjevanje zadevnih ukrepov.

5. Dolgoročnejši rezultati in vplivi ter trajnost učinkov instrumentov se ocenijo v skladu s takrat veljavnimi pravili in postopki spremljanja, ocenjevanja in poročanja.

Člen 18

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije.

Uporablja se od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020.

Za Svet

Predsednik

D. KOURKOULAS

Izjava Evropske komisije o uporabi izvedbenih aktov in njihovih določb za izvajanje določenih pravil iz Uredbe št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi evropskega sosedskega instrumenta ter iz Uredbe (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II)

Evropska komisija meni, da je namen pravil za izvajanje programov čezmejnega sodelovanja, kot so določena v Uredbi (EU) št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o določitvi skupnih pravil in postopkov za izvajanje instrumentov Unije za zunanje ukrepanje, ter drugih natančnejših in podrobnejših izvedbenih pravil iz Uredbe (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi evropskega sosedskega instrumenta in iz Uredbe (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) dopolniti osnovni akt in bi zato morala imeti obliko delegiranih aktov, sprejetih na podlagi člena 290 PDEU. Evropska komisija ne bo nasprotovala sprejetju besedila, o katerem sta se dogovorila sozakonodajalca. Evropska komisija kljub temu opozarja, da je vprašanje razmejitve med členoma 290 in 291 PDEU trenutno v obravnavi Sodišča Evropske unije v zadevi o „biocidih“.

Izjava Evropske komisije o „vrnjenih sredstvih“

V skladu z obveznostmi iz člena 21(5) Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 bo Evropska komisija v predlog proračuna vključila proračunsko vrstico za notranje namenske prejemke in po možnosti navedla znesek takih prejemkov.

Proračunski organ bo o znesku zbranih sredstev obveščen vsako leto v procesu načrtovanja proračuna. Notranji namenski prejemki bodo vključeni v predlog proračuna samo, če bo njihov znesek določen.

Izjava Evropskega parlamenta o ukinitvi pomoči, dodeljene v okviru finančnih instrumentov

Evropski parlament opozarja, da Uredba (EU) št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014–2020, Uredba (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi evropskega instrumenta sosedstva, Uredba (EU) št. 234/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta partnerstva za sodelovanje s tretjimi državami ter Uredba (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) ne vsebujejo izrecne navedbe, da je pomoč mogoče ukiniti v primerih, kadar država upravičenka ne spoštuje osnovnih načel, razglašanih v posameznem instrumentu, ter zlasti načel demokracije, pravne države in spoštovanja človekovih pravic.

Evropski parlament meni, da bi vsaka ukinitve pomoči v okviru teh instrumentov spremenila celotno shemo finančne pomoči, dogovorjene v okviru rednega zakonodajnega postopka. Evropski parlament je kot zakonodajalec in ena od dveh vej proračunskega organa zato pristojen, da v celoti izvaja svoje posebne pravice v zvezi s tem, če bi bilo treba sprejeti tako odločitev.

II

(Nezakonodajni akti)

UREDBE

UREDBA SVETA (EURATOM) št. 237/2014

z dne 13. decembra 2013

o vzpostavitvi instrumenta za sodelovanje na področju jedrske varnosti

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

možnost podpreti prizadevanja za jedrsko varnost v tretjih državah.

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo in zlasti člena 203 Pogodbe,

- (4) Če Unija deluje v okviru skupnih politik in strategij skupaj z državami članicami, ima kritično maso za odzivanje na svetovne izzive in je tudi najprimernejša za koordinacijo sodelovanja s tretjimi državami.

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta ⁽¹⁾,

- (5) Skupnost je s Sklepom Komisije 1999/819/Euratom ⁽³⁾ pristopila h Konvenciji o jedrski varnosti iz leta 1994. Skupnost je z Odločbo Komisije 2005/510/Euratom ⁽⁴⁾ pristopila tudi k Skupni konvenciji o varnosti ravnanja z izrabljenim gorivom in varnosti ravnanja z radioaktivnimi odpadki.

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Ta instrument za sodelovanje na področju jedrske varnosti, vzpostavljen z Uredbo Sveta (Euratom) št. 300/2007 ⁽²⁾ je eden od instrumentov, ki zagotavlja neposredno podporo zunanjim politikam Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo.

- (6) Da bi se ohranila in spodbudila stalno izboljševanje ter nadzor jedrske varnosti, je Svet sprejel Direktivo 2009/71/Euratom ⁽⁵⁾ in Direktivo 2011/70/Euratom ⁽⁶⁾. Navedeni direktivi in visoki standardi jedrske varnosti ter ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom, ki se izvajajo v Skupnosti, so zgledi, s katerimi bi se lahko spodbudilo tretje države k sprejetju podobnih visokih standardov.

- (2) Unija je glavni akter pri zagotavljanju gospodarske, finančne, tehnične, humanitarne in makroekonomske pomoči tretjim državam. Ta uredba je del okvira, zasnovanega za načrtovanje sodelovanja in zagotavljanje pomoči, namenjene podpori prizadevanjem za visoko raven jedrske varnosti, varstva pred sevanjem ter uporabo učinkovitih in uspešnih nadzornih ukrepov za jedrske snovi v tretjih državah.

- (7) Spodbujanje regulativnega in drugačnega sodelovanja z državami v gospodarskem vzponu ter uveljavljanje pristopov, predpisov, standardov in praks Unije so cilji zunanje politike strategije Evropa 2020.

- (3) Nesreča v jedrski elektrarni Černobil leta 1986 je izpostavila svetovni pomen jedrske varnosti. Nesreča v jedrski elektrarni Fukušima-Daiči leta 2011 je potrdila potrebo po nadaljevanju prizadevanj za doseganje najvišjih standardov jedrske varnosti. Da bi lahko vzpostavila varnostne razmere, potrebne za odpravo ogroženosti življenja in zdravja prebivalstva, bi morala imeti Skupnost

⁽³⁾ Sklep Komisije z dne 16. novembra 1999 o pristopu Evropske skupnosti za atomsko energijo (Euratom) h Konvenciji o jedrski varnosti iz leta 1994 (UL L 318, 11.12.1999, str. 20).

⁽⁴⁾ Odločba Komisije 2005/510/Euratom z dne 14. junija 2005 o pristopu Evropske skupnosti za atomsko energijo k „Skupni konvenciji o varnem ravnanju z izrabljenim jedrskim gorivom in o varnem ravnanju z radioaktivnimi odpadki“ (UL L 185, 16.7.2005, str. 33).

⁽⁵⁾ Direktiva 2009/71/Euratom z dne 25. junija 2009 o vzpostavitvi okvira Skupnosti za jedrsko varnost jedrskih objektov (UL L 172, 2.7.2009, str. 18).

⁽⁶⁾ Direktiva 2011/70/Euratom z dne 19. julija 2011 o vzpostavitvi okvira Skupnosti za odgovorno in varno ravnanje z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki (UL L 199, 2.8.2011, str. 48).

⁽¹⁾ Mnenje z dne 19. novembra 2013 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

⁽²⁾ Uredba Sveta (Euratom) št. 300/2007 z dne 19. februarja 2007 o vzpostavitvi instrumenta za sodelovanje na področju jedrske varnosti (UL L 81, 22.3.2007, str. 1).

- (8) Države članice Skupnosti so podpisnice Pogodbe o neširjenju jedrskega orožja in dodatnega protokola.
- (9) Skupnost v skladu s poglavjem 10 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo (v nadaljnjem besedilu: Pogodba Euratom) že zdaj tesno sodeluje z Mednarodno agencijo za atomsko energijo (MAAE), tako v zvezi z jedrskimi nadzornimi ukrepi (pri doseganju ciljev poglavja 7 naslova dva Pogodbe Euratom) kot v zvezi z jedrsko varnostjo.
- (10) Cilje, podobne ciljem te uredbe, že uresničuje več mednarodnih organizacij in programov, kot so MAAE, Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj/Agencija za jedrsko energijo (OECD/NEA), Evropska banka za obnovo in razvoj (EBRD) in Okoljsko partnerstvo v okviru Severne dimenzije (NDEP).
- (11) Zlasti pomembno je, da Skupnost še naprej podpira prizadevanja za spodbujanje uporabe učinkovitih nadzornih ukrepov za varovanje jedrskih snovi v tretjih državah, pri čemer gradi na lastnih nadzornih dejavnostih v okviru Unije.
- (12) Komisija bi se morala pri uporabi te uredbe pred pripravo in sprejetjem strateškega dokumenta in večletnih okvirnih programov posvetovati s skupino evropskih regulatorjev za jedrsko varnost (ENSREG). Akcijski programi bi morali temeljiti na posvetovanjih, po potrebi z nacionalnimi regulativnimi organi držav članic, in dialogu s partnerskimi državami.
- (13) Ukrepe v podporo ciljem te uredbe bi morali podpirati tudi z iskanjem nadaljnjih sinergij z neposrednimi in posrednimi ukrepi okvirnih programov Euratoma na področju jedrskih raziskav in usposabljanja.
- (14) Razume se, da bosta odgovornost za varnost objekta nosila njegov upravljavec in država, ki ima jurisdikcijo nad objektom.
- (15) Medtem ko so za financiranje zunanje pomoči Unije potrebna vse obsežnejša sredstva, pa so zaradi gospodarskega in proračunskega položaja Unije sredstva, namenjena tovrstni pomoči, omejena. Zato bi morala Komisija poskrbeti za najsmotrnejšo porabo razpoložljivih sredstev, predvsem z uporabo finančnih instrumentov z učinkom finančnega vzvoda. Takšen učinek finančnega vzvoda se še poveča z omogočanjem uporabe in ponovne uporabe sredstev, ki jih vložijo in ustvarijo ti finančni instrumenti.
- (16) Da se zagotovijo enotni pogoji za izvajanje te uredbe, bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila.
- (17) Izvedbena pooblastila, povezana z načrtovanjem programov in financiranjem ukrepov, podprtih s to uredbo, bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 ⁽¹⁾, ki se uporablja za namene te uredbe, čeprav člen 106a Pogodbe Euratom v njej ni naveden. Ob upoštevanju narave teh izvedbenih aktov, zlasti njihove naravnosti v okviru politik ali njihovih finančnih posledic, je treba za njihovo sprejetje načeloma uporabiti postopek pregleda, določen v navedeni uredbi, razen za tehnične izvedbene ukrepe majhnega finančnega obsega. Komisija bi morala sprejeti izvedbene akte, ki se začnejo takoj uporabljati, kadar se to zahteva v ustrezno utemeljenih nujnih primerih, povezanih z jedrsko ali radiološko nesrečo, vključno z naključno izpostavljenostjo, in potrebo po hitrem odzivu Skupnosti za odpravo posledic te nesreče.
- (18) Za izvajanje te uredbe bi se morali ustrezno uporabljati pravila in postopki, določeni v Uredbi (EU) št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾.
- (19) Unija in Evropska skupnosti za atomsko energijo imata še vedno enotni institucionalni okvir. Zato je treba nujno zagotoviti, da je njuno zunanje delovanje skladno. Evropska služba za zunanje delovanje po potrebi sodeluje pri načrtovanju tega instrumenta v skladu s Sklepom Sveta 2010/427/EU ⁽³⁾.
- (20) Unija bi si morala prizadevati za čim učinkovitejšo rabo razpoložljivih virov, da bi zagotovila kar največji učinek svojega zunanjega delovanja. V ta namen bi bilo treba zagotoviti skladnost in dopolnjevanje instrumentov za zunanje delovanje ter ustvariti sinergije med tem instrumentom, drugimi instrumenti za zunanje delovanje in drugimi politikami Unije. Prav tako bi se morali vzajemno krepiti tudi programi, zasnovani na podlagi teh instrumentov.
- (21) Ta uredba nadomešča Uredbo (Euratom) št. 300/2007, ki preneha veljati 31. Decembra 2013 -
- ⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).
- ⁽²⁾ Uredba (EU) št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marec 2014 o določitvi skupnih pravil in postopkov za izvajanje instrumentov Unije za zunanje ukrepanje (Glej stran 95 tega Uradnega lista).
- ⁽³⁾ Sklep Sveta 2010/427/EU z dne 26. julija 2010 o organizaciji in delovanju Evropske službe za zunanje delovanje (UL L 201, 3.8.2010, str. 30).

SPREJEL NASLEDNJO UREDBO:

NASLOV I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Splošni cilj

Unija v skladu z določbami te uredbe in Prilogo k njej financira ukrepe za podporo pri spodbujanju visoke ravni jedrske varnosti, varstva pred sevanjem ter uporabe učinkovitih in uspešnih nadzornih ukrepov za jedrske snovi v tretjih državah.

Člen 2

Posebni cilji

Cilji sodelovanja v okviru te uredbe so naslednji:

1. spodbujanje učinkovite kulture jedrske varnosti, uveljavljanje najvišjih standardov jedrske varnosti in varstva pred sevanjem ter stalne izboljšave na področju jedrske varnosti;
2. odgovorno in varno ravnanje z izrabljenim jedrskim gorivom in radioaktivnimi odpadki (in sicer prevoz, predhodna obdelava, obdelava, predelava, skladiščenje in odlaganje), in razgradnja ter sanacija nekdanjih jedrskih območij in objektov;
3. oblikovanje okvirov in metodologij za uporabo učinkovitih in uspešnih nadzornih ukrepov za jedrske snovi v tretjih državah.

Člen 3

Posebni ukrepi

1. Cilje iz točke 1 člena 2 se uresničuje zlasti z naslednjimi ukrepi:

- (a) podporo regulativnim organom in organizacijam za tehnično pomoč;
- (b) ugotovitvi regulativnega okvira, zlasti glede pregleda in ocenjevanja, izdaje dovoljenj in nadzora jedrskih elektrarn in drugih jedrskih objektov;
- (c) spodbujanjem učinkovitih regulativnih okvirov, postopkov in sistemov, da se zagotovita ustrezna zaščita pred ionizirajočim sevanjem iz radioaktivnih snovi, zlasti iz visoko aktivnih radioaktivnih virov, in njihovo varno odlaganje;

(d) vzpostavitev učinkovite ureditve za preprečevanje nesreč z radiološkimi posledicami, vključno z naključno izpostavljenostjo, in blažitev teh posledic, če nastopijo (na primer spremljanje okolja v primeru radioaktivnega izpusta, snovanje in izvajanje dejavnosti blažitve posledic ter njihovega odpravljanja in sodelovanje z nacionalnimi in mednarodnimi organizacijami v primeru naključne izpostavljenosti), ter za načrtovanje, pripravljenost in odzivanje v primeru izrednih razmer, za uvajanje ukrepov civilne zaščite in ukrepov za rehabilitacijo;

(e) podporo za zagotavljanje varnosti jedrskih objektov in območij v zvezi s praktičnimi zaščitnimi ukrepi za zmanjšanje nevarnosti sevanja, ki ogroža zdravje delavcev in širše javnosti.

2. Cilje iz točke 2 člena 2 se uresničuje zlasti z naslednjimi ukrepi:

- (a) podporo regulativnim organom in organizacijam za tehnično podporo ter ugotovitvi regulativnega okvira, zlasti v zvezi z odgovornim in varnim ravnanjem z izrabljenim jedrskim gorivom ter radioaktivnimi odpadki;
- (b) oblikovanjem in izvajanjem posebnih strategij in okvirov za odgovorno in varno ravnanje z izrabljenim jedrskim gorivom ter radioaktivnimi odpadki;
- (c) oblikovanjem in izvajanjem strategij in okvirov za razgradnjo obstoječih objektov, sanacijo nekdanjih jedrskih območij in zapuščenih rudnikov urana ter za dvigovanje radioaktivnih predmetov in snovi, potopljenih v morju, ter ravnanje z njimi.

3. Cilj iz točke 3 člena 2 je omejen na tehnične vidike, s čimer se zagotovi, da se rude, izvorne snovi in posebne cepljive snovi uporabljajo le za načrtovane namene, ki jih navedejo uporabniki. Uresničuje se zlasti z naslednjimi ukrepi:

- (a) vzpostavitev potrebnega regulativnega okvira, metodologij, tehnologije in pristopov za izvajanje jedrskih nadzornih ukrepov, vključno s pravilnim vodenjem evidenc in nadzorom cepljivih snovi, tako na ravni države kot na ravni upravljavcev;
- (b) podpiranjem infrastrukture in usposabljanja osebja.

4. Ukrepi iz odstavkov 1 in 2 lahko vključujejo ukrepe za spodbujanje mednarodnega sodelovanja, vključno z izvajanjem in spremljanjem mednarodnih konvencij in pogodb. Pomemben sestavni del teh ukrepov je tudi prenos znanja, kot je izmenjava informacij, izgradnja zmogljivosti in usposabljanje na področju jedrske varnosti in jedrskih raziskav, da se utrdi zanesljivost dobljenih rezultatov. Ukrepi se izvajajo v sodelovanju s pristojnimi organi držav članic Unij in/ali organi tretjih držav, jedrskimi regulatorji in njihovimi organizacijami za tehnično podporo ter/ali zadevnimi mednarodnimi organizacijami, zlasti z MAAE. V posebnih in ustrezno utemeljenih primerih se bodo ukrepi v zvezi z točkama (b) in (c) odstavka 1 izvajali tudi prek sodelovanja z upravljavci jedrskih objektov in/ali pristojnimi organizacijami iz držav članic ter upravljavci jedrskih objektov iz tretjih držav, kot so opredeljeni v členu 3(1) Direktive 2009/71/Euratom, in jedrskih območij.

Člen 4

Izpolnjevanje, skladnost in dopolnjevanje

1. Napredek pri doseganju posameznih specifičnih ciljev iz člena 2 se ocenjuje na podlagi kazalnikov uspešnosti:

- (a) število in pomembnost vprašanj, opredeljenih med izvajanjem sodelovanja;
- (b) napredek pri pripravi strategij za izrabljeno gorivo, jedrske odpadke in razgradnjo, zadevni zakonodajni in regulativni okvir ter izvajanje projektov.
- (c) število in pomen vprašanj, opredeljenih v zadevnih poročilih o jedrskih nadzornih ukrepih.

Pred izvajanjem projektov in ob upoštevanju posebnosti vsakega ukrepa se določijo posebni kazalniki za spremljanje, ocenjevanje in pregled uspešnosti, kot je navedeno v členu 7(2).

2. Komisija zagotovi, da so sprejeti ukrepi skladni s splošnim strateškim okvirom politike Unije za zadevno partnersko državo, zlasti pa s cilji politik te partnerske države in programov za razvojno in gospodarsko sodelovanje.

3. Finančno, gospodarsko in tehnično sodelovanje v okviru te uredbe dopolnjuje sodelovanje Unije v okviru drugih instrumentov.

NASLOV II

NACRTOVANJE PROGRAMOV IN OKVIRNA DODELITEV SREDSTEV

Člen 5

Strateški dokument

1. Sodelovanje Skupnosti v okviru te uredbe se izvaja na podlagi splošnega večletnega strateškega dokumenta za instrument za sodelovanje na področju jedrske varnosti.

2. Strateški dokument je splošna podlaga za sodelovanje in se vzpostavi za obdobje do največ sedem let. Določa strategijo Skupnosti za sodelovanje v okviru te uredbe, pri čemer se upoštevajo potrebe zadevnih držav, prednostne naloge Skupnosti, mednarodne razmere in dejavnosti zadevnih tretjih držav. Opisuje tudi dodano vrednost sodelovanja ter način, kako preprečiti podvajanje z drugimi programi in pobudami, zlasti s programi in pobudami mednarodnih organizacij, ki se zavzemajo za podobne cilje, in glavnih donatorjev.

3. Namen strateškega dokumenta je zagotoviti skladen okvir za sodelovanje med Skupnostjo in zadevnimi tretjimi državami ali regijami, ki je skladen s splošnim namenom in obsegom, cilji, načeli in politiko Skupnosti.

4. Pri pripravi strateškega dokumenta se upoštevajo načela učinkovitosti pomoči: prevzemanje odgovornosti na nacionalni ravni, partnerstvo, usklajevanje, harmonizacija, približevanje sistemom držav ali regij prejemnic, vzajemna odgovornost in usmerjenost k doseganju rezultatov.

5. Komisija strateški dokument potrdi v skladu s postopkom pregleda iz člena 11(2). Komisija strateški dokument pregleda in po potrebi posodobi v vmesnem obdobju ali kadar koli je potrebno, pri čemer uporabi enak postopek.

Člen 6

Večletni okvirni programi

1. Večletni okvirni programi se pripravijo na podlagi strateškega dokumenta iz člena 5. Večletni okvirni programi trajajo od 2 do 4 let.

2. V večletnih okvirnih programih se določijo prednostna področja, izbrana za financiranje, posebni cilji, pričakovani rezultati, kazalniki uspešnosti in okvirne finančne dodelitve – skupno in po prednostnih področjih – ter znatna rezerva nedodeljenih sredstev. Izrazijo se lahko v razponu vrednosti ali po potrebi kot najmanjši zneski. V večletnih okvirnih programih se določijo smernice za preprečevanje podvajanja.

3. Večletni okvirni programi temeljijo na zahtevi partnerskih držav ali regij in dialogu z njimi, kar vključuje deležnike, tako da se zagotovi prevzem ustrezne odgovornosti s strani zadevne države ali regije za proces in spodbudi podpora nacionalnim razvojnim strategijam. Zaradi dopolnjevanja in preprečevanja podvajanja se v večletnih okvirnih programih upošteva že vzpostavljeno in načrtovano mednarodno sodelovanje, zlasti z mednarodnimi organizacijami, ki se zavzemajo za podobne cilje, in glavnimi donatorji na področjih iz člena 2. V večletnih okvirnih programih se navede tudi dodana vrednost sodelovanja.

4. Komisija večletne okvirne programe sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 11(2). Komisija v skladu s tem postopkom te okvirne programe pregleda in jih po potrebi posodobi, pri čemer upošteva vse preglede strateškega dokumenta iz člena 5.

NASLOV III

IZVAJANJE

Člen 7

Letni akcijski programi

1. Letni akcijski programi (v nadaljnjem besedilu: akcijski programi) se pripravijo na podlagi strateškega dokumenta iz člena 5 in večletnih okvirnih programov iz člena 6. Akcijski programi se pripravijo za vsako tretjo državo ali regijo; v njih so navedene podrobnosti glede izvajanja sodelovanja po tej uredbi.

Izjemoma, zlasti kadar akcijski program še ni bil sprejet, lahko Komisija na podlagi okvirnih programskih dokumentov sprejme posamezne ukrepe po enakih pravilih in postopkih, kot veljajo za akcijske programe.

V primeru nepredvidljivih in ustrezno utemeljenih potreb, okoliščin ali zavez lahko Komisija sprejme posebne ukrepe, ki niso predvideni v okvirnih programskih dokumentih.

2. V akcijskih programih se navedejo zastavljeni cilji, področja podpore, predvideni ukrepi in projekti, pričakovani rezultati, postopki upravljanja in predvideni celoten znesek financiranja. Vsebujejo kratek opis operacij, ki bodo financirane, navedbo zneskov, dodeljenih za vsako operacijo, okviren časovni raspored izvajanja ter po potrebi posebne kazalnike za spremljanje, ocenjevanje in pregled uspešnosti. Po potrebi vključujejo rezultate, pridobljene iz predhodnega sodelovanja.

3. Komisija v skladu s postopkom pregleda iz člena 11(2) sprejme akcijske programe, posamezne ukrepe in posebne ukrepe. Komisija lahko akcijske programe in ukrepe pregleda in razširi v skladu z navedenim postopkom.

4. Z odstopanjem od odstavka 3 postopek pregleda iz člena 11(2) ni potreben za:

- (i) posamezne ukrepe, za katere finančna pomoč Unije ne presega 5 milijonov EUR;
- (ii) posebne ukrepe, za katere finančna pomoč Unije ne presega 5 milijonov EUR;
- (iii) tehnične spremembe akcijskih programov, posameznih ukrepov in posebnih ukrepov.

V tem odstavku „tehnične spremembe“ pomeni prilagoditve, kot so:

- podaljšanje roka za izvajanje,
- prerazporeditev sredstev med ukrepi iz letnih akcijskih programov, posameznimi in posebnimi ukrepi ter projekti za največ 20 % prvotnega proračuna, vendar ne za več kot 5 milijonov EUR, ali
- povečanje ali zmanjšanje proračuna letnih akcijskih programov, posameznih ali posebnih ukrepov za največ 20 % prvotnega proračuna, vendar ne za več kot 5 milijonov EUR,

če te spremembe ne vplivajo bistveno na cilje prvotnih ukrepov in akcijskih programov.

O ukrepih, sprejetih v skladu s tem odstavkom, se v enem mesecu po njihovem sprejetju obvestijo Evropski parlament, Svet in odbor iz člena 11(1).

5. Komisija v izredno nujnih ustrezno utemeljenih primerih, povezanih s potrebo po hitrem odzivu Skupnosti za blaženje posledic jedrske ali radiološke nesreče, v skladu s postopkom iz člena 11(3) sprejme ali spremeni akcijske programe ali ukrepe z izvedbenimi akti, ki se začnejo takoj uporabljati.

6. Komisija lahko tudi sprejme odločitev o pridružitvi kateri koli pobudi mednarodnih organizacij in najpomembnejših donatorjev, ki se zavzemajo za podobne cilje, če taka pobuda izpolnjuje splošni cilj iz člena 1. Ustrezni sklep o financiranju se sprejme v skladu s postopkom iz odstavkov 2 in 3 tega člena.

Člen 8

Skladnost in dopolnjevanje

Pri vsakršnem načrtovanju ali pregledu programov, ki se izvede po objavi vmesnega poročila iz člena 17 Uredbe EU št. 236/2014, se upoštevajo rezultati, ugotovitve in zaključki iz navedenega poročila.

Člen 9

Izvajanje

Ta uredba se izvaja v skladu s členi 1(3), 1(4), 3, 4, 5, 7, 8, 9, 12 in 17 Uredbe EU št. 236/2014, razen če v tej uredbi ni drugače navedeno.

Člen 10

Poročilo

Komisija preuči napredek, dosežen pri izvajanju ukrepov, sprejetih v skladu s to uredbo, ter Evropskemu parlamentu in Svetu predloži letno poročilo o izvajanju sodelovanja iz te uredbe. Poročilo vsebuje informacije o financiranih ukrepih, rezultatih spremljanja in ocenjevanja ter izvrševanju proračunskih obveznosti in plačil za vsako posamezno državo, regijo in vrsto sodelovanja, ki veljajo za preteklo leto.

NASLOV IV

KONČNE DOLOČBE

Člen 11

Odbor

1. Komisiji pomaga odbor za sodelovanje na področju jedrske varnosti. Navedeni odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v državah članicah v skladu s Pogodbama.

V Bruslju, 13. december 2013

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 8 Uredbe (EU) št. 182/2011 v povezavi s členom 5 Uredbe.

Člen 12

Evropska služba za zunanje delovanje

Ta uredba se uporablja v skladu s členom 9 Sklepa 2010/427/EU.

Člen 13

Finančna sredstva

1. Finančna sredstva za izvajanje te uredbe v obdobju 2014–2020 znašajo 225 321 000 EUR.

2. Evropski parlament in Svet odobrita letna proračunska sredstva v okviru omejitev iz večletnega finančnega okvira.

Člen 14

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati tretji dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020.

Za Svet

Predsednik

V. MAZURONIS

PRILOGA

MERILA, KI SE UPORABLJAJO ZA SODELOVANJE NA PODROČJU JEDRSKE VARNOSTI

V tej prilogi so opredeljena merila ⁽¹⁾ za sodelovanje na podlagi te uredbe, vključno s prednostnimi nalogami.

Sodelovanje bi moralo temeljiti na naslednjih merilih:

1. Splošna merila in prednostne naloge**(a) Splošna merila**

- Sodelovanje lahko zajema „tretje države“ po vsem svetu.
- Prednost naj imajo države pristopnice in države v evropskem sosedstvu, zaželeno je, da se za vsako državo uporabi ločen pristop. Za države v drugih regijah naj se uporabi regionalni pristop.
- Sodelovanje z državami z visokim dohodkom naj bi olajšalo odnose med njihovimi zadevnimi deležniki, pristojnimi za jedrsko varnost in varstvo pred sevanjem. Države z visokim dohodkom za takšne odnose ne prejmejo finančnih sredstev Skupnosti v okviru te uredbe. Vendar se lahko – če je to potrebno in ustrezno – izvedejo posebni ukrepi, na primer po hudi jedrski nesreči.
- S formalno zahtevo, ki se vloži pri Komisiji, bi bilo treba potrditi skupni dogovor in meddržavno pogodbo med tretjo državo in Skupnostjo, ki zavezuje zadevno vlado.
- Tretje države, ki želijo sodelovati s Skupnostjo, bi se morale v celoti zavezati načelom neširjenja jedrskega orožja. Prav tako bi morale postati pogodbenice zadevnih konvencij MAAE o jedrski varnosti, kot sta Konvencija o jedrski varnosti in Skupna konvencija o varnem ravnanju z izrabljenim gorivom in varnem ravnanju z radioaktivnimi odpadki, ali sprejeti ukrepe, ki dokazujejo njihovo trdno zaveznanost pristopu k tovrstnim konvencijam. To zaveznanost bi bilo treba oceniti vsako leto; na podlagi te ocene pa se sprejme odločitve o nadaljevanju sodelovanja. Pristop k ustreznim konvencijam ali sprejetje potrebnih ukrepov za pristop k njim bi lahko bil pogoj za sodelovanje s Skupnostjo. V izrednih razmerah bi bilo treba navedena načela izjemoma prožno uporabljati.
- Za zagotovitev in spremljanje skladnosti s cilji sodelovanja iz te uredbe zadevna tretja država sprejme ocenjevanje sprejetih ukrepov. To ocenjevanje naj bi omogočilo spremljanje in preverjanje skladnosti z dogovorjenimi cilji in bi lahko bilo pogoj za nadaljnje izplačevanje prispevka Skupnosti.
- Sodelovanje, ki ga na področju jedrske varnosti in nadzornih ukrepov v skladu s to uredbo zagotavlja Unija, ni namenjeno spodbujanju jedrske energije, zato se ga ne bi smelo razumeti kot ukrep za spodbujanje tega vira energije v tretjih državah.

(b) Prednostne naloge

Da se vzpostavijo varnostne razmere, potrebne za odpravo nevarnosti za življenje in zdravje prebivalstva, je sodelovanje v prvi vrsti usmerjeno k jedrskim regulatorjem in njihovim organizacijam za tehnično podporo. Cilj takega sodelovanja je zagotoviti njihovo tehnično usposobljenost in neodvisnost ter okrepiti regulativni okvir, zlasti glede dejavnosti izdaje dovoljenj, vključno s pregledovanjem in spremljanjem učinkovitih in celovitih ocen tveganj in varnosti („testi odpornosti“).

Druge prednostne naloge programov sodelovanja, ki jih je treba razviti v okviru te uredbe, vključujejo:

- oblikovanje in izvajanje odgovornih strategij in okvirov za odgovorno in varno ravnanje z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki;
- razgradnjo obstoječih objektov, sanacijo nekdanjih jedrskih območij in zapuščenih območij rudarjenja urana ter dvigovanje radioaktivnih predmetov in snovi, potopljenih v morju, ter ravnanje z njimi, če so nevarni za prebivalstvo.

Sodelovanje z upravljavci jedrskih elektrarn iz tretjih držav se preuči v posebnih primerih, navedenih v členih 2 in 3, zlasti v okviru nadaljnjih ukrepov na podlagi celovite ocene tveganj in varnosti. Takšno sodelovanje ne zajema dobave opreme.

⁽¹⁾ Pri merilih se upoštevajo sklepi Sveta o pomoči tretjim državam na področju jedrske varnosti in zaščite (2913. srečanje Sveta za promet, telekomunikacije in energijo v Bruslju z dne 9. decembra 2008).

2. Države z nameščenimi zmogljivostmi za proizvodnjo jedrske energije

Dodatno sodelovanje z državami, ki so že prejele finančna sredstva Skupnosti, bi moralo biti odvisno od ocene ukrepov, ki jih je financirala Skupnost, in od ustrezne utemeljitve novih potreb. Z ocenjevanjem bi bilo treba natančneje določiti naravo sodelovanja in zneske, ki naj bi se v prihodnosti namenili tem državam.

V zvezi z državami, ki zahtevajo sodelovanje, bi bilo treba razmisliti o:

- (a) stopnji nujnosti posredovanja v dani državi ob upoštevanju situacije glede jedrske varnosti in
- (b) pomenu posredovanja v primernem trenutku, da se zagotovi spodbujanje kulture jedrske varnosti, zlasti kar zadeva vzpostavitev ali okrepitev regulativnih organov in organizacij za tehnično podporo ter oblikovanje in izvajanje strategij in okvirov za odgovorno in varno ravnanje z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki.

Uporaba misij integrirane regulativne revizijske službe (IRRS – Integrated Regulatory Review Service) in revizijske skupine za operativno varnost pri MAAE (OSRT – Operational Safety Review Team) bi bila priporočljiva, čeprav to ne bi bilo formalno merilo za sodelovanje.

3. Države brez nameščenih zmogljivosti za proizvodnjo jedrske energije

Sodelovanje z državami, ki imajo jedrske objekte, kot so opredeljeni v členu 3(1) Direktive 2009/71/Euratom, vendar ne želijo razviti zmogljivosti za proizvodnjo jedrske energije, bo odvisno od stopnje nujnosti ob upoštevanju situacije glede jedrske varnosti.

V primeru držav, ki želijo razviti zmogljivosti za proizvodnjo jedrske energije, če imajo jedrske objekte, kot so opredeljeni v členu 3(1) Direktive 2009/71/Euratom, ali ne, in v katerih se zastavlja vprašanje posredovanja v primernem trenutku, da se zagotovi spodbujanje kulture jedrske varnosti vzporedno z razvojem programa za proizvodnjo jedrske energije, zlasti kar zadeva okrepitev regulativnih organov in organizacij za tehnično podporo, se pri sodelovanju upoštevajo izvedljivost programa razvoja zmogljivosti za proizvodnjo jedrske energije, obstoj vladnega sklepa glede uporabe jedrske energije in priprava predhodnega načrta, v katerem naj se upoštevajo mejniki v razvoju nacionalne infrastrukture za jedrsko energijo (dokument MAAE iz serije o jedrski energiji, št. NG-G-3.1).

Sodelovanje z državami v tej kategoriji bi moralo biti v prvi vrsti namenjeno razvoju zahtevane regulativne infrastrukture, tehnične usposobljenosti jedrskega regulatorja in vzpostavitvi ustreznih organizacij za tehnično podporo. Prav tako bi bilo treba razmisliti o oblikovanju strategij in okvirov za odgovorno in varno ravnanje z izrabljenim gorivom ter radioaktivnimi odpadki, ter ga po potrebi podpreti, tudi v državah, ki ne načrtujejo razvoja zmogljivosti za proizvodnjo jedrske energije ali ki so se odločile, da tovrstnih zmogljivosti ne bodo razvijale.

Sodelovanje z državami, ki ne spadajo v zgornje kategorije, se lahko zagotavlja v izrednih razmerah, povezanih z jedrsko varnostjo. Za te države bi se morala splošna merila uporabljati razmeroma prožno.

4. Usklajevanje

Komisija bi morala svoje sodelovanje s tretjimi državami usklajevati z organizacijami, ki se zavzemajo za podobne cilje, predvsem z mednarodnimi organizacijami, vključno zlasti z MAAE. To usklajevanje bi moralo Skupnosti in zadevnim organizacijam omogočiti, da se izognejo podvajanju ukrepanja in financiranja v zvezi s tretjimi državami. Komisija bi morala v izpolnjevanje svoje naloge vključiti pristojne organe držav članic in evropske upravljavce, s čimer bi izkoristila kakovost evropskega strokovnega znanja na področju jedrske varnosti in nadzornih ukrepov.

Komisija zagotovi, da ni podvajanja med sodelovanjem na področju nadzornih ukrepov, in sicer prek ukrepov, ki se lahko izvajajo v skladu s členom 3(3) te uredbe, ter sodelovanjem, ki lahko poteka na področjih varnosti in neširjenja jedrskega orožja v okviru instrumenta, ki prispeva k stabilnosti in miru.

EUR-Lex (<http://new.eur-lex.europa.eu>) nudi neposreden in brezplačen dostop do prava Evropske unije. To spletišče omogoča pregled *Uradnega lista Evropske unije*, zajema pa tudi pogodbe, zakonodajo, sodno prakso in pripravljalne akte za zakonodajo.

Več informacij o Evropski uniji najdete na spletišču <http://europa.eu>.

Urad za publikacije Evropske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

SL